

STORTINGET

Dokument 15:13

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 1801–1950
17.04–02.05.2024**

Innhold

1801. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. høringer av kommunale dispensasjonssaker, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	11
1802. Fra stortingsrepresentant Nils T. Bjørke, vedr. sakshandsamingstida i klagesaker om klarering, besvart av justis- og beredskapsminister	12
1803. Fra stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde, vedr. strøm til Storbritannia, besvart av energiminister	12
1804. Fra stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen, vedr. BankID, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	13
1805. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. kryssningsspor på Søsterbekk på Ofotbanen, besvart av samferdselsminister.....	14
1806. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. utrulling av det utvidede nasjonale TT-ordningen, besvart av samferdselsminister.....	15
1807. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. ny skattekonvensjon i FN, besvart av utviklingsminister	15
1808. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. langsiktig plan for å styrke EØS-kompetansen i relevante departementer, besvart av utenriksminister.....	17
1809. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. EØS-utredningens konklusjon, besvart av utenriksminister	17
1810. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. EØS-utvalget, besvart av utenriksminister	18
1811. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. EØS-utredningen, besvart av kunnskapsminister.....	19
1812. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. forsvarsformål, besvart av forsvarsminister	19
1813. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. pasientreiser, besvart av	20
1814. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. flytende havvind, besvart av energiminister	22
1815. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. investeringer i India, besvart av helse- og omsorgsminister.....	22
1816. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. Haugesund lufthavn, besvart av samferdselsminister	23
1817. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. alkoholregelverket, besvart av	24
1818. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. adopsjon, besvart av barne- og familieminister.....	25
1819. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. kartlegging av grå arealer, besvart av kommunal- og distriktsminister	26
1820. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. spørsmålet om EØS-relevans, besvart av utenriksminister	27
1821. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. EØS-utredningen, besvart av utenriksminister	27
1822. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Politihøgskolen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	28
1823. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. Svalbard, besvart av justis- og beredskapsminister	28
1824. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. Nokut, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	29
1825. Fra stortingsrepresentant Jan Tore Sanner, vedr. opplæringsloven, besvart av kunnskapsminister	30
1826. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. ulovlig rusbruk, besvart av justis- og beredskapsminister.....	31
1827. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. energimerkeordning, besvart av energiminister.....	32
1828. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Nærpolitiansnittet på Grønland i Oslo, besvart av justis- og beredskapsminister	33
1829. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. sammenheng mellom antall innvandrere i et område og muligheten til god integrering, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	33
1830. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. avkorting på sosialhjelpa, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	34
1831. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. lokalisering av statlege arbeidsplassar, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	35
1832. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. institusjoner for akutt plassering av barn under 18 år, besvart av barne- og familieminister	36
1833. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. iranske kvinnene i kampen mot det islamske regimet i Iran, besvart av utenriksminister	37

1834. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. godsoverføring fra vei til bane og sjø, besvart av fiskeri- og havminister.....	38
1835. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. sosialhjelp, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	39
1836. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. fremtidig fengselskapasitet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	40
1837. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. Masfjordsambandet, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	40
1838. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. Masfjordsambandet og Ytre Steinsund bru, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	42
1839. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. UDIs arbeid med verifisering av utlendingers identitet, besvart av utenriksminister.....	43
1840. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. fengsel på Haugalandet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	44
1841. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. Kongsvinger fengsel sentrum, besvart av justis- og beredskapsminister.....	44
1842. Fra stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes, vedr. HV ungdomsgrupper, besvart av forsvarsminister.....	45
1843. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. standarden for behandling av jord i Norge, besvart av landbruks- og matminister.....	45
1844. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. skadelige organismer som spres med jordmasser, besvart av klima- og miljøminister.....	46
1845. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. helse- og samhandlingsplanen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	47
1846. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. opplæringsloven, besvart av kunnskapsminister.....	48
1847. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. Politisk og organisatorisk fravær, besvart av kunnskapsminister.....	49
1848. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. utformingen av CBAM, besvart av finansminister.....	50
1849. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. oppdrettsnæringen, besvart av fiskeri- og havminister.....	51
1850. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. momskompensasjon, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	52
1851. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. Tullinløkka bekymret for konsekvensene byggingen av Ring 1 Hammersborgtunnelen, besvart av samferdselsminister.....	53
1852. Fra stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes, vedr. kommunane sin rett til å seie nei til vindkraft etter plan- og bygningslova, besvart av energiminister.....	54
1853. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. Helse Vests leieavtale på kontorlokaler i Stavanger, besvart av helse- og omsorgsminister.....	55
1854. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. evaluering av om Enova, besvart av klima- og miljøminister.....	56
1855. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. Enova, besvart av klima- og miljøminister.....	57
1856. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. CBAM, besvart av finansminister.....	58
1857. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. det reviderte avløpsdirektivet, besvart av klima- og miljøminister.....	59
1858. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. overføringene til fylkeskommunene og tilskuddene til fylkesveier, besvart av samferdselsminister.....	60
1859. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. kansellering av kunstnere og artister på bakgrunn av at de er fra Israel, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	61
1860. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Sjømatrådet, besvart av fiskeri- og havminister.....	62
1861. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. flytting av statlige arbeidsplasser fra Trondheim til Oslo, besvart av finansminister.....	62
1862. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. kraftproduksjon, besvart av energiminister.....	64
1863. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. ei detaljert oversikt som syner snittfarta som er registrert fordelt på alle strekninger ATK områder vi har her i landet, mål mot fartsgrensa på strekninga, besvart av samferdselsminister.....	65
1864. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. "blå korridor" med særskilte unntak for bruk av cruisekai i Hellsylt, besvart av klima- og miljøminister.....	67

1865. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. faste ansettelser, besvart av helse- og omsorgsminister	68
1866. Fra stortingsrepresentant Sara Bell, vedr. FN's konvensjon om folkemord, besvart av utenriksminister	69
1867. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. psykisk helsevern, besvart av helse- og omsorgsminister.....	69
1868. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. forhindre utsendelsen av kvinne som har levd her i 20 år, besvart av justis- og beredskapsminister	71
1869. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. EUs KI-forordning, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	71
1870. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. saksbehandlingstiden hos namsfogdene, besvart av justis- og beredskapsminister	72
1871. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. 709 voldtekter av barn under 14 år, besvart av helse- og omsorgsminister.....	74
1872. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. gyldig elektronisk ID, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	75
1873. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. befalsutdanning i Nord- Norge, besvart av forsvarsminister	76
1874. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. utbygging av mer fornybar energi i Norge, besvart av energiminister	77
1875. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. nasjonalt screening-program for prostatakreft i Norge, besvart av helse- og omsorgsminister.....	78
1876. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. juks for å få opphold/statsborgerskap, besvart av justis- og beredskapsminister.....	79
1877. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. Utestenging av Dagens Næringsliv fra neste års investeringskonferanse i Norges Bank Investment Management, besvart av finansminister	80
1878. Fra stortingsrepresentant Elise Waagen, vedr. gratisprinsippet i skolen, besvart av kunnskapsminister.....	81
1879. Fra stortingsrepresentant Svein Harberg, vedr. trepunktsbelte for persontrafikk for personer som sitter i rullestol under reise, besvart av samferdselsminister.....	82
1880. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. endringer i EU sine regelverk som ikke vert omfatta av EØS-avtalen, besvart av utenriksminister.....	82
1881. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. knytte tettere sikkerhetspolitiske bånd til EU, besvart av utenriksminister	83
1882. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. koronapandemien, besvart av helse- og omsorgsminister	84
1883. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. klimaavtale med EU, besvart av klima- og miljøminister.....	84
1884. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. eksproprierte land fra Finnmarkseiendommen for å bygge vindkraft, besvart av energiminister	85
1885. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. hurtigbåter på nullutslipp fra 2025, besvart av samferdselsminister.....	86
1886. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. energieffektiviseringsdirektivet, besvart av energiminister	87
1887. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. nye innleieregler for virksomheter innen arrangementsbransjen, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	88
1888. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. Kunnskapsbanken, besvart av utviklingsminister	88
1889. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. utlendingsforskriften § 16, besvart av justis- og beredskapsminister.....	89
1890. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister	90
1891. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. arbeidskraft fra EØS-området, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	91
1892. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. EØS-utvalget, besvart av næringsminister.....	92
1893. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. flere ras og skred som en følge av klimaendringene, besvart av justis- og beredskapsminister	93
1894. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. petroleumsvirksomhet i Lofoten, besvart av energiminister	94
1895. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. regelendringen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	94
1896. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. sikkerhetstiltak for Jødisk museum, besvart av justis- og beredskapsminister	95

1897. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. regnskogsamarbeid som regjeringen har fornyet med Etiopia, besvart av justis- og beredskapsminister.....	96
1898. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. oppholdstillatelsen i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	97
1899. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. Luftforsvarets skolesenter Kjevik, besvart av forsvarsminister	97
1900. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. Danish Air Transport, besvart av samferdselsminister	98
1901. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. ansatte i PST, besvart av justis- og beredskapsminister.....	99
1902. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. kostandsanslag, besvart av næringsminister.....	100
1903. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. personvernfeilene i Nav, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	101
1904. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. politibåtene, besvart av justis- og beredskapsminister....	103
1905. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. helsekøene, besvart av helse- og omsorgsminister	103
1906. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. Gjeldsregisteret, besvart av barne- og familieminister.....	104
1907. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. handlingsplan for en tryggere idrett, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	105
1908. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. voldskriminaliteten i Agder, besvart av justis- og beredskapsminister.....	106
1909. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. ventetid i snitt og median per kategori siden NOKUT ble opprettet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	107
1910. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. årlig kostnad til DOFFIN, besvart av næringsminister.....	107
1911. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. mer lekbasert læring i barnehagen, besvart av kunnskapsminister.....	108
1912. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. bygge nett i jord, besvart av energiminister	109
1913. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. opprinnelsesgarantier, besvart av energiminister	110
1914. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. EUs asyl- og migrasjonspakt, besvart av justis- og beredskapsminister.....	110
1915. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. WorldSkills Norway, besvart av kunnskapsminister.....	111
1916. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. opplæringskontorene, besvart av kunnskapsminister.....	112
1917. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. satsningsområdene som ble foreslått i Grøntutvalgets rapport fra 2020, besvart av landbruks- og matminister	113
1918. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. nedskaleringen av Barnas transportplan, besvart av samferdselsminister.....	114
1919. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. behandlingstilbud, besvart av helse- og omsorgsminister.....	115
1920. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. eiendomskjøp i Finland, besvart av justis- og beredskapsminister.....	116
1921. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. bompenger, besvart av samferdselsminister.....	117
1922. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. snusbokser, besvart av helse- og omsorgsminister	117
1923. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. oversikt over anbudene utlyst i de ulike helseforetakene innen rus, psykiatri, rehabilitering og somatikk, besvart av helse- og omsorgsminister	118
1924. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. vegområdet/prosjektet, besvart av samferdselsminister.....	122
1925. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. kontrollere regjeringen, besvart av klima- og miljøminister.....	122
1926. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. proveny- og fordelingsvirkningen av skatteendring, besvart av finansminister.....	123
1927. Fra stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes, vedr. nytt politihus i Bergen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	125
1928. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. elektrifiseringsprosjektene på Tamen-området, besvart av energiminister	126
1929. Fra stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt, vedr. klagesaker på mineralprosjekter, besvart av næringsminister.....	127

1930. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. kostnadsoverslag for prosjektet Hordfastk, besvart av samferdselsminister.....	128
1931. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. unntak for «outermost regions» fra EUs reviderte avløpsdirektiv, besvart av klima- og miljøminister.....	129
1932. Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. nedstengningen av 2G-nettet, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	130
1933. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. Vestfoldbanen, besvart av samferdselsminister.....	132
1934. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. oppfølging av Barnevernsinstitusjonsutvalgets rapport (NOU 2023: 24 «Med barnet hele vegen»), besvart av barne- og familieminister.....	134
1935. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. togstrekningen Oslo-Moss, besvart av samferdselsminister.....	135
1936. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. redusere Statens pensjonsfond, besvart av finansminister.....	135
1937. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. forordningen om digitale tjenester, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister.....	137
1938. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. utenlandsk registrerte selskap, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	138
1939. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. presumsjonsregelen i aml. § 1-8, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	138
1940. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Luna-tilbudet ved Bærum sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister.....	139
1941. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. torskeoppdrett, besvart av fiskeri- og havminister.....	140
1942. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. kraftforsyningen i Norge etter krigen i Ukraina, besvart av energiminister.....	141
1943. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. ny E6 mellom Ranheim og Værnes, besvart av samferdselsminister.....	142
1944. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. kjønnsendring, besvart av helse- og omsorgsminister.....	143
1945. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. LNG-motorar til Ukraina, besvart av utenriksminister.....	144
1946. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. kraftproduksjon frem mot 2030, besvart av energiminister.....	145
1947. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. Gjøvik og Slidreøya fengsel, besvart av justis- og beredskapsminister.....	146
1948. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. tilskuddsposter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	146
1949. Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. avkommersialisering, besvart av helse- og omsorgsminister.....	147
1950. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. merverdiavgiftsregelverket, besvart av finansminister.....	147

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1801 - 1950) for sesjonen 2023-2024**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	1808, 1809, 1851, 1934, 1944
Amundsen, Per-Willy (FrP)	1873
Bell, Sara (SV)	1866
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	1826, 1868
Bjørke, Nils T. (Sp)	1802
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1810, 1831, 1880, 1940
Bjørnstad, Sivert (FrP)	1943, 1950
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	1832, 1853, 1896, 1919
Byrknes, Astrid Aarhus (KrF)	1842, 1852, 1927
Ellingsen, Cato Brunvand (SV)	1804
Elvestuen, Ola (V)	1801, 1883, 1886
Eskeland, Liv Kari (H)	1837, 1838
Fagerås, Mona (SV)	1805, 1806
Farahmand, Mahmoud (H)	1877
Fiskaa, Ingrid (SV)	1807, 1888
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1917
Hagerup, Margret (H)	1915, 1916
Halleland, Terje (FrP)	1946
Haltbrekken, Lars (SV)	1819, 1834, 1893, 1894
Hansson, Rasmus (MDG)	1860, 1935
Harberg, Svein (H)	1879
Helleland, Linda Hofstad (H)	1815
Hjemdal, Silje (FrP)	1818, 1859, 1905
Hoksrud, Bård (FrP)	1817, 1845, 1895, 1923
Hussein, Marian (SV)	1890
Jønnes, Kari-Anne (H)	1824, 1909, 1947
Jørgensen, Geir (R)	1858, 1884
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	1872
Kristensen, Turid (H)	1850, 1906, 1907
Kristjánsson, Mímir (R)	1900, 1902, 1903
Larsen, Erlend (H)	1816, 1925, 1932
Linnestad, Anne Kristine (H)	1857, 1875, 1910, 1931
Listhaug, Sylvi (FrP)	1833, 1867
Lund, Tobias Drevland (R)	1889, 1897
Lunde, Heidi Nordby (H)	1803
Lysbakken, Audun (SV)	1835
Lønseth, Mari Holm (H)	1839, 1861
Marhaug, Sofie (R)	1814, 1854, 1855, 1912, 1913
Melby, Guri (V)	1881, 1892
Molberg, Anna (H)	1841, 1938, 1939
Moxnes, Bjørnar (R)	1862
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1823, 1899, 1908

Njåstad, Helge André (FrP)	1822, 1828, 1904
Nyholt, Hege Bae (R)	1911
Ojala, Irene (PF)	1813, 1865
Orten, Helge (H)	1926
Pettersen, Tage (H)	1937
Raja, Abid (V)	1811, 1882, 1891
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1871, 1918
Rotevatn, Sveinung (V)	1821, 1856, 1874, 1936, 1945
Sanner, Jan Tore (H)	1825
Skjelstad, André N. (V)	1885
Solberg, Torstein Tvedt (A)	1887
Stensland, Sveinung (H)	1836, 1840, 1920
Stordalen, Morten (FrP)	1933
Strifeldt, Bengt Rune (FrP)	1929
Sve, Frank Edvard (FrP)	1863, 1864, 1924, 1930
Søreide, Ine Eriksen (H)	1812
Thorheim, Bård Ludvig (H)	1848, 1849, 1941, 1942
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	1820, 1901
Trellevik, Ove (H)	1827, 1928
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	1948, 1949
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	1869, 1870
Westgaard-Halle, Lene (H)	1843, 1844
Wiborg, Erlend (FrP)	1829, 1876, 1898, 1914
Wold, Grete (SV)	1846, 1847
Wold, Morten (FrP)	1921, 1922
Waagen, Elise (A)	1878
Øvstegård, Freddy André (SV)	1830

STORTINGET

Dokument 15:13

(2023–2024)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1801

Innlevert 18. april 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 26. april 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

I lys av Sivilombudets konklusjon om at Statsforvalteren i Vestland sin praksis når det gjelder høringer av kommunale dispensasjonssaker ikke er i samsvar med kravene i plan- og bygningsloven § 19-1.

Hvordan vil statsråden følge opp dette?

BEGRUNNELSE:

Det bygges ned for mye natur i Norge, og en viktig årsak er at det gis for mange dispensasjoner fra vedtatte planer for å ta vare på naturområder.

Sivilombudet har nylig gransket Statsforvalterens tilnærming til høringer angående dispensasjonssaker i Vestland. I et brev datert 4. januar 2024, informerte Statsforvalteren kommunene i fylket om at de ikke lenger ville be om at dispensasjonssaker ble oversendt til høring før kommunene traff beslutninger.

Sivilombudet har konkludert med at i henhold til plan- og bygningsloven § 19-1 siste punktum, har kommunene en plikt til å sende dispensasjonssøknader som berører områder under ansvar av regionale eller statlige myndigheter, til høring. Videre har Statsforvalteren en plikt til å motta disse sakene og nøye vurdere om det er nødvendig å gi en uttalelse til hver enkelt sak.

Basert på dette har Sivilombudet fastslått at Statsforvalterens praksis når det gjelder høringer av kommunale dispensasjonssaker ikke er i samsvar med kravene i plan- og bygningsloven § 19-1. Ombudet har bedt Statsforvalteren om å gjennomgå sin praksis på nytt og be om å bli holdt orientert om utfallet av denne nye vurderingen.

I et skriftlig spørsmål om statsforvalterens nye praksis i Vestland svarte statsråden blant annet dette:

«Som representanten skriv har Statsforvaltaren i Vestland lagt om sin praksis når det gjeld høring før kommunane i fylket gjer vedtak om dispensasjon. Det er positivt at statsforvaltarane leitar etter moglegheiter for å forenkle og effektivisere forvaltninga i dialogen med kommunane.»

Svar:

Som utgangspunkt vil eg gje Statsforvaltaren i Vestland ros for å sjå etter måtar å gjere sakshandsaminga betre og meir effektiv. Eg meiner det er viktig at statsforvaltarane finn ein god balanse mellom kontrollfunksjonen og oppdraget med å rettleie kommunane i arbeidet deira. Det bør vere eit mål at den kompetansen som finnast i ulike deler av staten i større grad kjem kommunane til gode gjennom god rettleiing.

Kommunane og statsforvaltarane bør kontinuerleg syte for å fornye seg og finne gode og effektive rutinar for si sakshandsaming. Eg synar i denne samanheng mellom anna til at regjeringa har invitert kommunar og fylkeskommunar til å delta i forsøk innanfor gjeldande forsøksheimlar. Plan- og byggesakshandsaming er eit aktuelt lovområde for å teste ut nye arbeidsformer. Erfaringane frå slike forsøk kan gje grunnlag for å vurdere om endringa skal gjerast gjeldande for alle. Det er likevel rammer for unntak som kan gjerast frå gjeldande lovkrav etter forsøkslova. Mellom anna kan det ikkje gjerast forsøk som fører til avvik frå grunnleggjande regler om organisering av kommunar og sentrale sakshandsamingsreglar. Det er

gode grunner til å sjå nærare på om det finnast barrierar som gjer at sakshandsamingskapasiteten til statsforvaltaren ikkje vert effektivt utnytta. Vi vil sjå nærmare på om det er grunnlag for å opne for et forsøk på dette området.

I saka som representanten tek opp er det ein pågåande dialog mellom Sivilombodet og Statsforvaltaren i Vestland. Sivilombodet har i si utsegn om saka frå

18. mars 2024 bedt statsforvaltaren om å vurdere praksisen sin, og om å bli orientert om utfallet av den nye vurderinga. Det er derfor ikkje riktig at eg kommenterer saka nærmare eller tek stilling til om departementet skal følge opp saka. Eg synar og til mitt svar til representanten av 29. januar 2024 om saka.

SPØRSMÅL NR. 1802

Innlevert 18. april 2024 av stortingsrepresentant Nils T. Bjørke

Besvart 25. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kva tiltak har departementet sett i verk i etterkant av EOS utvalet sitt brev av 23. januar 2024 om sakshandsamingstida i klagesaker om klarering?

GRUNNGJEVING:

I EOS-utvalet si årsmelding for 2023, jf. Dokument 7 (2023-2024), viser utvalet til brev sendt til justis- og beredskapsdepartementet den 23. januar 2024 med uttale frå EOS-utvalet om sakshandsamingstid i klareringssaker.

Svar:

Per april 2023 hadde NSM 160 klagesaker til behandling/ i restanse. 22. april 2024 hadde virksomheten 66 saker til behandling. Antall vedtak truffet februar og mars i år er doblet sammenliknet med tidligere måneder. Dette er en positiv utvikling.

Justis – og beredskapsdepartementet følger opp EOS-utvalgets rapport. Saksbehandlingstiden i den spesielle sakstypen representanten sikter til er særlig tema i styringsdialogen med NSM.

NSM har en positiv utvikling i saksbehandlingstiden og har opplyst at de jobber målrettet med nedarbeidelse av restanser. Justis – og beredskapsdepartementet har uttrykt en klar forventning om at NSM når målene for saksbehandlingstid raskt.

SPØRSMÅL NR. 1803

Innlevert 18. april 2024 av stortingsrepresentant Heidi Nordby Lunde

Besvart 24. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

I Dagsnytt 18 hevdet Senterpartiets representant Per Martin Sandtrøen at EØS-avtalen hindrer Norge i å regulere strømeksporten for å senke strømprisen. Men Norge eksporterer også strøm til Storbritannia, som ikke er en del av EØS.

Hvis det faktisk er sant at mindre overføringskapasitet på mellomlandsforbindelsene hadde vært et effektivt virkemiddel for å få lavere strømpriser i Norge, hvorfor har ikke regjeringen satt ned kapasiteten på overføringen til Storbritannia betydelig?

BEGRUNNELSE:

Storbritannia er ikke lenger medlem av EU, og dermed er det ingen ting i EØS-avtalen som hindrer regulering av strømutveksling med britene. Likevel har kapasiteten på mellomlandsforbindelsen til Storbritannia vært symmetrisk fra norsk side, ikke begrenset. Mellomlandsforbindelsen mellom Norge og England, North Sea Link, har en kapasitet på 1 400 MW. Grunnet asymmetri i tilgjengelig kapasitet på britisk side ble kapasiteten på kablet satt ned tilsvarende fra norsk side til 1 100 MW den 16.3.2023. Fem uker senere økte britene kapasiteten til 1 300 MW, og Statnett justerte da kapasiteten fra norsk side symmetrisk til 1 300 MW. Senere i juni samme år stoppet driften av kablet opp grunnet feil på norsk side, og kablet ble kjørt på halv kapasitet i seks dager. I slutten av juni derimot, var kapasiteten fullt tilbake. Både britisk og norsk har siden 23. juni 2024 operert på maksimal kapasitet på 1 400 MW.

Svar:

Norge er del av det nordiske kraftmarkedet, som igjen er forbundet med de europeiske kraftmarkedene. Hovedprinsippene i EUs regulering av kraftmarkedene og krafthandel mellom land er langt på vei sammenfallende med prinsippene i de norske og nordiske kraftmarkedene. Disse prinsippene gjelder også for handelen med det britiske markedet.

Krafthandelen mellom land reguleres av internasjonale avtaler som EØS-avtalen, herunder energiregelverket som er del av denne, frihandelsavtalen og kraftavtalen mellom Norge og Storbritannia, og egne avtaler mellom Statnett og deres partnere på utenlandsforbindelsene. Avtalene legger til rette for fri krafthandel, uten hindringer mellom landene. EØS-avtalen artikkel 12 innebærer forbud mot å innføre kvantitative restriksjoner på eksport av strøm av prishensyn. En tilsvarende bestemmelse finnes i frihandelsavtalen art. 2.12 mellom Storbritannia og EØS-land.

Regjeringen er opptatt av å ivareta forsyningssikkerheten for strøm i Norge. Som en del av styringsmekanismen for vannkraft som regjeringen sørget for å få etablert, er det tydeliggjort at det av hensyn til forsyningssikkerheten kan fastsettes begrensninger på utenlandsforbindelser i situasjoner der det er reell fare for knapphet på energi og vi ikke får import. Spørsmålet om eksportbegrensninger er et relevant virkemiddel for å unngå kraftrasjonering av norske bedrifter og husholdninger, vil bero på en konkret vurdering av situasjonen. Forholdet til EØS-avtalen eller annet handelsregelverk, slik som det som gjelder overfor Storbritannia, er blant de spørsmålene som da må vurderes konkret i lys av den aktuelle situasjonen. Skulle Norge begrense handelen i et forsøk på å påvirke kraftprisen i Norge, ville det vært i strid med våre forpliktelser både overfor Storbritannia og EU-landene. Dersom vi likevel hadde tatt et slikt grep ville vi blant annet risikert at vi ikke lenger ville vært sikret tilgang på import av kraft når vi virkelig trenger det.

SPØRSMÅL NR. 1804

Innlevert 18. april 2024 av stortingsrepresentant Cato Brunvand Ellingsen

Besvart 26. april 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Kan statsråden love at det ikke innføres regler som innebærer at en må anvende BankID som identitet før eID for alle er innført, og hvor lenge må personer som i dag er uten BankID måtte vente før de kan få like digitale muligheter som alle andre?

BEGRUNNELSE:

Bruk av BankID blir en større og større del av hverdagen for de fleste av oss. Vi må ha det for å logge inn på en rekke offentlige tjenester, for å få tilgang til egne helseopplys-

ninger og/ eller kunne bruke ulike betalingstjenester. Nå kommer elektronisk ID via BankID og regjeringen antyder også at BankID kan bli brukt ved eventuell innføring av aldersgrense på sosiale medier.

Det er en del av våre innbyggere som ikke har BankID. Det kan blant andre være noen eldre, noen personer med utviklingshemming og noen med utenlands opprinnelse. Dette skaper store problemer i hverdagen får dem det gjelder. Det er en likestillingsutfordring.

Hver gang vi politikere antyder at det skal innføres begrensninger på noe som kan åpnes opp gjennom veri-

fisering ved bruk av BankID skaper det frykt for ytterligere utenforskap for allerede utsatte grupper.

Jeg er kjent med, blant annet gjennom ulike svar på spørsmål fra flere stortingsrepresentanter, inkludert undertegnede, at regjeringen jobber med løsninger for eID som kan anvendes for alle. Det er dog uklart for meg hvor langt regjeringen har kommet med dette.

Svar:

Elektronisk ID (eID) er en grunnleggende forutsetning for å fungere i det digitale Norge. Det er viktig for meg at alle har en sikker og brukervennlig tilgang til digitale offentlige tjenester.

Jeg vil understreke at regjeringen ikke har planer om at det skal innføres en egen regel som sier at BankID skal være tvungen eID-løsning. Enkelte offentlige digitale tjenester har imidlertid et større beskyttelsesbehov og det stilles derfor krav til eID på et høyt sikkerhetsnivå ved innlogging til disse. Dette innebærer at brukeren må benytte enten BankID, Buypass eller Commfides, som er de løsningene med sikkerhet på høyt nivå som er tilgjengelig gjennom ID-porten. Den offentlige løsningen MinID tilbys så langt kun på et mellomhøyt sikkerhetsnivå.

Regjeringen la i 2023 fram en ny nasjonal strategi for eID i offentlig sektor. Det er nylig publisert en handlingsplan på Digidirs nettsider som nærmere angir ansvarlige virksomheter og antatt tidslinje for de forskjellige tiltakene i strategien. Fra handlingsplanen vil jeg spesielt trekke frem beskrivelsen av tiltak 2 under mål 1 – «Reg-

jeringen vil utrede hvordan eID på høyt sikkerhetsnivå kan gjøres tilgjengelig for flere». Her beskrives nærmere hvordan Digidir vil lede arbeidet med en konseptvalgutredning (KVU) hvor flere tiltak inngår, med et mål om høyere utbredelse av eID på høyt nivå, spesielt til de gruppene som i dag av ulike årsaker ikke kan få en eID utstedt av markedsaktørene.

Det bør likevel merkes at samarbeidet hvor Digidir har anskaffet eID-tjenester fra markedsaktørene, har sikret stor utbredelse av eID i befolkningen, og at langt på vei de fleste i dag har mulighet til å bruke en eID på høyt sikkerhetsnivå. Samarbeid med markedsaktørene vil derfor fortsatt ligge til grunn, jf. eID-strategien nevnt over.

Digitaliseringsdirektoratet vil imidlertid fortsette arbeidet med å utvikle den offentlige løsningen MinID, som kan anvendes på flere tjenester, eksempelvis fra Skatteetaten. Det er viktig for meg at alle skal kunne få en slik eID, slik at de kan benytte digitale tjenester fra helsesektoren og NAV.

Til representantens andre delspørsmål vil jeg vise til at gjennom oppfølging av regjeringens Handlingsplan for digital inkludering, oppfølging av handlingsplanen for eID-strategien og det viktige arbeidet med universell utforming av IKT-løsninger, jobbes det kontinuerlig for å sikre at så få som mulig opplever digitalt utenforskap. For dem som i dag er uten eID på høyt nivå, kan et alternativ på kort sikt være digitale fullmaktsløsninger. På lengre sikt vil det vurderes en komplementær eID-løsning på høyt sikkerhetsnivå i offentlig regi, jf. tiltaket omtalt ovenfor.

SPØRSMÅL NR. 1805

Innlevert 19. april 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 25. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Viser til spørsmål datert 03.04.24 om Ofofbanen.

Hva er kostnaden av å etablere ett kryssingsspor på Søsterbekk på Ofofbanen?

Svar:

Søsterbekk kryssingsspor er på et relativt tidlig planleggingsstadium beregnet å koste om lag 550 millioner 2024-kroner. Anslaget er usikkert.

SPØRSMÅL NR. 1806**Innlevert 19. april 2024 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 25. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva er status når det gjelder utrulling av det utvidede nasjonale TT-ordningen, hvilke fylker gjenstår og hva er kostnaden av å innlemme ett fylke i ordningen?

Svar:

Stortinget bevilger over statsbudsjett nasjonale tilskuddsmidler til tilrettelagt transport, i tråd med Stortingets vedtak i Innst. 13 S (2015-2016). Stortinget bevilget 337,4 mill. kr til utvidet statlig TT-ordning i 2024. Det bevilges ikke tilstrekkelige midler til at alle fylker kan inkluderes i ordningen med dagens retningslinjer. Med dette bevilgningsnivået videreføres ordningen i 2024 for de fylkeskommunene/områdene som var omfattet i 2023. Områdene som ikke er dekket av den utvidede TT-ordningen, er tidligere Vest-Agder og Akershus samt Oslo og Rogaland.

Den utvidede statlige tilskuddsordningen ble i 2022 evaluert av Oslo Economics på oppdrag fra Samferdselsdepartementet (SD). Evalueringen anbefaler at ret-

ningslinjene for den utvidede TT-ordningen oppdateres for å sikre økt grad av likebehandling både av brukergrupper og fylkeskommuner. SD orienterte Stortinget i Prop. 1 S (2023 - 2024) om at SD vil vurdere innretningen av ordningen i lys av evalueringen. På vegne av SD har Oslo Economics fått i oppdrag å utarbeide et forslag til nye retningslinjer og fordelingsnøkkel for den utvidede TT-ordningen. Formålet er at ordningen blir landsdekkende, ikke diskriminerer blant brukergrupper og at forvaltningen av ordningen forenkles. Eventuelle endringer skal utarbeides i dialog med brukerorganisasjonene og berørte parter, i tråd med Stortingets vedtak i Innst. 13 S (2015-2016). Dette er en pågående prosess, og det er for tidlig å si noe om når eventuelle endringer blir gjennomført.

Bevilgningsbehovet for å innlemme ett fylke vil avhenge av ordningens innretning og antall brukere i det respektive fylket. Det fremtidige bevilgningsbehovet vil avhenge av resultatet av den pågående prosessen for å revidere retningslinjene, og Stortingets vedtak knyttet til dette.

SPØRSMÅL NR. 1807**Innlevert 19. april 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 25. april 2024 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim****Spørsmål:**

Utviklingsministeren skriv i Panorama at Noreg skal vera ein brubyggar mellom det globale Sør og Nord i det internasjonale skattesamarbeidet. Men Noreg sitt skriftlege innspel til rammene for ein ny skattekonvensjon i FN er snarare ein blåkopi av OECDs gamle posisjon enn ei bru til det store fleirtalet av utviklingsland.

Korleis vil statsråden sikra utviklingsland sine interesser når Noreg har handa på rattet for ein ny skattekonvensjon i FN?

GRUNNGJEVING:

Den 22. november i fjor vedtok FN ein resolusjon om internasjonalt skattesamarbeid. Vedtaket var eit historisk gjennomslag for det store fleirtal av land i verda som ynskjer å tetta skattehol og stoppa kapitalflukta frå det globale Sør. Noreg er med på å skriva mandatet for arbeidsgruppa som skal ta dette viktige arbeidet vidare.

Regjeringa har ved fleire høve og seinast i Panorama den 12. april sagt at Noreg skal vera ein brubyggar i dette arbeidet. Ei slik rolle bygger på Noregs sterke posisjon som ein uavhengig og tydeleg aktør i skattesamarbeid, som ofte har stått nær utviklingsland sine posisjonar. Den balanserte brubyggarrolla vert likevel ikkje reflektert

i Noregs nyaste innspel til forhandlingane om mandatet for ein skattekonsensjon i FN. Innspelet er nesten blotta for forslag som kan bidra til den konstruktive dialogen ein brubyggar bør leggja til rette for. På denne måten set Noreg seg på sidelinja sidan andre land i same innspelsrunde bidrog med konkrete innspel.

Noreg har også ein lang tradisjon for å ha ein konstruktiv dialog med land i sør om skattespørsmål. I Utanriksdepartementets rapport “Et nytt rammeverk for utviklingspolitikken” vert dette løfta fram som eit fortrinn Noreg kan bruka for å styrka utviklingslands perspektiv i internasjonale prosessar. Men utviklingslands interesser vert ikkje anerkjent i det nemnte innspelet om skattekonsensjonen.

Problema med skatteunndraging og ulovleg kapitalflyt kan ikkje løysast av kvar stat aleine, eller av ein avgrensa organisasjon som OECD, men berre på ein open og legitim arena der alle statar kan forhandla på like fot. Noreg bør derfor bruka rolla si til å leggja til rette for ein så sterk skattekonsensjon som råd i det multilaterale organet FN.

Svar:

Noreg har tatt eit leiarskap innan internasjonalt skattesamarbeid og kampen mot ulovleg kapitalflyt. Dette er knytt til regjeringa sin innsats mot ulikskap og heng saman med målet om å oppnå berekraftsmåla. Vår ambisjon er å vere ein brubyggar, slik representanten skriv, òg i det konkrete arbeidet i skattebyrået som driv arbeidet framover.

Noreg sitt langvarige engasjement og gode omdømme på dette området gir truverd til våre forsøk på å samle medlemsland rundt felles mål i denne viktige og krevjande prosessen. Vi er opptatt av at prosessen i FN skal bidra til eit globalt skattesystem som sikrar rettvis innsamling av skatt for alle, med særleg vekt på utviklingsland sine behov for ressursmobilisering.

For å nå målet må vi ha med oss både utviklingsland og vestlege land. FN gir plattformen for dette. Noreg har til dømes nyleg sett i gang ein møteserie saman med Mexico som opplyser om eksisterande multilateralt skattesamarbeid, og identifiserer område der ein skattekonsensjon kan gjere skattesystemet meir effektivt og inkluderande.

For at prosessen i FN skal ha brei legitimitet blant alle medlemslanda, er det viktig at både arbeidet med mandatet for forhandlingane, og dei kommande forhandlingane om rammekonsensjonen, bygger på eit godt analytisk grunnlag som særleg kartlegg utviklingslands behov og prioriteringar på skattefeltet.

Av den grunn har Noreg tatt til orde for ei nærare utgreiing av det eksisterande rammeverket for internasjonalt skattesamarbeid. Dette meiner vi vil sikre at dei vidare forhandlingane omfattar tema som er eigna for ein rammekonsensjon som gir merverdi i det internasjonale

skattesamarbeidet, og som kan støtte målet om å forbetre nasjonal ressursmobilisering for utviklingsland. Noreg har denne gongen spelt inn tre konkrete forslag. Det eine forslaget gjeld skattlegging av såkalla high net worth individuals og auka tilgang til informasjon om verdiane deira. I tillegg har vi spelt inn forslag om miljøskattar og meirverdiavgift. Vi ser fram til å vurdere andre innspel i dialog med FN sine medlemsland.

Skattediskusjonane er både sensitive og polariserte langs nord/sør-skiljelinjer. Som brubyggar i prosessen arbeider vi for at medlemslanda samlar seg i eit interessefellesskap for eit meir effektivt og inkluderande skattesamarbeid. Ein slik framgangsmåte vil også gi medlemslanda i FN betre føresetnader for å samlast om ein handlingsdyktig og konsensusbasert prosess for global skatt når vi beveger oss inn i neste fase. Vi har òg lagt vekt på behovet for tettare samarbeid mellom OECD og FN på skattefeltet. Nyleg arrangerte vi eit møte med medlemslanda og dei to organisasjonane for å vise nytten av auka multilateral koordinering på feltet.

Dersom ein prosess for ein framtidig skattekonsensjon skal kome kritikken av det noverande skattesystemet i møte, er det heilt avgjerande med eigarskap og legitimitet frå eit samla FN. Samla sett meiner vi denne tilnærminga er den beste for å sikre alle land sine interesser, særleg dei til utviklingslanda. Vi meiner brubyggarrolla kjem best til uttrykk ved ei brei og langsiktig tilnærming langs fleire spor.

SPØRSMÅL NR. 1808**Innlevert 19. april 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 25. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

EØS-utvalget konkluderer med at det må tilrettelegges bedre for rekruttering av norske nasjonale eksperter til Kommisjonen, og at ordningen bør, hvis mulig, utvides til flere sektorer. De mener videre at de nasjonale ekspertene bør inngå i en mer langsiktig plan for å styrke EØS-kompetansen i relevante departementer.

Hvilke grep tar regjeringen for å følge opp dette?

Svar:

Gjennom EØS-avtalen og ulike bilaterale ordninger har Norge mulighet til å ha nasjonale eksperter i EU-institusjonene. De fleste er tilknyttet Europakommisjonen, men noen er også tilknyttet EUs utenriktjeneste (EEAS) og EUs byråer.

Formålet med ordningen med nasjonale eksperter er todelt. For det første gir den Norge både mulighet for faglig medvirkning i utvikling av EU-regelverk av viktighet for Norge, og økt EU-kompetanse i norsk forvaltning. For

det andre gir den EUs institusjoner tilgang på ekspertise og arbeidskraft. I tillegg bidrar ordningen til nettverksbygging og kontakt mellom Norge og EUs institusjoner.

Jeg mener ordningen med nasjonale eksperter i EUs institusjoner er både nyttig og viktig ved at den både gir kunnskap om og uformell påvirkning av EUs politikkutforming. Dessuten tilrettelegger den for nyttige nettverk og tilbakefører viktig kompetanse til norsk forvaltning.

Mulighetene ordningen gir må utnyttes godt. Samtidig er ordningen ressurskrevende. Det må derfor legges en strategisk og helhetlig plan for bruk av ordningen, både når det gjelder rekruttering og hvilke sektorer og politikkområder som bør prioriteres.

Jeg har merket meg utvalgets tilrådning om nasjonale eksperter, og regjeringen vil vurdere både den og rapportens øvrige tilrådninger nøye. Det er imidlertid nødvendig å se alle tilrådninger i sammenheng. Noen er det allerede igangsatt prosesser på. Rapporten skal nå sendes på alminnelig høring, og ytterligere tilrådninger vil følges opp når høringen er avsluttet.

SPØRSMÅL NR. 1809**Innlevert 19. april 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 25. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

I lys av EØS-utredningens konklusjon om at vi har for lite og for dårlig EØS-kompetanse sentralforvaltningen, direktoratene, fylkeskommunene og kommunene.

Hva vil regjeringen gjøre for å sikre og videreutvikle denne?

BEGRUNNELSE:

EØS-utvalget påpeker at norske departementer, direktorater og kommuner har for lite eller for dårlig EØS-kompetanse. Et relevant eksempel på dette er NAV-skandalen. Utvalget peker videre på at mange «EØS-eksperter» er på vei ut av arbeidslivet, at det tar tid å bygge opp ny kunnskap, og at kunnskap om EØS til dels er ferskvare.

Utvalget mener at mer må gjøres både for å bevare og videreutvikle EØS-kompetansen i sentralforvaltningen og direktoratene. De foreslår blant annet at vi må sikre mer systematisk bruk av kompetansen til norske nasjonale eksperter.

Svar:

Jeg er enig i at tilstrekkelig EØS-kompetanse i forvaltningen er viktig for å sikre at forpliktelser etter EØS-avtalen overholdes, og at nasjonale interesser ivaretas.

En effektiv, helhetlig og hensiktsmessig forvaltning av EØS-avtalen stiller høye krav til forvaltningens EØS-kompetanse. Det er nødvendig med god kunnskap om de rettslige sidene ved EØS-samarbeidet, med beslut-

ningsprosessene i EU og EØS, og til de nasjonale prosessene i Norge. Videreføring og videreutvikling av EØS-kompetansen er derfor en kjerneoppgave for regjeringen.

Rapporten, «Departementenes EØS-arbeid», som en interdepartemental arbeidsgruppe fremla i juni 2021, peker på det samme som utvalgets rapport. Arbeidsgruppen anbefalte en rekke tiltak som er tatt videre, blant annet utarbeidelse av kursopplegg, vektlegging av EØS-kompetanse ved rekruttering, kompetanseheving gjennom

arbeidsoppgaver, bedre bruk av hospiteringsordninger samt strategisk bruk av nasjonale eksperter.

Regjeringen vil vurdere tilrådingene i utvalgets rapport nøye. Det er imidlertid nødvendig å se alle tilrådingene i sammenheng. Noen er det allerede igangsatt prosesser på. Rapporten skal nå sendes på alminnelig høring, og ytterligere tilrådingene vil følges opp når høringen er avsluttet.

SPØRSMÅL NR. 1810

Innlevert 19. april 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 25. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

EØS-utvalget konkluderer med at det må tilrettelegges bedre for rekruttering av norske nasjonale eksperter til Kommisjonen, og at ordningen bør, hvis mulig, utvides til flere sektorer. De påpeker videre at nasjonale ekspertene bør inngå i en mer langsiktig plan for å styrke EØS-kompetansen i relevante departementer.

Hvordan vil regjeringen sikre at Norge fr flere nasjonale eksperter i kommisjonen, og vil regjeringen utvide ordningen til å gjelde flere sektorer?

Svar:

Gjennom EØS-avtalen og ulike bilaterale ordninger har Norge mulighet til å ha nasjonale eksperter i EU-institusjonene. De fleste er tilknyttet Europakommisjonen, men noen er også tilknyttet EUs utenriktjeneste (EEAS) og EUs byråer.

Formålet med ordningen med nasjonale eksperter er todelt. For det første gir den Norge både mulighet for faglig medvirkning i utvikling av EU-regelverk av viktighet for Norge, og økt EU-kompetanse i norsk forvaltning. For det andre gir den EUs institusjoner tilgang på ekspertise og arbeidskraft. I tillegg bidrar ordningen til nettverksbygging og kontakt mellom Norge og EUs institusjoner.

Jeg mener ordningen med nasjonale eksperter i EUs institusjoner er både nyttig og viktig ved at den både gir kunnskap om og uformell påvirkning av EUs politikkutforming. Dessuten tilrettelegger den for nyttige nettverk og tilbakefører viktig kompetanse til norsk forvaltning.

Mulighetene ordningen gir må utnyttes godt. Samtidig er ordningen ressurskrevende. Vi har i dag rundt 35

nasjonale eksperter i EUs institusjoner. Det vil være naturlig å vurdere hvorvidt det er formålstjenlig å øke antallet. I den forbindelse må det legges en strategisk og helhetlig plan for bruk av ordningen, både når det gjelder rekruttering og hvilke sektorer og politikkområder som bør prioriteres.

Jeg har merket meg utvalgets tilråding om nasjonale eksperter, og regjeringen vil vurdere både den og rapportens øvrige tilrådingene nøye. Det er imidlertid nødvendig å se alle tilrådingene i sammenheng. Noen er det allerede igangsatt prosesser på. Rapporten skal nå sendes på alminnelig høring, og ytterligere tilrådingene vil følges opp når høringen er avsluttet.

SPØRSMÅL NR. 1811**Innlevert 19. april 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 26. april 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Vil regjeringen følge opp anbefalingen fra EØS-utredningen om at EU og EØS bør utgjøre en langt større del av pensum på ungdomsskolen og videregående skole, eventuelt hvordan?

BEGRUNNELSE:

Norske elever går igjennom mange års skolegang uten å få en grunnleggende forståelse for hva EØS-avtalen er, hvordan den virker og hvilken innflytelse den har på norsk økonomi og politikk. EØS-utvalget fremhever at dette er en stor mangel, og et hinder for en realistisk og faktabasert debatt om Norges forhold til EU.

Svar:

Læreplanen inneholder ikke lister over innhold, hendelser eller et konkret pensum alle elever må igjennom. Læreplanene inneholder derimot mål om hva slags kompetanse elevene skal nå i løpet av skoleløpet. Hva slags innhold og metoder lærerne velger å bruke for at elevene skal oppnå den kompetansen, er i stor grad opp til lærerne. Dette handlingsrommet gir blant annet lærerne mulighet til å tilpasse opplæringen til elevene og til å gjøre opplæringen relevant og aktuell, i tråd med samfunnsutviklingen. Gjennom fagfornyelsen ble omfanget i læreplanene redusert for å legge bedre til rette for dybdelæring og å skape en bedre sammenheng i og på tvers av fag.

Opplæring om EU og EØS kan ivaretas på flere måter og i flere fag gjennom opplæringsløpet. Det er

også mulig å jobbe tverrfaglig med tematikken for å på den måten gi elevene en mer helhetlig forståelse av ulike internasjonale samarbeider og institusjoner. Et av de tverrfaglige temaene i læreplanverket er demokrati og medborgerskap, og dette temaet finner vi i flere ulike fag. Å forstå hvordan EØS-avtalen og EU fungerer, hvilken innvirkning de har på Norge og hvilken påvirkning vi som nasjon har på avtalene og internasjonal politikk, vil kunne være en god inngang når elevene skal utvikle bevissthet rundt hva medborgerskap betyr både nasjonalt og internasjonalt.

Flere læreplaner har kompetansemål som kan knyttes til opplæring om EU og EØS. For eksempel er det helt naturlig å inkludere opplæring om internasjonale relasjoner og institusjoner og hvordan beslutningsprosesser foregår i samfunnsfag (grunnskolen) og samfunnskunnskap (Vg1/Vg2). I historiefaget på videregående vil EU for eksempel kunne knyttes til mål om fredsslutninger eller demokratisk deltakelse.

Selv om konkrete sammenslutninger som EU, EØS, NATO eller lignende ikke er nevnt eksplisitt i læreplanene, betyr ikke dette at elevene ikke lærer om det. Tvert imot vil det være naturlig og nyttig å bruke eksempler fra disse sammenslutningene i undervisningen når elevene skal lære om både internasjonal og nasjonal politikk. Jeg har tillit til at alle de dyktige lærerne vi har i norske skoler er godt kjent med når tematikken er relevant og hvordan de vil legge opp undervisningen i disse temaene.

Læreplanene ble oppdatert i 2020, og jeg har ingen planer om å endre læreplanene nå.

SPØRSMÅL NR. 1812**Innlevert 19. april 2024 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide****Besvart 26. april 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 1721.

Kan det bes om tall for regnskapsførte utgifter for de årene det er tilgjengelig, i nominellere kroner og

2024-kroner, hvor tall fra saldert budsjett er i orden for 2024, og jeg ønsker tallene for både «programområde 04 Militært forsvar» og for kategorien «forsvarsformål» Finansdepartementet benytter i tabell 4.1 i Gul bok 2024?

Svar:

I tabellen nedenfor er regnskapsførte utgifter for programområde 04 Militært forsvar gjengitt. Statsbudsjettdeflatorene, som oppgis i Nasjonalbudsjettet (Meld. St. 1) hver høst, er benyttet ved omregning av de nominelle tallene til 2024-kroner.

Når det gjelder tabell 4.1 i Gul bok, er hensikten med den å illustrere realveksten i budsjettet for de ulike områdene, ikke hvor store beløp som ble forbrukt et gitt

år. Grunnlaget for kategorien forsvarsformål i tabellen er Programområde 04 minus 90-poster og administrasjon av departementet (kapittel 1700), men inkludert støtten til Ukraina. I tillegg justeres tabellen for bruttoføring av Forsvarsbygg og Redningshelikoptertjenesten. Førstnevnte føres to ganger i forsvarsbudsjettet, mens sistnevnte føres både i forsvarsbudsjettet og i Justis- og beredskapsdepartementets budsjett. Det føres ikke et separat regnskap for innholdet i tabell 4.1.

Programområde 04 Militært forsvar		
	Regnskap, nom. kroner	Regnskap, 2024-kroner
2005	29 809 412 223	58 193 082 740
2006	30 417 665 268	57 336 647 324
2007	32 713 537 725	58 840 820 695
2008	34 248 071 053	58 063 084 039
2009	34 665 142 200	56 618 409 932
2010	35 862 271 396	56 506 098 453
2011	40 870 656 468	62 142 157 847
2012	41 489 549 906	61 112 054 492
2013	43 571 384 560	62 108 994 834
2014	46 675 407 401	64 589 653 592
2015	45 338 862 907	61 314 027 824
2016	49 253 989 010	65 015 403 035
2017	52 429 456 984	67 791 496 966
2018	56 944 655 286	71 550 445 039
2019	60 181 208 065	73 408 476 359
2020	61 850 692 978	74 339 324 246
2021	67 590 533 115	77 965 676 413
2022	78 492 965 795	85 654 841 704
2023	85 618 979 479	89 213 156 970

SPØRSMÅL NR. 1813

Innlevert 19. april 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 30. april 2024 av Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Ser statsråden behovet for forbedringer i pasientreisere praksis og for en vurdering av flyruteendringenes effekter for pasientreiser, og kan statsråden opplyse om når regjeringen planlegger å komme til Stortinget med saken?

BEGRUNNELSE:

Norge er et langstrakt land, og det er spesielt store avstander i Finnmark. De fleste finnmarkinger er avhengig av Pasientreiser når de skal til lokalsykehus eller til universitetssykehuset i Tromsø for undersøkelse og behandling. Mange steder i Finnmark, som for eksempel i Pasvik, Neiden, Karasjok, Kautokeino og rundt Vardø er det lange

transportetapper før pasienten kommer til en flyplass. I mange tilfeller virker det som at Pasientreiser utøver for lite skjønn, særlig med hensyn til vær og føreforhold i Finnmark.

En kreftpasient fortalte nylig i iFinnmark om en pasientreise på 22 timer fra Sirma i Tana kommune til kontroll på UNN Tromsø.

Pasienten presiserer at dette var en mye lenger og tøffere reise enn andre pasientreiser hun har gjennomført, men hun forteller om denne lange og tappende reisen for å få fram at folk sliter med så store reiseavstander. Hun peker på at sentralisering av helsetjenester fører til svært lange pasientreiser, og at Pasientreiser må velge billegst mulige reisemåte.

Eirik Palm, kommunikasjonssjef for Finnmarkssykehuset HF, peker i sin kommentar også på Pasientreiseforskriften og endringene i flyrutene som ble iverksatt 1. april.

Han viser til kapasitetsutfordringer på flere strekninger, reduksjon i rutetilbudet, og økte kostnader på de mest gunstige reiserutene.

Han viser til at det som fungerer godt i sentrale strøk med små avstander og godt utbygd infrastruktur og kollektivtilbud, ikke nødvendigvis fungerer like godt i rurale strøk med lang reisevei og få alternativer og avganger. Videre at Finnmarkssykehuset HF generelt er bekymret for at pasientenes behov ikke er tilstrekkelig ivarettatt i den nye rutetabellen. I tillegg fører høye priser på kommersielle ruter til begrensninger i de reisetilbudene som kan tilbys pasientene.

Svar:

Staten kjøper som kjent flyruter, de såkalte FOT-rutene, der markedet alene ikke kan gi et kommersielt tilbud. En stor del av FOT-rutene er i Nord-Norge og Finnmark spesielt. FOT-rutene er avgjørende for å sikre befolkningen i hele landet tilgang til helsetjenester, utdanning og andre offentlige tjenester, effektive arbeidsreiser, privatreiser, muligheter for utvikling av reiselivsnæringen og frakt av post og tidskritiske varer. Pasientreiser er en viktig brukergruppe av FOT-rutene. Regjeringen har nylig sikret at maksprisen på billettene på FOT-rutene aldri blir høyere enn et visst nivå, som varierer mellom ca. 400 og 1 500 kr, avhengig av lengden på ruten.

I forberedelsene til kjøpet av dagens FOT-ruter, har det vært gjennomført grundige prosesser tilbake til 2022. Det har blant annet vært egne innspillsrunder og en egen høring av en ekstern transportfaglig utredning. Helseforetakene involveres via fylkeskommunene i alle innspillsrunder før utlysning av ny kontraktsperiode. Før fastsettelsen av det endelige ruteprogrammet har operatørene også innhentet synspunkter fra blant annet kommuner, fylkeskommuner, lufthavnoperatør og helseforetak - for

å best mulig tilrettelegge rutetidene til lokale ønsker, innenfor avtalens rammer.

I mange kommuner i Finnmark er det stor avstand til sykehus, med tilsvarende lange og utfordrende reiser for pasientene. Helse Nord RHF har opplyst at de jobber for et rutetilbud som gjør det mulig å få pasientene til og fra behandling i løpet av samme dag. Noen ganger er likevel overnatting i forkant eller etterkant av behandling nødvendig.

Helse Nord RHF opplyser at helseforetakenes praksis for rekvirerte pasientreiser følger pasientreiseforskriften, og at man tilrettelegger for enkelte pasienters individuelle behov der dette attesteres fra behandler. Praksis vil nødvendigvis også påvirkes av de mulighetene og begrensningene som ligger i lokale forhold som rutetilbud, geografi m.v. Pasienter som må starte reisen før kl. 05.00 får tilbud om å reise dagen før, jf. felles nasjonal praksis som er basert på føringer fra Statsforvalteren, og vil da få støtte til overnatting etter sats. Helse Nord RHF påpeker at dersom den aktuelle pasienten som nevnes i spørsmålets begrunnelse ikke har fått slikt tilbud, er dette å anse som et avvik fra gjeldende rutiner.

Som det pekes på i begrunnelsen for spørsmålet, har Finnmarkssykehuset HF uttrykt at noen av endringene i FOT-rutene fra 1. april i år har vært uheldige for foretaket og pasientenes reisemuligheter i fylket.

Helse Nord RHF opplyser imidlertid at det har vært endringer i flyrutetilbudet flere steder i landsdelen og at de følger situasjonen nøye i hele Nord-Norge. De vil orientere Helse- og omsorgsdepartementet om utfordringer i pasienttransporten når helseforetakene har samlet tilstrekkelig erfaring med effekten av ny ruteplan for FOT-rutene. Helse Nord RHF er oppmerksom på at kapasitetsutfordringer kan oppstå når maksprisene på FOT-rutene er halvert og etterspørselen ventes å øke.

Helseforetakene i Nord-Norge, inkludert Finnmarkssykehuset HF, er en stor innkjøper av

flyreiser og er i løpende dialog med flyselskapene som opererer i landsdelen. Det er dessuten en god dialog mellom Samferdselsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet i forbindelse med gjennomføring av statens kjøp av FOT-ruter, hvor også Helse Nord RHF trekkes inn for å søke og ivareta deres behov. Problemstillinger knyttet til pasientreiser følges også opp i den kontinuerlige kontaktdialogen Samferdselsdepartementet har med FOT-operatørene, innenfor rammene i avtalen, bevilgede midler og tilgjengelig flykapasitet.

SPØRSMÅL NR. 1814**Innlevert 19. april 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 29. april 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan vi forvente at en differansekontrakt for flytende havvind vil ligge på et høyt over NVE sine kostnadstall for utbygging av flytende havvind på Utsira Nord?

BEGRUNNELSE:

NVE sine kostnadstall for utbygging av bunnfast havvind er på 69 øre per kWh (LCOE). Differansekontrakten for Sørlege Nordsjø II endte på 115 øre per kWh etter en budrunde med to budgivere. Dette er en pris som ligger hele 67 prosent over NVE sine kostnadstall.

Spørsmålet er om vi for flytende havvind på Utsira Nord også må forvente en differansekontrakt med en kraftpris som er langt høyere enn NVE sine kostnadstall. NVE sine kostnadstall for flytende havvind er på 117 øre per kWh (LCOE).

Svar:

Kostnadstallene representanten viser til i sin begrunnelse ble utarbeidet av NVE til Meld. St. 36 (2020-2021) Energi til arbeid – langsiktig verdiskapning fra norske energiresurser. Dette er dermed flere år gamle kostnadstall, og markedssituasjonen for havvind har endret seg betydelig

siden da. NVE omtaler denne utviklingen på side 75 i sin siste langsiktige kraftmarkedsanalyse: «Det er stor usikkerhet rundt kostnadsnivået for havvind. I 2021 anslo vi en LCOE på 69 øre/kWh for bunnfast havvind og 117 øre/kWh for flytende. Etter at vi publiserte anslagene i 2021 har det vært rapporter om kostnadsøkninger på 10 til 30 prosent for flere innsatsfaktorer. På grunn av dette er LCOE for havvind trolig høyere enn vi anslo i 2021.»

For å få et bedre kunnskapsgrunnlag om kostnadsnivået for flytende havvind har jeg bedt NVE om å lage oppdaterte anslag på energikostnad over levetiden (LCOE). Dette inngår i den strategiske konsekvensutredningen som NVE gjennomfører av de identifiserte havvindområdene på norsk sokkel. Samtidig vil jeg understreke at flytende havvind er mer umoden teknologi enn bunnfast havvind, noe som gjør at det er særlig høy usikkerhet knyttet til kostnadsnivået. NVEs oppdaterte anslag vil derfor også være beheftet med stor usikkerhet.

For å legge til rette for lavest mulig støttenivå, er jeg opptatt av å legge til rette for sterk konkurranse i støttekonkurranse for utbygging av flytende havvind. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med et oppdatert anslag på støttebehovet for Utsira Nord i forkant av støttekonkurransen.

SPØRSMÅL NR. 1815**Innlevert 19. april 2024 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland****Besvart 26. april 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan har næringsministeren tenkt at norske selskaper og investorer skal realisere sin del av EFTAs undertegnede ambisjon om å investere titalls milliarder amerikanske dollar i India, og har statsråden avklart med disse aktørene at det er realistisk (Ber om detaljer om hva som eventuelt skal være Norges andel, og hvilke norske private aktører som ble konsultert om dette direkte eller indirekte før undertegnelsen)?

BEGRUNNELSE:

EFTA-landene har siden 2008 forhandlet med India om en handelsavtale. Nylig ble det oppnådd enighet mellom Norge og de andre EFTA-landene og India om en handelsavtale. I handelsavtalen som ble undertegnet mellom EFTA og India står det i artikkel 7.1 at EFTA-landene skal ha som mål å øke sine direkte utenlandsinvesteringer fra investorer i EFTA-landene til India med 50 milliarder amerikanske dollar innen 10 år fra avtalens ikrafttredelse, og ytterligere 50 milliarder amerikanske dollar til

de neste 5 årene etter det. Dette skal resultere i nærmere 1 million nye arbeidsplasser i India. I følge fotnote nr. 9 i handelsavtalen understrekes det at statlige investeringsfond ikke kan medregnes i beregningen av forpliktelsen EFTA-landene påtar seg.

50 milliarder dollar utgjør per 18.04.2024 omtrent 550 milliarder norske kroner. I følge SSB utgjør samlede norske direkteinvesteringer i utlandet i 2022 2093 milliarder kroner. Direkteinvesteringene i Europa utgjør ca. 60 % av denne summen, mens de i Asia tilsvarer nærmere 7 %, eller 154 milliarder kroner.

Svar:

Med en befolkning på 1,4 milliarder mennesker er India verdens største demokrati. Landet er per i dag verdens femte største økonomi, og beregninger viser at India kan bli verdens nest største økonomi innen 2050. India representerer et enormt marked som vil gi store eksportmuligheter for norske virksomheter.

Handelsavtalen gir nulltoll for over 90 prosent av norsk eksport til India basert på indisk importstatistikk for perioden fra 2020 til 2022. India anvender til dels høye tollsatser for industrivarer og sjømat, og avtalen vil gi norske virksomheter et konkurransefortrinn på det indiske markedet. Avtalen innebærer også bestemmelser om handel med tjenester, sjøfolk og personbevegelser, immaterialrett, fremme av investeringer og handel og bærekraftig utvikling.

EFTAs direkteinvesteringer i India var i 2022 ca. 10,7 milliarder amerikanske dollar. Av dette var omtrent 80 pst. sveitsiske. Det er ikke avtalt en formell fordeling av investeringsmålet i handelsavtalen med India.

Gjennom avtalen har Norge forpliktet seg til å fremme investeringer i India. Det innebærer at vi skal gi informasjon til norske bedrifter, legge til rette for næringslivsdelegasjoner etc. På sin side skal India legge til rette for investeringer fra EFTA-landene, mest konkret gjennom at India skal opprette et eget kontaktpunkt som skal bistå bedrifter fra EFTA-landene som ønsker mer informasjon eller som opplever problemer i India. Hvorvidt norske bedrifter investerer i India eller ikke er opp til den enkelte bedrift.

Investeringsmålet i avtalen er basert på tidligere vekst i direkteinvesteringer fra bedrifter fra EFTA-landene i India, kombinert med forventet vekst i den indiske økonomien de neste årene og den forventede tilleggseffekten av handelsavtalen. Det er gjort utregninger som indikerer at EFTAs investeringer i India vil kunne vokse med 100 milliarder dollar over en periode på 15–20 år.

NHO og LO ble informert om resultatet i forkant av undertegning. India er et stort og voksende marked, med store ambisjoner for omstilling til grønne teknologier og løsninger. Norske bedrifter har mye å tilby både innenfor dette området og andre områder. Jeg håper derfor at norske bedrifter vil benytte seg av mulighetene det indiske markedet byr på.

SPØRSMÅL NR. 1816

Innlevert 17. april 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 29. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvilke typer tjenester ser Avinor for seg at de kan rasjonalisere eller konkurranseutsette for å gjøre driften mer effektiv og rimelig?

BEGRUNNELSE:

Haugesund, Sandefjord og Stord lufthavner har en betydelig mer effektiv drift enn Avinors lufthavner av tilsvarende størrelse.

Haugesund lufthavn reduserte kostnadene sine med 20 prosent etter at det lokale eierskapet tok over driften fra Avinor.

Avinor har store kostnader, mange ansatte og utfører mange tjenester. Med en god organisering og et godt lederskap er det mulig å kutte kostnader verdt et betydelig beløp. Norske flyselskaper har betydelige kostnader, samtidig som de står foran store investeringsbehov for å klare det grønne skiftet. Skal de få til dette må de drifte egen organisasjon effektivt, samtidig som bla Avinor må driftes effektivt for å holde flyselskapenes kostnader nede.

I Meld. St. 10 (2022 – 2023) Melding til Stortinget Bærekraftig og sikker luftfart - Nasjonal luftfartsstrategi hevdes det at norske avgifter er lavere enn sammenlignbare flyplasser (figur 6.4). Dersom en tar bort fiskale avgifter og konsentrerer seg om avgiftene Avinor henter inn, vil

en se at Norge er dyrest på security. Terminal navigering-savgift er også høyest på OSL.

Likegyldig av hvor det er rimeligst eller dyrest vil det alltid være behov for å finne rimeligere og mer effektive løsninger. Slik er det i alle organisasjoner som har satt seg over tid, noe eksempelet fra Haugesund viser.

Svar:

En vesentlig del av virksomheten i Avinor AS (Avinor) er konkurranseutsatt. Dette gjelder tjenester innenfor sikkerhetskontroll, renhold, assistansetjenesten for personer med redusert mobilitet, bussing, vedlikehold, brøytetjenester, teknisk infrastruktur og ingeniørtjenester (bl.a. drift av bagasjeanlegg) og kontrakter innenfor

IT-infrastruktur. Avinors kommersielle virksomhet er i sin helhet konkurranseutsatt (drift av taxfree-butikker, andre butikker, servering, parkering og hoteldrift). Innenfor lufthavndrift og flysikringstjenester er plass-, brann- og redningstjenesten på Bodø lufthavn, tårntjenestene på Kristiansand lufthavn og Ålesund lufthavn, samt driften av Haugesund lufthavn, konkurranseutsatt.

I Meld. St. 10 (2022–2023) Bærekraftig og sikker luftfart, jf. Innst. 301 S (2022–2023), ble det vist til Hurdal-splattformen, der regjeringen har lagt til grunn at drifts- og beredskapstjenester ved lufthavnene skal utføres av egne ansatte og ikke konkurranseutsettes. Det ble videre vist til dialog mellom Samferdselsdepartementet og Avinor om oppfølgingen av dette. Denne dialogen pågår fortsatt.

SPØRSMÅL NR. 1817

Innlevert 18. april 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 30. april 2024 av Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Er statsråden enig i at det er dobbeltmoralisk at politikere som støtter det strenge alkoholregelverket selv reklamerer for alkohol i sosiale medier?

BEGRUNNELSE:

Ifølge en sak i Nettavisen 14. april har Arbeiderpartiet lagt ut en video i sosiale medier der statsminister Jonas Gahr Støre får overrekket et påskeegg som inneholdt en boks med makrell i tomat og en flaske Jägermeister.

Spørsmålsstiller vil understreke at jeg selvsagt ikke reagerer på at statsministeren fikk en boks med tomat. Det er et sunt og næringsrikt pålegg, som jeg selv jevnlig spiser. I utgangspunktet reagerer jeg heller ikke på at han fikk en flaske Jägermeister, selv om jeg har hatt noen negative erfaringer med å drikke det.

Det jeg reagerer på er at det fremstår dobbeltmoralisk, når Helsedirektoratet og andre offentlige myndigheter over lengre tid har drevet klappjakt på ulike brudd på alkoholregelverket som fremstår som rigid og firkantet. Dette rammer særlig norske produsenter av alkoholholdig drikke, som i motsetning til utenlandske produsenter ikke får informere om egen virksomhet og sine produkter på sosiale medier.

I saken til Nettavisen uttaler avdelingsdirektør Øyvind Giæver i Helsedirektoratet at posten med statsmi-

nisteren og påskeegget nok ikke er reklame i alkohollovens forstand. Jeg skulle gjerne hatt statsrådets vurdering av det, og om han forstår at det kommer påstander om dobbeltmoralisme når norske aktører har fått bøter fordi de selv eller deres kunder har brukt emojier som kan assosieres med alkohol på deres sider i sosiale medier.

Spørsmålsstiller viser avslutningsvis til at Frp fremmet et representantforslag om en næringsvennlig, modernisert og forbrukervennlig alkoholpolitikk i fjor, som dessverre regjeringspartiene stemte mot.

Svar:

Jeg kan ikke gå inn i enkeltsaker. Mitt svar er derfor en generell redegjørelse for forbudet mot alkoholreklame og ikke knyttet til den konkrete saken det vises til i spørsmålet.

Forbudet mot alkoholreklame er et viktig alkoholpolitisk virkemiddel. Det skal hindre påvirkning som fører til økt etterspørsel etter alkohol og opprettholde forståelse i befolkningen for at alkoholholdige drikkevarer er annerledes enn andre handelsvarer, og at det derfor er behov for særskilt regulering som begrenser alkoholforbruket i Norge.

Det følger av alkoholloven § 9-2 første ledd at «[r]eklame for alkoholholdig drikk er forbudt. Forbudet gjelder også reklame for andre varer med samme merke eller

kjennetegn som alkoholholdig drikk. Slike varer må heller ikke inngå i reklame for andre varer eller tjenester.».

Forbudet er utdypet nærmere i alkoholforskriften § 14-2. I henhold til denne bestemmelsens første ledd er reklame definert som «enhver form for massekommunikasjon i markedsføringsøyemed».

På generelt grunnlag kan jeg si at videoer i sosiale medier som hovedregel vil oppfylle vilkåret om «massekommunikasjon» i § 14-2 første ledd. Dersom den aktuelle kommunikasjonen skal omfattes av reklameforbudet, må det imidlertid også foreligge «markedsføringsøyemed» bak kommunikasjonen.

For å kunne slå fast om det foreligger markedsføringsøyemed, må det vurderes hva som er siktemålet med kommunikasjonen. Alkoholforskriften § 14-2 annet

ledd, annet punktum oppstiller momenter som må vektlegges i denne vurderingen. Det må blant annet legges vekt på hvem som er avsender av informasjonen, hvem som tar initiativ til å gi informasjonen, innholdet i og utformingen av informasjonen og hvordan informasjonen er presentert og formidlet. Oversikten over momenter som fremgår av bestemmelsen er ikke uttømmende, men de nevnte momentene må i alle fall inngå i vurderingen.

Dersom vurderingen tilsier at et siktemål med kommunikasjonen er å fremme salg, vil vilkåret om markedsføringsøyemed være oppfylt, jf. § 14-2 annet ledd, jf. først ledd. Dette er en vurdering som må gjøres konkret fra sak til sak. Foreligger det ikke et siktemål om å fremme salg, vil kommunikasjonen i motsatt fall ikke være å anse som alkoholreklame etter alkoholverket.

SPØRSMÅL NR. 1818

Innlevert 19. april 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 29. april 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Vil statsråden fremme lovforslag om å utvide muligheten for at en søker om adopsjon men er gift eller samboende, også skal kunne adoptere alene dersom barnet er søkerens tidligere fosterbarn?

BEGRUNNELSE:

Adopsjonslovens §6 Krav om ekteskap og samboerskap og unntak fra dette lister i dag opp kun tre tilfeller der en søker som er gift eller samboende, men som ønsker å adoptere alene, kan få gjøre dette. Mye taler for at det også for de som tidligere har hatt den potensielle adopterte som fosterbarn burde kunne få adoptere.

Adopsjon gir en stabil og varig familiesituasjon, noe som er avgjørende for emosjonell og mental utvikling. Å vokse opp i et kjærlig og stabilt hjem bidrar til å bygge en følelse av trygghet og tilhørighet for barnet. En som tidligere har vært i fosterhjem vil allerede ha bygget varige bånd til sine fosterforeldre. Dette bidrar til å skape sterke bånd og gir barnet en følelse av tilhørighet og identitet. Adopsjon til tidligere fosterforeldre gir en langsiktig stabil livssituasjon, noe som er avgjørende for fremtidig suksess og trivsel. Å ha en permanent familie gir barnet en følelse av sikkerhet og tillit til deres fremtid.

Det er lite som tyder på at en slik lovendring vil gjelde mange tilfelle. Men for de få det gjelder vil det kunne

utgjøre en stor forskjell. Det bør derfor være lite grunn til å ikke innføre et slikt tillegg.

Svar:

Ettersom spørsmålet handlar om adopsjon av tidlegare fosterbarn, antek eg det i hovudsak gjeld adopsjon av vaksne. Arbeidet eg gjer greie for nedanfor kan likevel vere relevant også for nokre tilfelle av adopsjon av mindreårige fosterbarn etter barnevernlova, då vilkåra for adopsjon etter adopsjonslova § 6 og adopsjonslova elles i alle tilfelle må vere oppfylte.

I tildelingsbrevet for 2022 fekk Bufdir i oppdrag å vurdere behovet for endringar i regelverket om adopsjon av vaksne. Bufdir leverte på oppdraget i juni 2023. Departementet gjekk gjennom rapporten og bad deretter Bufdir om å gå nærare inn i enkelte problemstillingar og alternativ, basert på dei foreløpige vurderingane til departementet, noko direktoratet leverte i oktober 2023.

I utgreiinga frå Bufdir blir mellom anna verkingane av adopsjonslova § 6 for tidlegare fosterbarn beskriven. Direktoratet har identifisert ulike alternativ til korleis dette kan regulerast og vurdert desse. Rapportane frå Bufdir inneheld òg andre vurderingar knytt til adopsjon av vaksne, mellom anna utfordringane på området, statistikk, kostnader og Noregs menneskerettslege plikter.

Bufdir har komme med sine vurderingar og si tilråding til departementet.

Departementet jobbar no med dei problemstillingane saka reiser, og vil komme tilbake til Stortinget med eventuelle forslag til regelendringar så snart dette er klart.

SPØRSMÅL NR. 1819

Innlevert 19. april 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 29. april 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Det finnes i dag ikke en klar definisjon for hva som menes med grå arealer. Det eksisterer heller ingen helhetlig kartlegging av grå arealer som kan si noe om hvilket potensiale det er for gjenbruk av arealer til ulike formål.

Vil kommunal- og distriktsministeren ta initiativ til en slik kartlegging, og hvis ikke, hva er begrunnelsen?

BEGRUNNELSE:

Arealer er en knapp ressurs. Det er viktig at samfunnet fremover raskt evner å bremse tapet av viktig natur og sikrer viktige produksjonsarealer for primærnæringene.

Fremtidige utbygginger bør derfor i størst mulig grad skje i allerede forringet natur eller utbygde områder, også kjent som «grå arealer».

For å få til dette er det viktig med en klar definisjon av grå areal, samt kartlegging av dem.

Svar:

Regjeringa forventar at kommunane vurderer fortetting og transformasjon av bustad- og næringsområde før nye, større utbyggingsområde vert sette av og tekne i bruk. Dette er framheva i Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging 2023-2027 og i forslag til statlege planretningslinjer for arealbruk og mobilitet som no er sendt på høyring.

Statistisk sentralbyrå gjev kvart år ut statistikk om arealbruk og arealressursar i Noreg gjennom statistikken Arealbruk og arealressurser. Utbygd areal fordelt på bustad, fritidsbustad, næring, forsvar m.m. går fram av statistikken, men det er ikkje ein eigen kategori for areal som er egna for gjenbruk eller fortetting, såkalla grå areal.

Det er ingen tvil om at det mange stader er eit potensial for betre utnytting av utbygd areal, og at dette kan redusere nedbygginga av viktige natur- og jordbruksareal. For kommunar som ønskjer å vere arealnøytrale, vil gjen-

bruk og fortetting av areal som allereie er utbygd eller endra, vere ein viktig strategi.

Kommunal- og distriktsdepartementet sin rettleiar om bruk av arealrekneskap oppmodar kommunane til å vurdere behovet for areal til utbyggingsføremål og kartlegge utbyggingspotensialet i gjeldande kommuneplan før nye område blir vurdert. Dette bør omfatte areal som er egna for fortetting og transformasjon.

Den konkrete vurderinga av kva område som er egna for fortetting, transformasjon eller ombruk av eksisterande bygningar må gjerast av kommunane, som er best i stand til å gjere slike vurderingar lokalt. På nasjonalt og regionalt nivå skjer det mykje utviklingsarbeid rundt arealrekneskap og datagrunnlaget for dette. Regjeringa legg også stor vekt på å utvikle relevant arealstatistikk som ein del av den nasjonale offisielle statistikken. Eg trur dette vil gje oss eit betre grunnlag for å hente ut informasjon om såkalla grå areal etter kvart.

SPØRSMÅL NR. 1820**Innlevert 19. april 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 30. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

I lys av EØS-utvalgets konklusjon om at det er for sent å vurdere EØS-relevans av nye regelverk fra EU etter vedtak i EU, vil regjeringen endre praksis og starte prosessen med vurdering av EØS-relevans på et tidligere tidspunkt?

BEGRUNNELSE:

EØS-utvalget påpeker at regjeringens har gitt uttrykk for at spørsmålet om EØS-relevans ikke kan vurderes før et forslag er endelig vedtatt i EU. Dette mener de er for sent.

De påpeker videre at selv om det i noen tilfeller har blitt mer krevende å ta stilling til EØS-relevans i sektorovergrepene lovgivning, bør vurderingen av om det er i norsk interesse å innlemme ny lovgivning i EØS-avtalen, gjøres på et så tidlig tidspunkt som mulig. De begrunner dette i at det gir Stortinget og norske aktører fra nærings- og arbeidsliv og lokal forvaltning en bedre mulighet til å drøfte konsekvensene av nye forslag fra EU.

Svar:

EØS-avtalen utvider EUs indre marked til EØS/EFTA-sta-
tene, og forutsetter felles regler og like konkurransevilkår i EØS. For å kunne medvirke og bidra i EUs regelverksut-
forming, og for å legge til rette for at nytt EØS-relevant

EU-regelverk innlemmes i EØS-avtalen til rett tid, starter departementene arbeidet med nytt EU-regelverk så tidlig som mulig.

Det enkelte departement er ansvarlig for å identifisere nye regelverksprosesser i EU som kan ha vesentlig betydning for Norge. Når nytt EØS-relevant regelverk utvikles i EU, vil saker som kan ha vesentlig betydning for norske interesser bli vurdert og samordnet av ansvarlig departement. Berørte parter blir involvert i dette arbeidet på hensiktsmessig måte. En foreløpig norsk posisjon, herunder en foreløpig avklaring av om rettsakten er EØS-relevant, søkes utarbeidet så raskt som mulig slik at vi kan bidra i EUs beslutningsprosess før det er for sent. Dette følger også av Instruks om utredning av statlige tiltak.

I takt med at EUs forslag videreutvikles, og de mulige virkningene for Norge blir tydeligere, vil norsk posisjon justeres etter behov. Det er imidlertid først når rettsakten er vedtatt i EU at regjeringen kan ta endelig stilling til om rettsakten er EØS-relevant og akseptabel for Norge.

Jeg har merket meg utvalgets tilrådning på dette punktet, og regjeringen vil vurdere både den og rapportens øvrige tilrådninger nøye. Rapporten skal nå sendes på alminnelig høring, og ytterligere tilrådninger vil følges opp når høringen er avsluttet.

SPØRSMÅL NR. 1821**Innlevert 19. april 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 30. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

EØS-utredningen anbefaler at det utarbeides årlige stortingsmeldinger hvor det redegjøres for den seneste politik-
kutviklingen i EU og aktuelle og kommende saker i EØS.

Vil regjeringen følge opp dette?

Svar:

Representanten Rotevatn viser til at EØS-utredningen (NOU 2024:7 Norge og EØS: Utvikling og erfaringer, Eldring-utvalget) anbefaler at det utarbeides årlige stortingsmeldinger om politik-
kutviklingen i EU og aktuelle og kommende saker i EØS. Forslaget om en årlig stortings-
melding inngår i en lang rekke forslag og anbefalinger som Eldring-utvalget kommer med. Vi vil nå foreta en samlet vurdering av disse.

Utvalgets rapport vil nå sendes på alminnelig høring slik at alle berørte og interesserte får mulighet til å komme med sine synspunkter. Resultatene av hørings-

runden vil også være viktig når vi nå skal ta stilling til den videre oppfølgingen av utvalgets anbefalinger.

SPØRSMÅL NR. 1822

Innlevert 20. april 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 6. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva vil det koste å bevilge i revidert nasjonalbudsjett for 2024 for å gi fast jobb til alle utdanna studenter fra Politihøgskolen?

BEGRUNNELSE:

Til sommeren er det over 800 utdanna politifolk ved Politihøgskulen som ikke har fått fast jobb i politiet.

Svar:

En årsverkskostnad for politibetjenter i 2024 er 1,541 mill.

Ved ansettelse av et stort antall nye politibetjenter vil det utløse et behov for å styrke andre deler av politiet, som for eksempel nødvendige investeringer. For å få effekt av en slik prioritering er det således ikke tilstrekkelig å gange årsverkskostanden med antall ledige. Andre kostnader i politiet må også dekkes.

Kostnadene vil avhenge av hvor mange som går ut av etaten som en følge av naturlig avgang, samt hvor mange av studentene som består og får utdelt vitnemål. I tillegg kommer det andre kostnader som må kompenseres ved å ansette flere. Representanten spør om kostnadene ved å tilby fast jobb. Dette innebærer at det også må tas høyde for helårsvirkningen i 2025 budsjettet.

SPØRSMÅL NR. 1823

Innlevert 21. april 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 29. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hele livsgrunnlaget og tilstedeværelsen på Svalbard er avhengig av sikker og stabil energi, hele tiden. Regjeringen stengte ned kullkraftverket på Svalbard 19 oktober i fjor. Reservekraftverket som går på diesel er nå blitt hovedkraftverket.

Kan statsråden avklare om man virkelig gambler med forsynings sikkerheten på vår nordligste faste tilstedeværelse, om klimahensyn har overstyrt og trumfet forsynings sikkerhet og beredskapshensyn, og ikke minst hvilke planer som foreligger for reservekraftverk på Svalbard nå?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med Svalbardbudsjettet for 2021–2022 ba regjeringen Longyearbyen lokalstyre om å utvikle en energiplan for Longyearbyen med hovedfokus på klimautslipp. Forsynings sikkerhet og trygg og stabil energiforsyning for innbyggerne og næringslivet i Longyearbyen ser ut til å måtte ta til takke med å være andre eller tredjefolin. Planen lokalstyret utarbeidet, innebar nedlegging av kullkraftverk, og overgang til kraftproduksjon fra diesel, kombinert med innfasing av fornybare energikilder. Denne midlertidige energiforsyningen skulle bli ivaretatt

av eksisterende reservekraftanlegg som går på diesel, med plan om å fase inn fornybar energi.

Når reservekraftverket nå brukes som hovedkraftverk, oppstår det store utfordringer når feil på kraftverket oppstår. Svalbardposten melder om behov for bistand fra Forsvaret for å fremskaffe nye reserverkraftverk, og for 2 dager siden meldte avisen at Gruve 7 måtte bistå Longyearbyen med kraft.

Svalbardposten melder at de flere ganger har spurt hva som er reserve-planen når diesel-anlegget som var reservekraft ble hovedkraftverk, uten å ha fått svar. Regjeringen gis derfor muligheten til å avklare om hvilke planer som er lagt for reservekraftverk på Svalbard i dag.

Svar:

Etter Svalbardloven har Longyearbyen lokalstyre ansvar for infrastruktur som ikke er lagt til staten eller andre. Det er i dag Longyearbyen lokalstyre, som eier og driver energiforsyningen gjennom det heleide selskapet Svalbard Energi (SEAS).

Energiforsyningen i Longyearbyen var frem til høsten 2023 basert på et kullkraftverk fra 1983. Kullkraftverkets tilstand og alder, samt usikkerheten om den fremtidige forsyningen av kull som brensel, er bakgrunnen for at det over flere år har vært arbeidet med å se på ulike alternative energiløsninger.

Lokalstyret leverte på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet og daværende Olje- og energidepartementet en energiplan for Longyearbyen i 2023. Av rammene som ble lagt for planen var blant annet at kullkraftverket skulle avvikles til fordel for en sikrere og mer klimavennlig energiløsning. Videre var det et grunn-

leggende krav om at forsyningssikkerheten for kraft og varme ikke skulle svekkes ved etableringen av et nytt kraftvarmeverk, se Prop. 1 S. (2021-2022) Svalbardbudsjettet.

Som ledd i oppfølgingen av energiplanen besluttet Longyearbyen lokalstyre høsten 2023 å stenge kullkraftverket, og deretter gå over til dieselfyring. I etterkant av overgangen til dieselfyring har det oppstått problemer med dieselaggregatene, og i mars 2024 ble det tatt i bruk aggregater fra Forsvaret for å sikre tilstrekkelig forsyningssikkerhet. Dieselaggregater som tidligere er benyttet i forbindelse med gruvevirksomheten i Lunckefjell skal også kobles til energisystemet for å styrke forsyningssikkerheten. Strøm og varme er helt grunnleggende for opprettholdelse av befolkning og næringsliv i Longyearbyen. Lange avstander til fastlandet og de klimatiske forholdene gjør at hensyn som forsyningssikkerhet og en stabil energiforsyning må vektlegges særlig.

Arbeidet med å omstille energiforsyningen i Longyearbyen fra kull til mer fornybare energikilder er i gang, men det gjenstår fortsatt et betydelig arbeid. Som eier er staten opptatt av å forstå hvilken rolle Store Norske kan ha i den nye energiløsningen. Nærings- og fiskeridepartementet, som forvalter av statens eierskap i selskapet, ba derfor Store Norske i november 2023 om å gjøre en vurdering av dette, herunder vurdere organisatoriske forhold og mulig synergier for lokalsamfunnet ved energiomstillingen. Som en oppfølging av dette har regjeringen gitt Store Norske i oppdrag å gjennomføre en konseptvalgutredning (KVU) av ulike alternativer for energiforsyningen i Longyearbyen og en tilstandsvurdering av eksisterende infrastruktur med tilhørende kapitalbehov.

SPØRSMÅL NR. 1824

Innlevert 21. april 2024 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 29. april 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen hindre at Nokut blir en propp i systemet som bidrar til forsinkelse i tilbudet av etter-spurte utdanninger?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel i Khrono datert 19. april kan vi lese at Siv- ilombudet mener at en forventet saksbehandlingstid

i Nokut for akkreditering av studieprogrammer innen høyere utdanning på mer en to år er i strid med kravene til saksbehandlingstid i forvaltningsloven. I tillegg til det som ligger på vent hos Nokut nå, kan vi forvente at køen vokser dersom de foreslåtte endringene i Fagskoleloven om institusjonsakkreditering av fagskoler vedtas før sommeren.

Svar:

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanninga (NOKUT) behandlar søknader om akkreditering av studietilbod som den enkelte institusjonen ikkje sjølv har fullmakter til å opprette. Det gjeld både fagskuleutdanningar og universitets- og høgskuleutdanningar.

NOKUT behandlar også søknader om fagområdeakkreditering for fagskular og søknader om institusjonsakkreditering for høgskular og universitet. Dei siste åra har det vore stor vekst i talet på søknader om akkreditering til NOKUT. Det gjeld særleg innan fagskuleutdanning, men det har også kome fleire søknader frå høgskular. Kunnskapsdepartementet har følgd opp med ekstra ressursar til NOKUT i det reviderte budsjettet for 2023 og i statsbudsjettet for 2024.

For å få ned køane på sikt har NOKUT i samråd med departementet prioritert søknader om fagområdeakkreditering for fagskulane og akkreditering av doktorgradsutdanning og institusjonsakkreditering for universitet og høgskular. Det er fordi slike akkrediteringar gir utdanningsinstitusjonane rett til å akkreditere fleire utdanningstilbod sjøve, utan å søke NOKUT.

NOKUT har teke fleire grep for å redusere behandlingstida. NOKUT har også arbeidd med effektiviseringsiltak ved å flytte interne ressursar, digitalisere og effektivisere delar av saksbehandlingsprosessane. I tillegg er det gjort omdisponeringar på tvers av NOKUT og mellom oppgåver. På lengre sikt vil dette bidra til å redusere køane.

Kunnskapsdepartementet vil følge med på NOKUT si behandling av søknader om akkreditering. Eg meiner at dei auka løyvingane til NOKUT og tiltaka som NOKUT har gjort, vil betre situasjonen framover.

SPØRSMÅL NR. 1825

Innlevert 21. april 2024 av stortingsrepresentant Jan Tore Sanner

Besvart 26. april 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Viser til stortingets vedtak i Innst 442 L 2022-2023, opplæringsloven, om å åpne for muligheten til å tilby International Baccalaureate (IB) både i grunnskolen og videregående skole, og vedtak om å tydeliggjøre og øke handlingsrommet skoleleder, foreldre og elev har til å benytte alternative opplæringsarenaer.

Hvordan og når vil statsråden følge opp disse vedtakene i Stortinget?

Svar:

Jeg er godt fornøyd med den nye opplæringsloven som etter planen skal tre i kraft til høsten. Den nye loven er oppdatert, tydeligere og bedre tilpasset det nåværende og framtidige samfunnet og hverdagen i opplæringssektoren.

Jeg er opptatt av at det nye regelverket skal implementeres på en god måte, og vil følge opp anmodningsvedtakene som kom fra Stortinget i forbindelse med behandlingen av departementets lovforslag våren 2023.

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak 735 i Innst. 442 L (2022-2023) jobber departementet nå med å vurdere om det bør åpnes for muligheten til å tilby In-

ternational Baccalaureate (IB) i offentlig grunnskole. Departementet jobber også med å vurdere om, og eventuelt hvordan, IB-opplæring i den offentlige videregående opplæringen bør reguleres. Jeg vil komme tilbake til disse spørsmålene så snart vi har gjort de nødvendige vurderingene.

Departementet jobber også med oppfølgingen av anmodningsvedtak 736 i Innst. 442 L (2022-2023):

«Stortinget ber regjeringen tydeliggjøre og øke handlingsrommet skoleleder, foreldre og elev har til å benytte seg av alternative opplæringsarenaer».

Blant annet vil alternative opplæringsarenaer være ett av temaene i den varslede meldingen til Stortinget om 5. til 10. trinn. En mer praktisk og variert fellesskole. Vi har derfor allerede innført en tilskuddsordning for å stimulere til mer praktisk, variert og relevant læring, og det vil snarlig være på plass en rentekompensasjonsordning som også vil understøtte disse formålene. En mer praktisk fellesskole vil også kunne legge til rette for mer bruk av alternative opplæringsarenaer, og jeg vil tydeliggjøre handlingsrommet skolene har i den varslede meldingen. Jeg vil generelt understreke at det er kommunene og fylkeskommunenes ansvar å sikre at helheten i opplæringstilbudene favner mangfoldet av elevgruppen

og tilrettelegges for enkeltelevers behov. Kommunene og fylkeskommunene vurderer selv hvilke behov det er for alternative opplæringsarenaer i sin kommune/region og hva slags tilbud som skal etableres innenfor de rettslige

rammene. Mange kommuner og fylkeskommuner har alternative opplæringsarenaer i tilknytning til ulike opplæringsstilbud. Jeg kommer tilbake til oppfølgingen av vedtaket så snart vi har gjort de nødvendige vurderingene.

SPØRSMÅL NR. 1826

Innlevert 21. april 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 29. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Riksadvokaten gikk denne uken ut mot aktører som sprer usikkerhet om hvilke verktøy politiet rår over i møte med ulovlig rusbruk, særlig innenfor forebygging. RA har presisert hva som er gjeldende rett i et rundskriv til politiet i 2021, nettopp for å unngå misforståelser av hva de kan gjøre og ikke gjøre.

Hva tenker statsråden om at enkelte aktører i politiet fortsatt sprer feilinformasjon i offentligheten om hva rundskrivet innebærer, og hvorfor har ikke justisministeren grepet inn for å få en slutt på dette?

Svar:

Riksadvokaten er øverste faglige leder av straffekssporet. Det er Politidirektoratet som er ansvarlig for politiets forebyggende virksomhet. Med denne ansvarsdelingen, forholder politi og påtalemyndigheten seg til de instruksjer og rundskriv som blir gitt.

Regjeringen har satt ned et utvalg som skal utrede utvalgte strafferettslige og straffeprosessuelle spørsmål på rusfeltet. Dette er omtalt som Rushåndhevingsutvalget.

Som en del av bakgrunnen for utredningen vises det til utvalgets mandat der det blant annet fremgår:

Den beskrevne rettsutviklingen har ført til at særlig førstelinjen i politiet har gitt uttrykk for at det hersker usikkerhet om hvordan regelverket for bruk av tvangsmidler skal praktiseres i saker som gjelder bruk av og befatning med mindre mengder narkotika til egen bruk. Det har også blitt argumentert for at det med gjeldende rettstilstand er krevende å avdekke rusmiddelbruk blant unge, og at politiet dermed ikke har gode nok muligheter for å sette inn tiltak for å motvirke slik rusmiddelbruk. Andre aktører har vist til at Høyesteretts avgjørelser ikke avklarer hvem som skal anses som rusavhengig, og hvordan dette skal avgjøres, se blant annet rapporten «Rus og menneskerettigheter» fra Norges institusjon for men-

neskerettigheter (NIM), som ble publisert 21. september 2022.

Jeg viser for øvrig til mandatet i sin helhet for en nærmere beskrivelse av utredningen. Jeg ser frem til å motta Rushåndhevingsutvalgets rapport.

Utvalget skal avgi sin utredning i form av en NOU innen 12 måneder etter oppstart av arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1827**Innlevert 21. april 2024 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 26. april 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Når kommer det et forslag til ny og oppdatert energimerkeordning, og vil statsråden sørge for at merkeordningen gjør det lønnsomt for utbyggere og boligeiere å ha vannbårne oppvarmingssystemer og bruk av fjernvarme?

BEGRUNNELSE:

Det må lønne seg å ta i bruk vannbåren varme til oppvarming da dette er den enkleste, mest effektive og miljøvennlig måten å avlaste kraftnettet på. Det vi bruker mest strøm på er oppvarming av bygninger vinterstid. I nabolandene våre ansees bruk av strøm til oppvarming av bygninger som strømsløseri. Norge og myndigheten må gjøre mer for å gjøre det lønnsomt å ta i bruk fjernvarme til oppvarming av bygninger. Dessverre har vi gammeldagse og byråkratiske ordninger som gjør at energibruken går i feil retning. Den smarteste formen for oppvarming av bygningsmassen blir nå straffet ut av markedet i istedenfor å bli premiært. Det siste skrekkeksmpelet fikk jeg vite om av Eviny som har nå en aktør i Førde som skal bygge 270 leiligheter i Førde. De har hele tiden ønsket, og vært klar på at de skal kople seg på fjordvarmen i Førde, helt fram til nå.

No må de revurdere energikilden, ikke fordi de vil men fordi dei må. Årsaken er dagens innretning på energimerkeordningen. Ved å koble seg på fjernvarmesystemet, klarer ikke aktøren klarer å få oppnå energikarakter B eller bedre for bygget sitt.

Konsekvens av energikarakter B er at alle boligkjøperne går glipp av grønne lån som gir 1 prosent poeng rimeligere rente.

Hadde alle leilighetene fått grønt boliglån, så kunne kjøperne i snitt ha spart ca. 20 000,-/lånetaker i året. Det betyr at den totale besparelsen i sameiet vil være rundt 5,4 Mill i året.

På grunn av en gammeldags energimerkeordning så er det ikke forsvarlig å kople seg på fjernvarme i Førde. Uheldig for boligkjøperne, og samtidig høyst problematisk for energisystemet i en landsdel hvor næringslivet står i kø for å få tilgang til mer kraft.

Energimerkeordningen for bygg må utformes slik at den ikke er i disfavør av utnyttelse av overskuddsvarme og utbredelsen av fjernvarme. Energimerkeordning for bygninger må premiere og stimulere til utnyttelse av overskuddsvarme, lavverdige energikilder og bærekraftig bioenergi fra kollektive energiløsninger som fjernvarme,

nærvarme eller fjernkjøling. En endring som hensyntar dette vil gi sterkere insentiv til å spare strøm, avlaste kraftnettet og utnytte lokale varmekilder i større grad enn i dag.

Svar:

Jeg er opptatt av å rette opp i den utilsiktede konsekvensen av dagens ordning som medfører at aktører som ønsker A-bygg har vanskelig for å velge fjernvarme. Vi trenger mer kraft, og da kan vi ikke velge bort løsninger som spiller på lag med kraftsystemet.

Energidepartementet arbeider med endringer i energimerkeordningen for bygninger for å gjøre ordningen mer relevant for eksisterende bygg og for at oppvarmløsninger som samspiller godt med kraftsystemet skal komme bedre ut enn i dag. Dette inkluderer fjernvarme. Departementet jobber også med endringer for å gjøre ordningen enklere å forstå og ser på hvordan energimerket kan samspille bedre med eksisterende virkemidler som Enovas støtteordninger og taksonomiregelverket.

Departementet har i flere runder innhentet vurderinger fra NVE for å ferdigstille et høringsnotat om forslag til endringer i energimerkeordningen, og arbeider for å sende dette på høring så snart som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1828**Innlevert 22. april 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 29. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor skal ressursene til opprettelsen av det nye Nærpolitivsnittet på Grønland i Oslo hentes fra, og hvor mange nyansettelser av politifolk vil bli gjort for å bemanne dette politivsnittet?

BEGRUNNELSE:

Det vises til følgende nettsak i VG den 22.04.24 om den svært negative utviklingen i bydel Grønland i Oslo, og at det nå skal opprettes et nytt Nærpolitivsnitt for å bekjempe denne utviklingen:

<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/PprRLz/politiet-opprettet-en-ny-avdeling-som-skal-vaere-tilstede-paa-groenland-disse-betjentene-skal-slaa-ned-paa-aapenlyst-salg-av-narkotika-vold-og-trusselsituasjoner>

Spørsmålsstiller ønsker på denne bakgrunn å vite hvor ressursene til opprettelsen av Nærpolitivsnittet skal hentes fra, og hvor mange nye politifolk som skal ansettes for å bemanne det nye politivsnittet.

Svar:

Høsten 2023 etablerte Oslo politidistrikt nabolagspolitiet. Formålet med etableringen var blant annet at politiet skulle få bedre kontakt med nærmiljøet på Tøyen og Grønland. En sentral del av arbeidsformen til nabolagspolitiet skulle være dialog, fotpatrolje og synlighet. Det å trygge beboere og bedriftseiere var en del av dette. Politibetjenter har ved sin tilstedeværelse bygget relasjoner med de som bor og ferdes i området.

Gjennom økt tilstedeværelse har politiet også fått økt kunnskap, dette fremkommer i en rapport utarbeidet av politiet selv. Som en følge av nabolagspolitiets erfaringer, målretter Oslo politidistrikt nå sitt arbeid i dette området.

For regjeringen er det avgjørende å ha et synlig og tilstedeværende politi i hele landet, både byer og distrikter. Forrige regjering gjennomførte politireformen, som mange steder fjernet et synlig og tilstedeværende politi. Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) peker i sin sluttevaluering av politireformen på at målet om økt tilstedeværelse ikke er nådd, og at mange kommuner ønsker økt fysisk tilstedeværelse både av beredskaps- og forebyggingshensyn. De prioriteringene Oslo politidistrikt gjør er kunnskapsbaserte og målrettede, og kommer som en følge av tilstedeværelse.

Oslo politidistrikt har nylig lyst ut flere politistillinger. Disse er tilknyttet patruljeseksjonen og etterforskningsseksjonen på de geografiske driftsenhetene, inkludert enhet sentrum. Politiet har selv opplyst at Oslo politidistrikt omprioriterer og samordner ressursene som allerede jobber i området, det vil si nabolagspolitiet på Grønland og Tøyen samt de som allerede jobber oppsøkende mot åpne rusmiljøer. I tillegg tilføres noen tjenestepersoner fra andre funksjoner i distriktet som frivillig søker seg til avsnittet.

Politidistriktene har vide fullmakter til å fastsette egen organisering og ressursfordeling. Dette er nødvendig for at politiet skal kunne håndtere lokale utfordringer og behov og å styre innsatsen mot der behovene er størst.

SPØRSMÅL NR. 1829**Innlevert 21. april 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 30. april 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Mener statsråden det er en sammenheng mellom antall innvandrere i et område og muligheten til god integrering og hvor går eventuelt grensen?

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet mener at hvis andelen innvandrere i en kommune, bydel eller område er for høy vil det redusere mulighetene for å få til god integrering. Det kan da skape

parallellsamfunn. Derfor ønsker Fremskrittspartiet å ha maksimale grenser på hvor stor innvandrерandel det skal være i en kommune eller bydel.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å forhindre segregering og å ta hele landet i bruk når kommunene skal bosette flyktninger. Bosettingen skal skje styrt, spredt, raskt og treffsikkert. Bosettingspolitikken har bidratt til at flyktninger er bosatt mindre sentralt enn befolkningen for øvrig. Også fem år etter bosetting bor de klart fleste i kommunen der de først ble bosatt. Utgangspunktet for politikken har over tid vært at bosetting i områder med høy konsentrasjon av innvandrere bør unngås.

I de opprinnelige anmodningskriteriene for 2022, før Russlands fullskala invasjon av Ukraina, ble det i tråd med dette lagt opp til å unngå bosetting i områder hvor andelen innvandrere var på over 30 prosent. På grunn av ekstraordinært høye ankomster av flyktninger og fordrevne etter Russlands fullskala invasjon av Ukraina i februar 2022, har det blitt lagt mindre vekt på dette kriteriet de siste årene. Regjeringen oppfordrer likevel kommunene til å unngå bosetting av flyktninger i områder med store levekårsutfordringer.

Det er ingen entydig sammenheng mellom antall innvandrere i et område og muligheter for god integrering. Om lag halvparten av innvandrerne til Norge kommer

fra nordiske eller andre europeiske land, mens en tredel kommer fra Asia og en tidel fra Afrika. De fleste har kommet som arbeidsinnvandrere eller familieinnvandrere.

Innvandrere er overrepresentert i levekårsutsatte byområder. Befolkningen i disse områdene har lavere inntekt enn gjennomsnittet, dårligere helse og norskferdigheter, flere står utenfor arbeidslivet, det er høyere frafall i videregående skole, flere barnevernstilfeller og overrepresentasjon av noen former for kriminalitet. Det er en stor utfordring for samfunnet og for dem som bor der. Regjeringen har klare ambisjoner om å redusere antallet som lever i vedvarende lavinntekt, blant annet ved å styrke fellesskapsarenaer som barnehage og skole.

I Meld. St. 17 (2023–2024) gjennomgår regjeringen integreringspolitikken og varsler at flere flyktninger skal raskere komme over i enten arbeid eller utdanning etter bosetting. Innvandrere som kommer til Norge, skal møte et samfunn som stiller krav og stiller opp, uansett hvor de først bosetter seg.

Regjeringen mener at arbeid er den viktigste nøkkel til god integrering. Målet er at de som får lovlig opphold, skal raskt i jobb og få en stabil tilknytning til det seriøse arbeidslivet. Innvandrere må få informasjon, og de som trenger det, må få mulighet til nødvendig opplæring og kompetanseheving. Samtidig skal vi stille krav og ha de samme forventningene til alle som bor i Norge, om å delta og bidra til fellesskapet.

SPØRSMÅL NR. 1830

Innlevert 22. april 2024 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 29. april 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvor mye må sosialhjelpa økes for å unngå avkorting, dersom dekningsgraden i bostøtta økes til henholdsvis 80, 85, 90, 95 eller 100 prosent?

Svar:

Økonomisk sosialhjelp er det siste økonomiske sikkerhetsnettet, og skal sikre et nøkternt og forsvarlig livsopphold for personer som ikke har tilstrekkelig med midler til å dekke sine levekostnader gjennom arbeid eller andre inntekter. I slike andre inntekter inngår statlig bostøtte. Ved behandling av en søknad om økonomisk sosialhjelp

skal det foretas konkrete og individuelle vurderinger av behovet for hjelp og utmålingen av stønaden.

De statlige veiledende satsene for stønad til livsopphold (jf. rundskriv A-3/2023) er utarbeidet for å være til støtte i dette vurderingsarbeidet. Disse omfatter utgifter til helt grunnleggende behov, som mat, klær, kommunikasjon, husholdningsartikler og hygiene mv., og tar også hensyn til andre sider av dagliglivet som fritid og sosiale behov. De veiledende satsene skal tjene som en referanse ved vurdering av behov og utmåling av stønad. Utgifter til andre nødvendige ting, som bolig, strøm og oppvarming, bolig- og innboforsikring og innbo og utstyr inngår i livsoppholdet, men er ikke inkludert i de veiledende satsene. Det er fordi denne typen utgifter varierer mye.

Vurdering av behovet for stønad til å dekke boutgifter tar dermed utgangspunkt i husstandens faktiske boutgifter.

Med utgangspunkt i sosialhjelpens rolle, kan det å motta statlig bostøtte ikke sies å medføre en avkorting av sosialhjelpen, men det bidrar til å redusere behovet for økonomisk sosialhjelp siden husstandens boutgifter helt eller delvis dekkes gjennom bostøtten. På denne måten blir heller ikke samme utgift dekket to ganger.

Økonomisk sosialhjelp inngår ikke i den inntekten som legges til grunn ved beregningen av bostøtten. Det foreligger ikke noe løpende tallgrunnlag over bostøttemottakere som samtidig også mottar sosialhjelp. Det foreligger heller ikke annen statistikk som er egnet til å anslå hvor mye bostøtte som utbetales til sosialhjelpsmottakere som samtidig mottar bostøtte. Uten nærmere undersøkelser er det ikke mulig å lage gode anslag på hvor stor økningen i samlet utbetalt bostøtte vil bli for denne gruppen mottakere dersom dekningsgraden økes fra dagens nivå på 73,7 pst. til de høyere nivåene som angis i representantens spørsmål.

For å oppnå intensjonen i representantens problemstilling «hvor mye må sosialhjelpa økes for å unngå avkorting» dersom dekningsgraden i bostøtten økes, vil den enkelte mottakers individuelle økning i inntektsgrunnlaget som følge av økt bostøtte måtte holdes utenfor ved vurderingen av behovet for sosialhjelp. Det ville slik sett ikke være snakk om noen økning i sosialhjelpen, men en opprettholdelse av den enkeltes stønadsnivå.

Jeg vil til slutt bemerke at spørsmålet fra representanten Øvstegård – som innebærer å unnta en særskilt type inntekt fra vurderingen av behovet for sosialhjelp – vil kreve en endring i sosialtjenesteloven. I praksis vil man da også dekke samme utgift to ganger gjennom ulike stønadsordninger. I tillegg innebærer representantens spørsmål at det kun er deler av bostøtten – dvs. økningen i utbetalt bostøtte for den enkelte mottaker som følge av at dekningsgraden økes fra dagens nivå til et høyere nivå – som skal holdes utenfor ved vurderingen av behovet for økonomisk sosialhjelp. Dette vil være svært komplisert å håndtere i praksis.

SPØRSMÅL NR. 1831

Innlevert 22. april 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 29. april 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande

Spørsmål:

Våren 2023 ba Stortinget regjeringa endre dei statlege retningslinene for lokalisering av statlege arbeidsplassar slik at større byar utanfor Oslo-regionen ikkje lenger står på same «fyliste» som Oslo. Per april 2024 er det enno ikkje gjort. I svar til underteikna i spørjetimen 10/4 svarte Kommunal- og distriktsministeren: «Når det gjeld ordlyden i retningslinjene, og no registrerer eg at Stortinget har gjeve ei klar uttale på det også, skal eg sjølvsagt følgje opp det som Stortinget ber om.»

Når og korleis vil det skje?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa endra i 2022 dei statlege retningslinene for lokalisering av statlege arbeidsplassar slik at større byar i andre landsdelar enn det sentrale Austlandet kom på same «fy-liste» som Oslo. Våren 2023 bad Stortinget regjeringa endre dette tilbake til slik retningslinene var før - altså at omgrepet "andre større byar" utanfor Oslo-regionen ikkje skal stå på fy-lista på linje med Oslo, slik det er no. Per april 2024 er det enno ikkje gjort, noko også

Kontrollkomiteen på Stortinget nylig har påpeika og bedt regjeringa følgje opp.

Svar:

I dag er staten i stor grad lokalisert i sentrale område i landet. Frå 2013 og framover har staten blitt endå meir sentralisert. Det betyr at dei minst sentrale kommunane har fått vesentleg færre statleg sysselsette, mens veksten har vore sterkast i dei mest sentrale kommunane. Tanken bak å endre retningslinene for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon var å bidra til å endre dette. Den nye formuleringa blei at nye og omlokaliserte statlege verksemdar som hovudregel ikkje skal lokaliserast i Oslo, sentrale kommunar i Oslo-området eller andre av dei største byane.

La meg understreke at retningslinene ikkje utelukkar lokalisering i verken Oslo eller andre av dei større byane dersom det er sterke grunnar for det. Regjeringa har òg lokalisert statlege arbeidsplassar til Trondheim, med kyrkjebevaringsfondet; til Tromsø, gjennom det nye in-

vesteringsfondet; og seinast no til Bergen, i samband med eit nytt senter for dataspelkultur.

Det stemmer at eg i spørjetimen den 10. april svarer stortingsrepresentant Bjørlo som referert, dette gjentok eg i debatten i Stortinget den 25. april om Innst. 239 S (2023-2024) frå kontroll- og konstitusjonskomiteen om Anmodnings- og utredningsvedtak i stortingssesjonen 2022–2023.

Det er viktig å varetake krava til utgreiing og prosess, òg for at Stortingets vedtak skal få dei ønskete resultatane, utan at ein får utilsikta konsekvensar. I ei avveging mel-

lom å svare ut eit vedtak raskt eller med høveleg kvalitet, meiner eg at det ved dei fleste høve er betre å bruke litt meir tid på å få ei god oppfølging av vedtaket.

Eg håper difor på forståing for at eg treng noko tid på å finne ein høveleg måte å følgje opp Stortinget på. Eg vil kome attende til Stortinget med saka så snart eg har bestemt meg både for når og korleis dette vil skje.

Fram til den tid gjeld dei noverande retningslinene for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon med tilhøyrande rettleiing og praktiseringa av desse.

SPØRSMÅL NR. 1832

Innlevert 22. april 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 26. april 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Er statsråden klar over at nedprioriteringen av institusjoner for akutt plassering av barn under 18 år har nådd et kritisk punkt, der kommuner nærmest ikke har kapasitet til å ta imot barn som omfattes av barnevernsloven § 4-4 og § 6-2?

BEGRUNNELSE:

Jeg har mottatt fortvilte henvendelser fra mødre som forteller at tilbudet for akutt plassering har blitt så drastisk redusert at de frykter barna deres ikke vil ha et trygt sted å bo. Dette gjelder ofte barn som omfattes av barnevernsloven § 4-4, men som nå ender opp hos bekjente. Samtidig mottar jeg jevnlig bekymringsmeldinger fra ideell sektor, som opplever å bli oversett på grunn av det offentlige tilbudet, til tross for et sterkt ønske om å bidra.

Svar:

Eg er klar over situasjonen i institusjonsbarnevernet. Talet på barn som blir tilvist frå kommunane har auka frå tidleg i fjor, særleg til akuttplassar og plassar til barn med store og samansette behov. Dette har gjort det utfordrande for Bufetat å ta i vare bistandsplikta, og både i fjor og i år har bistandsplikta blitt broten. Bufetat skal tilby ein forsvarleg institusjonsplass når kommunen ber om det. Dette gjeld òg i akutte saker. Eg ser svært alvorleg på det når dei ikkje klarer dette, eller dersom tilbudet ikkje blir tilbydd raskt nok. Desse sakene gjeld nokre av dei mest sårbare barna i samfunnet, og vi er nøydd til å ha eit godt tilbud for dei.

Dersom Bufetat ikkje klarar å tilby ein plass, skal dei gå i dialog med kommunen for å finne fram til mellombelse tiltak.

Samstundes vil eg presisere at det ikkje er riktig, som representanten skriv, at akutttilbodet er nedprioritert. Det viktigaste tiltaket for å bidra til eit godt akutttilbod, er å auke kapasiteten kva gjeld institusjonsplassar, beredskapsheimar og fosterheimar. Det blei satt av betydelege midlar, til saman 260 mill. kroner, til det statlege barnevernet i RNB for 2023. Budsjettet for 2023 blei ytterlegare auka med om lag 380 mill. kroner i ein tilleggsproposisjon på hausten, og kapasiteten i tilbudet har blitt betre. Vidare blei det i 2024-budsjettet løyva om lag 700 millionar kroner til ei samla styrking av det statlege barnevernet.

Eg har gitt Bufdir beskjed om at dei skal auke den statlege kapasiteten og gå i dialog med både ideelle og kommersielle leverandørar om kjøp av institusjonsplassar. Bufdir har auka talet på statlege plassar til dei mest utsette barna, og det er inngått avtalar på om omlag 40 plassar hos private leverandørar, i hovudsak ideelle.

Bufetat vurderer fortløpande korleis kapasiteten kan aukast både på kort og lengre sikt. Departementet føler situasjonen og etaten tett.

SPØRSMÅL NR. 1833**Innlevert 22. april 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 2. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Kan utenriksminister gjøre rede for hva han gjør for å støtte de iranske kvinnene i kampen mot det islamske regimet i Iran, som nå ser ut til å slå hardere ned på motstanden mot hijab-påbudet, og om regjeringen vurderer å gå sammen med USA og EU om å stramme til sanksjonene mot regimet i Teheran ytterligere?

BEGRUNNELSE:

Etter de omfattende demonstrasjonene mot det islamske regimet i Teheran som fulgte drapet på Mahsa Amini i september 2022, har kvinner over hele Iran kastet hijaben. Fra gatebilder i iranske byer har man kunnet observere at svært mange iranske kvinner ikke lenger bærer hodeplaget. Iranske kvinner viser stort mot ved å trosse regimet som har holdt dem i et jerngrep siden 1979, og som kontrollerer dem blant annet gjennom hijabpåbudet. Å tvinge jenter og kvinner til å bære hijab er en av regimets pilarer. Irans øverste leder Ali Khamenei har uttalt at å ignorere hijaben er en grense som ikke bør overskrides, og har nylig oppfordret myndighetene til å håndheve loven.

Fra 14. april i år har regimet satt inn store styrker for å tvinge kvinner til å bruke hijab igjen. Nettavisen Iran International og sosiale medier rapporterer om at store politistyrker blir utstasjonert i iranske byer som "hijab-patroljer". Det fortelles om konfrontasjoner og voldelige arrestasjoner av unge kvinner. Nobelprisvinner Narges Mohammadi uttaler til Iran International fra fengselet 20. april at

"tilbakekomsten av moralpatroljer (...) og intensivering av vold i det offentlige rom er regjeringens forsøk på å spre frykt. Men motstanden og de økende konfrontasjonene viser styrken til de som protesterer."

Noen analytikere mener at regimet benytter den spente situasjonen med Israel til å slå ned tegn på kvinnefrigjøring og protester mot regimet. Angrepet på iranske kvinner startet omtrent samtidig som regimet sendte over 300 droner, cruisemissiler og ballistiske missiler mot Israel.

I dagene etter angrepet på Israel var utenriksministeren ute i media og advarte Israel mot å gjengjelde angrepet fra Iran. Jeg kan derimot ikke registrere at han har uttrykt bekymring for de brutale angrepene mot friheten til Irans kvinner som har funnet sted samtidig.

Iran International rapporterer for øvrig at USA vil innføre sanksjoner mot Irans missil- og droneprogrammer, og mot enheter som støtter regimets Revolusjons-

garde (IRGC) og Forsvarsdepartement. EU skal også forberede ytterligere sanksjoner mot regimet i Teheran, og flere EU-land ønsker å sanksjonere Revolusjongarden.

Svar:

Jeg er dypt bekymret for menneskerettighetssituasjonen i Iran, og jeg støtter de iranske kvinner og menn som kjemper for retten til å avgjøre sin egen fremtid. Norge har vært tydelige i vår kritikk av hijab-påbudet og den brutale måten Iran håndhever påbudet på, både offentlig, i internasjonale fora, og i møte med iranske myndigheter. Vi har registrert en tydelig opptrapping i håndhevelsen av hijab-påbudet den siste tiden, og jeg er bekymret for hvordan dette vil utvikle seg fremover.

Norge har regelmessig kontakt med MR-organisasjoner og sivilsamfunn om menneskerettighetssituasjonen i Iran, og spesielt om undertrykkelsen av iranske kvinner. Vi følger utviklingen tett, og tar opp relevante saker med Iran i både bilaterale og multilaterale fora. Norge har gjen-tatte ganger fremmet sterk kritikk av Irans behandling av kvinner og jenter. Vi har også tatt opp individuelle saker hvor vi anser at disse kun er arrestert for å hindre deres rettmessige kamp for kvinners rettigheter. Iran er svært godt kjent med norske synspunkter.

Norge er tilsluttet EU-sanksjoner mot Iran. Sanksjonene inkluderer blant annet målrettede tiltak knyttet til menneskerettighetsbrudd, missiler og atomteknologi. Jeg viser til representanten Farahmands interpellasjon i Stortinget 7. mars i år, hvor jeg svarte utfyllende om norske sanksjoner mot Iran og især revolusjongarden. Dersom EU vedtar nye sanksjoner mot Iran, vil Norge på vanlig måte raskt vurdere å slutte opp om disse.

SPØRSMÅL NR. 1834**Innlevert 22. april 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 30. april 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Bodø havn kan bli navet i en grønn, godskorridor mellom Tromsø - Oslo. Jernbanen mellom Oslo og Bodø kobles med utslippsfri godsbat mellom Bodø og Tromsø. Men da trengs det støtte til å legge Jernbaneveien, som i dag splitter området mellom havna og jernbanen, i bro over området. Bodø Havn har søkt Kystverket om tilskudd gjennom ordningen for «effektive og miljøvennlige havner» men fått avslag.

Vil statsråden ta initiativ til at Kystverket kan støtte prosjektet økonomisk, eller at prosjektet gis nødvendig støtte på andre måter?

BEGRUNNELSE:

Det er et mål å få godsoverføring fra vei til bane og sjø. I Bodø ender/starter den nasjonale jernbanen på Bodøterminalen som ligger i havneområdet. Ved å legge bedre til rette for koblingen mellom jernbaneterminalen og havneterminalen kan man oppnå store volum av godsoverføring til sjø og bane.

Bodø kommune v/Bodø Havn har over flere år jobbet med å utvikle godsknutepunktet mellom jernbane og havn i Bodø, og i dette arbeidet er man nå kommet så langt at en stor aktør som ASKO (Norgesgruppen) vurderer å investere nær 1 milliard kroner i å bygge 2 batteridrevne godsbarer som skal settes inn med daglige avganger på strekningen mellom Bodø og Tromsø. Båtene, som allerede er tildelt et tilskudd fra Enova på ca. 181 millioner kroner, vil inngå i et intermodalt transportkonsept hvor gods fraktes på jernbane mellom Bodø og Oslo (Alnabru) og med båt videre mellom Bodø og Tromsø. Investeringsbeslutning hos Norgesgruppen er ventet før sommeren 2024.

Norgesgruppen/ASKO har presentert egne tall som viser at dette vil gi en reduksjon på 16,4 millioner veikilometer og 20 000 trekkbilturer årlig, samt reduksjon i 25 000 enhetsturer fra E6 og RV80. CO₂-gevinsten er beregnet til 25 000 tonn i årlig reduksjon fra transporten. Andre store transportaktører har vist til liknende planer, og felles for planene er ønsket om å oppnå utslippsfri transport mellom nord og sør, og at en planskilt kryssing mellom jernbaneterminal og havneterminal er en forutsetning for realisering av planene.

Sammenkoblingen av jernbaneterminal og havneterminal i Bodø kan skje ved at den trafikkerte Jernbaneveien legges i en bro. Kostnaden med å etablere en slik broløsning er beregnet til 315 millioner kroner, kroner,

hvorav ca. 225 millioner er knyttet til selve brokonstruksjonen med veipåkobling, mens det resterende beløp er knyttet til veiløsningen utenom selve broen.

Det er laget et forslag til finansiering med et spleiselag mellom aktørene + Bodø kommune/Bodø Havn er utarbeidet. For Bane Nor og Statens Vegvesen er det i fellesskap utarbeidet intensjonsavtaler hvor de statlige etatene bidrar med anleggsbidrag til etableringen. Disse er klare for signering. Når det gjelder Kystverket så har Bodø Havn søkt tilskudd fra tilskuddsordningen for «Effektive og miljøvennlige havner», men har fått avslag.

Svar:

Regjeringen har styrket tilskuddsordningen for investering i effektive og miljøvennlige havner. I forslag til statsbudsjettet for 2024 er det satt av 123,95 millioner kroner til denne ordningen. Målet for tilskuddsordningen er å effektivisere logistikkjeden gjennom tiltak i havn med sikte på å bidra til kostnadsbesparelser, bedre kvalitet, bedre samspill i logistikkjeden og mellom transportformene, godsoverføring fra vei til sjø og bidra til positive klima- og miljøeffekter.

Tilskudd kan gis til eiere og operatører av havner og havneanlegg som er allment tilgjengelige. Søknadene vil bli rangert etter prosjektens positive effekter målt opp mot det omsøkte støttebeløpet.

Støtten faller inn under EØS-avtalens definisjon av statsstøtte. Slik støtte er forbudt, med mindre det er gjort unntak. Støtte til havner er på nærmere vilkår tillatt gjennom EØS-avtalens alminnelige gruppeunntak for offentlig støtte til havneinvesteringer, og tilskuddsordningen for investering i effektive og miljøvennlige havner omfattes av dette unntaket.

Bodø Havn KF har søkt Kystverket om økonomisk støtte fra nevnte tilskuddsordning, for å etablere ny tilknytningsvei mellom jernbaneterminalen og havnen. Kystverket har avslått søknaden. Vedtaket ble påklaget av Bodø havn, og klagen er nå oversendt Nærings- fiskeridepartementet for endelig avgjørelse. Etersom klagen ikke er ferdigbehandlet i departementet, kan jeg ikke kommentere denne konkrete saken nærmere.

På generelt grunnlag er det imidlertid viktig å få på plass grønne skift i transportsektoren. Regjeringen vil derfor legge til rette for effektiv, sikker og miljøvennlig godstransport, og det er positivt at næringsaktører går sammen for å finne både bærekraftige og effektive godstransportløsninger.

Det er videre mitt klare inntrykk at havnene er opptatt av å få på plass grønne løsninger, både alternative drivstoff for skipene og nye måter å drifte havnene på. Jeg

har også inntrykk av at havnene er viktige pådrivere i utviklingen av grønne transportløsninger.

SPØRSMÅL NR. 1835

Innlevert 22. april 2024 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 29. april 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva er anslag på proveny av å holde bostøtte utenfor ved utmåling av sosialhjelp?

Svar:

Økonomisk sosialhjelp er det siste økonomiske sikkerhetsnettet, og skal sikre et nøkternt og forsvarlig livsopphold for personer som ikke har tilstrekkelig med midler til å dekke sine levekostnader gjennom arbeid eller andre inntekter. I slike andre inntekter inngår statlig bostøtte. Ved behandling av en søknad om økonomisk sosialhjelp skal det foretas konkrete og individuelle vurderinger av behovet for hjelp og utmålingen av stønaden.

De statlige veiledende satsene for stønad til livsopphold (jf. rundskriv A-3/2023) er utarbeidet for å være til støtte i dette vurderingsarbeidet. Disse omfatter utgifter til helt grunnleggende behov, som mat, klær, kommunikasjon, husholdningsartikler og hygiene mv., og tar også hensyn til andre sider av dagliglivet som fritid og sosiale behov. De veiledende satsene skal tjene som en referanse ved vurdering av behov og utmåling av stønad. Utgifter til andre nødvendige ting, som bolig, strøm og oppvarming, bolig- og innboforsikring og innbo og utstyr inngår i livsoppholdet, men er ikke inkludert i de veiledende satsene. Det er fordi denne typen utgifter varierer mye. Vurdering av behovet for stønad til å dekke boutgifter tar dermed utgangspunkt i husstandens faktiske boutgifter.

Statlig bostøtte bidrar til å redusere behovet for økonomisk sosialhjelp siden husstandens boutgifter helt eller delvis dekkes gjennom bostøtten. På denne måten blir heller ikke samme utgift dekket to ganger.

Økonomisk sosialhjelp inngår ikke i den inntekten som legges til grunn ved beregningen av bostøtten, og det foreligger ikke noe løpende tallgrunnlag over bostøttemottakere som også mottar sosialhjelp. Det foreligger heller ikke annen statistikk som er egnet til å anslå hvor mye bostøtte som utbetales til sosialhjelpsmottakere som

samtidig mottar bostøtte. Uten nærmere undersøkelser er det ikke mulig å lage gode anslag på hvor mye den samlede utbetalingen av sosialhjelp vil øke dersom statlig bostøtte holdes utenfor ved vurdering og utmåling av stønaden. Dette gjelder både en økning i utbetalinger til husstander som allerede mottar sosialhjelp, og utbetalinger til nye mottakere av sosialhjelp som følge av at flere vil kunne få innvilget sosialhjelp som følge av at husstandsinntekten det tas hensyn til ved vurderingen av en søknad da vil være lavere.

Jeg vil til slutt bemerke at dersom statlig bostøtte skal holdes utenfor den inntekten som det tas hensyn til ved en vurdering av behovet for sosialhjelp, vil dette kreve en endring i sosialtjenesteloven. I praksis vil man da også dekke samme utgift to ganger gjennom ulike stønadsordninger.

SPØRSMÅL NR. 1836**Innlevert 23. april 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 29. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Justisministeren sier det ikke er aktuelt nå å legge ned noen av de 16 fengslene som er foreslått nedlagt i rapporten om fremtidig fengselskapasitet.

Betyr det at Sandeid og Haugesund fengsel skal bestå som i dag, pusses opp, utvides og utvikles, eller vil fengselssituasjonen på Haugalandet i fremtiden fortsatt være uviss?

BEGRUNNELSE:

Dersom man tar rapporten til følge vil det i fremtiden ikke være høysikkerhetsplasser mellom Bergen og Stavanger i fremtiden. Allerede i dag er det underdekning noe som gir utfordringer, ikke minst i form av mye fangetransport til og fra regionen. Dette binder opp politikapasitet, andre ressurser innen justissektoren i tillegg til at det er en stor kostnad. Haugesund Fengsel er fra 1915 og har 18 høysikkerhetsplasser, det er på høy tid og å få på plass en mer

moderne løsning og bedre høysikkerhetskapasitet på Haugalandet.

Svar:

Mange av dagens fengsler har et behov for oppgradering eller erstatning, og mange av fengslene er heller ikke egnet for dagens eller fremtidens straffegjennomføring. Dette er noe som understrekes i rapporten som Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) og Statsbygg har utarbeidet. Rapporten gir et viktig kunnskapsgrunnlag i arbeidet med å videreutvikle kriminalomsorgen.

Vi vil se videre på behovet for fengselskapasitet i hele landet, men det er viktig for meg å understreke at det ikke vil være aktuelt å legge ned noen av de foreslåtte fengslene nå. Fengslene bidrar blant annet med viktig arbeidskraft lokalt. Dersom et fengsel skal legges ned, skal det finnes en plan for hvordan kapasiteten erstattes. Et eksempel på dette er Hamar fengsel. I tråd med lokale ønsker har vi her varslet at fengslet legges ned når nytt fengsel på Ilseng står klart om noen år.

SPØRSMÅL NR. 1837**Innlevert 23. april 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 29. april 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Kan statsråden avklare om dei 2 nevnte prosjekta, Masfjordsambandet og Ytre Steinsund bru, også vil få forskotsvis rentekompensasjon i tråd med anmodinga for kommuneproposisjonen for 2021, samt seie noko om kva tidsrammer fylkeskommunen må forhalde seg til for å få ein forskotsvis rentekompensasjon gjennom ordninga med tanke på at det har teke lang tid å få på plass naudsynete avklaringar, både frå departement og fylkeskommune?

GRUNNGJEVING:

I kommuneproposisjonen for 2021 ba Stortinget om ei ytterlegare forbetring om kompensasjon for renteutgiftene forskotsvis og ikkje berre etterskotsvis for ferjeavløysingsmidlar.

«Stortinget ber om at det legges fram en egen tilskuddsordning som kan avhjelpe rentekostnadene de første årene etter at prosjektet er ferdigstilt. Stortinget ber regjeringen om å komme tilbake med endringsforslagene i framlegget til statsbudsjett for 2021.»

Gjennom framlegginga av kommuneproposisjonen 2021 vart aktuelle prosjekt som kunne få slik starthjelp (rentekompensasjon) framover nevnt.

2 av desse prosjekta, hhv. Masfjordsambandet og Ytre Steinsund bru i Vestland fylkeskommune vart begge nevnt. Desse prosjekta fekk allereie i 2017 godkjent søknader om ferjeavløysingstilskot.

Vestland fylkeskommune mottok tilsvaer frå KMD 20.11.2020 vedrørande Ytre Steinsund bru. Der vart det vist til gjeldande retningsliner for 2017 og ikkje kompensasjon for renteutgifter, medan dei reviderte retningslinene som inkluderer rentekompensasjon var innført 7. oktober, altså 1 mnd. før tilsvaret for Ytre Steinsund bru var sendt.

Først 28. mars 2023 fekk fylkeskommunen stadfestinga av det årlege ferjeavløysingstilskotet for Masfjordsambandet. Her vert heller ikkje anmodningsvedtaka i Stortinget fulgt opp. KDD viser til at søknaden vart handsama etter retningslinene i 2017 og at prosjektet dermed ikkje vil kunne få etterskotsvis rentekompensasjon som anmodningsvedtaket ba bud om. Dette til tross for at svaret først kom to og eit halvt år etter at nye anmoda retningsliner om rentekompensasjon vart innført. Også forskotsvis rentekompensasjon innan gjeldande frist i 2027 er vanskeleg å oppnå i dette prosjektet ettersom svaret først førelåg i 2023.

Svar:

Den fylkeskommunale ferjeavløysingsordninga er ei god ordning som bidreg til ei stor, langvarig og føreseieleg delfinansiering av nye vegsamband langs kysten. Ferjeavløysingsordninga inneber i stort at det årlege beløpet som fylkeskommunane får til ferjesambandet via rammetilskotet, blir vidareført som årleg beløp i ferjeavløysingsmidlar når ferjesambandet blir lagt ned og fylkeskommunen ikkje får midlar til ferja lenger. Utan ferjeavløysingsordninga hadde fylkeskommunane mista desse midlane når ferja blir lagt ned. Årlege ferjeavløysingsmidlar blir meir konkret berekna på grunnlag av utslag i rammetilskotet ved å avløyse eit ferjesamband med eit nytt vegsamband. Ifølge punkt 4.2 i retningslinene for ferjeavløysingsordninga skal storleiken på ferjeavløysingsmidlane fastsettast ut frå inntektssystemet slik det er på det tidspunktet søknaden blir behandla.

I 2018 blei det tatt i bruk eit nytt kriterium for ferjer, som førte til at nokre ferjesamband ville utløyse eit lågare beløp i rammetilskotet frå 2018, og dermed òg i årlege ferjeavløysingsmidlar. Det gjaldt mellom anna Masfjordbrua og Ytre Steinsund bru. På bakgrunn av ein merknad frå kommunal- og forvaltningskomiteen i behandlinga av kommuneproposisjonen 2018, jf. Innst. 422 S (2016–2017), er det lagt til grunn at endelege søknader som blei sendt i 2017 skal behandlast ut frå inntektssystemet og retningslinene for ferjeavløysingsordninga slik dei var i 2017.

Dåverande Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar søkte om ferjeavløysingsmidlar for høvesvis

Masfjordbrua og Ytre Steinsund bru i 2017. Dei årlege ferjeavløysingsmidlane for begge prosjekta er derfor basert på utslag i rammetilskotet for 2017, kor beløpet i rammetilskotet knytt til ferjesambanda på dei aktuelle strekningane var høgare enn etter 2017. Ordninga med at rentekostnadar òg kunne dekkast innanfor ferjeavløysingsordninga kom i 2020, og var ikkje ein del av ordninga med retningslinene for 2017. Ifølge retningslinene skal ikkje storleiken på ferjeavløysingsmidlar bereknast på nytt viss det seinare blir gjort endringar i inntektssystemet eller i ferjeavløysingsordninga. Det gjer at fylkeskommunane kan risikere å ikkje få del i eventuelle seinare utvidingar av ferjeavløysingsordninga, men sikrar at fylkeskommunane ikkje blir råka av eventuelle innstramningar i ordninga, og gjer òg ordninga føreseieleg.

Det er òg slik at dei ordinære ferjeavløysingsmidlane blir finansiert innanfor rammetilskotet til fylkeskommunane. Det betyr at viss eit vegprosjekt får meir i årlege ferjeavløysingsmidlar enn reduksjonen i rammetilskot ved å leggje ned ferjesambandet, må dei andre fylkeskommunane bidra meir til ordninga.

Då Solberg-regjeringa la fram forslag om ei ekstra rentekompensasjonsordning i Kommuneproposisjonen 2022, blei det lagt grunn at ho skulle finansierast av friske midlar utanfor dei ordinære ferjeavløysingsmidlane. Ordninga skulle vidare gjelde for ferjeavløysingsprosjekt som blir ferdigstilte mellom 2022 og 2027. No er det berre Nordøyvegen-prosjektet i Møre og Romdal som så langt er aktuelt for eit ekstra tilskot. I statsbudsjettet for 2024 foreslo regjeringa eit ekstra tilskot til dekking av kapitalkostnadar for Nordøyvegen. Eg må kome attende til om dei to prosjekta Masfjordbrua og Ytre Steinsund bru eventuelt skal få eit ekstra tilskot til å dekke kapitalkostnadar innanfor denne ordninga, då det mellom anna vil avhenge av om og når prosjekta blir realiserte.

SPØRSMÅL NR. 1838**Innlevert 23. april 2024 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland****Besvart 29. april 2024 av kommunal- og distriktsminister Erling Sande****Spørsmål:**

Kan statsråden stadfeste at Vestland fylkeskommune vil kunne få etterskotsvis rentekompensasjon til dei 2 prosjekta Masfjordsambandet og Ytre Steinsund bru slik Stortinget ba om i statsbudsjettet for 2020?

GRUNNGJEVING:

Ferjeavløysingsordninga for fylkesvegferjer er ei god ordning for både fylkeskommunar og staten der ein ute i distrikta kan få avlutta statlege tilskot til ferjesamband mot at fylkeskommunen byggjer ei bru, veg eller tunell for å erstatte ferja i sambandet. Slik ferjeavløysing er breitt politisk forankra både lokalt, regionalt og nasjonalt og vert sett på som viktig forbetring av infrastrukturen i distrikta.

Dessverre har finansieringa som kjem etterskotsvis påkrevd store låneopptak av fylkeskommunen og med ei rentebane som gjev høge avdrag dei første åra under bygging, før ferjetilskota kan nyttast til sjølve lånefinansieringa. Dette påvirkar også fylkeskommunane sine forpliktelsar gjennom låneopptak og garantiar.

Difor har Stortinget ved fleire høver dei siste åra anmoda dei sitjande regjeringane å forbedre ordninga, m.a. med ei rentekompensasjonsordning. For statsbudsjettet 2020 ba Stortinget regjeringa utvide ordninga til også å dekke inntil 50 prosent av rentekostnadane innafordninga. Dette vart fulgt opp med reviderte retningsliner datert 07.10.2020 der det i pkt. 5.4. heiter:

Årleg beløp med ferjeavløysingsmidlar blir betalt ut til ein når dei nominelle byggjekostnadane og inntil 50 % av berekna rentekostnader, men ikkje lenger enn i maksimalt 45 år. Meirverdikompensasjon og eventuelle finansieringsbidrag frå bompengar blir trekt frå byggjekostnadane i berekninga av rentekostnader og lengda på utbetalingsperioden.

I kommuneproposisjonen for 2021 ba Stortinget om ei ytterlegare forbetring om kompensasjon for renteutgiftene forskotsvis og ikkje berre etterskotsvis.

«Stortinget ber om at det legges fram en egen tilskuddsordning som kan avhjelpe rentekostnadene de første årene etter at prosjektet er ferdigstilt. Stortinget ber regjeringen om å komme tilbake med endringsforslagene i framlegget til statsbudsjett for 2021.»

Svar:

Den fylkeskommunale ferjeavløysingsordninga er ei god ordning som bidreg til ei stor, langvarig og føreseieleg del-

finansiering av nye vegsamband langs kysten. Ferjeavløysingsordninga inneber i stort at det årlege beløpet som fylkeskommunane får til ferjesambandet via rammetilskotet, blir vidareført som årleg beløp i ferjeavløysingsmidlar når ferjesambandet blir lagt ned og fylkeskommunen ikkje får midlar til ferja lenger. Utan ferjeavløysingsordninga hadde fylkeskommunane mista desse midlane når ferja blir lagt ned. Årlege ferjeavløysingsmidlar blir meir konkret berekna på grunnlag av utslag i rammetilskotet ved å avløyse eit ferjesamband med eit nytt vegsamband. Ifølge punkt 4.2 i retningslinene for ferjeavløysingsordninga skal storleiken på ferjeavløysingsmidlane fastsettast ut frå inntektssystemet slik det er på det tidspunktet søknaden blir behandla.

I 2018 blei det tatt i bruk eit nytt kriterium for ferjer, som førte til at nokre ferjesamband ville utløyse eit lågare beløp i rammetilskotet frå 2018, og dermed òg i årlege ferjeavløysingsmidlar. Det gjaldt mellom anna Masfjordbrua og Ytre Steinsund bru. På bakgrunn av ein merknad frå kommunal- og forvaltningskomiteen i behandlinga av kommuneproposisjonen 2018, jf. Innst. 422 S (2016–2017), er det lagt til grunn at endelege søknader som blei sendt i 2017 skal behandlast ut frå inntektssystemet og retningslinene for ferjeavløysingsordninga slik dei var i 2017.

Dåverande Hordaland og Sogn og Fjordane fylkeskommunar søkte om ferjeavløysingsmidlar for høvesvis Masfjordbrua og Ytre Steinsund bru i 2017. Dei årlege ferjeavløysingsmidlane for begge prosjekta er derfor basert på utslag i rammetilskotet for 2017, kor beløpet i rammetilskotet knytt til ferjesambanda på dei aktuelle strekningane var høgare enn etter 2017. Ordninga med at rentekostnadar òg kunne dekkast innanfor ferjeavløysingsordninga kom i 2020, og var ikkje ein del av ordninga med retningslinene for 2017. Ifølge retningslinene skal ikkje storleiken på ferjeavløysingsmidlar bereknast på nytt viss det seinare blir gjort endringar i inntektssystemet eller i ferjeavløysingsordninga. Det gjer at fylkeskommunane kan risikere å ikkje få del i eventuelle seinare utvidingar av ferjeavløysingsordninga, men sikrar at fylkeskommunane ikkje blir råka av eventuelle innstrammingar i ordninga, og gjer òg ordninga føreseieleg.

Det er òg slik at dei ordinære ferjeavløysingsmidlane blir finansiert innanfor rammetilskotet til fylkeskommunane. Det betyr at viss eit vegprosjekt får meir i årlege ferjeavløysingsmidlar enn reduksjonen i rammetilskot ved å leggje ned ferjesambandet, må dei andre fylkeskommunane bidra meir til ordninga.

Både Masfjordbrua og Ytre Steinsund bru kjem svært godt ut ved å bli behandla etter kostnadsnøkkelen og ferjeavløysingsordninga for 2017, i staden for å bli behandla etter ferjekriteriet i rammetilskotet på det tidspunktet søknadene blei behandla, slik hovudregelen er. Eg meiner at det ikkje bør opnast for at fylkeskommunane på fritt grunnlag skal kunne velje å bli behandla ut frå dei beste elementa i ordninga frå ulike tidspunkt, sidan finansieringsbyrda for dei andre fylkeskommunane då vil bli urimeleg stor.

Då Solberg-regjeringa la fram forslag om ei ekstra rentekompensasjonsordning i Kommuneposisjonen

2022, blei det lagt grunn at ho skulle finansierast av friske midlar utanfor dei ordinære ferjeavløysingsmidlane. Ordninga skulle vidare gjelde for ferjeavløysingsprosjekt som blir ferdigstilte mellom 2022 og 2027. No er det berre Nordøyvegen-prosjektet i Møre og Romdal som så langt er aktuelt for eit ekstra tilskot. I statsbudsjettet for 2024 foreslo regjeringa eit ekstra tilskot til dekking av kapitalkostnader for Nordøyvegen. Eg må kome attende til om dei to prosjekta Masfjordbrua og Ytre Steinsund bru eventuelt skal få eit ekstra tilskot til å dekke kapitalkostnader innfor denne ordninga, då det mellom anna vil avhenge av om og når prosjekta blir realiserte.

SPØRSMÅL NR. 1839

Innlevert 23. april 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 30. april 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Er statsråden tilfreds med at den reviderte instruksen vanskeliggjør UDIs arbeid med verifisering av utlendingers identitet, og hva vil hun eventuelt trekke frem som positivt med instruksene som gjør at UDI har fått vanskeliggjort sitt verifiseringsarbeid?

BEGRUNNELSE:

Viser til svar på spørsmål nr. 1694. Justisministeren skriver at hun er tilfreds med at det nå har kommet en ny instruks for verifisering. Justisministeren kommenterer imidlertid ikke det alvorlige knyttet til at UDIs verifiseringsarbeid har blitt vanskeliggjort som følge av regjeringens endrede politikk.

Svar:

Utenriksstasjonenes oppfølging av anmodninger om verifisering på utlendingsfeltet var tidligere regulert i retningslinjer gitt av UDI. I april 2023 ble UDIs retningslinjer revidert og den delen som regulerer hvordan stasjonene skal gjennomføre verifiseringer erstattet av instruks fra UD.

Den nye instruksene om verifisering fra UD viderefører de grunnleggende kravene til hvordan verifiseringer skal utføres i tidligere retningslinje fra UDI, men inneholder noen presiseringer. Disse inkluderer at verifiseringsarbeidet skal skje på en måte som sikrer at resultatet vil være pålitelig og etterprøvbart, og forsvarlig for

dem som utfører det. I instruksene fastsettes det også hvilke vurderinger som stasjonen må foreta før den beslutter om verifisering kan gjennomføres.

Hvilke muligheter som finnes for å verifisere forskjellig type informasjon/dokumentasjon vil variere og kunne endre seg over tid. Praksis og metoder for verifiseringsarbeidet vurderes derfor fortløpende og fastsettes lokalt.

Etter at den nye instruksene trådte i kraft i april 2023 mottok UD spørsmål om hvordan enkelte av formuleringene i instruksene skal forstås, og verifiseringsarbeidet i enkelte ID-saker ved en stasjon ble inntil videre satt på vent. Instruksene ble derfor oppdatert med noen språklige klargjøringer og presiseringer i februar 2024. Stasjonen har nå gjenopptatt verifiseringsarbeidet i ID-sakene.

SPØRSMÅL NR. 1840**Innlevert 23. april 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 29. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Haugesund og Sandeid fengsel ble anbefalt nedlagt i en KVU fra 2018. Samtidig anbefalte man å bygge et nytt høysikkerhetsfengsel med 100 plasser på Haugalandet. I den nye vurderingen fra Statsbygg og KOD anbefales et nytt fengsel med 48 plasser med lavere sikkerhet, kombinert med seks høysikkerhetsplasser. Dette vil gi vesentlig færre fengselsplasser i regionen.

Hva vil statsråden gjøre for å skape ro og sikre fremdrift i etableringen av nytt fengsel på Haugalandet, med høyere kapasitet tilpasset fremtidens behov?

Svar:

Rapporten fra Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) og Statsbygg gir et godt kunnskapsgrunnlag i arbeidet med å videreutvikle kriminalomsorgen.

Nettopp for å sikre ro og forutsigbarhet for de ansatte har det vært viktig for meg å understreke at det ikke vil være aktuelt å legge ned noen av de foreslåtte fengsle-
ne nå. Dersom et fengsel skal legges ned, skal det finnes en plan for hvordan kapasiteten erstattes. Vi vil nå følge opp rapporten, i samarbeid med Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, for å sørge for gode og fremtidsrettede fengselsbygg for både ansatte og innsatte i kriminalomsorgen.

SPØRSMÅL NR. 1841**Innlevert 23. april 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 29. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Nå har det gått nesten ett år siden statsråden kalte fengslet for midlertidig stengt.

Når kan vi forvente at innsatte og ansatte igjen kan ta i bruk Kongsvinger fengsel sentrum?

BEGRUNNELSE:

Kriminalomsorgsdirektoratet og Statsbygg har, på oppdrag fra Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet, vurdert framtidig behov for fengselskapasitet. Rapporten foreslår å legge ned Kongsvinger fengsel sentrum. Det er gledelig at statsråden ikke ønsker den nedleggelsen. Men, statsråden har samtidig kommet med en kommentar om at Kongsvinger fengsel sentrum er en viktig arbeidsplass og på et spørsmål stilt om dette fra undertegnede den 15. mai 2023 meddelte statsråden at Kongsvinger fengsel sentrum var «midlertidig stengt». Det har ikke vært innsatte, og da heller ikke ansatte, på Kongsvinger fengsel sentrum siden før jul 2022.

Svar:

Innlandet, avd. utenlandske innsatte Kongsvinger sentrum har vært stengt i en periode på grunn av økonomiske innsparinger som følge av kriminalomsorgens økonomiske situasjon, samt at det har vært færre varetektsfengslinger og innkomne dommer.

KDI opplyser om at fra det foreligger en beslutning om å gjenåpne fengslet, vil det ta om lag ½ år før fengslet igjen kan være i drift. KDI vil i samarbeid med Region øst vurdere om avdelingen skal gjenåpnes i 2025.

SPØRSMÅL NR. 1842**Innlevert 23. april 2024 av stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes****Besvart 2. mai 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Kvifor er det ikkje fleire HV ungdomsgrupper enn i berre 3 av 11 HV distrikt, og vil forsvarsministeren bidra til å setje dette på dagsorden?

GRUNNGJEVING:

HV ungdomsgruppe er ein ypperleg plass for ungdom som er nysgjerrige på forsvaret.

Mange ungdomar er usikre på om dei passar inn i forsvaret, eller om dei i det heile tatt ser at fyrstegongstenesta er rett for dei, og dermed ikkje søker seg inn i fyrstegongstenesta.

HV ungdomsgruppene slik eg forstår det, viser kva forsvaret er, byggjer karakter og tar bort usikkerheit. HV ungdomsgrupper burde vore ein moglegheit i alle distriktene. Framover treng vi «alle mann og kvinner på dekk» for nasjonen og for vår tryggleik og beredskap, og forsvaret treng mykje ressurser i form av det aller viktigaste: mennesker. Forsvaret treng personell som vil stå i arbeid i lengre periodar og ha dette som yrke. Vi treng ungdom

som blir kjent med forsvaret, blir motivert til å vere der, og desse HV ungdomsgruppene kan bidra til nettopp dette.

Svar:

Som følge av den tryggingpolitiske situasjonen frå 1990-talet og fram til i dag har som kjend Forsvaret vore nedbygd og Forsvaret har i mindre grad prioritert ressurser til Heimevernsungdommen som eit landsdekkjande tilbod til ungdom.

Heimevernsungdommen er eit godt tilbod til ungdom som er interessert i Forsvaret eller vurderer ei leiarutdanning i framtida. I tillegg har eg tru på at Heimevernsungdommen er viktig for å spreie kunnskap om Forsvaret, bidra til rekruttering og skape forsvarsvilje.

Sp/Ap-regjeringa prioriterer Heimevernsungdommen og vil leggje til rette for at Forsvaret kan auke tilbodet til Heimevernsungdommen. I samband med den nye langtidsplanen for forsvarssektoren legg regjeringa opp til å prioritere midlar til utstyr til Heimevernsungdommen, med formål å stimulera til fleire ungdomsgrupper.

SPØRSMÅL NR. 1843**Innlevert 23. april 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 30. april 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til at denne moderne, norske teknologien kan bli en del av standarden for behandling av jord i Norge, slik at mindre jord blir deponert og mer blir brukt til matproduksjon?

BEGRUNNELSE:

Mennesker har gjennom tidene med vilje eller uten å være klar over det, bidratt til å flytte ulike organismer til områder der de ikke naturlig hører hjemme. Den bevisste omlokaliseringen av organismer har vært en viktig faktor for utviklingen av landbruk og andre næringer. Ofte har dette hatt begrensede negative virkninger da artenes spredning

har vært kontrollert til dyrkede eller inngjerdete områder, eller fordi organismer som har etablert seg i naturen ikke har hatt noen eller bare minimale negative konsekvenser.

Likevel utgjør fremmede planter, dyr og organismer en av de største truslene mot biologisk mangfold globalt, og har bidratt til over halvparten av de dokumenterte utryddelsene av dyrearter. Fremmede arter er én av de fem store negative påvirkningsfaktorene på naturmangfoldet globalt og i Norge.

Fremmede skadelige arter påvirker mange av våre økosystemer slik at tilstanden er dårligere enn før. I regjeringens tiltaksplan for bekjempelse av skadelige organismer understrekes viktigheten av å finne gode tiltak for å forhindre at invasive fremmede arter sprer seg i Norge,

samt tiltak for å omgjøre problemmasser til en ressurs. Den 13. februar i år kunne vi lese en større sak på NRK.no om ny, norsk teknologi som kan løse nettopp denne utfordringen, gjennom en miljøvennlig teknologi hvor jorden dampes før den flyttes. Det vil si at en varmebehandler jorda lenge nok til at ugressfrø og røtter dør. I tillegg kan en også bli kvitt uønskede nematoder og sopp, og dermed blir jorden desinfisert og kan benyttes i landbruket.

Svar:

Som eg svarte på eit liknande spørsmål frå stortingsrepresentant Grete Wold, vil eg starte med å seie at det viktigaste for å sikre at jorda blir brukt til matproduksjon, er å unngå å bygge ned matjord. Men om ein ikkje kan unngå det, så meiner eg at det er viktig å ta vare på matjorda frå arealet som blir bygd ned, både til å forbetre eksisterande jordbruksareal og til å opparbeide nye. Eit av tiltaka i den nyleg vedtekne nasjonale jordvernstrategien er å arbeide

vidare med dette, jf. pkt. 2.8 «Avbøtende og kompenserte tiltak».

Stortinget har bede regjeringa gå gjennom relevant regelverk og utarbeide ein felles strategi for massehandtering. Tiltak for å unngå å spreie uønskete organismar vil bli vurdert da. Ei breidt samansett direktoratsgruppe, som var leia av Miljødirektoratet, tilrår i rapporten «Tverrsektorielt prosjekt om disponering av jord og stein som ikke er forurenset», ei rekke tiltak for å sikre ein meir berekraftig forvaltning av reine overskotsmassar frå bygge- og anleggstilltak. Det høgast prioriterte tiltaket er å gå gjennom relevant regelverk og utarbeide ein felles rettleiar knytt til gjeldande regelverk for massehandtering.

Kommunal- og distriktsdepartementet starta hausten 2023 arbeidet med ein slik rettleiar, og har som mål at den vil vere klar i 2024. Arbeidet vil skje i samarbeid med mitt departement og Landbruksdirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1844

Innlevert 23. april 2024 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 30. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hva gjøres i dag for å sørge for at skadelige organismer ikke spres med jordmasser som flyttes av selskaper uten kompetanse på utfordringene rundt fremmede arter?

BEGRUNNELSE:

Det er ingen indikasjoner på at antallet nye introduksjoner av fremmede arter globalt sett reduseres, ifølge Konvensjonen om biologisk mangfold. I Norge, inkludert Svalbard, er det for tiden registrert over 2700 fremmede arter i naturen. Artsdatabanken vurderte i 2018 at 1074 av disse artene, inkludert såkalte dørstokkarter, utgjør en økologisk risiko, hvorav 236 anses å utgjøre høy eller svært høy risiko. En ekstra faktor som vil påvirke spredningen av fremmede skadelige arter i fremtiden, er klimaendringene. Økte temperaturer i Norge kan forbedre forholdene for mange fremmede arter og gjøre det lettere for dem å etablere seg og spre seg. Vi vet samtidig at jordmasser som flyttes er en av de største anledningene til at invasive fremmede planter sprer seg internt i Norge.

Svar:

Fremmede arter er i følge FNs naturpanel (IPBES) én av de fem største negative påvirkningsfaktorene på naturmangfoldet globalt og i Norge. Som representanten påpeker er flytting av løsmasser en viktig kilde til spredningen av fremmede arter.

Forskrift om fremmede organismer regulerer innførsel, omsetning, utsetting og utilsiktet spredning av fremmede organismer i Norge. I forskriften § 24 (4) står det følgende om håndtering av løsmasser:

«før flytting av løsmasser eller andre masser som kan inneholde fremmede organismer, skal den ansvarlige, i rimelig utstrekning, undersøke om massene inneholder fremmede organismer som kan medføre risiko for uheldige følger for det biologiske mangfold dersom de spres, og treffe egnede tiltak for å forhindre slik risiko, slik som bruk av masser fra andre områder, tildekking, nedgraving, varmebehandling, eller levering til lovlig avfallsanlegg».

Videre legger § 26 i forskriften føringer for internkontroll for virksomheter som driver med innførsel, omsetning, hold eller utsetting av fremmede organismer. Et endringsforslag som vil medføre at kravet om internkontroll også vil gjelde for virksomheter som iverksetter tiltak

som kan medføre spredning av fremmede organismer, har nylig vært på høring. Dersom forslaget blir vedtatt, vil også virksomheter som håndterer masser med skadelige fremmede organismer måtte utvikle rutiner, og ved tilsyn kunne dokumentere hvordan blant annet § 24 i forskriften følges opp.

I Norge er det tiltaksplanen for bekjempelse av fremmede skadelige organismer (2020-2025) som fastsetter mål og tiltak for å redusere risikoen for negative effekter av fremmede skadelige arter. Tiltaksplanen har flere tiltak som er spesifikt rettet mot å hindre spredning i forbindelse med håndtering av løsmasser og hageavfall.

Tiltak 17 foreslår å utvikle og ferdigstille en veileder for massehåndtering. Miljødirektoratet har utviklet en slik veileder med informasjon om hvilke krav som stilles for å unngå spredning av fremmede organismer. Miljødi-

rektoratet har også hatt en årlig hageavfallskampanje rettet mot hageeiere for å opplyse om risikoen og hva man kan gjøre for å unngå spredning, og også kommuner og Statsforvaltere informerer aktivt om dette problemet. Dette er en oppfølging av tiltaksplanens tiltak 19 om informasjon og veiledning om hageavfall.

Tiltak 18 i tiltaksplanen anbefaler å innhente en vurdering av ulike mulige tiltak for å behandle jord/andre masser som inneholder fremmede skadelige planter slik at «problemmasser» kan omgjøres til en ressurs. Som en oppfølging av dette jobber Standard Norge med å utvikle en standard for varmebehandling av masser for å fjerne fremmede arter. Miljødirektoratet har bidratt til finansieringen av dette arbeidet, og bistår også på andre måter i utvikling av standarden.

SPØRSMÅL NR. 1845

Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 3. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva vil helseministeren gjøre for å sikre at helse- og samhandlingsplanen blir førende for konkurransegrunnlaget for Helse Sør-Øst sin utlysning av anskaffelse av spesialiserte rehabiliteringstjenester og i samsvar med Stortingets intensjoner om styrket innsats innen arbeidsrettet rehabilitering?

BEGRUNNELSE:

Helse Sør-Øst planlegger, ifølge kunngjøring på Doffin, å lyse ut anbudskonkurranse knyttet til leveranse av spesialiserte rehabiliteringstjenester 30. mai 2024. Dette er én uke før Stortingets behandling av den nasjonale helse- og samhandlingsplanen. For oss i Stortinget, med ansvar for å legge føringer for den nasjonale helsepolitikken, er dette oppsiktsvekkende.

Det er Stortinget og Regjeringen som har ansvar for den nasjonale helsepolitikken, og for å gi helseforetakene tydelige føringer, slik at de kan ivareta sitt sørge-for-ansvar for hele befolkningen.

I Stortingsmelding nr. 9 (Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2027. Vår felles helsetjeneste.) uttaler Regjeringen at de vil inkludere flere med helseutfordringer i arbeid, styrke arbeidsrettet rehabilitering og sørge for at arbeidsinkludering i større grad blir inkludert som behan-

dlings- og/eller rehabiliteringsmål i helse- og omsorgstjenestene. Det er ventet at Stortinget vil understreke dette.

Vi vet samtidig at for eksempel Helse Sør-Øst i sin behovsvurdering har konkludert med at de ikke vil kjøpe inn tjenester innen delytelse R (arbeidsrettet rehabilitering) fra private aktører. Istedenfor peker de på tidligfase-rehabilitering i sykehusene, poliklinisk behandling og lettere rehabilitering i kommunene.

Under Helsekomiteens høring i forbindelse med behandling av helse- og samhandlingsplanen 17. april spurte jeg representantene fra de regionale helseforetakene om de ville ta politikernes styringssignal til følge. Jeg fikk ingen svar som kunne peke i den retningen og som dermed kunne berolige meg.

Derfor er det ekstra bekymringsfullt at konkurransen vil bli lyst ut før de politiske styringssignalene er endelig vedtatt.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har vært i dialog med Helse Sør-Øst RHF i forbindelse med det aktuelle spørsmålet. Helse Sør-Øst RHF har bekreftet at de ikke vil lyse ut sin anbudskonkurranse knyttet til leveranse av spesialiserte rehabiliteringstjenester før Stortinget har behandlet

Meld. St. 9 (2023–2024) Nasjonal helse- og samhandlingssplan 2024–2027 — Vår felles helsetjeneste.

Følgende er kunngjort i Mercell om anskaffelse av spesialiserte rehabiliteringstjenester fra Helse Sør-Øst RHF:

Aktivitet i anskaffelsen	Tentativ tidsplan
Kunngjøring av anskaffelsen	Etter 4. juni 2024
Spørsmål og svar vedrørende konkurranse-dokumenter	3 uker etter kunngjøring der juli ikke medregnes
Tilbudsfrist	8 uker etter kunngjøring der juli ikke medregnes
Kontraktstartstidspunktet	01.01.2026

SPØRSMÅL NR. 1846

Innlevert 23. april 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 3. mai 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Det er et problem at mange kommuner mangler nødvendig tilrettelegging av svømme-, selvberging- og livredningsopplæring for elever som ikke tåler klorvann. Opplæringen i svømming, selvberging og livredning er en essensiell del av kroppsøvingsfaget og en rettighet nedfelt i opplæringsloven.

Hva gjør statsråden for å sikre at alle barn får den svømmeundervisningen som opplæringsloven sier at de har krav på?

BEGRUNNELSE:

Opplæringsloven slår fast at alle elever har rett til svømme-, selvberging- og livredningsopplæring, og det er felleskapets ansvar, inkludert skoleeier, å sikre at alle elever får tilgang til denne opplæringen. For at den rettigheten skal innfris så må undervisningen tilpasses ulike behov, inkludert hensyn til elever som ikke tåler klorvann på grunn av allergi, eksem, astma eller annen sykdom. Da det er skoleeiers ansvar å tilrettelegge for alternative svømmebasseng eller metoder som ikke involverer klorvann, slik at alle elever kan nå kompetansemålene.

Mangelen på nødvendig opplæring kan føre til alvorlige konsekvenser for elevene, inkludert økt risiko for drukning og manglende evne til å håndtere nødsituasjoner i vann. Videre er det viktig å understreke at det er umulig for foreldre å kompensere for mangelen på skolebasert opplæring innenfor gjeldende permisjonsregler. I tillegg kan variasjonen i årstider og værforhold gjøre det utford-

rende å tilby opplæring utendørs. Det er derfor avgjørende at det blir tatt helt nødvendige skritt for å sikre at alle elever, inkludert de som ikke tåler klorvann, får tilgang til svømme-, selvberging- og livredningsopplæring av høy kvalitet og i tråd med opplæringsloven.

Svar:

Gjennom læreplanene setter nasjonale myndigheter mål for hvilken kompetanse elevene skal nå i de ulike fagene. Hvordan elevene skal nå disse målene, er det som hovedregel skolen og lærerne som bestemmer. På denne måten legger læreplanene til rette for at lærerne kan tilpasse opplæringen til for eksempel ulike elevgrupper, ulike aldre og ulike forutsetninger.

Nasjonale myndigheter styrer derfor heller ikke hvordan eller hvor svømmeopplæringen skal gjennomføres i praksis, utover at det skal skje i vann. For mange elever vil svømmeopplæringen for det meste foregå i basseng innendørs, men svømmeopplæring kan også gis ute. Skoleeier plikter å gi elevene den opplæringen de har krav på, og de har ansvar for at skolene har den kompetansen og de ressursene de trenger for å gjennomføre opplæringen i tråd med kompetansemålene i læreplanen. Dette gjelder også svømmeopplæringen, som er en del av kroppsøvingsfaget. Skoleeier har også ansvar for å sørge for at elever som trenger ekstra oppfølging og tilrettelegging for å nå kompetansemålene, får det.

Det er gjennom flere år satset på svømming i skolen. Den nye læreplanen i kroppsøving, som trådte i kraft

høsten 2020, stiller tydelige og ambisiøse krav til svømmeopplæringen. Alle skoler skal også gjennomføre ferdighetsprøven i svømming. Formålet med ferdighetsprøven er å styrke svømmeopplæringen slik at elevene blir svømmedyktige innen 4. trinn. Det finnes også en nettressurs, svommedyktig.no, som gir råd, veiledning og konkrete forslag til hvordan svømme-, selvberging- og livredningssopplæringen kan gjennomføres.

Jeg vil avslutningsvis vise til at lokale folkevalgte har god kunnskap om og nærhet til lokale forhold og derfor er

de beste til å prioritere kommunenes ressurser. For regjeringen er det en viktig oppgave å bidra til god og forutsigbar kommuneøkonomi. I 2024 fikk kommunesektoren en vekst i frie inntekter på om lag 6,4 milliarder kroner. Veksten er fordelt med om lag 5,1 milliarder til kommunene og 1,3 milliarder kroner til fylkeskommunene. Dette sikrer at sektoren får dekket økte kostnader til demografi og pensjon, i tillegg til noe økt handlingsrom til utbygging av tjenestetilbudet.

SPØRSMÅL NR. 1847

Innlevert 23. april 2024 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 30. april 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Denne uken overrakte 62 demokratiske barne- og ungdomsorganisasjoner et opprop til kunnskapsministeren, der de ber statsråden beholde ordningen med gyldig politisk og organisatorisk fravær i forskrift til opplæringslova.

Hva tenker kunnskapsministeren om oppropet fra norske barne- og ungdomsorganisasjoner som ber statsråden beholde ordningen med gyldig politisk og organisatorisk fravær, og deler statsråden bekymringen om at forslaget om å fjerne ordningen vil ramme barns mulighet til demokratisk deltakelse?

BEGRUNNELSE:

Utdanningsdirektoratet har foreslått å fjerne denne bestemmelsen i forslaget sitt til nye fraværregler. Forslaget ble sendt på høring 9. januar, og høringsfristen gikk ut 8.april.

I dag har elever i videregående skole rett på inntil ti dager gyldig fravær som følge av politisk og organisatorisk arbeid. Slikt fravær har per i dag ikke innvirkning på fraværsgrensen. Ordningen sikrer at barn og unge kan delta i demokratiske prosesser, også når disse finner sted i skoletiden.

Norge har, gjennom FNs Barnekonvensjon artikkel 12, forpliktet seg til å sikre barns rett til medvirkning. Rettigheten er også nedfelt i Grunnlovens paragraf 104. Likefullt har Norge gjentatte ganger møtt kritikk for at barns mulighet til å bli hørt i praksis er svak. Aktører som Norges Institusjon for menneskerettigheter, Barneombudet og FNs Barnekomité er blant dem som har reist bekymring for Norges mangelfulle etterlevelse av rettigheten.

Derfor gir det nå grunnlag for bekymring at Utdanningsdirektoratet har foreslått å fjerne videregående skoleelevers adgang til gyldig politisk og organisatorisk fravær. De fleste kanaler for demokratisk medvirkning, være seg hørings- og innspillmøter, landsmøter eller møter med politikere, krever oppmøte på dagtid. Skal barn og unge ha reell mulighet til å bli hørt i sakene de er opptatt av, må skolen legge til rette for dette. Her spiller fraværreglementet, og ordningen med gyldig politisk og organisatorisk fravær, en sentral rolle.

Oppropet fra barne- og ungdomsorganisasjonene, viser til at barn og unge allerede er underrepresenterte i en rekke demokratiske fora. Videre løfter organisasjonene en bekymring for at forslag til nytt fraværreglement, vil gjøre det vanskeligere å engasjere unge i samfunnsdebatten. Organisasjonene viser til at aktiviteter som skolevalgkampen, skoleforedrag og vervestands i skoletiden vil bli utfordrende å gjennomføre under det foreslåtte regelverket.

Svar:

Jeg er glad for at mange har benyttet anledningen til å si sin mening om forslagene til endringer i fraværreglene som nylig har vært på høring. Det er alltid positivt at ungdom engasjerer seg, og det er særlig viktig å få innspill fra elever til regelverk som vil påvirke deres hverdag.

Det er viktig å legge til rette for at barn og unge kan delta i ulike former for politisk arbeid. Opplæringen i norsk skole skal fremme demokrati og demokrati-forståelse, og elevene skal få mulighet til å medvirke og til å lære hva demokrati betyr i praksis. Det skal de også

ha med et nytt fraværregelverk. Samtidig er det viktig at elevene er til stede på skolen. Tilstedeværelse er viktig for at elevene skal lære mest mulig og for at de skal delta i fellesskapet på skolen. Det er alvorlig at fraværet øker, både i grunnskolen og videregående opplæring.

Årsakene til skolefravær kan være sammensatte og komplekse, og vi jobber derfor langs flere spor for å snu denne utviklingen. Blant annet ønsker vi et nytt og forbedret fraværregelverk i videregående som gir tydelige rammer for elevenes nærvær i skolen. Regjeringen øns-

ker et regelverk som er mindre rigid og byråkratisk og mer rettferdig.

Utdanningsdirektoratet arbeider nå med høring-soppsummeringen og vil sende en anbefaling til Kunnskapsdepartementet senere i vår. Jeg vil ikke ta stilling til høringsforslaget før dette arbeidet er avsluttet, men jeg vil legge vekt på å finne en løsning hvor vi får fram viktigheten av å være på skolen, samtidig som vi anerkjenner både politisk engasjement og at det noen ganger er legitimt med noe fravær.

SPØRSMÅL NR. 1848

Innlevert 23. april 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 3. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hvor mange reiser har statsråden foretatt til Brussel eller utenlands for å ta opp norske interesser og synspunkter i utformingen av CBAM, hva har/har han ikke fått gjennomslag for på vegne av Norge, og er det manglende gjennomslag som er årsaken til at regjeringen ikke vil tilslutte Norge i CBAM?

BEGRUNNELSE:

EUs CBAM (Carbon Border Adjustment Mechanism), også kalt karbontollen, trer i kraft i 2026 og Storbritannia har varslet at de vil tilslutte seg mekanismen kort tid etter. CBAM styrker europeisk industris konkurransekraft overfor land utenfor Europa som fremstiller bl.a. en del metaller og kunstgjødsel med relativt store klimautslipp. NHO og LO har anført at det vil være i norsk industris interesse at Norge tilslutter seg denne mekanismen og at regjeringens unnvikenhet i å ta stilling til CBAM skader forutsigbarheten og potensielt konkurransekraften for norsk næringsliv.

Regjeringen bestilte selv en EØS-utredning som nylig er avgitt. Både utredningen og Utenriksministeren understreker at Norge har størst påvirkning i utformingen av EU-forordninger som kan bli relevante for Norge i en tidlig fase av politikktutviklingen. CBAM har lenge vært planlagt i EU men det er først de siste par årene at mekanismen har blitt konkretisert, debattert og vedtatt.

Det må legges til grunn at norske myndigheter, og særlig den konstitusjonelt ansvarlige statsråden, har arbeidet svært aktivt opp mot politisk nivå i EU med å gjøre kjent norske synspunkter og interesser i de siste par

årenes utforming av CBAM i EU. De ovenforstående spørsmålene stilles på denne bakgrunnen.

Svar:

Norges posisjon til Kommisjonens forslag til CBAM-forordningen ble sendt som et brev til daværende visepresident Frans Timmermans i mars 2022, parallelt med at Rådet og EU-parlamentet etablerte sine posisjoner frem mot trilogforhandlingene. Det ble samtidig utarbeidet et norsk posisjonsnotat som ble spredt til aktuelle aktører i EU gjennom de norske ambassadene. Jeg har hatt møte med de ulike finansministrene som har hatt formannskapet i EU siden 2021 og flere ganger med representanter fra EU-kommisjonen der CBAM har vært et av temaene som har blitt drøftet. Jeg har også drøftet det med kollegaer fra de øvrige EØS-landene. Statssekretær Grimstad har også løftet temaet i ulike møter hvor han har representert Norge.

For Norge var det blant annet viktig at forordningen ble utformet på en måte som er kompatibel med WTO-regelverket, at man høstet erfaringer med CBAM før man krever betaling for indirekte utslipp for varer som produseres av aktører som mottar CO₂-kompensasjon, og at man søkte å finne administrative løsninger som gjorde ordningen effektiv og praktikabel å gjennomføre for enkeltlandene. Endringene som følge av forhandlingene i EU var i stor grad sammenfallende med Norges posisjoner på disse områdene.

I etterkant av enigheten og vedtak av endelig regelverk vil dialogen med EU skje innenfor rammene av EØS-avtalen. Norge har hatt flere møter hvor CBAM har

vært et tema, men det har ikke vært naturlig å bruke disse til å fremme norske posisjoner til det endelige regelverket, da dialogen om dette skjer sammen med våre EØS-EFTA

partnere Island og Liechtenstein. Det har i den forbindelse blitt avholdt et første møte med EU for å drøfte forordningen.

SPØRSMÅL NR. 1849

Innlevert 23. april 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 2. mai 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Regjeringen har utvist manglende engasjement for å bidra til at oppdrettsnæringen tar i bruk ny og bedre teknologi, samtidig som næringen sliter med en høy sykdoms- og fiskedødelighet. På tross av løfter om å utlyse konsesjoner med strenge miljøkrav uteblir initiativet.

Vil statsråden sørge for å utlyse slike konsesjoner som kan bidra til å redusere nivået på dagens laksesykdoms- og dødelighetsnivå og redusere rømming, og når kan vi forvente en slik utlysning?

BEGRUNNELSE:

Det kommer stadig nyheter om rekordhøy dødelighet i norsk havbruksnæring både i sjø og ved smoltanlegg. Samtidig opplever vi at en stor mengde slaktefisk nedklassifiseres. Laksen lider bokstavelig talt, og situasjonen krever handling. Statsråden antyder at det nå skal utlyses for vekst i laksenæringen uten at det skal stilles strengere krav til verken miljø eller laksevelferd. Samtidig viste stormen «Ingunn» - hvor det i ettertid meldes om mistanke om rømming fra 14 merder, at det fortsatt må satses på utstys- og teknologiutvikling.

Noen oppdrettere har dokumentert svært gode resultater på dette området og har gått nye veier. Løsninger som ofte koster mer og er mer krevende. Noe som bidrar til at disse oppdretterne neppe har samme økonomiske styrke i konkurransen om å kjøpe vekst som andre aktører. Situasjonen tilsier at statsråden tar snarlig grep og initiativ som kan bidra til å redusere sykdom- og dødelighet i laksenæringen ved å stille miljø- og effekt-krav i forbindelse med utlysning av nye laksekonsesjoner, og følger opp det gode forarbeidet som ble gjort på dette området av Solberg-regjeringen.

Svar:

Jeg er enig i at situasjonen vi har i oppdrettsnæringen i dag ikke er tilfredsstillende for det havbruket vi ønsker

i Norge. Det trengs tiltak for å redusere dødeligheten og bedre velferden, noe regjeringen tar på alvor. Dette vil være et viktig tema i den kommende dyrevelferdsmeldingen. Samtidig er det oppdretters ansvar å ta vare på fisken sin. Her er det viktig at næringen selv tar grep og lærer av dem som gjør det godt.

Næringen står allerede fritt til å ta i bruk ny teknologi, og det gis også støtte til utvikling av ny miljøteknologi gjennom Innovasjon Norge og Forskningsrådet. Jeg finner også grunn til å påpeke at havbruksutvalget var tydelig i sin vurdering om at teknologiutvikling i all hovedsak bør skje uten tildeling av særtillatelse, og at akvakulturtillatelse med særlige driftsvilkår er dårlig egnet som virkemiddel for å oppnå politiske mål.

Vi må imidlertid ta inn over oss at insentivstrukturen i trafikklyssystemet ikke har fungert som forventet, og at det er behov for en mer treffsikker virkemiddelbruk. Mitt mål er å finne virkemidler som gjør god velferd og miljøvennlig drift lønnsomt for alle.

Jeg opplever at det er enighet om at det vi først og fremst må rette reguleringen inn mot, er påvirkningen havbruk har på miljø, biosikkerhet og fiskevelferd. Jeg er opptatt av at konsekvensene skal være tilstrekkelig utredet før vi velger virkemidler. Utfordringene i næringen viser at vi ikke bare bør lappe på et eksisterende system, men vurdere helheten i virkemiddelbruken.

Det er derfor regjeringen vil legge fram en melding med et helhetlig forslag til hvordan havbruksnæringen bør reguleres. Der skal vi blant annet vurdere insentiver til å utvikle og ta i bruk teknologi og produksjonsmetoder som fremmer mer miljøvennlig drift og bedre fiskehelse og -velferd.

Samtidig er dette ikke til hinder for å vurdere løsninger også på kortere sikt, parallelt med arbeidet med havbruksmeldingen. Jeg har allerede forsikret Stortinget om at jeg i løpet av 2024 vil fremme et forslag til en teknologinøytral ordning. Målet er å øke investeringer i miljøteknologi, som vil bidra til raskere omstilling av havbruksnæringen, og som igjen vil sikre fremtidig aktivitet og

verdiskaping. I tråd med utredningsinstruksen må et slikt forslag høres.

SPØRSMÅL NR. 1850

Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 2. mai 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Frivillige organisasjoner som tidligere fikk innvilget momskompensasjon har i økende grad fått avslag. Begrunnelse: Aktiviteten har kommet det offentlige til gode. Statsråden varslet at forslag til justeringer i ordningen vil sendes på høring sommeren 2024.

Når forventer statsråden at ev. endringer vil tre i kraft, dersom dette ikke skjer innen neste tildeling, vil statsråden sørge for at denne tildelingen enten vil kunne skje etter tidligere regler eller at behandlingen av søknadene utsettes til ev. endringer har trådt i kraft?

BEGRUNNELSE:

Frivillige aktører som Fontenehusene og Hopeful har fått avslag på sine søknader om momskompensasjon, i motsetning til tidligere års søknader. Avslagene har vært begrunnet med at deres virksomheter også kommer det offentlige til gode.

Bakgrunnen for at stadig flere frivillige organisasjoner har fått avslag på sine søknader om momskompensasjon synes å være forskriftsendringen i 2019, noe som fremstår som en utilsiktet konsekvens av endringen. Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre fremmet i derfor i Innst. 14 S (2023-2024) følgende forslag:

«Regjeringen bes vurdere justeringer i forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner for å sikre at flere humanitære organisasjoner igjen kan inkluderes som søknadsberettiget i ordningen. Konkret må det sees på ordlyden om at det ikke gis kompensasjon til virksomhet som kommer 'offentlige oppgaver til gode', jf. forskriften § 3 tredje ledd, bokstav f, og videre at det ikke gis kompensasjon til virksomhet som det offentlige kan 'påvirke eller legge føringer for', jf. § 3 tredje ledd, bokstav e.»

Forslaget var begrunnet med at man må sørge for et enkelt regelverk som sikrer forutsigbar og rettferdig finansiering til både små og store organisasjoner innen ideell og frivillig sektor. Forslaget fikk dessverre ikke flertall, men statsråden har som nevnt informert om at forslag om justeringer i ordningen for momskompensasjon

for frivillige organisasjoner vil bli sendt på høring sommeren 2024 og at avgrensning mot offentlige oppgaver vil bli et sentralt tema i det videre arbeidet med ordningen.

Spørsmålsstiller deler organisasjonenes bekymring for de økonomiske konsekvensene dette allerede har fått og hva dette innebærer for den videre driften av det viktige arbeidet de utfører. EY-rapporten peker på at begrepet «offentlige oppgaver» ikke nærmere definert i forskriften, og at kompensasjon for den frivillige aktiviteten nektes/innvilges er avhengig av hvordan tilbudene er organisert. Det er derfor ønskelig om statsråden kan redegjøre for når eventuelle endringer kan tre i kraft, og hva hun kan gjøre for å sørge for at de økonomiske konsekvensene ikke blir større dersom arbeidet med justeringer i forskriften ikke er avsluttet før neste runde av søknadsbehandlinger fra disse frivillige organisasjonene.

Svar:

Formålet med momskompensasjonsordningen er å fremme frivillig aktivitet. Ordningen har derfor avgrensninger mot både virksomhet av privatøkonomisk karakter, virksomhet som kommer næringsinteresser til gode eller offentlige oppgaver til gode. Avgrensningen mot det offentlige fremgår av § 3 e og f, som viser til at det ikke gis kompensasjon til virksomhet som kommer offentlige oppgaver til gode eller til virksomhet hvor det offentlige kan påvirke eller legge føringer for virksomheten. Som representanten selv nevner var det under forrige regjering at forskriften ble justert, slik at det tydeligere fremkom at lovpålagte oppgaver ikke var kompensasjonsberettiget. Det er ikke foretatt noen endringer i forskriften siden justeringen i 2019, som ble foretatt av Solberg regjeringen.

Som representanten også viser til, planlegger regjeringen å sende forslag om mulige justeringer i ordningen på høring sommeren 2024. Regjeringen legger opp til at høringen skal ha tre måneders frist. Det er nødvendig for at organisasjonene skal få tilstrekkelig tid til å diskutere og forankre sine innspill om en ordning som er svært viktig for hele frivillig sektor.

Ett av temaene som vil berøres i høringsnotatet er nettopp avgrensningen mot det offentlige, inkludert begrepet «komme offentlige oppgaver til gode». Jeg ønsker ikke å forskuttere gangen i høringsrunden, annet enn at jeg vil å gå grundig gjennom alle innspillene som måtte komme.

Ordningen har søknadsfrist i september med utbetaling i desember hvert år. Det vil derfor være hverken ønskelig eller mulig å foreta endringer i forskriften med

virkning for tildelingene det samme året. Søknadsfristen i 2024 er 2. september, og søkerne må kunne forvente at regelverket ikke endres i løpet av søknadsprosessen.

Det er over 2,4 milliarder kroner som skal fordeles til anslagsvis 23 000 organisasjoner. Jeg regner med at representanten er enig i at vi ikke kan utsette søknadsbehandlingen for alle søkerne. Det vil få store negative konsekvenser for hele frivillig sektor.

SPØRSMÅL NR. 1851

Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 30. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Howdan vil statsråden følge opp den vedvarende floken knyttet til manglende samhandling mellom Statens vegvesen og det lokale næringslivet og nabolaget på Tullin knyttet til byggingen av Ring 1?

BEGRUNNELSE:

Tullin er et område som de siste årene er totalforvandlet, og har i dag yrende liv og mange restauranter. Nå er næringslivet og innbyggerne på og ved Tullinløkka bekymret for konsekvensene byggingen av Ring 1 Hammersborgtunnelen vil ha for bydelen. Derfor har det lokale næringslivet og nabolaget presentert skisser og løsninger som ivaretar både gående, syklende, nabolaget og hensynet til HMS for hele byen. Disse er avvist av Statens vegvesen.

Ring 1 er et svært krevende prosjekt, som vil ha enorme konsekvenser for både Oslos befolkning og de som bor i regionkommunene. Staten bør utvise særlige krav, som bestiller av veiprosjekter i byene.

I Aftenposten opplyser Samferdselsdepartementet ved statssekretær Thomas Norvoll at det er opprettet et eget samhandlingsforum med representanter fra Statens vegvesen og Oslo kommune, og at målet med dette er å sikre god koordinering av statlige og kommunale tiltak, samt god kommunikasjon mot alle berørte parter. Problemet er bare det at de lokale aktørene ikke føler at de blir hørt. De får presentert løsninger som ikke er ønsket, som for eksempel broløsningen i prosjektet, samtidig som det mangler ressurser til aktivisering i området, kunst, belysning og andre kreative tiltak som motvirker de negative konsekvensene prosjektet får for bydelen.

Svar:

Ring 1-prosjektet omfatter ombygging av Hammersborgtunnelen samt deler av Vaterlandstunnelen. Hovedformålet med prosjektet er å tilfredsstille sikkerhetskravene i nytt regjeringskvartal. Prosjekt finansieres over Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets budsjett, og gjennomføres av Statens vegvesen i nært samarbeid med Statsbygg.

Statens vegvesen signerte kontrakt med Veidekke entreprenør AS 14. august 2023. Planlegging/prosjektering av arbeidene startet umiddelbart etter dette. Forholdet til myke trafikanter har høyt fokus i prosjektet, og det gjennomføres nødvendige midlertidige tiltak i anleggsperioden både for fotgjengere og syklister.

Statens vegvesen opplyser om at de har et godt samarbeid med Oslo kommune gjennom det opprettede samhandlingsforumet for Ring 1. Det er videre avholdt en rekke møter med lokalt næringsliv og ulike interesseorganisasjoner for både å informere om hele prosjektet og få innspill til løsninger, f.eks. kryssingen av Pilestredet og utforming av anleggsgjerder med belysning og dekorasjoner.

Statens vegvesen opplyser at de foreløpig ikke har besluttet løsning for kryssing av Pilestredet for myke trafikanter. Etaten arbeider i dialog med berørte interesseorganisasjoner med å utforme en løsning som best mulig ivaretar bevegelsehemmedes krav i sammenheng med ivaretagelse av andre hensyn, herunder også sikkerheten (HMS) til både anleggsarbeidere og publikum. Statens vegvesen planlegger å etablere en midlertidig gangbru, og kombinere den med kryssing i plan når det ikke pågår anleggsarbeider i lengre perioder. Det pågår imidlertid fort-

satt en prosess med vurdering av alternative løsninger og møter med ulike interessenter for å få innspill.

SPØRSMÅL NR. 1852

Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes

Besvart 30. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Korleis vil statsråden sørge for at kommunane sin rett til å seie nei til vindkraft etter plan- og bygningslova blir ivare tatt når prosesser som i dag kan ta 6-7 år, kan skje på 1-2 år, og vil statsråden sørge for at kommunane sjølv kan seie nei til å stille areal tilgjengeleg til såkalte akselerasjonsområder?

GRUNNGJEVING:

Høyringa til EUs reviderte fornybardirektiv gjekk ut 19. april. Heile 7372 privatpersonar, etatar og organisasjonar har sendt inn høyringssvar. Eit av punktene fleire av høyringsinnspela peiker på er utfordringar knytt til dei korte tidsfristane.

NVE peiker blant anna på at på følgande i sitt høyringssvar:

«Mye av tidsbruken i konsesjonsbehandlingen i Norge skyldes lovbestemte og velbegrunnede krav om saksbehandling, utredninger og høringer. Tidsbruken kan også forklares med at etablering av energianlegg, inkludert oppgraderinger av eksisterende anlegg, i mange tilfeller medfører store interessemotsetninger. Det er derfor krav til grundige demokratiske prosesser og faglige vurderinger for å sikre at NVEs anbefalinger og vedtak har tilstrekkelig kvalitet. Kravene er også sett som vesentlige for å sikre tillit og legitimitet til de beslutninger som fattes. Det vil være behov for en nærmere vurdering av kravet om akselerasjonsområder og tidsfrister. Det vil innebære en stor omlegging i forhold til dagens prosess.»

Dersom myndighetene skal peike ut kva «akselerasjonsområder» som er egna for fornybar energi, vil dette kunne kollidere med kommunestyra sine synspunkt. For at kommunane ikkje skal bli fråteke den viktige rolla dei har fått gjennom revideringa av plan- og bygningslova er det viktig at kommunane kan seie nei til å setje av områder til akselerasjonsområder.

Det er også ei bekymring at høyringsnotatet til fornybardirektivet ikkje blir publisert på norsk, men berre på offisielle EU-språk. Til tross for at det vil vere mogleg å lese danske og engelske versjonar, er ikkje desse like tilgjengelege for nordmenn som ein norsk versjon ville vore.

Ettersom dette vil vere eit direktiv som vil kunne ramme Norge fremstår det spesielt at høyringsnotatet ikkje kan vere på norsk. Det høge antalet høyringssvar illustrerer kor stor merksemd dette skapar, og igjen kor viktig det er at eit slikt dokument er tilgjengeleg på norsk.

Svar:

Etter de nye reglene i energiloven og plan- og bygningsloven kan ikke et vindkraftanlegg få konsesjon før kommunen har sagt ja til prosjektet ved å treffe et positivt vedtak om arealavklaring etter plan- og bygningsloven.

Regjeringen jobber med å effektivisere konsesjonsprosessen, samtidig som dette ikke skal gå utover kommunenes myndighet til å behandle planer om vindkraftverk etter plan- og bygningsloven.

Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2001 for å fremme bruken av fornybar energi ble vedtatt i EU i 2018, som en del av EUs Ren energipakke. I oktober 2023 vedtok EU endringer i fornybardirektivet, publisert i EU-tidende 18. oktober 2023. Som representanten viser til, så har Energidepartementet hatt det vedtatte direktivet på høring. Formålet med høringen var å orientere og få innspill på regelverket slik det er vedtatt i EU. Høyringsfristen var 19. april. Innspillene fra høringen skal bidra i det videre arbeidet med å utarbeide en norsk posisjon. Det vanlige er at EU-regelverk blir oversatt til norsk i forbindelse gjennomføring av rettsaktene i Norge.

Fornybardirektivet har som formål å etablere et felles rammeverk for å fremme fornybare energikilder. Det pågår nå et arbeid med å gjennomgå fornybardirektivene, herunder de mottatte høyringsinnspillene. Jeg er opptatt av at innholdet og konsekvensene av EØS-regelverk skal vurderes grundig før det innlemmes i EØS-avtalen. Det er viktig for å ha god forståelse for hvordan regelverket virker inn på det norske energisystemet og for å sikre at norske interesser ivaretas på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 1853**Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 30. april 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Helse Vest har inngått en ny leieavtale for kontorlokaler i Stavanger, til 8 millioner kroner året. Samtidig opplever mange av de ansatte på sykehusene at de er heldige hvis de har en kontorplass i det hele tatt. Hva mener statsråden om pengebruken på kontorlokaler i Helse Vest, og tror statsråden at K8 er var det eneste ledige lokalet i Stavanger?

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har kontaktet Helse Vest RHF i forbindelse med dette spørsmålet. Helse Vest RHF har opplyst at de i forbindelse med utløp av leiekontraktperioden på Forus besluttet å flytte sin virksomhet. Gjennom de siste tre årene har en prosjektgruppe vurdert flere nye kontorsteder, og valget falt til slutt på kontorlokaler i Stavanger sentrum. Det er riktignok noe dyrere å ha arbeidsplasser i sentrum enn andre steder, men basert på alle kriteriene som ble satt ved valg av nye kontorlokaler ble Stavanger sentrum likevel vurdert som rett plassering av Helse Vest RHF.

Helse Vest RHF flyttet inn i sine nye lokaler 13. februar 2024. Leiekontrakten i de nye lokalene går over 15 år. Arealet er redusert fra 3 367 kvadratmeter på Forus, til 1 985 kvadratmeter i Stavanger sentrum. Helse Vest RHF er tydelig på at valg av lokaler handler om økonomi, men samtidig også om bedre samarbeid, effektivitet og bærekraft. Målet har vært at medarbeidere i det regionale helseforetaket skal ha gode og lett tilgjengelige lokaler, for å jobbe effektivt og fleksibelt.

Helse Vest RHF opplyser at de økonomiske rammene for flyttingen har vært at den totale leiekostnaden for nye lokaler ikke skal være høyere enn leiekostnadene på Forus. Kostnaden for de nye arealene er litt lavere enn tidligere kostnader.

Helse Vest RHF har vedtekter som sier at kontorstedet skal være i Stavanger kommune. Når Helse Vest RHF skulle flytte, ble flere steder mellom Sandnes og Stavanger vurdert. Først gjaldt dette i alt 18 steder, og videre ble fem vurdert mer nøye. Til slutt sto to lokaler igjen, som begge ble vurdert etter en rekke kriterier – blant annet økonomi, bærekraft, produktivitet, samarbeid, nærhet til kollektivknutepunkt og at det skulle være tilstrekkelig med både åpent kontorlandskap og lukkede kontorer.

Helse Vest RHF opplyser at de arbeider mye med nasjonal koordinering og utredning, og at de trenger lokaler som legger til rette for teamarbeid og digitale møter

i stort omfang – også for å redusere reiseaktivitet. Det er over 80 medarbeidere i det regionale helseforetaket, og de nye lokalene legger etter deres oppfatning godt til rette for samarbeid på tvers av fag og avdelinger. Deres tidligere erfaringer har vist hvor ineffektivt det kan være med lokaler som ikke legger til rette for dette. Slik lokalene er utformet nå, legger de til rette for at Helse Vest RHF trenger mindre lokaler enn tidligere.

I valget av endelig kontorløsninger og lokalisering av kontorene var miljøperspektivet også viktig for Helse Vest RHF. Mange har etter flytting fått kortere reisevei, ingen har fast parkering, færre kjører og flere går, sykler og bruker kollektivtransport til jobb. I tillegg er det lagt vekt på gjenbruk av møbler og utstyr fra tidligere lokaler.

Det er naturlig at det er en debatt om bruk av penger i helsesektoren, ikke minst i lys av den krevende økonomiske situasjonen ved mange sykehus. Leieavtalen ble inngått før Støre-regjeringen tiltrådte, og vi har fått opplyst at det vil være store kostnader knyttet til en eventuell kanselering av leieavtalen. Det ligger til administrasjonen i Helse Vest å inngå slike leieavtaler og vi forventer at Helse Vest holder seg innen forsvarlige budsjettammer. Helse Vest har opplyst at kostnadene til de nye kontorlokalene til Helse Vest RHF er noe redusert sammenlignet med tidligere kostnader. Jeg forventer at alle sykehusene er nøye med å vurdere egen ressursbruk opp mot gjennomføring av pasientrettet helsehjelp i regionen.

SPØRSMÅL NR. 1854

Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 30. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvorfor har ikke departementet gjennomført en evaluering av om Enova fortsatt skal ha fokus på «senfase teknologiutvikling og tidligfase markedsintroduksjon» eller om Enova i større grad skal ha fokus på utrullingsvirkemidler og støtte modne og velprøvde energi- og klimatiltak?

BEGRUNNELSE:

Dette spørsmålet er knyttet til ny fireårsavtale som skal inngås med Enova og det faglige grunnlaget som skal ligge til grunn for avtalen.

Et tema som nesten alltid kommer opp i høringer i energi- og miljøkomiteen er at det er mange aktører som mener at Enovas mandat må endres og ha fokus på stor-skala implementering av kjent og velprøvd teknologi.

Miljødirektoratet peker på det samme i sin siste rapport «Klimatiltak i Norge - Kunnskapsgrunnlag 2024»:

«Enovas mandat bør sees i lys av behovet for utrullingsvirkemidler (...). Enova har lang erfaring med subsidier som virkemiddel (...). For at Enova skal kunne være et aktuelt hjem også for utrullingsvirkemidler, hvis formål er rask skalering og utslippskutt, vil Enovas mandat måtte endres.»

Energikommisjonen peker på det samme i sin rapport (2023):

«Å gjeninnføre og utvide støtteordningene til energieffektivisering som Enova hadde for næringsbygg og boligbygg. Ordningene må omfatte tilskudd til modne og velprøvde energitiltak etter nærmere definerte kriterier.»

NVE viser også til at Enova kan spille en større rolle i forhold til energieffektivisering i rapporten «Underlag for langsiktig strategi for energieffektivisering og renovering av bygninger»:

«... siden deres virksomhet knyttet til energieffektivisering i bygg er trappet vesentlig ned, har vi vurdert at Enovas støtteordninger har hatt middels betydning. Dette er det av virkemidlene som lettest kan skaleres opp dersom det er aktuelt.»

Jeg vil også vise til Innst. 192 S (2022–2023) hvor et enstemmig storting gjorde følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Enova har tilgjengelig støtteordninger for energieffektivisering med moden teknologi i tråd med Vedtak 21 (2022–2023) senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023.»

«Stortinget ber regjeringen gi Enova et tilleggsmandat om å sørge for økt forsyningsikkerhet ved å bidra til vesentlig mer energieffektivisering og lokal energiproduksjon hos husholdninger. Dette må gjøres gjennom støtte til moden teknologi....»

For meg er det viktigste spørsmålet om Enova skal endre sitt mandat til i større grad å ha fokus på utrullingsvirkemidler gjennom å støtte modne og velprøvd teknologi. Jeg mener dette burde vært belyst i de evalueringer som skal være med som kunnskapsgrunnlag for ny avtale.

Svar:

Vi er i gang med arbeidet med en ny styringsavtale for Enova, som skal gjelde fra 1.1.2025. I den sammenheng vurderer regjeringen den samlede innretningen, inkludert om dagens målstruktur for Enova er hensiktsmessig også i kommende avtaleperiode.

Enova har satt i gang en evaluering av teknologistøtteordningene sine for perioden 2017- 2023, med leveranse våren 2024. Denne vil foreligge i god tid før ny styringsavtale for neste fireårsperiode skal ferdigstilles. Riksrevisjonens rapport om Enovas bidrag til teknologi- og markedsutvikling av lav- og nullutslippsløsninger, utgitt 9. november 2023, er tilgjengelig på Riksrevisjonens nettsider: <https://www.riksrevisjonen.no/rapporter-mappe/no-2023-2024/enovas-bidrag-til-teknologi-og-markedsutvikling-av-lav-og-nullutslippslosninger/>. Her har Riksrevisjonen blant annet undersøkt om Enova bidrar til en effektiv utvikling og spredning av nye teknologiske løsninger.

Enova skal gjennom rapportering redegjøre for arbeidet med å oppfylle avtalens formål, delmål og øvrige føringer, og synliggjøre hvordan Enova bidrar til varige markedsendringer i ulike segmenter og markeder, og dermed utslippskutt og omstilling. Enova skal blant annet følge og synliggjøre utviklingen i utvalgte støttede teknologier over tid, herunder oppnådd spredning og potensiale for videre spredning. Gjennom rapporteringen og i dialogen med Klima- og miljødepartementet gjøres det dermed kontinuerlige vurderinger av Enovas aktivitet innenfor dagens mandat.

Vi har ambisiøse klimamål for 2030, og i 2050 skal vi være et lavutslippssamfunn. Denne omstillingen krever betydelig innsats knyttet til innovasjon og til markedsintroduksjon, og det er nødvendig med en god balansegang i virkemiddelbruken for at vi skal greie begge.

En betydelig del av Norges utslipp i dag kan ikke kuttes med teknologier som i dag er modne. Eksempelvis er nesten hele potensialet for utslippskutt i industrien knyttet til teknologier som Miljødirektoratet beskriver som umodne. For eksempel karbonfangst, bruk av hydrogen og nye utslippsfrie industriprosesser. Også i skipsfar-

ten trengs betydelig innovasjon og teknologimodning for at det skal bli mulig å kutte utslippene. Eksempler på slik teknologi er hydrogen, ammoniakk eller store batteripakker.

Det er med andre ord nødvendig med betydelig teknologiutvikling og innovasjon for at det etter hvert skal finnes tilgjengelig teknologi slik at disse sektorene skal kunne kutte sine utslipp. Karbonprisen gjennom kvotemarkedet og CO₂-avgiften er mindre egnet for å utløse innovasjon da kostnader er høye, utfallet kan være usikkert og tidsløpet ofte er langt, jf. blant annet Grønn skattekommissjons omtale av tema. Eksempelvis kan utvikling av ny prosess teknologi i industrien ha en tidshorison på 10-15 år. Det trengs derfor virkemidler ut over prising av utslipp for å utløse den nødvendige teknologiutviklingen som trengs for at disse utslippene skal kunne kuttes i fremtiden.

Fordi klimaomstillingen krever store investeringer, er lave kostnader viktig. Kostnadene for flere teknologier som er nødvendige for omstilling i Norge ligger i dag langt over avgiftene på utslipp. Teknologiutvikling for å redusere kostnaden for utslippsfrie teknologier er derfor viktig for klimaomstillingen.

I markedsintroduksfasen er det fremdeles ikke etablert et velfungerende marked, og det er fortsatt po-

tensial for økt læring, koordinering, nettverkseffekter og kostnadsreduksjoner. Dette potensialet kan utløses gjennom støtteordninger hvor målet er å oppnå endringer av markeder, som gjør at andre mer generelle virkemidler senere kan overta for støtten. Mye av Enovas aktivitet knyttet til landtransporten ligger her, eksempelvis lastebiler på hydrogen og el og elektriske anleggsmaskiner. Her har Enova betydelig aktivitet - styrket betydelig som følge av regjeringens øke bevilgninger over de siste årene.

Det er avgjørende at støtte sees i sammenheng med andre virkemidler. Regjeringen er opptatt av å redusere utslippene og fremme en effektiv omstilling med kombinasjoner av virkemidler. Prising av utslipp må ligge i bunn som et varig insentiv til reduserte utslipp som medvirker til å bedre konkurransevnen til løsninger med lave eller ingen utslipp. Sammen med andre virkemidler som krav, reguleringer, offentlige anskaffelser og støtte sørger man for at klimavennlige løsninger blir valgt fremfor fossile. Nettopp dette har blitt gjort i regjeringens Klimastatus og -plan, hvor varsling av virkemidler som innebærer at utslippene blir faset ut innen et bestemt tidspunkt støttes opp av andre virkemidler i forkant.

Mye av det som omtales over er også omtalt i departementets budsjettokument under omtalen av Enova under kap. 1428.

SPØRSMÅL NR. 1855

Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 30. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hva er det faglige grunnlaget for at Enova har et delmål om teknologiutvikling og innovasjon som bidrar til utslippsreduksjoner frem mot lavutslippssamfunnet i 2050, og et mål om innovasjonsresultater tilsvarende utløst innovasjonskapital på 6 milliarder kroner?

BEGRUNNELSE:

Jeg har ikke funnet noen rapporter eller analyser som begrunner at Enova skal ha et spesielt fokus på å utløse innovasjonskapital. Jeg har heller ikke sett noen stortingsvedtak eller proposisjoner fra regjeringen hvor dette sterke fokuset på å utløse innovasjonskapital begrunnes. Det kan her se ut som Enova beveger seg inn på et område som kunne vært ivaretatt på en bedre måte av aktører som Innovasjon Norge og Nysnø.

Når statsråden til stadighet fremhever at Enova må gjøre prioriteringer innenfor de rammene de har til disposisjon, ber jeg om en redegjørelse for hvorfor det er riktig å prioritere tiltak for å utløse innovasjonskapital fremfor at Enova har et fokus rettet mot klimakutt, energieffektivisering og lokal energiproduksjon.

Svar:

Det internasjonale energibyrådet (IEA) oppgir i ETP Clean Energy Technology Guide (2023) at flere enn 250 teknologier som er viktige for klimaomstillingen fortsatt er på pilot- og demonstrasjonsstadiene (TRL 5-8). Mange av disse teknologiene vil være viktige også for Norge. Miljødirektoratet skriver i rapporten Klimatiltak i Norge - Kunnskapsgrunnlag 2024 at nesten hele tiltakspotensialet i industrien er knyttet til teknologi som beskrives som

umoden. For eksempel karbonfangst, bruk av hydrogen og nye utslippsfrie industriprosesser. Også i skipsfarten trengs betydelig innovasjon og teknologimodning for at det skal bli mulig å kutte utslippene. Eksempler på slik teknologi er hydrogen, ammoniakk eller store batteripakker.

Det er med andre ord nødvendig med betydelig teknologiutvikling og innovasjon for at det etter hvert skal finnes tilgjengelig teknologi slik at disse sektorene skal kunne kutte sine utslipp. Karbonprisen gjennom kvotemarkedet og CO₂-avgiften er mindre egnet for å utløse innovasjon da kostnader er høye, utfallet kan være usikkert og tidsløpet ofte er langt, jf. blant annet Grønn skattekommissjons omtale av tema. Eksempelvis kan utvikling av ny prosess teknologi i industrien ha en tidshorisont på 10–15 år. Det trengs derfor virkemidler ut over prising av utslipp for å utløse den nødvendige teknologiutviklingen som trengs for at disse utslippene skal kunne kuttes i fremtiden.

Fordi klimaomstillingen krever store investeringer, er lave kostnader viktig. Kostnadene for flere teknologier som er nødvendige for omstilling i Norge ligger i dag langt over avgiftene på utslipp. Teknologiutvikling for å redusere kostnaden for utslippsfrie teknologier er derfor viktig for klimaomstillingen.

Vi har ambisiøse klimamål for 2030, og i 2050 skal vi være et lavutslippssamfunn. Denne omstillingen krever betydelig innsats på både kort og lang sikt, og det er nødvendig med en god balansegang i virkemiddelbruken for at vi skal greie begge. Enovas formål og delmål reflekterer behovet at Enova skal ha aktivitet både med hensyn til 2030 og 2050, og balansegangen mellom kort og lang sikt er med det ivare tatt i dagens mandat.

Målindikatoren knyttet til utløst innovasjonskapital som det vises til i spørsmålet er knyttet til delmålet om innovasjon. Det er utfordrende å måle innovasjon, ikke minst på en måte som kan summeres og knyttes direkte til prosjektene Enova støtter. Ettersom det er aktørene som driver innovasjon og gjennomfører prosjekter tjener deres investeringer som en god indikasjon på innovativ aktivitet. Utløst innovasjonskapital ble derfor valgt som en egnet, men ikke nødvendigvis perfekt, indikator. Formål og delmål er førende for utviklingen av Enovas virkemidler mens målindikatorerne sammen med annen kvalitativ og kvantitativ rapportering skal gi indikasjon på måloppnåelse. Som følge av økte bevilgninger underveis i inneværende avtaleperiode har målindikatoren for innovasjonsresultat blitt økt til 12 mrd. kroner for perioden 2021–2024.

SPØRSMÅL NR. 1856

Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 3. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kor mange fleire månadar vil regjeringa bruke på å utpeike ein person til å representere Noreg i arbeidsgruppa for CBAM, og vil ein i rekrutteringsprosessen legge særleg vekt på skriftlege dugleikar, i og med at vedkomande – på grunn av regjeringa si somling – ikkje lenger vil få moglegheit til å snakke?

GRUNNGJEVING:

EU sin Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) er meint å styrke europeisk kraftkrevjande industri si konkurransevne opp mot land som ikkje tar klimaplikten sine på alvor. Når produkt som blir importert frå land utan tilstrekkeleg karbonprising, vil eit påslag på prisen bidra til å jamne ut konkurranseforholda slik at det å

føre ein ambisiøs klimapolitikk ikkje blir ein konkurranseulempe.

Regjeringa har inntatt ein ståstad der Noreg ikkje meiner CBAM er EØS-relevant, trass i at EU er av motsatt oppfatning. Men regjeringa vil vurdere å delta på frivillig basis likevel. Kor lenge denne vurderingsprosessen vil pågå er eit ope spørsmål. I mellomtida rullar toget vidare.

Sidan dette er eit komplisert nybrottsarbeid, og det vil bli behov for å gjere justeringar i ordninga etter den pågåande prøveperioden og før den blir innført for fullt i 2026, er det sett ned ei arbeidsgruppe som skal bistå Kommissjonen. EU har satt som krav at berre EØS-land som sluttar seg til ordninga kan delta fullt ut i arbeidsgruppa. Det har Noreg enno ikkje gjort, og det betyr at den norske representanten berre får observatørstatus (utan talerett) i arbeidsgruppa, slik regjeringa vart informert om i eit brev av 25. mars.

Ein måned seinare har Noreg framleis ikkje peika ut kva statleg organ som skal ha observatørjobben.

Noreg har store interesser innan kraftkrevjande industri, og den endelege utforminga av CBAM vil få store konsekvensar for vårt næringsliv. Regjeringa si somling har allereie kosta oss moglegheita til å delta fullt ut i utforminga av reglane, og for kvar einaste dag dette blir utsett minskar handlingsrommet vårt til å påverke den politiske prosessen.

Svar:

Den norske delegasjonen i Brussel vart spurt om å delta som observatør i ekspertgruppa rett før påske, med informasjon om at neste møte i gruppa ville vere 23. april. Noreg har takka ja til å delta som observatør i gruppa. Noreg vil møte gjennom representantar ved den faste norske delegasjonen til EU i Brussel.

Arbeidet med CBAM følger dei ordinære prosessane for vurdering av om EU-regelverk skal innlemmast.

Det inneber mellom anna at ein som eit første steg diskuterer regelverket mellom EFTA/EØS-landa. Sidan oktober har det vore god dialog med Island og Liechtenstein om saka, og vi har no, i fellesskap, starta diskusjonane med EU.

For å kunne delta som fullverdig medlem i EUs ekspertgruppe må Noreg ha innlemma CBAM-forordninga i norsk rett. Ei ev. innlemming føreset at EØS-Efta-landa og EU har vorte samde om ei EØS-komiteavgjerd med alle tilpassingar som er nødvendige for at regelverket skal fungere i eit Efta-land. Det må i tillegg utarbeidast nasjonale lover og reglar, og saka må fremjast og behandlast i Stortinget. CBAM er eit særleg kompleks regelverk, og arbeidet er tidkrevjande.

Regjeringa har ikkje teke endeleg stilling til om CBAM skal innførast i Noreg. CBAM reiser fleire prinsipielle klima- og handelspolitiske spørsmål som må vurderast grundig. Regjeringa si vurdering av innføring i Noreg vil også vere avhengig av kva løysingar vi kan finne saman med partnarane våre i EØS-samarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1857

Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 30. april 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Har regjeringen, i sin dialog med EU, sikret at dersom dette vedtaket blir stående vil det gi Norge et handlingsrom for å ivareta norske forhold, når det reviderte avløpsdirektivet endelig vedtas?

BEGRUNNELSE:

EUs reviderte avløpsdirektiv vil bli mer omfattende og inngripende enn det opprinnelige. Det er særlig tre punkter som vil bli svært utfordrende for norske kommuner når både omfang og virkeområde blir utvidet.

I det reviderte avløpsdirektivet skal helse, miljø, sykdomssmitte og overvann bli omfattet av formålet. Innslagspunktet vil bli senket slik at nytt avløpsdirektiv vil gjelde for tettbebyggelser på 1 000 PE eller mer som nå skal ha minimum sekundærrensing, uansett hvor det slippes ut. Det åpnes heller ikke for mulighet for mildere renskrav for kyststrøk med robust resipient, ettersom begrepet «mindre følsomme områder» fjernes.

EUs ministerråd vedtok høsten 2023 et mulig unntak fra EUs reviderte avløpsdirektiv, slik at det kan gis unntak fra direktivet for «outermost regions».

Svar:

Norge har et betydelig vedlikeholdsetterslep i vann- og avløpssektoren og mange av renseanleggene er gamle og overholder ikke dagens renskrav. Dette medfører fare for forurensning av drikkevann og vannforekomster, fare for svikt i forsyningen av drikkevann og utslipp av urensset eller dårlig rensset avløpsvann. Den alvorlige miljøtilstanden i Oslofjorden er et eksempel på hvor alvorlige konsekvenser dårlig rensset avløpsvann kan få. For at vi skal nå miljømålene våre er det derfor avgjørende å få på plass tiltak på avløpsområdet, også uavhengig av strenge krav fra EU i det reviderte avløpsdirektivet.

Et ambisiøst avløpsdirektiv med strengere krav vil bidra til å redusere forurensningen fra avløp. Dette mener jeg er viktig. Samtidig vil gjennomføringen av det reviderte direktivet være krevende, blant annet grunnet våre spredte bosettingsmønstre, lange kystlinje og varierende

topografi. Norges utfordringer med det reviderte avløpsdirektivet er blitt spilt inn til EU ved flere anledninger. Vi har gitt skriftlige innspill til EU-institusjonene, og vi har hatt møter med Europakommisjonen og Europaparlamentet. Vi har også hatt samtaler med EUs formannskap og flere medlemsland. Gjennom dette har vi gitt overordnet støtte til et mer ambisiøst avløpsdirektiv, samtidig som vi har uttrykt bekymring for noen av de foreslåtte kravene. For eksempel har vi påpekt at kravene må være kostnadseffektive og oppnåelige, og uttrykt bekymring for om kravene i forslaget vil være uforholdsmessige for små tettsteder. Norge har også arbeidet for å beholde dagens grense for hvilke små tettbebyggelser som vil få krav

om sekundærrensning, fordi Norge er i en særstilling med en langstrakt kyst og spredt bosetting. Dette har vi dessverre ikke fått gjennomslag for. Vi har imidlertid fått gjennomslag for lengre tidsfrister for å innføre kravene. Lengre tidsfrister vil gi kommunene bedre tid til omstilling og nødvendige investeringer.

Regjeringen vil fortsatt jobbe for å ivareta norske interesser. Vi arbeider med å skaffe en oversikt over konsekvensene det reviderte direktivet vil ha for Norge. Et godt kunnskapsgrunnlag er avgjørende for den videre vurderingen av eventuell tilpasningstekst, og hvordan direktivet skal tas inn i EØS-avtalen og gjennomføres i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1858

Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 30. april 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Øker overføringene til fylkeskommunene og tilskuddene til fylkesveier like mye som rammene for drift og vedlikehold av riksveier, og mener statsråden at fylkeskommunenes rammer for å sikre godt vedlikehold av fylkesveiene er tilstede?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har i den nylig framlagte NTP-en lovet et løft for fylkesveiene. De ekstra midlene kommer godt med, men det kommer mange signaler fra fylkeskommunene om at løftet ikke er godt nok, fordi vedlikeholdsetterlepet er for stort, og utfordringene med blant annet flom og skred øker i fremtida, blant annet på grunn av klimaendringer. På grunn av dagens økonomiske situasjon har fylkeskommunene mindre å rutte med enn før. Samtidig beskriver Statens vegvesen i sine årsrapporter at kostnadene for nye prosjekter har økt ut over pris og volumvekst med i snitt 43,28 prosent i perioden 2019 til 2023. Rammene for drift og vedlikehold av riksveier (post 22) har økt mye i samme periode. Jeg kan ikke se at fylkene får tilsvarende kompensasjon for økte kostnader til fylkesveiene i sine budsjetter.

Svar:

Fylkesvei finansieres i all hovedsak over rammetilskuddet til Kommunal- og distriktsdepartementet som en del av

de frie inntektene til fylkeskommunene. Den finansielle rammen i Nasjonal transportplan 2025-2036 til fylkesvei er kun en mindre del av det fylkeskommunene har av midler til fylkesvei. Det er derfor ikke sammenlignbare størrelser sett opp mot drift- og vedlikeholdsmidlene til riksvei i Nasjonal transportplan (2025-2036). I 2022 brukte fylkeskommunene 10,5 mrd. kr på drift av fylkesveinettet.

Regjeringen har lagt opp til en satsing på fylkesvei i Nasjonal transportplan 2025-2036, og dette innebærer totalt 65 mrd. kr til fylkesvei og en økning på totalt 15,7 mrd. kr over tolvårsperioden sammenlignet med flat videreføring av 2024-budsjettet. Denne satsingen vil sette fylkeskommunene i bedre i stand til å ta vare på fylkesveinettet.

SPØRSMÅL NR. 1859**Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 2. mai 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Mener likestillings- og diskrimineringsministeren det er greit at norske festivaler og kulturinstitusjoner kansellerer kunstnere og artister på bakgrunn av at de er fra Israel, og hva mener ministeren om at kulturarrangementer som er offentlig støttet tilsynelatende diskriminerer basert på nasjonalitet, religion eller etnisitet?

BEGRUNNELSE:

I flere artikler siste uken kommer det frem at en anerkjent israelske kunstner ble invitert til å bidra til en internasjonal festival for «det frie profesjonelle scenekunstheltet» i Bergen i juni, men nå ikke lenger er ønsket på bakgrunn av sin nasjonale og etniske bakgrunn.

Kunstneren er fra Israel. Festivallederen var i utgangspunktet så begeistret for det faglige nivået i kunstneren prosjekt at hun bekreftet deltakelsen uten å sjekke hvor hun bodde.

Når det kom frem at kunstneren var fra Israel, ble likevel avtalen om deltakelse annullert. Festivalen oppga først grunnen at hun bodde i Israel. Siden har festivalledelsen påstått at grunnlaget for avvisningen var at kunstneren får økonomisk støtte fra den Israelske stat. Dette stemmer ikke, da kunstneren ifølge henne selv ikke får noen økonomisk støtte fra den Israelske stat på nåværende tidspunkt.

Hun har selvsagt, på lik linje med norske kunstnere og kunstnere i andre land fått støtte på et eller annet tidspunkt i sin karriere. Dette virker som et dårlig og vikaierende argument fra en festivalledelse som er tatt med buksene nede. Undertegnede forstår godt at en del reagerer svært sterkt på at skattebetalernes penger brukes til å finansiere en norsk festival som åpenlyst diskriminerer personer på etnisk grunnlag.

Etter norsk lov er det nemlig ulovlig å diskriminere basert på nasjonalitet, rase eller religion. Til dette kulturarrangementet har både Bergen Kommune og Vestland fylkeskommune gitt offentlige tilskudd.

Kulturministeren er selv fra Bergen, og godt kjent med de lokale forhold.

Svar:

Regjeringen er på generelt grunnlag imot boikott av Israel. Selv om den israelsk-palestinske konflikten er inne i svært krevende tid, så mener regjeringen fortsatt at konflikten bare kan løses gjennom kontakt og dialog.

I Norge har kunstnere og kulturaktører frihet til å ytre seg. Vi vet at mange i kulturfeltet er engasjerte i det som skjer i verden rundt seg og er flinke til å bruke ytringsfriheten. Hvordan de velger å bruke denne friheten bør ikke regjeringen ha sterke synspunkter om.

Generelt er det å markere et standpunkt ved å velge å ikke samarbeide med noen, også omfattet av ytringsfriheten. Norske festivaler og kulturinstitusjoner står som utgangspunkt fritt til å velge hvem de ønsker å samarbeide med og hvordan de ønsker å uttrykke sitt politiske syn.

Det bør være et mål at offentligheten er romslig. Demokratiet er avhengig av et åpent ytringsrom med stor takhøyde. Hvem som bør gis en scene og hvordan det er greit å markere politisk motstand, vil det være ulike synspunkter om i et samfunn. Det er derfor viktig at vi har en løpende samtale om hvor vidt ytringsrommet bør være, og hva slags ytringskultur vi ønsker oss.

Ytringsfriheten må likevel utøves innenfor lovens rammer, og slik at enkeltpersoners diskrimineringsvern ivaretas.

SPØRSMÅL NR. 1860**Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 2. mai 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Vil statsråden be Sjømatrådet om å sette markedsføringen av oppdrettslaks i utlandet på pause i påvente av at næringen gjennomfører tiltak for å redusere fiskedødeligheten og forbedre sitt eget omdømme?

BEGRUNNELSE:

Fiskehelse rapporten 2023 viser at 105,4 millioner laks og ørret døde i produksjonen i fjor. Av dette utgjorde laks over 100 millioner.

Fisken døde blant annet av infeksjonssykdommer. Lakselus og skader fra lusebehandling er den viktigste sykdomsdriveren. Både infeksjonssykdommer, lus og lusebehandling påfører fisken enorme lidelser.

En ny måling viser at omdømmet til oppdrettsnæringen har rast. Sjømat Norge vil imidlertid ikke gå ut med detaljer om omdømmefallet.

Norge eksporterte laks og ørret til en verdi av 128 milliarder kroner i 2023, som er ny rekord. Den kraftige oppgangen skyldes imidlertid hovedsakelig svak kronkurs, og eksportvolumene har gått noe ned siden 2022.

Svar:

Fiskehelse rapporten fra 2023 og omtale i medier den senere tiden har satt søkelys på uheldige tilstander i norsk oppdrettsnæring med sykdom, lakselus og skadet og død fisk i merdene. Dødeligheten i norsk lakseproduksjon er altfor høy, og næringen må ta situasjonen inn over seg. Tilstanden er uakseptabel, og situasjonen må forbedres.

Det trengs tiltak for å redusere dødeligheten og bedre velferden. Dette er noe regjeringen tar på alvor, og vi vil gjennom den kommende dyrevelferdsmeldingen og havbruksmeldingen bidra til en oppdatering og videreutvikling av regelverket for produksjon av laks.

Forbrukere hjemme og ute skal kunne være sikre på at den maten de spiser er trygg, herunder sjømaten. Det kan de også med dagens regelverk være. Jeg ser det derfor ikke som nødvendig eller hensiktsmessig å stanse eller begrense markedsføringen av norsk laks. Laks er den viktigste eksportvaren fra sjømatnæringen, som har blitt Norges nest største eksportnæring etter olje og gass. Sjømatrådet har gjennom mer enn tre tiår markedsført laksen internasjonalt. Norge forbindes med laks. Det er viktig å holde nivået på markedsføringen på et fortsatt høyt nivå for å sikre markedsandeler. Næringen har et eget ansvar for at merkevaren «Norsk laks» ikke rives ned og for at omdømmet pleies og opprettholdes.

Norge skal også i fremtiden være en ledende produsent og eksportør av sjømat av høy kvalitet, produsert på en bærekraftig måte innenfor biologisk tåleevne og med god fiskehelse og -velferd i bunnen. Mattilsynet, Fiskeridirektoratet og NFD vil sammen med forskningsinstitusjonene bidra med kunnskap og regelverksutvikling. Så må næringen ta sitt ansvar. For å sikre at Norge skal fortsette å være verdens ledende eksportør av laks, må alle parter arbeide kompromissløst for en næring som bidrar med sunn mat, god fiskevelferd, verdiskaping og arbeidsplasser. Sjømatrådet skal fortsatt bidra med markedsføring og promotering slik at laksen når fram til konsumenter i om lag 150 markedsland.

SPØRSMÅL NR. 1861**Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 30. april 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvorfor mener statsråden det er riktig å utrede flytting av statlige arbeidsplasser fra Trondheim til Oslo?

BEGRUNNELSE:

Finansministeren har bedt Tolletaten vurdere flytting av statlige arbeidsplasser fra flere av Tolletatens regionkontor.

Det er tre ulike alternativ som skal utredes:

1. Avvikle leieavtaler i Kristiansand, Drammen, Kongsvinger og Trondheim, og heller opprette tilsvarende stillinger i Oslo, Bergen eller Tromsø.
2. Legge ned kontor i Drammen og Trondheim, og heller opprette tilsvarende stillinger i Bergen, Oslo eller Tromsø.
3. Legge ned kontor i Drammen og Trondheim, og deretter utrede om disse kan fordeles på mindre lokasjoner som Tromsø og Kongsvinger.

Konsekvensen er med andre ord at Tolletaten skal gå i gang med en utredning av flytting av statlige arbeidsplasser fra regionkontor til Oslo. Det er tydelig at statsrådens primære mål med utredningen ikke er å få flyttet arbeidsplasser ut fra Oslo, men heller legge ned i Drammen og Trondheim. Det er også overraskende all tid bakgrunnen for utredningen er å redusere leiekostnader. De høyeste leiekostnadene er ofte knyttet til bygg i hovedstadsområdet.

Hittil har regjeringens største prosjekt for etablering av statlige arbeidsplasser vært å etablere NSMs etat for eksportkontroll i Bærum. Fremdriften i utflytting av statlige arbeidsplasser fra hovedstadsområdet har sakket akterut. Samtidig går regjeringen til verks for å flytte andre statlige arbeidsplasser ut av de mindre regionbyene, og utreder å opprette nye stillinger i Oslo.

Svar:

Storingsrepresentanten fremstiller det i sitt spørsmål som at regjeringen har bedt Tolletaten utrede flytting av statlige arbeidsplasser ut av de mindre regionbyene for å opprette nye stillinger i Oslo. Tolletatens utredning skal ikke utrede opprettelse av nye stillinger i Oslo, men tvert imot å styrke bemanningen utenfor de største byene.

Statlige etater må løpende vurdere tilpasninger i organisasjonen for å sikre en god og effektiv oppgaveløsning innenfor gjeldende budsjetterammer. Tolletaten har i dag tollsteder/kontorer mange steder i landet, og det er naturlig at det gjøres vurderinger av strukturen i forbindelse med utløp av leieavtaler, blant annet for å kunne frigjøre ressurser til operativt kontrollarbeid på grensen.

Tolletatens evne til å løse samfunnsoppdraget blir utfordret av økt volum og kompleksitet i den grensekryssende vareførselen. Disse utfordringene må etaten løse innenfor sin budsjetteramme, og tilpasninger i etatens lokalisering kan være ett av flere tiltak. Tolletaten har derfor igangsatt en gjennomgang av lokalisering av enheter i etatens Vareførselsdivisjon.

Saken har lokaliseringspolitiske konsekvenser, og utredningen må derfor følge Kommunal- og distriktsdepartementets retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon.

Regjeringen legger stor vekt på lokaliseringspolitikken. I tråd med dette har Finansdepartementet der-

for lagt føringer for den videre utredningen. Etaten er bedt om å utrede alternativet der alle kontorsteder med unntak av Drammen og Trondheim videreføres. I tillegg skal det for dette alternativet utredes hvordan stillingene fra nevnte steder kan fordeles på de mindre lokasjonene, fortrinnsvis Kongsvinger og Tromsø. Her er det altså ikke snakk om å flytte arbeidsplasser fra mindre steder til Oslo.

I tillegg har Finansdepartementet av lokaliseringspolitiske hensyn bedt Tolletaten om å utrede hvordan 30-40 stillinger i Tolletaten kan flyttes ut av Oslo-området (arbeidsmarkedsregion Oslo) til Tolletatens eksisterende lokasjoner andre steder.

Ett av regjeringens tiltak for en bedre distriktspolitikk er at det skal bygges sterkere kompetansemiljøer i hele landet gjennom en jevnere fordeling av offentlige arbeidsplasser. Tolletatens utredning skal se nærmere på dette.

Det å legge til rette for at Tolletatens kontroll med den grensekryssende vareførselen er

best mulig, og at etaten innenfor de tilgjengelige rammene kan ha mest mulig ressurser «i felt» er viktig for regjeringen og er et sentralt premiss for en slik gjennomgang.

SPØRSMÅL NR. 1862**Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 30. april 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Mener statsråden at Fornybardirektivet (RED II) er i tråd med regjeringens politikk når det gjelder konsesjonsbehandling av kraftproduksjon og opprinnelsesgarantier?

BEGRUNNELSE:

I et brev til regjeringen har EUs energikommisær satt en tidsfrist på fem måneder for at Norge skal ta en avgjørelse om innføringen av Fornybardirektivet, RED II.

I posisjonsnotatet til departementet, publisert på nettsidene deres 16. januar 2019, beskriver departementet med egne ord innholdet i pakken. Mye av dette kan vanskelig ses å være forenelig med politikk som er viktig for denne regjeringen, og er forankret i Hurdalsplattformen. Konsesjonssøkere om kraftanlegg skal bare måtte forholde seg til ett kontaktledd, og maksimal behandlingstid for søknader er 2-3 år. I Norge må tillatelser gis både fra kommune og NVE, i tillegg til at vi er stolte over gode konsesjonsprosesser som blant annet sørger for at naturinteresser, reindrift og annet blir ivaretatt. I tillegg er det en betydelig utvidelse av bruken av opprinnelsesgarantier, blant annet at:

"Kraftleverandører som markedsfører andeler av kraften de tilbyr som fornybar skal bruker opprinnelsesgarantier som dokumentasjon for andelen fornybar kraft i deres energimiks."

Hurdalsplattformen sier at regjeringen skal:

"Fjerne ordningen med opprinnelsesgarantier og prioritere industriens kraftbehov."

Svar:

Fornybar energi er et viktig satsingsområde både i Norge og EU. Kraftforbruket er forventet å øke mye fremover, og NVE anslår at kraftbalansen i Norge vil gå mot null frem mot 2030. Vi trenger derfor mer fornybar energi, mer nett og mer effektiv bruk av energien vi har. Dette er regjeringen godt i gang med. Samtidig er utbygging av ny fornybar energi ofte arealkrevende og kan medføre negative konsekvenser for naturmangfold, landskap og friluftsliv. Derfor er det viktig å sikre god lokal forankring i kommunene og gode demokratiske prosesser for å kunne realisere potensialet for kraftproduksjon på en bærekraftig måte.

Norge har interesse av et velfungerende energisamarbeid med EU. Gjennom EØS-avtalen får norske bedrifter adgang til det europeiske markedet på like konkurransevilkår. Derfor er det viktig å redusere EØS-ettelseslepet,

blant annet på energiområdet. Samtidig er det viktig for meg at vi skal ha en god forståelse for hvordan regelverket virker inn på det norske energisystemet, og at vi sørger for at norske interesser ivaretas på en god måte.

Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/2001 for å fremme bruken av fornybar energi ble vedtatt i EU i 2018, som en del av EUs Ren energipakke. I oktober 2023 vedtok EU endringer i Fornybardirektivet, publisert i EU-tidende 18. oktober 2023. Energidepartementet avsluttet høringsrunden for endringene i Fornybardirektivet den 19. april. Dette regelverket har som formål å etablere et felles rammeverk for å fremme fornybare energikilder. Det inneholder en rekke bestemmelser, blant annet knyttet til konsesjonsprosesser og opprinnelsesgarantier. Jeg er opptatt av at innholdet og konsekvensene av EØS-regelverk vurderes grundig før det innlemmes i EØS-avtalen. Dette gjelder selvsagt også for videre behandling av fornybardirektivene.

SPØRSMÅL NR. 1863

Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 2. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren leggje fram ei detaljert oversikt som syner snittfarta som er registrert fordelt på alle streknings ATK områder vi har her i landet, mål mot fartsgrensa på strekninga?

GRUNNGJEVING:

I ei nyleg sak i NRK kjem det fram at norske sjåførar køyrar seinast av alle i Europa.

Snittfarta mellom byane her i landet ligg på 68,5 km/t, medan farta i Sverige ligg på 87,9 km/t og Danmark med 91,1 km/t, Frankrike heilt oppe på 105 km/t.

Regjeringa har stort fokus på å gjere trafikkavviklinga her i landet vanskelegast mulig med minst mulig mobilitet. Farta skal ned, størst mogelege trafikkbøter, fartsdumpar skal på plass, parkeringsplassar fjernast slik at folk flest må leite febrilsk med bilane sine for å finne parkering. Bompengane skal aukast, for pengar skal staten sjølvsagt håve inn sjølv om oljefondet fyker til himmels, no over 17 000 milliard kr.

Kø og kaos ser ut til å vere resepten til regjeringa, og det er ikkje grenser for kva tiltak ein presterar å settes i verk for å senke flyten i trafikken.

ATK og streknings ATK er tiltak regjeringa likar, og som medfører berre enda lågare fart og meir kø/kaos.

Svar:

Noreg er eit av landa i verda med best trafikktryggleik, men det er framleis for mange som blir drepne og hardt skadde i trafikken. Vi ligg godt etter siktlinja mot etappemålet omtalt i Nasjonal transportplan om at det innan 2030 skal vere maksimalt 350 drepne og hardt skadde i vegtrafikken, og av desse maksimalt 50 drepne.

Det er godt dokumentert at det er ein sterk samanheng mellom høg fart og alvorlege trafikkulykker. Djupestudiane gjennomført av Statens vegvesen viser at høg fart etter forholda eller fart godt over fartsgrensa har vore medverkande til ein av tre dødsulykker dei siste ti åra.

Automatisk trafikk kontroll (ATK), og da særleg streknings-ATK (SATK) har svært god effekt. TØI har dokumentert at innføring av SATK på ei strekning reduserer talet på drepne og hardt skadde med om lag 50 % på strekninga. I tillegg blir talet på personskadeulykker redusert med rett under 50 % også 3 km før og etter strekkingen. Bruk av SATK er derfor eit av verkemidla som blir nytta for å redusere det høge talet på drepne og hardt skadde på norske vegar.

Tabellen under syner gjennomsnittsfarta for ulike fartsgrenser for strekningar med SATK.

Fartsgrense	Snittfart
70	65,91
80	74,53
90	82,92

Tabellane på dei neste sidene syner ein detaljert oversikt over snittfarta på dei ulike strekningane.

Strekning	Snittfart jan 23 -mars 24	Fartsgrense
Oslofjordtunellen mot Drøbak (S1)	63,43	70
Oslofjordtunellen mot Drammen (S2)	63,88	70
Mork-Heia mot Lillestrøm (S2)	67,23	70
Heia-Mork mot Bjørkelangen (S1)	66,92	70
Skatval – Åsen	68,08	70
Gjennomsnitt	65,91	70

Strekning	Snittfart jan 23 - mars 24	Fartsgrense
Hvalertunnelen mot Skjærhalden (S1)	69,88	80
Hvalertunnelen mot Fredrikstad (S2)	70,53	80
Grua - Harestua mot Oslo S2	76,01	80
Dovreskogen mot Dombås (S1)	76,67	80
Ringmoen-Hallingby mot Hønefoss (S1)	73,59	80
Hallingby-Ringmoen mot Fagernes (S2)	73,65	80
Otta - Lalm mot Lom (S1)	76,35	80
Langodden - Barkald mot Elverum (S2)	78,90	80
Lalm - Otta mot Otta (S2)	75,98	80
Kvikneskogen mot Trondheim (S1)	76,46	80
Kvikneskogen mot Oslo (S2)	76,58	80
Harestua - Grua mot Gjøvik (S1)	75,64	80
Hallingby-Ringmoen mot Fagernes (S2)	73,65	80
Fåvang - Ringeby mot Dombås (S1)	74,45	80
Finstad-Bergeberget mot Trysil (S1)	77,13	80
Eina - Bruflat mot Gjøvik (S1)	74,07	80
Dovreskogen mot Lillehammer (S2)	76,49	80
Bruflat - Eina mot Oslo (S2)	74,11	80
Bergeberget-Finstad Mot Elverum (S2)	77,47	80
Barkald - Langodden mot Trondheim (S1)	78,47	80
Nesbyen - Bromma mot Oslo (S2)	71,42	80
Bromma-Nesbyen mot Gol (S1)	71,41	80
Mælefjelltunnelen østgående	76,58	80
Mælefjelltunnelen vestgående	75,88	80
Dørdal- Gjerdemyra mot Kristiansand (S2)	77,15	80
Ryfylketunnelen mot Stavanger (S1)	78,39	80
Ryfylketunnelen mot Solbakk (S1)	78,07	80
Byfjordtunnelen mot Bergen (S2)	70,25	80
Bømlafjordtunnelen mot Stord (S2)	74,85	80
Bømlafjordtunnelen mot Stavanger (S1)	72,83	80
Lærdalstunnelen mot Oslo (S1)	73,88	80
Lærdalstunnelen mot Bergen (S2)	73,90	80
Lærdalstunnelen mot Bergen (S2)	73,87	80
Valderøytunnelen mot Vigra (S1)	75,21	80
Valderøytunnelen mot Ålesund (S2)	75,82	80
Ellingsøytunnelen mot Ålesund (S2)	74,45	80
Ellingsøytunnelen mot Vigra (S1)	73,16	80
Eiksund tunnelen mot Bergen (S1)	74,65	80
Eiksund tunnelen mot Bergen (S3)	73,72	80
Eiksund tunnelen mot Ålesund (S2)	75,69	80
Viggja- Storsandtunnelen mot Orkanger (S1)	75,26	80
Storsand- Viggjatunnelen mot Trondheim (S2)	75,25	80
Stavsjøtunnelen mot Trondheim (S2)	68,22	80
Stavsjøtunnelen mot Narvik (S2)	72,29	80

Naust-Mannsfjelltunnelen mot Trondheim (S2)	74,94	80
Mannsfjell- Nausttunnelenen mot Orkanger (S)	75,61	80
Helltunnelen mot Narvik (S1)	72,71	80
Skagen - Haukenes mot Sortland (S1)	73,08	80
Mølnåsen - Norvikmyra mot Narvik (S2)	72,34	80
Krogseng - Velta mot Narvik (S2)	72,80	80
Korgfjelltunnelen mot Mosjøen (S2)	76,43	80
Korgfjelltunnelen mot Mo i Rana (S1)	76,38	80
Husby - Hadselhamn mot Stokmarknes (S1)	73,51	80
Haukenes - Skagen mot Stokmarknes (S2)	72,65	80
Hadselhamn - Husby mot Melbu (S2)	73,50	80
Tromsøysundtunnelen T1	75,25	80
Velta - Krogseng mot Tromsø (S1)	71,98	80
Tromsøysundtunnelen mot Tromsø T2	75,16	80
Norvikmyra - Mølnåsen mot Harstad (S1)	72,65	80
Gjennomsnitt	74,53	80

Strekning	Snittfart jan 23 - mars 24	Fartsgrense
Vinstra - Kvam mot Dombås (S1)	84,42	90
Kvam - Vinstra mot Lillehammer (S2)	82,98	90
Hundorp - Frya mot Lillehammer (S2)	83,48	90
Frya - Hundorp mot Dombås (S1)	80,81	90
Gjennomsnitt	82,92	90

SPØRSMÅL NR. 1864

Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 3. mai 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Kan statsråden svare ut grunnlaget i dette spørsmålet, og det er fleire gongar lova å svare ut dette av regjeringa, noko som skulle ha vore svart ut for fleire år sidan?

GRUNNGJEVING:

Stortinget har vedteke krav om nullutslipp for skip som skal ferdast i sjøområdet verdsarvområdet Geirangerfjorden i Møre og Romsdal, med verknad frå 1/1-2026.

Det er også gjort vedtak med krav om TIER 3 frå og med 1/1-2025.

Stranda kommunen ved Stranda Havnevesen KF har også søkt om såkalla "blå korridor" med særskilte unntak for bruk av cruisekai i Hellesylt som ligger utanfor verdsarvområdet, men der ein må gå igjennom sjøareal som er i verdsarvområdet for å komme seg til kaia.

Det er også behov for ei avklaring kva "nullutslipp" egentlig betyr, kva som vil ligge inn under dette som godkjent drivstoff, og kva overgangsgordninger som eventuelt blir lagt til grunn.

Næringslivet begynner å få svært dårleg tid, og fleire ventar med nødvendige investeringar rett og slett fordi det ikkje er forsvarleg å gjennomføre betydelege investeringar mot noko som slett ikkje er tilstrekkelig avklart.

Det er også vedteke eige dok 8 forslag ang kraftsituasjonen til Hellesylt og Geiranger frå 2021, utan at regjeringa har svart ut vedtaket.

Det er pr. i dag overhode ikkje kraft tilgjengeleg, verken i Hellesylt eller Geiranger for å kunne tilføre tilstrekkeleg med energi til mindre passasjerbåtar, ferjer eller andre fartøy/skip.

Svar:

På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet leverte Sjøfartsdirektoratet 3. januar 2023 en anbefaling til forskrift og høringsdokument om nullutslipp for turistskip og fergjer i verdensarvfjordene. Forslaget definerer «nullutslipp» som nullutslipp av klimagassene karbondioksid (CO₂) og metan (CH₄) i verdensarvfjordene og bruk av best tilgjengelig teknologi for å redusere utslipp av lystgass (N₂O) innen 1. januar 2026. Nullutslippsdefinisjonen i forslaget er teknologinøytralt, og flere drivstofftyper kan oppfyl-

le kravet. Vi vil ta med forslaget fra Sjøfartsdirektoratet i vurderingen av definisjonen av nullutslipp.

Det er flere aktuelle overgangsordninger. Sjøfartsdirektoratet foreslo i høringen en overgangsordning hvor bruk av biogass blir tillatt for passasjerskip med brutotonnasje 10 000 eller mer frem til 31. desember 2035. I lys av høringsinnspillene har Sjøfartsdirektoratet skissert to nye alternativer. Vi jobber med å følge opp hvilken overgangsordning som skal gjelde og omfanget av en slik ordning.

Sjøfartsdirektoratets forslag er utformet teknologinøytralt, og etter dette forslaget vil det være opptil aktørene som opererer i verdensarvfjordene å velge den mest hensiktsmessige teknologien som ikke gir direkte utslipp av karbondioksid og metan. Behovet for kraft og nettkapasitet i Hellesylt og Geiranger må sees i sammenheng med de faktiske teknologivalgene aktørene tar.

Jeg har forståelse for at saken haster. Samtidig er dette en komplisert sak. Departementet jobber med oppfølgingen av den siste anbefalingen fra Sjøfartsdirektoratets på bakgrunn av høringen og saken er høyt prioritert.

SPØRSMÅL NR. 1865

Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 3. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for om midlene er benyttet til faste ansettelser slik at utgifter til innleie av vikarer er redusert i inneværende år i Helse Nord RHF, spesifisert for de enkelte underliggende helseforetak, herunder Finnmarkssykehuset HF?

BEGRUNNELSE:

Stortinget bevilget i statsbudsjettet for 2024 240 mill. kroner til et varig tilskudd for å rekruttere og beholde fagfolk i nord og til økt samhandling mellom nivåene i helsetjenesten. Regjeringen har fastslått at det er avgjørende at tilskuddene går til faste og varige stillinger.

Svar:

Helse Nord ble gjennom statsbudsjettet for 2024 bevilget et varig tilskudd på 240 millioner kroner, som skal bidra

til å fremme arbeidet med å rekruttere og beholde fagfolk i nord og øke samhandlingen mellom nivåene i helsetjenesten. Tilskuddene er omtalt i Nasjonal helse- og samhandlingsplan, jf. Meld. St. 9 (2023–2024), hvor det blant annet fremgår at midlene skal legge til rette for å ivareta varige behov gjennom faste stillinger og begrense bruken av innleid personell.

I anledning spørsmålet er det innhentet en kommentar fra Helse Nord RHF. De opplyser at siden bevilgningen er gitt som et varig tilskudd, har Helse Nord RHF vært opptatt av at midlene blir håndtert på en måte som gir ønsket effekt. De har derfor hatt dialog med helseforetakene i regionen om hensiktsmessige premisser for innretting av tilskuddet. I nylig avholdt styremøte den 25. april i år vedtok styret i Helse Nord RHF «Handlingsplan for personell, utdanning og kompetanse i Helse Nord 2024-2026», og de tar sikte på å styrebehandle fordelingen av og premissene for bruken av de aktuelle midlene i styremøte som er berammet til 29. mai i år.

Dette innebærer at bevilgningen som ligger til grunn for spørsmålet, foreløpig ikke er benyttet. For øvrig jobber Helse Nord RHF på samme måte som de andre

helseregionene med å redusere omfanget av innleie av helsepersonell.

SPØRSMÅL NR. 1866

Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Sara Bell

Besvart 6. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Når kan Stortinget forvente å få svar på om og på hvilke måter Norge direkte eller indirekte medvirker til et mulig folkemord i Gaza, og hva norske myndigheter vil foreta seg for å oppfylle sine forpliktelser som tredjestat, etter FNs konvensjon om folkemord?

Svar:

Norge, og alle andre statsparter til folkemordkonvensjonen er forpliktet til å forhindre og straffe folkemord. Dette følger av folkemordkonvensjonen artikkel 1. Det følger av artikkel 3 at også medvirkning skal være straffbart, og direkte og offentlig oppfordring til å begå folkemord.

Sør-Afrika reiste 29. desember 2023 sak ved Den internasjonale domstol (ICJ) mot Israel for brudd på

folkemordkonvensjonen. Sør-Afrika bad også ICJ utstede en midlertidig forføyning for å få slutt på krigshandlingene. Domstolen avsa 26. januar 2024 en første kjennelse i saken. Domstolen sier i denne at det er en risiko for krenkelse av rettighetene etter folkemordkonvensjonen, og pålegger Israel en rekke begrensninger og forpliktelser for deres krigføring i Gaza. Disse forpliktelsene ble senere utvidet ved en ny kjennelse 28. mars. Domstolen har imidlertid ennå ikke realitetsbehandlet saken eller tatt stilling til om det er begått folkemord Gaza.

I lys av de to kjennelsene om midlertidige tiltak, og for å være på den helt sikre siden, foretar UD en vurdering av hva forpliktelsen til å forhindre folkemord innebærer for statsparter som ikke selv er beskyldt for å delta aktivt i folkemordet, såkalte tredjeparter. UD vil offentliggjøre konklusjonen av disse vurderingene snarlig.

SPØRSMÅL NR. 1867

Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 3. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden gripe inn, når helseforetak på tross av klare advarsler og forsikringer at de skal klare å ivareta pasientene uten bruk av private, sier opp rammeavtaler som fører til pasientene får et dårligere offentlig tilbud, lengre ventetid og økte ventelister?

BEGRUNNELSE:

Helse Møre og Romsdal HF avslutter sin rammeavtale med Medi 3, om leveranse av spesialisttjenester innen psykisk helsevern i Ålesund, fra 30. juni i år. Det har blitt advart om at det vil det føre til økte ventetider og større belastning for allerede sårbare pasienter siden helseforetaket neppe kan få på plass et tilsvarende tilbud i egenregi. Denne bekymringen har helseforetaket tidligere avvist.

I sakspapirene til styremøte 17. april framgår det at ventetiden innenfor psykisk helsevern barn og unge har og gått noe opp siste måneden og at ventelistene har økt. I styrepapirene står det at dette delvis henger sammen med opplæring knyttet til innføring av Helseplattformen, samtidig som at saker ikke kan sendes til private aktører på grunn av avvikling av avtaler fra 30.06.24.

Foretaket skriver:

«Dette vil framover gi ei stor utfordring med tanke på kapasitet. BUP Ålesund har 10 vakante stillinger og får og det største utfordringsbildet knytt til å ta tilbake saker fra privat aktør. Dette gir grunn til bekymring for utvikling av ventetid og fristbrot i tida framover. Eit av tiltaka er at Familie-eininga på Knausen i Molde vil bistå BUP Ålesund med å følge opp polikliniske saker dei neste månadene.»

Det avbøtende tiltaket som foreslås vil gi ekstra belastning for pasienter og pårørende. I stedet for å få tilbud i Ålesund, der de fleste pasientene bor, må mindreårige pasienter reise til Molde. Det gir en reisetid på rundt to timer hver vei, i behandlingsforløp som ofte innebærer 10-20 konsultasjoner. Pasientene vil få et mye større skolefravær enn nødvendig. Fordi de er mindreårige, vil trolig også foresatte måtte ta seg fri fra jobb. For familiene er dette krevende, og for samfunnet gir det unødvendige kostnader og tap av produktiv arbeidstid.

Helseforetakene har tidligere sagt at oppsigelsen av private avtaler ikke skal få negative følger for pasientene, og forrige statsråd svarte i Stortinget følgende på spørsmål fra undertegnede:

"De lokale helseforetakene har i tillegg iverksatt lokale tiltak og gjort en selvstendig helhetlig vurdering som tilsier at de vil kunne ivareta pasientene i sine opptaksområder uten bruk av muligheten til å benytte avtaler for kjøp av private spesialisthelsetjenester innen PH."

Nå innrømmer helseforetaket at de ikke klarer dette.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har i forbindelse med dette spørsmålet bedt om en orientering fra Helse Midt-Norge RHF. De opplyser at regionen etter pandemien fikk en stor økning i henvisninger, ventetider og fristbrudd innen psykisk helsevern. Utfordringen ble i desember 2021 rangert som nr. 1 på topp 10 risiko-områder for Helse Midt-Norge. Det ble derfor gjennomført en anskaffelse som et regionalt risikoreduserende tiltak, med mål om å redusere fristbrudd og ventetider. Helse Midt-Norge RHF inngikk for perioden 01.07.22 til og med 30.06.24 rammeavtaler med flere private tjenesteleverandører i Midt-Norge om kjøp av polikliniske spesialisthelsetjenester innen psykisk helsevern (PH). Avtalene gir en ensidig rett for oppdragsgiver til å forlengelse i inntil 1,5 år.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at de i forkant av anskaffelsen gjennomførte en behovsvurdering i dialog

og nært samarbeid med helseforetakene i regionen. Tilsvarende dialog ble gjennomført i forkant av beslutningen om ikke å utløse opsjon, inkludert en gjennomgang av regionale virksomhetsdata for den aktuelle perioden (ventetider, fristbrudd og henvisninger) og erfaringsinnhentning fra helseforetakene. Gjennomgangen hadde til formål å evaluere anskaffelsen som et regionalt tiltak for å redusere regional risiko knyttet til fristbrudd og ventetider innen psykisk helsevern. Resultatet av evalueringen viste at tiltaket har hatt begrenset regional effekt på fristbrudd og ventetider. Helse Midt-Norge RHF besluttet derfor å ikke utløse opsjon om forlengelse av avtalene, og som en følge av det utløper også avtalen med Medi3 i Ålesund den 30.06.24.

De aktuelle avtalene ble som nevnt inngått for en tidsbegrenset periode, og Helse Midt-Norge RHF opplyser at de sammen med sykehusene i regionen har arbeidet parallelt med andre risikoreduserende tiltak – både regionalt og lokalt. Regionalt har de igangsatt prosjektet «Sikre kritisk kompetanse i psykisk helsevern (PH) og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)», med mål om å sikre tilgang på riktige fagressurser med riktig kompetanse til riktig tid. Satsingen skal bidra til å sikre gode og sammenhengende pasientforløp, og til å redusere gapet mellom etterspørsel etter tjenester og tilgjengelig kompetanse for å drifte tjenestene i tråd med nasjonale ventetidsmål. Prosjektplanen er vedtatt av styret i Helse Midt-Norge RHF og arbeidet finansieres med inntil 100 millioner kroner i perioden 2024 til 2026. De lokale helseforetakene har i tillegg iverksatt lokale tiltak og gjort en selvstendig helhetlig vurdering som tilsier at de vil kunne ivareta pasientene i sine opptaksområder uten å utløse opsjonen om videre kjøp av private spesialisthelsetjenester innen psykisk helsevern.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at Helse Møre og Romsdal HF har lagt vekt på å styrke egne fagmiljøer for å sikre god kompetanse og robuste tjenester for å ivareta et helhetlig tilbud. Klinikkk for psykisk helse og rus i Helse Møre og Romsdal HF har de siste månedene aktivt arbeidet med rekruttering, og har hatt en egen rekrutteringskampanje. For psykisk helsevern for barn og unge i Ålesund har dette så langt resultert i 11 nye medarbeidere. Totalt vil 16-18 nye medarbeidere starte i løpet av våren og høsten innenfor psykisk helsevern for barn og unge i helseforetaket. Innen satsingen «Sikre kritisk kompetanse i psykisk helsevern (PH) og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)» deltar helseforetaket i to regionovergripende prosjekter med særskilt fokus på psykisk helsevern for barn og unge, i samarbeid med øvrige helseforetak i regionen.

Avvikling av avtalen med Medi3 i Ålesund vil i en overgangsperiode kunne medføre økte ventetider (se tidligere besvarelse fra statsråd Kjerkol knyttet til Dokument nr. 15:1577 (2023-2024)). Helse Midt-Norge RHF opplyser imidlertid at Helse Møre og Romsdal HF har iverksatt

tiltak for å øke egen kapasitet og for å sikre ivaretagelse av pasienter i forløp. For helseforetaket innebærer dette blant annet at ressurser fra Familieenheten i Molde i en periode vil bistå de øvrige poliklinikkene i Møre og Romsdal, og gi et ekstra tilbud innen psykisk helsevern for barn og unge. Helseforetaket vil sikre at alle som henvises vil bli prioritert i henhold til en individuell vurdering av tilstand og behov for spesialisthelsetjenester, samt hvor de

er best tjent med å få et tilbud – herunder også eventuelt digitalt tilbud. Med de tiltakene som er igangsatt er det en forventning om at man oppnår normal drift til høsten, også i Ålesund.

Helse Midt-Norge RHF opplyser at de støtter helseforetakets vurdering av behovet for robuste tjenester for å sikre en helhetlig ivaretagelse av alle pasienter, og de har tillit til at iverksatte tiltak vil gi økt kapasitet.

SPØRSMÅL NR. 1868

Innlevert 25. april 2024 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 29. april 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Zarina Saidova har levd her i 20 år, og kom hit som 13-åring. Nå har UDI besluttet utsendelse til Kasakhstan innen 1. mai fordi moren ga feil opplysninger om hvilket land de kom fra som flyktninger. En utsendelse bryter med hennes rettssikkerhet, folks rettsoppfattelse og sender signal fra myndighetene om at folk som har vokst opp og levd her lenge ikke har noen rettigheter om foreldrene har gjort feil. Zarina bør ikke straffes for feil forelderen gjorde da hun var barn.

Vil statsråden gripe inn for å forhindre utsendelsen?

Svar:

Spørsmålet fra representanten Lan Marie Nguyen Berg gjelder en enkeltsak.

Stortinget etablerte Utlendingsnemnda som uavhengig klageorgan for utlendingssaker, med virkning fra 1. januar 2001. Det er fastsatt uttrykkelig i utlendingsloven § 76 at departementet ikke har adgang til å instruere om avgjørelsen av enkeltsaker, og at Utlendingsnemnda heller ikke kan gis generelle instruksjoner om lovtolkning eller skjønnsutøvelse.

Det følger av dette at det ville være i strid med det Stortinget selv har fastsatt, dersom jeg som statsråd skulle gripe inn i enkeltsaker.

Jeg viser for øvrig til tidligere svar på spørsmål nr. 2208 (2022-2023) fra representanten Tobias Drevland Lund.

SPØRSMÅL NR. 1869

Innlevert 25. april 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 29. april 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Har statsråden vurdert utforming og utredning av eget regelverk for håndtering av kunstig intelligens utover EUs

KI-forordning og vil statsråden jobbe for å etablere et råd/tilsyn og ombud for å ivareta innbyggernes interesser?

BEGRUNNELSE:

Gitt den stadig økende betydningen av kunstig intelligens (KI) i offentlig sektor og samfunnet generelt, er det avgjørende å vurdere hvordan Norge skal håndtere denne teknologien på en måte som ivaretar både innbyggernes rettigheter og nasjonale interesser. EU vedtok 13. mars 2023 unionens nye kunstig intelligens-lov (AI-act) som legger føringer for etiske retningslinjer for AI-applikasjoner.

Spørsmålet har blitt reist om regjeringen har gått videre enn EU-forordningen med å utforme eget regelverk relatert til KI. Videre om det er planer om å etablere et eget råd eller tilsyn som vil fungere som en uavhengig instans, for å ivareta innbyggernes interesser. Dette vil være svært viktig for å overvåke utviklingen, implementeringen og bruken av algoritmene. I tillegg til dette vil det være avgjørende for å sikre at bruk av KI ikke bare er effektivt, men også ansvarlig og i samsvar med norske verdier og etiske standarder. Det vil også i denne sammenhengen være viktig å se på mulighetene for å etablere et ombud som fungerer som en klageinstans for å ettergå beslutninger gjennomført av KI.

En grundig vurdering av disse spørsmålene er nødvendig for å sikre at Norge tar lederskap i utviklingen av et solid rammeverk for KI og at vi er rustet til å møte utfordringene og mulighetene denne teknologien bringer med seg på en måte som tjener både samfunnet og enkeltindivider.

Svar:

Det stemmer at det nå er enighet i EU om en lov om kunstig intelligens (KI-forordningen), og det er ventet at den vil bli endelig vedtatt og publisert i «official journal» før sommeren.

Stortinget har flere ganger stilt spørsmål om behovet for nasjonal regulering utover KI-forordningen. Regjeringen etablerte høsten 2023 en arbeidsgruppe som både skulle vurdere rettidig innføring av KI-forordningen i Norge, og i hvilken grad det var behov for ytterligere nasjonal regulering.

Gruppen la fram sin rapport for regjeringen i november 2023. Når det gjelder reguleringsbehov utover det som vil følge av KI-forordningen, understreker arbeidsgruppen at norsk lovgivning i all hovedsak er teknologinøytral. Arbeidsgruppen peker på enkelte mulige reguleringsbehov, herunder eventuelle behov for lovhemler som legger til rette for innsamling og bruk av personopplysninger til utvikling eller bruk av KI-systemer. I tillegg pekes det på noen andre tiltak utover regulering, herunder veiledning og kompetanseheving. Det pekes på at de enkelte sektorene har et særlig ansvar for å identifisere eventuelle reguleringsbehov som følger av utviklingen innen KI i egen sektor. Dette er arbeid regjeringen følger opp fortløpende. På oppdrag fra departementet har Digitaliseringsdirektoratet allerede på plass god og konkret veiledning for ansvarlig kunstig intelligens, og denne videreutvikles løpende.

Jeg er enig med representanten Unneland i at det er viktig å få på plass en god tilsynsstruktur for å følge opp forordningen. For at Norge skal kunne følge EUs implementering av forordningen så tett som mulig, har jeg allerede satt i gang en utredning som skal gi en anbefaling om etablering av ny nasjonal forvaltningsstruktur for håndheving av KI-forordningen. Dette vil også omfatte mulige klageordninger. I utredningen skal de økonomiske og administrative konsekvensene av forslaget til ny organisering beskrives. DFØ er gitt hovedansvaret for oppdraget, som skal gjennomføres i samarbeid med Digitaliseringsdirektoratet. Utredningen skal leveres før sommeren.

SPØRSMÅL NR. 1870

Innlevert 25. april 2024 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland

Besvart 3. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke tiltak har regjeringen innført siden Sivilombudets i 2021 kom med kritikk av saksbehandlingstiden hos namsgodene og ber om oversikt over den enkelte namsgod sine restanser og saksbehandlingstid siden 2021?

BEGRUNNELSE:

I januar 2021 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid for gjeldsordning 168 dager. Resultatkravet for utlegg er at gjennomsnittlig saksbehandlingstid ikke skal overstige 60 dager, og 90 dager i saker om gjeldsordning.

Sivilombudet fant at namsmennenes behandlingstid i saker om utlegg og gjeldsordning til dels var uholdbar lang, og ikke i tråd med lovens intensjon om at søknader om utlegg og gjeldsordning skal behandles uten ugrunnet opphold.

Det er nå tre år siden Sivilombudet fremmet denne kritikken. Inntrykket er at det fremdeles er restanser og lang saksbehandlingstid.

Svar:

Som representanten peker på er saksbehandlingstiden for gjeldsordning og utleggsforretninger lang. Det er bekymringsfullt og under vil jeg redegjøre nærmere for iverksatte tiltak, saksbehandlingstid og restanser for de to saksområdene.

Gjeldsordning

Politidirektoratet har jobbet målrettet og systematisk med å redusere restansene på gjeldsordningsområdet siden 2022. I 2023 ble det satt ned et restanseprosjekt, hvor formålet var å redusere restansene og forbedre saksbehandlingstiden.

Blant annet har det vært gjennomført internrevisjon for å kartlegge mulige forbedringer i rutiner, saksbe-

handling mv. Samlet er restanseporteføljen forbedret i 2023, og flere av politidistriktene har redusert restanseporteføljen sin til null eller til et minimum. Politidirektoratet opplyser at de forventer en markant forbedring i saksbehandlingstiden utover i 2024 som følge av ovennevnte tiltak. Det er imidlertid mye arbeid som må gjøres i prosjektet for å redusere restansene og forbedre saksbehandlingstiden. Gjennomsnittstiden på restanseporteføljen ble redusert fra 212 dager ved første halvår 2023 til 199 dager ved årsskiftet. Ved utgangen av 2023 var den akkumulerte saksbehandlingstiden på 186 dager. Politidirektoratet vurderer at situasjonen fremdeles ikke er tilfredsstillende. Den vurderingen deler jeg.

Utviklingsprogrammet Fremtidens innkreving er et tverretattlig samarbeid mellom Skatteetaten, Nav, politiet, Brønnøysundregistrene og Lånekassen som ledes av Skatteetaten. I programmets steg 3 (2028–2029) skal det utarbeides en ny modernisert saksbehandlingsløsning for gjeldsordning. Jeg håper dette vil gi ytterligere resultatforbedringer for gjeldsordning også på lenger sikt.

Jeg viser for øvrig til oversikten under som viser saksbehandlingstid og restanser i det enkelte politidistrikt. Den sivile rettspleien på grunnplanet er ulikt organisert i det enkelte politidistrikt, derfor presenteres statistikken på politidistriktnivå.

Figur 1: Saksbehandlingstid og restanser gjeldsordning 2021–2023

Politidistrikt*	Saksbehandlingstid 2021	Restanse 2021	Saksbehandlingstid 2022	Restanse 2022	Saksbehandlingstid 2023	Restanse 2023
Agder	125	49	150	89	265	151
Finnmark	112	13	113	12	69	1
Innlandet	241	183	227	83	78	0
Møre om Romsdal	92	33	130	47	159	38
Nordland	224	120	199	23	95	2
Oslo	78	32	76	32	72	11
Øst	140	133	169	238	183	101
Sør-Øst	131	164	160	115	134	24
Sør-Vest	335	423	394	480	392	151
Troms	163	24	89	5	67	8
Trøndelaa	166	96	222	191	193	43
Vest	456	553	429	424	274	40
		1 823		1 739		570

* Søknader fra utlandet og endringssaker er ikke medtatt.

Kilde: Politidirektoratet.

Utlegg

Namsmannen hadde et midlertidig restanseprosjekt knyttet til utleggsforretninger fra høsten 2020 og ut 2021 som ga reduserte restanser. Det har imidlertid

bygget seg opp større restanser etter at dette prosjektet ble avsluttet. Politidirektoratet opplyser at det har vært gjennomført flere lokale tiltak med fokus på blant annet nasjonale restansegrupper for utlegg, porteføljestyring,

endrede arbeidsrutiner, overtidsaksjoner mv. Dette har hatt effekt. I 2023 økte imidlertid saksinngangen med ti prosent. Ved utgangen av 2023 var den akkumulerte saksbehandlingstiden på 113 dager for utlegg. Det var en økning fra 99 dager etter første halvår 2023.

Denne situasjonen er svært bekymringsfull. Regjeringen valgte derfor i statsbudsjettet for 2024 å foreslå et midlertidig restanseprosjekt knyttet til 50 midlertidige stillinger til namsmannen for å redusere restansene i

utleggsforretninger. Prosjektet starter opp i mai 2024 og varer ut 2026.

Jeg har også tro på at programmet Fremtidens innkreving på sikt vil avhjelpe situasjonen. Programmet skal fra 1. januar 2027 levere en ny modernisert saksbehandlingsløsning for utlegg, noe som vil gi større forutsigbarhet for saksbehandlingstiden.

Jeg viser for øvrig til oversikten under som viser saksbehandlingstid og restanser i det enkelte politidistrikt.

Figur 2: Saksbehandlingstid og restanser utlegg 2021–2023

Politidistrikt	Saksbehandlingstid utlegg/utlegg 7-2 f2021	Restanse 2021	Saksbehandlingstid utlegg/utlegg 7-2 f2022	Restanse 2022	Saksbehandlingstid utlegg/utlegg 7-2 f2023	Restanse v2023
Aader	73/69	1 632	99/88	1 575	74/67	1 101
Finnmark	69/63	270	82/75	453	56/53	172
Innlandet	99/88	861	86/77	4 711	124/106	10 537
Møre om Romsdal	48/42	146	58/52	789	63/56	1 035
Nordland	60/56	926	120/104	5 487	147/128	4 492
Oslo	62/56	968	68/59	3 353	98/83	12 429
Øst	60/53	2 101	129/117	26 103	275/238	49 063
Sør-Øst	61/54	1 645	78/70	7 986	106/92	15 096
Sør-Vest	83/73	368	98/84	7 749	131/113	866
Troms	73/68	251	69/65	405	83/72	1 716
Trøndelaa	51/48	368	63/57	1 501	79/69	1 732
Vest	102/85	1 128	101/84	6 931	128/105	10 116
Totalt		10 664		67 043		108 355

Kilde: Politidirektoratet.

Departementet har stor oppmerksomhet mot både gjeldsordning og utlegg, og dette er områder som har blitt fulgt opp i styringsdialogen med Politidirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 1871

Innlevert 25. april 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 6. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Stine Sofies Stiftelse har nylig belyst behovet for øyeblikkelig og kompetent hjelp til barn under 14 år som har blitt utsatt for seksuelle overgrep.

Hvordan kan Justisdepartementet sikre at alle barn i Norge får samme nivå av beskyttelse og hjelp som voksne, uavhengig av hvor i landet de bor?

BEGRUNNELSE:

I 2022 ble det anmeldt 709 voldtekter av barn under 14 år, men det er mørketall som tyder på at det reelle tallet er langt høyere. Disse barna er fullstendig avhengige av rask og faglig oppfølging for å sikre bevaring av viktige bevis og for å motta nødvendig psykososial støtte.

I lys av det store skille mellom hjelp for voksne og barn som Stine Sofies Stiftelsen har påpekt, er det avgjørende å få vite hvordan regjeringen planlegger å håndtere dette behovet på nasjonalt nivå. Et døgnåpent tilbud for barn over hele landet vil ikke bare styrke hjelpetilbudet, men også rettssikkerheten til de yngste og mest sårbare ofrene.

Svar:

Barn som utsettes for seksuelle overgrep skal få hjelp av kompetent personell så raskt som mulig.

Barn under 14 år som er utsatt for seksuelle overgrep skal få hjelp og behandling i spesialisthelsetjenesten, fortrinnsvis ved barne- og ungdomsklinikkene. Det er 21 slike klinikker i Norge. I organiseringen av tilbudet skal helseforetakene sikre et helhetlig forløp, slik at barna blir ivaretatt på best mulig måte.

Barne- og ungdomsklinikkene er bemannet 24 timer i døgnet, med leger og sykepleiere som er spesialister i å behandle barn. Det er ikke nok spesialister til at alle barneavdelinger hele døgnet skal ha fagpersoner med særskilt kompetanse innen alle fagfelt. Det må imidlertid være gode faglige rutiner, retningslinjer, skriftlige prosedyrer og mulighet til å kontakte andre avdelinger eller sykehus med spesialisert kompetanse, slik at barna får god helsehjelp og psykososial støtte.

Helsedirektoratet ga i 2021 ut en ny nasjonal faglig retningslinje for kvalitet og kompetanse i overgrepsmottak for voksne. Retningslinjen gir anbefalinger om ansvarsforhold, organisering, samhandling og kompetanse for overgrepsmottak. Tilsvarende finnes ikke for barn og unge under 16 år som er utsatt for seksuelle overgrep.

Helsedirektoratet vil derfor få i oppdrag å utarbeide en nasjonal retningslinje eller veileder for medisinsk og psykososial ivaretagelse av barn og unge som er utsatt for seksuelt overgrep.

En faglig retningslinje vil kunne gi anbefalinger om ansvarsforhold, organisering, samhandling og kompetanse, og på den måten sikre et bedre døgnbemannet tilbud for barn under 14 år uavhengig av hvor de bor i landet.

SPØRSMÅL NR. 1872

Innlevert 25. april 2024 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad

Besvart 8. mai 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Justis- og beredskapsdepartementet sende forslag til nye regler i forskrift om Pass og ID -forskrift på høring i mars, 2022.

Korleis går det med arbeidet, og når kan vi vente at regjeringa kjem med ei ny forskrift som sikrer at alle som oppheld seg i landet får ein gyldig elektronisk ID som gir tilgang til grunnleggande tenester dei har rett på i Norge?

GRUNNGJEVING:

Norge er i ferd med å bli eit heildigitalt samfunn. Samtidig veks det fram eit digitalt utanforskap som fører til store praktiske hindringar i kvardagen for mange. Utan e-ID er det vanskeleg å få tenester ein har rett på, og å utføre daglegdagse gjeremål som å ha ein bankkonto, betale ei rekning, kjøpe ein billett, eller få kjøpe livsnødvendig medisin

på eit apotek. På Kommunal og forvaltningskomiteen si høring av Integreringsmeldinga i Stortinget 23 april advara fleire ideelle organisasjonar mot eit veksande digitalt utanforskap. Til dømes oppheld det seg opp mot 200 000 arbeidsinnvandrara frå EØS land med d- nummer utan e-ID med biometrisk kobling i Norge. Mange av desse opplever store praktiske vanskar i kvardagen på grunn av digitalt utanforskap. Desse er svært sårbare og utsette for å bli offer for arbeidslivskriminalitet med lønstjuveri og svindel med ID. Skatteetaten og arbeidstilsynet har stort arbeide med å avdekke slik kriminalitet så lenge det ikkje er kome på plass ei e- ID ordning med kobling til biometri. Asylsøkjarar som har lovleg opphald men som ikkje har greidd å dokumentere sin identitet og såleis lever som «papirlause» i samfunnet er også svært utsette. Problemet gjeld også personar som blir fråteke reisebevis på grunn av at det er opna sak om tilbakekall. Sivilombudsmann-

en har eksempel på at det kan gå lang tid frå det er opna tilbakekallsak til denne er avslutta, og at det er eit stort behov for denne gruppa å ha ein norsk e-ID i ventetida så dei kan greie seg med nødvendige gjeremål i kvardagen.

Svar:

Spørsmålet ble opprinnelig stilt Justis- og beredskapsministeren, men er oversendt meg som Digitaliserings- og forvaltningsminister da større deler av tematikken dreier seg om digital inkludering og elektronisk identifikasjon (eID).

Oppfølgingen av høringen om utenlandske statsborgeres rett til nasjonalt ID-kort hører under Justis- og beredskapsdepartementet, som opplyser at arbeidet nå er i sluttfasen. Planen er at utenlandske statsborgere som er folkeregistrert med fødselsnummer, og har fått oppholdstillatelse hvis de er tredjelandsborgere, skal kunne søke om nasjonalt ID-kort innen utgangen av året.

Videre opplyser Justis- og beredskapsdepartementet at utstedelsen av nasjonale ID-kort vil basere seg på biometrisk sammenligning av ansiktsbildene i pass- og ID-kortregistrene og utlendingsregisteret, og tilretteleggingen for denne biometriske sammenligningen er også en årsak til at oppfølgingen av høringen har tatt tid. Identitetskontrollen, herunder den biometriske sammenligningen, ved utstedelse av ID-kortet vil gi en entydig kobling til innehaverens identitetsnummer i Folkeregisteret, slik at det fysiske ID-kortet vil gi innehaveren sikker og gyldig legitimasjon, til bruk blant annet for utstedelse av eID.

Forskriftsbestemmelsene om utenlandske statsborgeres rett til nasjonalt ID-kort vil imidlertid ikke regulere utstedelse av en elektronisk identitet eller kunne sikre digital inkludering for alle utlendinger. Dette er slikt sett ikke en tematikk i den foreslåtte forskriften, og følger et annet løp.

Digital inkludering er et fokusområde i det videre arbeidet med oppfølging av eID-strategien, som regjeringen la fram i april 2023. Her ser vi spesifikt på forskjellige grupper i samfunnet som av ulike grunner faller utenfor i dag.

Det er nylig publisert en handlingsplan på Digidir nettsider som nærmere angir ansvarlige virksomheter og antatt tidslinje for de forskjellige tiltakene i strategien. Fra handlingsplanen vil jeg spesielt trekke frem beskrivelsen av tiltak 2 under mål 1 – «Regjeringen vil utrede hvordan eID på høyt sikkerhetsnivå kan gjøres tilgjengelig for flere». Her beskrives nærmere hvordan Digidir vil lede arbeidet med en konseptvalgutredning (KVU) hvor flere tiltak inngår, med et mål om høyere utbredelse av eID på høyt nivå, spesielt til de gruppene som i dag av ulike årsaker ikke kan få en eID utstedt av markedsaktørene.

I tillegg har Digidir vært sentrale i arbeidet med å bidra til at de nå over 70 000 flyktingene fra Ukraina, har mulighet til å skaffe seg en eID slik at de enkelt kan benytte norske digitale offentlige tjenester. I et samarbeid mellom Digidir og leverandøren Buypass var dette på plass fra 1. juli 2022. Løsningen innebærer at flyktingene kan få en eID på det høyeste sikkerhetsnivået, gitt at de har tilstrekkelige ID-bevis. På denne måten kan de blant annet få tilgang til viktige tjenester hos f.eks. Helsenorge.

SPØRSMÅL NR. 1873

Innlevert 25. april 2024 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 2. mai 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Kan statsråden bidra til å gi en klarere forståelse av følgende formuleringen i Langtidsplanen for forsvarssektoren (side 78):

«Mulighetene for befalsutdanning også i Nord-Norge skal vurderes».

Herunder hvilket tidsperspektiv han ser for en slik vurdering, hvordan vurderingen skal gjennomføres, og hvilke hensyn som skulle tale imot?

BEGRUNNELSE:

I Langtidsplanen for forsvarssektoren (LTP), Prop. 87 S (2024-2025), kan man lese følgende:

«Mulighetene for befalsutdanning også i Nord-Norge skal vurderes».

Det eksisterer åpenbare og sterke argumenter for en slik etablering, all den tid man legger til grunn at Nord-Norge er essensielt for forsvaret av nasjonen og at det der-

for er avgjørende viktig å ha militært personell, menige og befal, som raskt kan mobiliseres i krise eller krig.

Fra 1899 til 2003 var Befalsskolen for Infanteriet i Nord-Norge (BSIN) i Harstad svært viktig for å utdanne befal som hadde tilknytning til landsdelen. Historiens lærdom har vist oss at nedleggelsen av BSIN på ingen måte var blant de klokeste vedtak Stortinget har gjort.

Spørsmålsstiller ønsker derfor å få klarhet i hvordan formuleringen fra LTP skal forstås. Hvor raskt vil en slik vurdering gjøres. Når kan man forvente en beslutning. Og ikke minst: hva er det som, om noe, taler imot en gjenoppsettelse av en befalsutdanning i Nord-Norge. Antakelsen er at det er vanskelig å se forsvarsfaglige argumenter mot en slik beslutning.

Svar:

Utdanningssystemet er en svært viktig del av Forsvaret, og noe som opptar mange. Forsvarets befalsutdanning har som Forsvaret for øvrig vært gjennom en omfattende omstilling de siste 20 årene. Både antallet skoler og innholdet og innretningen i utdanningen er vesentlig endret etter at Befalsskolen for Infanteriet i Nord-Norge (BSIN) ble nedlagt i 2003. Mens elevene ved befalsskolen tidligere i stor grad ble rekruttert direkte fra videregående skole til en toårig etatsutdanning, rekrutterer dagens befalsskole militært ansatte, som skal gjennomgå et befalskurs på om lag 12 uker. Forsvarets befalsskole rekrutterer således

militært ansatte i hele Forsvaret, også i Nord-Norge. Lokal forankring og lokalisering vil likevel kunne være av betydning for lokal rekruttering til befalsutdanning. Det er også viktig å presisere at militær tilstedeværelse i nord er viktig for Norge og norsk beredskap, og nærhet til operative avdelinger kan være en styrke for en utdanningsinstitusjon.

I kommende langtidsplan legges det opp til en betydelig vekst i Forsvaret. Regjeringen vil derfor øke utdanningskapasiteten innen grunnleggende befalsutdanning tidlig i perioden slik at den nødvendige kompetansen er på plass i strukturen før volumet økes. Et tiltak innenfor dette er at befalsutdanningen flyttes fra Sessvollmoen til Kjevik.

Slik jeg vurderer situasjonen ved inngangen til ny langtidsplan er det et riktig valg å ha befalsutdanningen på Kjevik. Jeg mener likevel at befalsutdanning i Nord-Norge vil ha fordeler, både med tanke på tilstedeværelse, beredskap, lokal forankring, rekruttering og redusert fravær.

Vurderingen av om det skal opprettes befalsutdanning i Nord-Norge vil være sammensatt. Forsvarets behov vil være en faktor. Samtidig vil kostnader knyttet til en slik etablering være en del av vurderingen. I tillegg vil aspekter som beredskap og lokal rekruttering være en del av den helhetlige vurderingen rundt en slik eventuell etablering. Forsvaret vil få i oppdrag å utrede mulighetene for etablering av befalsutdanning i Nord-Norge.

SPØRSMÅL NR. 1874

Innlevert 25. april 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 7. mai 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvorfor er det så mye vanskeligere å få opp farta for utbygging av mer fornybar energi i Norge, deriblant havvind, enn det er i våre naboland i Europa og ser regjeringen i det hele tatt noe problem med at 85 prosent av investeringen i energi skjer fossilt her i landet?

BEGRUNNELSE:

Norges største bank, delvis statseide DNB, må bruke det meste av sine 1500 milliarder kroner til fornybar energi i utlandet på grunn av den langsomme utviklingen av mer fornybar energi i Norge.

Konserndirektør Corporate Banking, Harald Serck-Hanssen uttalte til DN mandag at:

"- Vi kunne ha vokst mye mer innen fornybar energi i Norge (...) I Norge er vi fortsatt i en olje- og gass-verden, og 85 prosent av investeringene innen energi skjer fossilt. Internasjonalt er to tredjedeler av investeringene nå innen fornybar energi. Der har skiftet allerede skjedd."

Vi trenger ikke dra lenger enn til vårt naboland Danmark, for å se at mye skjer innen utviklingen av fornybar energi. Mens regjeringen i Norge reduserte den forrige regjeringens satsning på havvind, skjer utviklingen i Danmark i rekordfart. Denne uka meldte en rekke medier at den danske Energistyrelsen har lagt ut seks nye havvindparker på anbud. Parkene skal ligge seks ulike steder i

Nordsjøen, Østersjøen og Kattegat. Hver av parkene skal ha en minimumskapasitet på 1 gigawatt, og vil med det til sammen ha en minimumskapasitet på 6 gigawatt innen 2030. Det er mer enn dobbelt så mye som dagens danske havvindparker.

Svar:

Regjeringen har siden den tiltrådte iverksatt en rekke tiltak som legger et godt grunnlag for økteinvesteringer i fornybar kraftproduksjon, med trygge forutsigbare rammer for landvind, en betydelig økt satsing på havvind, avklarte rammebetingelser for oppgradering og utvidelse av vannkraften og ved å styrke mulighetene for lokal energiproduksjon. Vi har også gjort flere endringer for å sikre en raskere utvikling av nett og øke satsingen på energieffektivisering. Dette er arbeid som burde vært startet opp for flere år siden, men som først etter at regjeringen overtok kom godt i gang.

Utbygging av fornybar kraftproduksjon er en prioritet for regjeringen. Spesielt viktig er regjeringens store ambisjon om utvikling av havvind som vil være av stor betydning i utviklingen av et lavutslippssamfunn. En betydelig milepæl ble nådd i mars da Energidepartementet gjennomførte Norges første havvindauksjon av første fase av Sørlige Nordsjø II. Regjeringen jobber nå videre med Utsira Nord, 2025-runden og planlegger for jevnlig tildelingsrunder frem mot 2040. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er godt i gang med arbeidet med å utrede nye mulige områder for havvindproduksjon.

I tillegg til havvindsatsingen, har regjeringen blant annet gjort det enklere å bygge ut solkraft og lokal energiproduksjon. Videre har vi lagt bedre til rette for at

kommunene skal se på vindkraftprosjekter, ved å sørge for at de får en hånd på rattet gjennom behandling etter plan- og bygningsloven og at de sitter igjen med mer av verdiskapingen. Digitalisering og effektivisering av konsesjonsbehandlingen, samt økte midler og ressurser til energimyndighetene, er viktige tiltak vi har iverksatt for å styrke kraftsystemet vårt. Regjeringen har i de to siste budsjettene lagt opp til en historisk satsing som styrker energimyndighetene.

I tillegg til å bygge ut fornybar kraft vil energieffektivisering være særlig viktig for å øke krafttilgangen fremover. I regjeringens handlingsplan for energieffektivisering og i statsbudsjettet for 2024 styrkes eksisterende støtteordninger betraktelig. De økonomiske støtteordningene treffer både moden og ikke-modern teknologi, og husholdninger, næringsliv og kommuner.

Jeg mener det er positivt at vi i tillegg til å satse på fornybar energi, raskere utvikling av nett og energieffektivisering, legger til rette for at det fortsatt gjøres investeringer i olje og gass-sektoren. Dette er viktig for at Norge fortsatt skal kunne bidra til energisikkerhet i Europa i årene fremover, og for å fortsette å utvikle og kutte utslipp fra norsk olje og gassvirksomhet. Jeg ønsker investeringsbeslutninger og aktivitet velkommen både innenfor petroleumssektoren, fornybar energi, karbonfangst- og lagring, utvikling av nett og ny teknologi. Den nylig vellykkede havvindauksjonen, som Høyre, Venstre og FrP dessverre valgte å ikke støtte opp om, viser at regjeringens havvindpolitikk så langt har vært en suksess. Vi ser frem til å fortsette arbeidet for mer fornybar kraft i tiden fremover.

SPØRSMÅL NR. 1875

Innlevert 25. april 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 6. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Ett av Mannsutvalgets forslag er å utrede et nasjonalt screening-program for prostatakraft i Norge.

Vil statsråd Vestre ta initiativ til et helseforetak igangsetter et screeningprosjekt, som et pilotprosjekt, før det ev rulles ut i alle helseforetakene, i 2025?

BEGRUNNELSE:

De vanligste kreftformene blant menn i perioden 2018–2022 var prostatakraft (26,4 prosent), lungekreft (8,9 prosent) og tarmkreft (7,8 prosent). Mange tilfeller av prostatakraft blir oppdaget som følge av en PSA-prøve. Dette er en blodprøve som kan vise indikasjon på sykdom i prostata, blant annet kreftsykdom.

Tidligere helseminister Kjerkhol har i skriftlig svar til Stortinget vist til at Helsedirektoratet følger med på kunnskapsutviklingen innen kreftområdet, inkludert grunnlaget for å vurdere igangsetting av nye screeningprogram, men at det ikke er satt noen tidsfrist for vurderingen av prostatakraft-screening.

I svar til meg, 28.11.23, viste hun til at Folkehelseinstituttet må utarbeide et kunnskapsgrunnlag, før det videre må foretas en utredning av implikasjoner og konsekvenser ved innføring av et nasjonalt screeningtilbud. Deretter må forslag til nye screeningprogram drøftes og belyses ut fra prioriteringskriteriene, og det må utarbeides en helseøkonomisk analyse samt en vurdering av budsjettmessige og administrative konsekvenser, av å innføre screening-programmet i Norge. Etter dette skal Helsedirektoratet eventuelt oversende en anbefaling om prostatakraftscreening til departementet. Når Helse- og omsorgsdepartementet eventuelt har mottatt Helsedirektoratets anbefaling om et nytt screening-program, vil den endelige beslutningen tas i den ordinære budsjettprosessen gjennom Stortingets behandling av statsbudsjettet.

Svar:

Kreftscreening har til hensikt å oppdage forstadier til kreft eller kreft før det gir symptomer. Det er likevel ikke slik at man kan, eller bør, sette i gang screening for alle kreftformer. Ulempen med noen screeningformer er at man samtidig finner mange krefttilfeller hvor behand-

ling medfører unødvendige bivirkninger uten å forlenge levetiden. I Norge er det tre nasjonale kreftscreeningprogram; brystkreft, livmorhalskreft og tarmkreft. Alle programmene driftes av Kreftregisteret.

For å kunne igangsette screening for prostatakraft som et pilotprosjekt i et helseforetak, er det behov for å ha et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag. Dette har vi ikke i dag. Helsedirektoratet følger med på kunnskapsutviklingen innen dette området og gjør en kontinuerlig vurdering av kunnskapsgrunnlaget for å se om det tilsier igangsetting av en prosess der temaet blant annet løftes opp til diskusjon i styringsgruppen for nasjonale kreftscreeningprogram. På bakgrunn av styringsgruppens vurdering gir Helsedirektoratet råd om etablering av nye programmer til Helse- og omsorgsdepartementet. Departementet tar deretter stilling til om en skal gå videre til beslutning. Beslutning om nye screening-programmer legges fram for Stortinget i sammenheng med budsjettprosessene. Forut for dette må det være et etablert kunnskapsgrunnlag og gjennomført helseøkonomiske analyser, samt at det må være foretatt en vurdering av etiske, praktiske, budsjettmessige og personellmessige konsekvenser.

Det er avgjørende at det er faglige vurderinger som legges til grunn for valg av nasjonale kreftscreeningprogram. Jeg vil derfor avvende Helsedirektoratets råd før jeg tar stilling til om det skal igangsettes et screeningprogram for prostatakraft i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1876

Innlevert 25. april 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 2. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre slik UDI kan fortsette arbeidet med å verifisere mennesker hvor det er mistanke om juks for å få opphold/statsborgerskap?

BEGRUNNELSE:

NRK rapporterte 6.april 2024 om et økende antall paki-stanere som utgir seg for å være afghanere får asyl i Norge. Ifølge UDI er det ca. 350 saker der det er mistanke om juks. UDI sier blant annet at:

«Personene det gjelder har derfor fått tillatelser i Norge på uriktig grunnlag og identitet. Flere har også fått norsk statsborgerskap på en uriktig identitet. Når de kommer hit sier også mange at de ikke har relasjoner i Norge eller andre europeiske land. Dette viser seg ofte å ikke stemme.»

I mange av sakene kommer ikke UDI videre uten at opplysninger sjekkes nærmere i Pakistan. UDI melder at nye norske regler gjør det vanskeligere å avdekke denne typen juks. Dette skyldes en ny instruks for arbeidet med verifisering på utenriksstasjonene. Dette har gjort at arbeidet med å verifisere eller undersøke om opplysningene er riktig har nærmest stoppet opp i nesten et år. Ifølge UDI er dette alvorlig, fordi det har betydning for bevisene i disse

sakene, som er viktig for å kunne tilbakekalle oppholdstillatelse eller norsk statsborgerskap, og for å etablere riktig identitet for personen saken gjelder. Det har også betydning for utvisningssaken og en eventuell senere retur. Det at ambassaden i Pakistan har satt arbeid med verifisering i enkelte ID-saker på vent fører til at UDI må henlegge en del saker på grunn av manglende bevis. Eller fordi saken blir både tidsmessig og ressursmessig krevende og må henlegges av kapasitetshensyn. Ifølge UDI kommer det nå nye asylsøkere som sier de er afghanere, men som er i familie med personer i Norge som UDI mistenker er pakistanere. Dette er personer som UDI altså etterforsker for å jukse, men der det nå er vanskelig å ta avgjørelser på grunn av manglende verifisering. UDI sier blant annet at:

«I tilfeller hvor vi ikke kan gå videre med tilbakekall vil personene beholde tillatelsene eller det norske statsborgerskapet. Når en person oppnår norsk statsborgerskap på bakgrunn av uriktige opplysninger, er det svært alvorlig. Det er viktig for norske myndigheter å få etablert riktig identitet til norske borgere og utlendinger som befinner seg i Norge. Situasjonen gjør at det er vanskeligere å kontrollere misbruk, og det vil bli lettere å oppnå opphold i Norge på uriktig grunnlag.»

Svar:

Det er et overordnet mål for Justis- og beredskapsdepartementet at innvandringen til Norge skal være kontrollert og bærekraftig. Departementet har fastsatt følgende mål for Utlendingsdirektoratet (UDI) i 2024:

1. Søkere får sin sak korrekt behandlet uten ugrunnet opphold.
2. Alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold.

Sistnevnte mål følger av at manglende avdekking av uriktige og eller tilbakeholdte opplysninger tidlig i prosessen er identifisert som en av flere utfordringer.

Det er UDI som saksbehandler og fører nødvendig kontroll med at vilkårene for opphold i Norge er oppfylt. Som vist til i mitt svar på spm. nr. 1789 utfører ikke utlendingsforvaltningen selv verifiseringer i utlandet, ved behov bruker vi utenriksstasjonene. Ved noen utenriksstasjoner, som i Islamabad, har utlendingsforvaltningen spesialutsendinger til slike oppgaver, som får administrativ støtte fra lokalt ansatte ved utenriksstasjonen ved behov.

Utenriksdepartementet har utarbeidet nye rutiner for hvordan verifiseringer ved utenriksstasjoner skal foregå. Det stemmer at nye rutiner for verifisering har medført behov for å endre på rutinene for verifiseringer, og det har medført at utenriksstasjonen har måttet utvikle nye metoder for verifisering av informasjon i Pakistan. Dette er nå på plass, og kan tilføre ny- eller bekreftet informasjon i pågående tilbakekallssaker og slik avhjelpe arbeidet med ID-fastsetting. Norske myndigheter har for øvrig løpende dialog med pakistanske myndigheter om samarbeid på utlendingsfeltet.

Det vises også til svar fra utenriksministeren på skriftlig spørsmål nr. 1839 fra representanten Holm Lønseth.

SPØRSMÅL NR. 1877

Innlevert 25. april 2024 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 6. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Er det riktig at Dagens Næringsliv er blitt utestengt fra neste års investeringskonferanse i Norges Bank Investment Management, og er dette i tråd med prinsippene for eksternekommunikasjon i Norges Bank som hovedstyret har vedtatt?

BEGRUNNELSE:

DNs sjefredaktør skriver i en kommentar 25.04.24 at Oljefondet har varslet at avisen blir utestengt fra neste års investeringskonferanse.

Svar:

Mandatet for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) stiller krav om at det skal være størst mulig åpenhet om forvaltningen innenfor de rammer som settes av en forsvarlig gjennomføring av forvaltningsoppdraget, jf. mandatet § 1-3 første ledd. Åpenhet er viktig for å bevare fondets legitimitet og tilliten til forvaltningen. I målinger av åpenhet blant store fond internasjonalt kommer forvaltningen av SPU generelt godt ut.

Jeg vil i denne saken vise til en kronikk i Dagens Næringsliv 25. april 2024 signert leder av Norges Bank Investment Management (NBIM), Nicolai Tangen, og di-

rektør for kommunikasjon og eksterne relasjoner, Marthe Skaar, der de beklager uttalelser vedrørende Dagens Næringsliv og deltakelse på investeringskonferanse i regi av NBIM. I kronikken ønskes hele medie-Norge, inkludert

Dagens Næringsliv, velkommen til neste års konferanse. Jeg er tilfreds med at banken fant en løsning i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1878

Innlevert 25. april 2024 av stortingsrepresentant Elise Waagen

Besvart 7. mai 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden at gratisprinsippet i skolen skal praktiseres når det kommer til digitale enheter og læremidler?

BEGRUNNELSE:

Opplæringsloven slår fast at gratisprinsippet i grunnskoleopplæringen.

Videre står det i Prop. 57 L (2022 –2023) følgende:

"Elevane har rett til gratis offentlig grunnskoleopplæring, jf. opplæringslova § 2-15. Kommunane kan ikkje krevje at elevane eller foreldra dekkjer utgifter i samband med grunnskoleopplæringa, til dømes utgifter til undervisningsmateriell, transport i skoletida, leirskoleopphald, ekskursionar eller andre turar som er ein del av grunnskoleopplæringa."

De siste årene har det vært en storstilt digitalisering av Norsk skole og Norge er på OECD-toppen når det kommer til bruk av digitale hjelpemidler i skolen.

Det har gjennom media og kontakt fra foreldre kommet frem at skoler praktiserer at foreldre må betale for slitt og ødelagt digitalt utstyr.

Eksempelvis sender en grunnskole i Råde kommune automatisk faktura i Vipps til foreldre når lader er slitt/ødelagt.

Det forekommer at elevene arver brukt digitalt utstyr fra tidligere elever, slik at normal slitasje må forventes.

Svar:

Det er et grunnleggende prinsipp at den offentlige grunnskoleopplæringen skal være gratis. Gratisprinsippet skal sikre alle elever rett til den samme opplæringen uavhengig av foreldrenes eller barnets økonomiske situasjon. Det er derfor lovfestet i opplæringsloven § 2-15 at elevene har rett til gratis offentlig grunnskoleopplæring. Regelen innebærer at alle sider ved grunnskoleopplæringen skal

være gratis, og at kommunen ikke kan kreve noen form for egenbetaling fra elevene eller foreldrene. Dette gjelder også for digitale enheter og læremidler som brukes i opplæringen.

Skolen kan derfor ikke kreve at eleven eller foreldrene må betale for skader og slitasje på digitalt utstyr som skyldes normal bruk. Hvis en elev ødelegger for eksempel et nettbrett ved et uhell, skal heller ikke eleven eller foreldrene måtte erstatte dette.

Hvis en elev ødelegger eller skader noe med vilje, er hovedregelen at eleven må erstatte det. Erstatningsreglene følger av skadeerstatningsloven. Skolen må vurdere erstatningsansvaret ut ifra en rimelighetsvurdering, og ta hensyn til blant annet elevens alder, utvikling, utvist adferd og økonomiske evne. Det er svært sjelden at barn under syv år kan regnes som erstatningsansvarlige, men man kan forvente mer av et barn jo eldre det blir. Foreldre kan også bli erstatningsansvarlige dersom en skade har skjedd som følge av at foreldrene ikke har passet på barnet sitt, eller ikke har gjort det som er rimelig å forvente for å forhindre at skaden skjer.

SPØRSMÅL NR. 1879**Innlevert 26. april 2024 av stortingsrepresentant Svein Harberg****Besvart 3. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til at det innføres krav om trepunktsbelte for persontrafikk for personer som sitter i rullestol under reise?

BEGRUNNELSE:

Til tross for at det er tre-punktsbelte på ordinære seter i alle busser og drosjer, så er det kun et fåtall som har dette tilbudet for personer som sitter i egen rullestol under reise. Ifølge Norges Handikapforbund er det mange som føler at dette gjør reisen utrygg. Det er åpenbart at trepunkts belte er langt tryggere enn et magebelte ved en kollisjon. Også under kjøring med større eller mindre rykk, opplever mange funksjonshemmede å sitte ustabil i kjøretøyet. Mange funksjonshemmede har færre muskler til å både holde overkroppen rett ved rykk, og kan ha dårligere forutsetninger for å ta seg for med hendene. Det vil være relativt små kostnader knyttet til å etterinstallere en slik belteløsning, eller inkludere anordning for trepunktsbelte ved nykjøp.

Forskrift om universell utforming av motorvogn i løyvepliktig transport mv regulerer krav til kjøretøy som

transporterer funksjonshemmede. Kjøretøy for persontransport må følge en rekke EU krav, men for kjøretøy som bare går i innenlandstrafikk, vil egne nasjonale krav neppe være konkurransevridende i forhold til utenlandske operatører. Å innføre krav om trepunktsbelte for personer i rullestol vil utvilsomt øke sikkerheten og tryggheten for passasjerene.

Svar:

Det er viktig å ivareta sikkerheten ved transport av personer med nedsatt funksjonsevne. Statens vegvesen opplyser at dagens krav om topunkts bilbelter i busser for passasjerer som sitter i rullestol kan føre til økt risiko og opplevd utrygghet. Kun et begrenset antall biler og busser tilbyr trepunktsbelter for denne passasjergruppen i dag.

Jeg vil derfor be Statens vegvesen starte en utredning om mulig krav om trepunkts bilbelter for passasjer i rullestol i motorvogn som brukes i løyvepliktig transport. Kostnadmessige konsekvenser for transporttilbydere, handlingsrommet innenfor våre EØS-forpliktelser samt i hvilken grad formålet kan ivaretas ved anbud i kollektivtrafikken, vil være en del av en slik utredning.

SPØRSMÅL NR. 1880**Innlevert 26. april 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 7. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Den ferske EØS-rapporten understrekar korleis norske styresmakter bør vera særleg merksame på endringar i EU sine regelverk som ikkje vert omfatta av EØS-avtalen, men som likevel kan ha mykje å seie for konkurransevilkåra i den indre marknaden.

Kva grep vil statsråden ta for å følgje opp denne tilrådinga og trygge at norske verksemdar si konkurransekraft får rammevilkår som er på linje med aktørar i EU?

Svar:

Verda og Europa står i ei brytningstid der globaliseringa avtar, og regionane si betydning aukar. Sammansette utfordringar knytt til ein ny tryggingssituasjon i Europa og grøn omstilling krev breie, heilskaplege tiltak som involverer mange sektorar. EU har føremål om å gjennomføre den digitale og grøne omstillinga, og samtidig sikre at europeiske verksemdar ikkje mistar konkurransekraft i sin eigen marknad.

Denne utviklinga er nettopp del av baketeppet for Eldring-utvalet sin NOU. Utviklinga innber at EU sine initiativ stadig oftare fell heilt eller delvis utanfor EØS-avtala

eller våre andre samarbeidsavtaler med EU. Det gjer det meir krevande å ta hand om norske interesser. Som utvalet visar til, sikrast handlingsrommet i EØS-avtala best ved å kome tidleg inn i prosessar, mens vi enno kan påverke. Dette arbeider regjeringa med kvar dag, i Oslo, Brussel og i EU-landa sine hovudstader.

Sjølv om nokre av EU sine tiltak innanfor ramma av samansatte og breie initiativ er vedteken med grunnlag i politikkområde utanfor den indre marknaden, kan dei få betydning for den indre marknaden sin verkemåte. I slike høve har dei også betydning for EØS-samarbeidet.

Noreg har viktige interesser å ta hand om i møte med denne utviklinga, mellom anna norske verksemder si konkurransekraft. Derfor arbeider vi med desse problemstillingane tett saman med Island og Liechtenstein i en særskild arbeidsgruppe i EFTA. Målet er å forstå korleis slike initiativ påverkar våre interesser som deltakarar i den indre marknaden, og vurdere korleis våre interesser kan sikrast best mogleg.

Som part i EØS-avtala har vi ei felles interesse med EU i å ta hand om eit einsarta og homogent indre marknad, med likeverdige spelereglar for alle involverte aktørar.

SPØRSMÅL NR. 1881

Innlevert 26. april 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 7. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

I Europa står vi i dag overfor den mest krevende sikkerhetspolitiske situasjonen siden andre verdenskrig. Et flertall i EØS-utvalget mener at Norge i tillegg til deltakelse i et sterkt NATO, bør foreta et taktskifte i vårt samarbeid med EU for å trygge vår sikkerhet, gjennom ytterligere å forsterke båndene til våre europeiske allierte og naboer.

Vil utenriksministeren ta initiativ til å knytte tettere sikkerhetspolitiske bånd til EU, for eksempel gjennom EUs felles sikkerhets- og forsvarspolitik (CSDP)?

Svar:

NATO er bærebjelken for norsk sikkerhet. Det er gjennom alliansen Norge, våre nære europeiske partnere og Nord-Amerika ivaretar kollektiv sikkerhet og evnen til å avskrekke motstandere. EUs styrkede sikkerhets- og forsvarspolitiske rolle er et direkte svar på Russlands angrepsskrig mot Ukraina, men også en naturlig og nødvendig utvikling i lys av de geopolitiske skiftene. Jeg mener denne utviklingen er positiv for norsk, europeisk og transatlantisk sikkerhet.

Norge gav som første og lenge eneste tredjeland støtte til Ukrainas forsvarskamp gjennom EUs mekanisme, European Peace Facility, allerede i november 2022. Norske militærinstruktører utdanner ukrainske soldater innenfor rammen av EUs treningsmisjon (EUMAM UA), i tillegg til den britiskledede operasjonen Interflex. Forsvarsministeren signerte en rammeavtale med Det europe-

iske forsvarsbyrået (EDA) i mars i fjor for felles anskaffelse av ammunisjon. I januar forserte regjeringen Norges innlemmelse av to sikkerhetspolitiske svært betydningsfulle EU-forordninger, ASAP og EDIRPA, som dreier seg om henholdsvis økt ammunisjonsproduksjon og en styrking av europeisk forsvarsindustri gjennom fellesanskaffelser. Norsk forsvarsindustri har allerede sikret seg anselige produksjonsstøttemidler gjennom ASAP-ordningen. Samtidig viderefører vi etablerte samarbeid med EU, for eksempel om PESCO-prosjektet om militær mobilitet, hvor Norge deltar aktivt sammen med USA, Storbritannia og Canada.

Jeg og regjeringen står godt i vår fremoverlente tilnærming. Det betyr at vi hele tiden vurderer hvordan vi kan bygge mer sikkerhet sammen med EU og våre europeiske allierte på måter som understøtter og kompletterer NATO og transatlantisk samarbeid. Erfaringen er at EU og NATO samarbeider godt og utfyller hverandre. Fremfor å bygge parallelle strukturer skaper man synergier som totalt sett styrker alliansen.

SPØRSMÅL NR. 1882**Innlevert 26. april 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 7. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva er konsekvensene av norsk utenforskap i Europa dersom en ny helsekrise, liknende koronapandemien, skulle oppstå, og vil statsråden ta initiativ til å knytte Norge nærmere EUs politiske krisehåndteringsmekanisme (ICPR) og andre EU-relevante helsepolitiske samarbeid?

BEGRUNNELSE:

Erfaringene fra koronapandemien synliggjorde reelle utfordringer for Norge med å sikre tilstrekkelig forsyning av vaksiner, medisiner og medisinsk utstyr. Det ble klart at EØS-avtalen ikke er en garanti mot at EU innfører tiltak som rammer Norge negativt (NOU 2024:7). Koronapandemien er etter EØS-utvalgets vurdering et eksempel på at Norge kan rammes av kriser hvor man er avhengig av samarbeid med EU.

Svar:

For Norge avdekket covid-19-pandemien sårbarheter i den nasjonale beredskapen som kun kan løses gjennom internasjonalt samarbeid. EØS-avtalen satte Norge i en særstilling, men var ikke tilstrekkelig for å sikre Norge tilgang til vaksiner under pandemien. Koronakommisjonen, Totalberedskapskommisjonen og Forsvarskommisjonen mener at Norge bør knytte seg tettere til det europeiske helseberedskapssamarbeidet. Også EØS-utredningen, som ble overlevert 11. april 2024, mener Norge bør knytte

seg til det styrkede europeiske helseberedskapssamarbeidet.

Melding til Stortinget om en motstandsdyktig helseberedskap (Meld. St. 5 2023-2024) handler om hvordan Norge skal være best mulig rustet til å møte fremtidige helsetrusler. I meldingen er regjeringen tydelig på at det er i norsk interesse å ha en bindende avtale med EU som sikrer at Norge er omfattet av EUs helseberedskap. Norge deltar i EU-samarbeid på flere arenaer som er relevant for helseberedskap. Helse- og omsorgsdepartementet har per i dag to nasjonale eksperter i Generaldirektoratet for helse og mattrygghet (DG SANTE) og én i Generaldirektoratet for helseberedskap og kriserespons (DG HERA). Regjeringen arbeider for at Norge er del av EUs styrkede helseberedskapssamarbeid på så like vilkår som EUs medlemsland som mulig. En viktig del av dette er å sikre at Norge er del av EUs rammeverk for å sikre tilgang til medisinske mottiltak i kriser. Norge er i dag ikke omfattet av dette rammeverket fordi EUs juridiske grunnlag, forordning (EU) 2022/2372 om tiltak for å sikre forsyning av medisinske mottiltak i krise, er hjemlet i Lisboatraktatens artikkel 122.

Det er tradisjon for at det sittende EU-formannskapet inviterer Norge til uformelle helseministermøter. Under koronapandemien ble Norge invitert til å delta i Rådets integrerte politiske kriseresponsmekanisme (IPCR). Trygghet for at Norge faktisk gis tilgang til møteplasser og informasjonskanaler i EU-systemet som er relevante for krisehåndtering er del av det regjeringen ønsker å oppnå med en bilateral avtale med EU.

SPØRSMÅL NR. 1883**Innlevert 26. april 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 6. mai 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

I 2019 inngikk Norge en juridisk forpliktende klimaavtale med EU. I etterkant av dette oppdaterte EU sitt klimamål. EU har i tillegg oppdatert sitt klimaregelverk gjennom bl.a. Klar for 55 og RePowerEU. EØS-utvalgets flertall men-

er at Norge bør videreføre klimasamarbeidet med EU fram mot 2050 og at det raskt må avklares om klimaavtalen skal oppdateres og videreføres. Norge bør dessuten jobbe for at EØS-relevant miljøregelverk fra EU raskt tas inn i EØS-avtalen.

Når kan vi forvente at regjeringen oppdaterer klimaavtalen med EU?

Svar:

Med begrepet «klimaavtalen med EU» siktes det normalt til Norges deltakelse i EUs innsatsfordelingsforordning og skog- og arealbruksregelverk (LULUCF). Noen ganger inkluderes også EUs klimakvotestystem (EU ETS) i klimaavtalen. EUs klimakvotestystem anses EØS-relevant. Norge har deltatt i EUs kvotestystem gjennom EØS-avtalen siden 2008. De siste endringene i klimakvotestystemet (dvs. forsterkninger som ble gjort i forbindelse med Klar for 55-pakken) ble formelt vedtatt i EU i mai 2023, men allerede i desember 2023 ble endringene innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett. Den raske fremdriften gjorde det blant annet mulig å innføre kvoteplikt for skipsfart i Norge samtidig som i EU-landene. I motsetning til klimakvotestystemet anses innsatsfordelingen og

skog- og arealbruksregelverket ikke som EØS-relevante. Norge og Island har imidlertid valgt å delta i

disse regelverkene gjennom EØS-avtalens protokoll 31 om frivillig samarbeid utenfor de fire friheter. I forbindelse med Klar for 55-pakken vedtok EU enkelte endringer i innsatsfordelingen og skog- og arealbruksregelverket. Norge vurderer nå om og eventuelt på hvilke vilkår endringene i de to regelverkene skal innlemmes i EØS-avtalens protokoll 31. Før endringene eventuelt kan innlemmes i protokoll 31 må Island, Norge og Europakommisjonen bli enige om innholdet i en EØS-komiteebeslutning som beskriver vilkårene for Islands og Norges deltakelse i regelverket. Det må blant annet fastsettes oppdaterte måltall (ambisjonsnivå) for Island og Norge. Eventuelle tilpasninger eller unntak som skal gjelde for Island og Norge må dessuten formelt avklares med EU. Selv om arbeidet er høyt prioritert er det dessverre ikke mulig å si noe nøyaktig om forventet fremdrift.

SPØRSMÅL NR. 1884

Innlevert 26. april 2024 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 3. mai 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva er statsrådets politiske vurdering av å ekspropriere land fra Finnmarkseiendommen for å bygge vindkraft mot grunneiers vilje?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har store planer for vindkraftutbygging i Finnmark. 25. april ble NVEs liste over innmeldte prosjekter lagt fram. Prosjektene tilsvarer 10,8 GW effekt og omtrent 36 TWh. Ved lanseringen av det såkalte kraftløftet for Finnmark, som henger sammen med elektrifiseringen av Melkøya, ble det sagt at kanskje 670 MW kan realiseres innen 2030. De fleste prosjektene på lista har ingen avtale med grunneieren for nesten all eiendom i Finnmark, Finnmarkseiendommen. Dette gjelder blant annet det eneste prosjektet som har sendt søknad. Finnmarkseiendommen er ingen hvilken som helst grunneier, men er en institusjon eid av Sametinget og Finnmark Fylkeskommune. Formålet dens er å legge til rette for at grunn og naturressurser i Finnmark fylke forvaltes på en balansert og økologisk bærekraftig måte til beste for innbyggerne i fylket og særlig som grunnlag for samisk kultur, reindrift,

utmarksbruk, næringsutøvelse og samfunnsniv. I spørsmål 678 (2023-2024) har representanten Ojala redegjort godt for hvilket grunnlag denne institusjonen og loven som hjemler den har. Vedtaket om å opprette den skulle anerkjenne historiske rettigheter, og Norges folkerettslige forpliktelser etter blant annet ILO 169. I svar på spørsmål 678 skriver statsråden at "Når det gjelder eventuelle søknader om ekspropriasjon til kraftproduksjon gjelder de samme reglene for Finnmarkseiendommen som for andre grunneiere, og finnmarksloven fastsetter ikke noe unntak eller særregler om det." I svar på spørsmål 552 fra representanten Marhaug kommer den samme holdningen fram, hvor det pekes på at dette er NVEs ansvar i første instans.

Statsråden kan ha rett i de juridiske sidene av saken, men statsråden holder også på med politikk. Det politiske signalet ved å ekspropriere land som er gitt Finnmarkingene i anerkjennelse av historiske rettigheter og Norges folkerettslige forpliktelser er stort. Jeg ønsker at regjeringen redegjør for sitt politiske syn på dette.

Svar:

I saker om vindkraftprosjekter er det alltid ønskelig at disse blir etablert etter minnelige avtaler med grunneierne, dette gjelder selvsagt også i Finnmark hvor Finnmarkseiendommen er største grunneier. Konesjonsmyndighetene oppfordrer utbyggere til å komme til minnelige ordninger.

Finnmarkseiendommen er et eget rettssubjekt som skal forvalte grunn og naturressurser mv. som den eier i samsvar med lovens formål og reglene i loven for øvrig, jf. finnmarksloven § 6 og lovens formålsbestemmelse. Når det gjelder eventuelle søknader om ekspropriasjon til kraftproduksjon, gjelder de samme reglene for Finnmarkseiendommen som for andre grunneiere, og

finnmarksloven fastsetter ikke noe unntak eller særregler om det.

Søknader om konsesjon og ekspropriasjon til nye vindkraftverk behandles av NVE. Energidepartementet er klageinstans på vedtak fattet av NVE.

Energidepartementet tar stilling til konkrete saker om konsesjon og ekspropriasjon dersom de havner på departementets bord som klagesaker. Jeg kan ikke konkludere på forhånd om behandlingen av søknader som ikke foreligger hos departementet. Hver enkelt sak skal sikres en forsvarlig saksbehandling, og eventuelle problemstillinger vil først bli tatt stilling til i den konkrete saksbehandlingen.

SPØRSMÅL NR. 1885

Innlevert 26. april 2024 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 3. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Står regjeringens ambisjon om krav til hurtigbåter på nullutslipp fra 2025 ved lag, og har regjeringen eventuelt noen plan for hvordan fylkeskommunene skal klare å bære dette økonomisk?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen vurderer krav om nullutslipp i offentlige anskaffelser av hurtigbåter fra 2025. Disse båtene finnes ikke per i dag. Utvikling av hurtigbåter med null utslipp er ikke kommet like langt som for ferjene. Dagens teknologi gir bare delvis mulighet for overgang til utslippsfrie hurtigbåter, men disse har svært høyt energibruk, høye driftskostnader og begrenset rekkevidde.

Vestland, Nordland, Troms og Finnmark og Trøndelag fylkeskommuner startet et samarbeid i 2020 for å utvikle hurtigbåter for fremtiden. Prosjektet «Fremtidens hurtigbåt» har som mål å utvikle energieffektive hurtigbåter med nullutslipp, som minst oppnår samme hastighet som dagens konvensjonelle båter.

Merkostnadene med å bygge og teste pilotbåter er beregnet til om lag 250 millioner kroner for energieffektivt fartøy og 420 millioner kroner for hydrogenfartøy. Fylkeskommunene har ikke økonomisk handlingsrom til å gjennomføre dette uten statlig kompensasjon for merkostnader.

Transportsektoren må kutte minst 50 prosent utslipp innen 2030, sammenlignet 1990-nivå. Vi er så langt ikke i nærheten av å nå dette målet. Å få forurensende hurtigbåter over på nullutslippsteknologi er ett av flere viktige steg på veien for å nå målet.

Svar:

Samferdselsdepartementet har jobbet med å følge opp både Klimaplan for 2021-2030 (Meld. St. 13, 2020-2021) og Hurdalsplattformen der det er varslet innføring av utslippskrav til ferjer og hurtigbåter. Departementet sendte, i samråd med Klima- og miljødepartementet, ut et forslag til ny forskrift med nullutslippskrav på offentlig høring i perioden mai-oktober 2023. Vi jobber med å følge opp saken. Det har vært behov for noe tid til å vurdere viktige spørsmål som kompensasjon og hvordan unntak fra kravene bør fungere.

Høringsnotatet omhandler nullutslippskrav og konsekvenser av at staten stiller slike krav. Departementet foreslo følgende sett med unntak i høringsnotatet:

- Anskaffelser som allerede er kunngjort.
- Biogass i ferjer.
- Samband der det planlegges ferjeavløsningsprosjekter.
- Manglende tilgang til tilstrekkelig strømforsyning eller andre bunkringsfasiliteter.

- Primærbehovet for anskaffelsen ikke kan dekkes ved nullutslippsløsninger (teknisk- og økonomisk gjennomførbart).

Under det sistnevnte unntaket står det i høringsnotatet at det kan gis unntak i de tilfeller der nullutslippskravet ikke vil være teknisk eller økonomisk gjennomførbart. I vurderingen av hvorvidt kravet er økonomisk gjennomførbart skal det blant annet ses hen til den sam-

funnsøkonomiske tiltakskostnaden. Det er lagt til grunn bruk av unntak der merkostnadene er for høye.

I høringsnotatet står det at fylkeskommuner som kunngjør anskaffelser etter at forskriften er trådt i kraft vil få kompensert ev. merkostnader som følger av kravet. Det er videre pekt på at kompensasjon må vurderes i budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 1886

Innlevert 26. april 2024 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 30. april 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Når kan vi forvente at regjeringen implementerer energieffektiviseringsdirektivet?

EU-siden. Det er viktig at særegenhetene i EFTA-landenes energisystemer blir tatt hensyn til på en god måte. Vi har god dialog med EU om dette.

BEGRUNNELSE:

23 norske organisasjoner har sendt et brev til EUs energikommissær Kadri Simson, hvor de ber EU sette en frist til Norge for å implementere EUs energieffektiviseringsdirektiv. Organisasjonene viser til at konsekvensene av den manglende implementeringen fører til at norske bedrifter får problemer med å konkurrere på det europeiske markedet. I Norge fører den manglende implementeringen til en mangel på norske mål for energieffektivisering i bygg.

Svar:

Energieffektivisering er et viktig satsingsområde for regjeringen, og i handlingsplan for energieffektivisering legges det frem en rekke konkrete tiltak som styrker satsingen i Norge.

Stortinget vedtok våren 2023 Prop. 100 L (2022-2023) med forslag fra regjeringen om endringer i energiloven knyttet til energieffektivisering. Endringene er i tråd med krav i energieffektiviseringsdirektivet av 2012 (2012/27/EU). Energidepartementet utarbeider nå forslag til tilhørende forskrifter, slik at lovendringene kan tre i kraft. Når lovendringene og tilhørende forskrifter trer i kraft, vil reguleringen i Norge være i samsvar med sentrale deler av direktivet.

Når det gjelder den formelle oppfølgingen av energieffektiviseringsdirektivene, jobber jeg videre med å redusere etterslepet knyttet til rettsaktene om energi. Dette skjer sammen med våre EFTA-partnere og i dialog med

SPØRSMÅL NR. 1887**Innlevert 26. april 2024 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 6. mai 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva er status for arbeidet med et begrenset unntak fra nye innleieregler for virksomheter innen arrangementsbransjen, og hvilke regler vil gjelde for festivalsommeren?

BEGRUNNELSE:

30.06.23 sendte AID på høring et begrenset unntak fra nye innleieregler for virksomheter innen arrangementsbransjen. Bakgrunn var behandlingen av reglene i Stortinget, og at et flertall i arbeids- og sosialkomiteen hadde bedt regjeringen om å vurdere om arrangementsbransjen har behov for et unntak for tidsbegrenset innleie. Unntaket som ble foreslått omfatter kun arbeidstakere til rigg- og sceneteknisk arbeid til kortvarige og enkeltstående arrangement, der arbeidet er av midlertidig karakter.

Kulturlivet har lang planleggingshorisont. Festivalommeren og høstens arrangementer er under planlegging.

Flere aktører innen kulturlivet har tatt kontakt fordi de er usikre på hva som er status i saken, hvilke regler som gjelder pr. nå og når eventuelle endrede regler vil kunne tre i kraft.

Dette er momenter som er viktig å få avklart med tanke på deres planlegging.

Svar:

Den klare hovedregelen er at arbeidstakere som skal utføre arbeid knyttet til arrangementer bør ansettes fast og direkte i et topartsforhold. Etter drøfting med partene og næringsaktører la departementet i fjor frem et høringsnotat med forslag om et begrenset unntak fra de nye innleiereglene i arrangementsbransjen.

Bransjen omfatter et bredt spekter av ulike arrangører og arrangementer, og innspillene fra høringen viste et sammensatt bilde. Departementet mottok også klare innvendinger til forslaget både fra arbeidsgiver- og arbeidstakersiden, på hver sin måte. Departementet vurderer derfor at det er behov for ekstern kunnskapsinnhenting og at det ikke gjøres endringer nå.

Overgangsregelen for «innleie til kortvarig arrangement» vil derfor fortsatt gjelde inntil videre, det vil si at de tidligere innleiereglene fortsatt gjelder på dette området.

Det ble avholdt et møte med partene i arbeidslivet 14. mars i år om departementets vurdering og at overgangsregelen vil gjelde inntil videre.

Departementet tar sikte på å lyse ut et prosjekt for å kartlegge bemanningsløsninger og oppgaveorganisering ved arrangementer på denne siden av sommeren. Partene i arbeidslivet vil bli involvert i prosessen.

SPØRSMÅL NR. 1888**Innlevert 26. april 2024 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 3. mai 2024 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim****Spørsmål:**

Noreg har oppnådd gode resultat med å dele erfaringar innan mellom anna skatt og forvaltning av naturressursar med utviklingsland gjennom Kunnskapsbanken. Frå 2024 er ikkje Kunnskapsbanken ein eigen post på bistandsbudsjettet, og Olje for Utvikling skal avviklast i løpet av året.

Korleis blir erfaringane og kontaktane som er oppnådd gjennom Kunnskapsbanken bruka vidare, og korleis

vert kunnskapsprogramma prioritert med ressursar framover?

Svar:

Eg er einig i at Noreg har oppnådd gode resultat med å dele erfaringar innan forvaltning av ressursar med våre samarbeidsland gjennom Kunnskapsbanken. Dette gjeld også programmet Olje for utvikling (Ofu). Gjennom snart 20 år har norske institusjonar delt våre erfaringar med å

forvalte petroleumsressursar på ein ansvarleg måte, og som samstundas fremjar miljøomsyn og openheit om inntekter. Regjeringa vil foreine klima og utvikling, og det er behov for store investeringar i fornybar energi. Difor har regjeringa gjort rein energi til ei hovudsatsing i norsk utviklingspolitikk, og vi avviklar Ofu i 2024. Vi har oppretta eit nytt kunnskapsprogram, Energi for utvikling (Efu), som vektlegg fornybar energi.

Nokre tiltak som har vore støtta gjennom Ofu-programmet vil likevel halde fram med dei same norske partnarane i dei same landa. Det gjeld tiltak som dreiar seg om skatt, miljø og reduksjon av utslepp. I praksis tyder dette at delar av finanskomponenten heldt fram i programmet Skatt for utvikling. Likeins heldt delar av miljøkomponenten fram i dei to programma Efu og Hav for utvikling. Reduksjon av utslepp frå petroleumssektoren, som faking, kan inngå i Efu.

Dette gjeld derimot ikkje tiltak som dreiar seg om å styrke kapasitet innan kartlegging, leiting, utvinning og produksjon av petroleumsressursar. Programmet Efu og andre kunnskapsprogram drar likevel nytte av erfarin-

gane frå Ofu når det gjeld programadministrasjon, prosjektforvaltning og samarbeid på tvers av faginstusjonar i samarbeidsland. Der det er relevant, skal vi også framover bruke kontaktane som alt er etablert gjennom Ofu-samarbeid.

I 2024 er strukturen i budsjettet endra slik at kunnskapsprogramma hentar sine finansieringskjelder over fleire tematiske budsjettpostar. Dette er eit grep for å integrere kunnskapsprogramma betre i tematiske satsinger, og representerer inga endring i regjeringas prioritering av Kunnskapsbanken. Ny kap. 161, post 73 Styresett og offentlige institusjoner vart til dømes tilført 5 mill. kroner for å styrke arbeidet med nasjonal ressursmobilisering for berekraftsmåla. I Utanriksdepartementet sin budsjettproposisjon til Stortinget (2023-2024), er det å styrke offentleg forvaltning i samarbeidsland eit mål eller ei prioritering på alle postar som finansierer kunnskapsprogram. At omlegginga av budsjettstruktur i 2024 ikkje tilseier nokon endring i prioritering, tydeleggjorde Utanriksdepartementet i tildelingsbrevet til Norad for 2024.

SPØRSMÅL NR. 1889

Innlevert 26. april 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 2. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

For å sikre om tilliten til utlendingsforvaltningen, vil statsråden ta de nødvendige grep i samsvar med utlendingsforskriftens § 16 om at UNE kan instrueres for å prøve en av sakene til de mye omtalte etiopierne i stornemnd, for å sikre at Norge sin praksis er i samsvar med våre internasjonale forpliktelser?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådets svar på Dokument nr. 15:1706 (2023-2024). NOAS har i mars fått bekreftet at de landspesifikke anbefalingene fortsatt er gjeldende og at det samtidig ble uttrykt bekymring over situasjonen i Oromia. I en epost som NOAS har delt med undertegnede så fremkommer følgende fra UNHCR sitt hovedkontor i Genève:

"UNHCR considers its 2022 Position on Returns to Ethiopia still valid. UNHCR continues to consider the areas mentioned in the 2022 Position Paper as in a state of conflict / affected by conflict. These are Tigray, Amhara, Afar, Oromia, Benishangul-Gumuz Region and SNNPR.

In terms of the situation in Oromia, the Ethiopian government and the OLA held unsuccessful peace talks in May 2023 and November 2023 and the security situation in the region has reportedly deteriorated after the failure of the second round of peace negotiations".

Sett også i lys av den nasjonale oppmerksomheten utvisningssakene av etiopierne har skapt er det viktig at UNE beholder sin integritet om sine vedtak og at de er i samsvar med både norske lov og forskrift samt våre internasjonale forpliktelser. Det er ikke tvil om at anbefalingene omhandler sikkerhetssituasjonen – se følgende i anbefalingene:

"31: All claims of nationals and former habitual residents of Ethiopia seeking international protection should be processed in fair and efficient procedures in accordance with international and regional refugee law. UNHCR considers that persons fleeing any of the conflict situations in Ethiopia are likely to be in need of international refugee protection in accordance with Article 1(2) of the 1969 OAU Convention.⁷¹ In addition, persons fleeing any of the conflicts in Ethiopia may also meet the 1951 Convention criteria for refugee status".

Svar:

Jeg har tidligere besvart to skriftlige spørsmål om samme tematikk som representanten nå spør om. Jeg viser til mine svar på spørsmål nr. 1706 fra representanten Tobias Drevland Lund og spørsmål nr. 1746 fra representanten Birgit Oline Kjerstad.

Hvorvidt utlendingsforskriften § 16-4 om behandling i stornemnd kommer til anvendelse i enkeltsaker må vurderes konkret. Det er i utgangspunktet Utlendingsnemnda (UNE) som må vurdere om praksis er i strid med UNHCRs anbefalinger. Dette følger av Hovedinstruks til UNE, fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet med virkning fra 19. desember 2023. UNE skal i henhold til in-

struksen løpende rapportere til departementet om praksis i strid med UNHCRs landspesifikke anbefalinger om beskyttelse. For at det kan sies å foreligge en praksis, må det være et visst antall vedtak som går i samme retning.

Departementet har på nåværende tidspunkt ikke mottatt orientering fra UNE om foreliggende uoverensstemmelse mellom anbefalinger fra UNHCR om beskyttelse og UNEs praksis i Etiopia-saker. Det er derfor ikke aktuelt for departementet å kreve stornemndbehandling slik situasjonen er nå. Departementet legger til grunn, og har tillit til, at UNE gjør gode vurderinger og overholder rapporteringsplikten.

SPØRSMÅL NR. 1890

Innlevert 26. april 2024 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 7. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å forhindre at lederne i helseforetakene sløser bort millioner på dyre leiekontrakter, samtidig som de ansatte bes om å kutte kostnader?

BEGRUNNELSE:

Situasjonen er svært alvorlig som følge av at sykehusene og spesialisthelsetjenesten i over 20 år har vært styrt etter helseforetaksmodellen, hvor tjenestene er organisert som et bedriftsøkonomisk foretak. Samtidig som helse- og omsorgstjenestene har et økt årsverkbehov på ytterligere 30 prosent de neste 15 årene for at tjenestene skal leveres på samme måte som i dag, signeres det svindyre og unødvendige leiekontrakter som går utover pasientbehandlingen og de ansatte. Den nye leieavtalen til Helse Vest innebærer en leieavtale på 120 millioner kroner for å leie kontorer i det nye høyhuset K8 i Stavanger sentrum. Dette innebærer en kvadratmeterpris på til sammen 4 000 kr de neste 15 årene, framfor å bruke pengene på pasientene og de ansatte. Kontorarbeidsplassene til de ansatte ved Stavanger universitetssykehus (SUS) er også så dårlig, at de ansatte over mange år har sendt bekymringsmeldinger til egen ledelse. En overlege ved SUS beskriver forholdene som at

«vi har presset økonomien i alle ledd i bedriften. Flere avdelinger har uttalt personalflykt, til kommunen eller private helseaktører. Vi jobber på trange felleskontorer som til dels mangler vinduer, har nedslitt glassfiberstrie, hullede linoleum og vegg-tilvegg teppe fra 80-tallet.»

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til mitt svar på spørsmål nr. 1853 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Bollstad om samme sak.

Helse Vest RHF har opplyst at de i forbindelse med utløp av leiekontraksperioden på Forus besluttet å flytte sin virksomhet. Gjennom de siste tre årene har en prosjektgruppe vurdert flere nye kontorsteder, og valget falt til slutt på kontorlokaler i Stavanger sentrum. Det er riktignok noe dyrere å ha arbeidsplasser i sentrum enn andre steder, men basert på alle kriteriene som ble satt ved valg av nye kontorlokaler ble Stavanger sentrum likevel vurdert som rett plassering av Helse Vest RHF.

Helse Vest RHF flyttet inn i sine nye lokaler 13. februar 2024. Leiekontrakten i de nye lokalene går over 15 år. Arealet er redusert fra 3 367 kvadratmeter på Forus, til 1 985 kvadratmeter i Stavanger sentrum. Helse Vest RHF er tydelig på at valg av lokaler handler om økonomi, men samtidig også om bedre samarbeid, effektivitet og bærekraft. Målet har vært at medarbeidere i det regionale helseforetaket skal ha gode og lett tilgjengelige lokaler, for å jobbe effektivt og fleksibelt.

Helse Vest RHF opplyser at de økonomiske ramme- for flyttingen har vært at den totale leiekostnaden for nye lokaler ikke skal være høyere enn leiekostnadene på Forus. Kostnaden for de nye arealene i Stavanger sentrum er litt lavere enn tidligere kostnader knyttet til lokalene på Forus.

Helse Vest RHF har vedtekter som sier at kontorstedet skal være i Stavanger kommune. Når Helse Vest RHF skulle flytte, ble flere steder mellom Sandnes og Stavanger vurdert. Først gjaldt dette i alt 18 steder, og videre ble fem vurdert mer nøye. Til slutt sto to lokaler igjen, som begge ble vurdert etter en rekke kriterier – blant annet økonomi, bærekraft, produktivitet, samarbeid, nærhet til kollektivknutepunkt og at det skulle være tilstrekkelig med både åpent kontorlandskap og lukkede kontorer.

Helse Vest RHF opplyser at de arbeider mye med nasjonal koordinering og utredning, og at de trenger lokaler som legger til rette for teamarbeid og digitale møter i stort omfang – også for å redusere reiseaktivitet. Det er over 80 medarbeidere i det regionale helseforetaket, og de nye lokalene legger etter deres oppfatning godt til rette for samarbeid på tvers av fag og avdelinger. Deres tidligere erfaringer har vist hvor ineffektivt det kan være med lokaler som ikke legger til rette for dette. Slik lokalene er utformet nå, legger de til rette for at Helse Vest RHF trenger mindre lokaler enn tidligere.

I valget av endelig kontorløsning og lokalisering av kontorene var miljøperspektivet også viktig for Helse Vest RHF. Mange har etter flytting fått kortere reisevei, ingen har fast parkering, færre kjører og flere går, sykler og bruker kollektivtransport til jobb. I tillegg er det lagt vekt på gjenbruk av møbler og utstyr fra tidligere lokaler.

Det er naturlig at det er en debatt om bruk av penger i helsesektoren, ikke minst i lys av den krevende økonomiske situasjonen ved mange sykehus. Den aktuelle leieavtalen ble signert av alle parter den 14. mai 2021, altså før Støre-regjeringen tiltrådte, og vi har fått opplyst at det vil være store kostnader knyttet til en eventuell kansellering av leieavtalen. Det ligger til administrasjonen i Helse Vest RHF å inngå slike leieavtaler og vi forventer at Helse Vest RHF holder seg innen forsvarlige budsjetterammer. Helse Vest RHF har opplyst at kostnadene til de nye kontorlokalene er noe redusert sammenlignet med tidligere kostnader. Jeg forventer at alle deler av spesialisthelsetjenesten er nøye med å vurdere egen ressursbruk opp mot gjennomføring av pasientrettet helsehjelp i regionen.

SPØRSMÅL NR. 1891

Innlevert 26. april 2024 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 6. mai 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Deler statsråden EØS-utvalgets syn om at Norge bør ha en klar strategi for å sikre ønsket og nødvendig rekruttering av arbeidskraft fra EØS-området til Norge framover, og vil statsråden iverksette tiltak for å følge opp dette?

BEGRUNNELSE:

Et markant utviklingstrekk i det norske arbeidslivet de siste tjue årene, har vært den store arbeidsinnvandringen fra EU-statene i Øst- og Sentral-Europa. Arbeidsinnvandringen er en av de viktigste konsekvensene av EØS-avtalen, og har bidratt til økt verdiskaping, økt konkurransekraft og styrket bosetting i områder med befolkningsmessige utfordringer. EØS-innvandringen har gitt tiltrengt og ønsket arbeidskraft til norske virksomheter i både privat og offentlig sektor (NOU 2024:7).

Svar:

Siden EU-utvidelsen har mye av sysselsettingsveksten i Norge kommet i form av arbeidsinnvandring, og det har

bidratt til å øke tilbudet av arbeidskraft der mangelen har vært spesielt stor, selv om det også i enkelte perioder kan ha bidratt til å øke etterspørselen etter infrastruktur og andre tjenester arbeidsinnvandrere har behov for. Arbeidsinnvandring har samtidig gitt utfordringer for den norske arbeidslivsmodellen knyttet til sosial dumping, innleid arbeidskraft og arbeidslivskriminalitet. I enkelte bransjer kan arbeidsinnvandring fortrenge innenlandsk arbeidskraft. Det er derfor viktig at tiltak for å tiltrekke seg flere arbeidsinnvandrere ikke går på bekostning av dette. Her må ulike politikkområder spille sammen.

EØS-avtalen gjør Norge til en del av det felles europeiske arbeidsmarkedet. EU har omfattende lovgivning som regulerer arbeidsmobilitet, som fri bevegelse av arbeidstakere, tjenesteyting og koordinering av trygdeordninger. Norge er gjennom EØS-avtalen forpliktet til å håndheve disse rettsaktene. For å sikre økonomisk vekst og sysselsetting i det norske arbeidsmarkedet, arbeider regjeringen aktivt for å påvirke regelverksutviklingen på arbeidslivsområdet og gjennomfører vedtatte EØS-relevante rettsakter i norsk rett. Aktuelle rettsakter som det arbeides med er blant annet EUs forordning om etable-

ringen av en europeisk arbeidsmarkedsmyndighet (ELA) og Plattformdirektivet.

Et attraktivt arbeidsmarked som er regulert og som har gode universelle rettigheter vil blant annet være viktig for at arbeidsinnvandrere velger å komme til Norge. Det blir derfor viktig å fortsette å jobbe for et ryddig og organisert arbeidsliv, som blant annet krever innsats mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Arbeidsinnvandrerrutvalget (NOU 2022:18) har nylig kartlagt situasjonen for arbeidsinnvandrere fra

EØS-området. Utredningen viste at det var et behov for å styrke integreringen av EØS-borgere i det norske samfunnet. Et sentralt integreringstiltak vil være å bedre norskferdigheter.

Jeg har merket meg EØS-utvalgets tilrådninger, og regjeringen vil vurdere disse nøye. Rapporten skal nå sendes på alminnelig høring, og tilråkningene vil følges opp når høringen er avsluttet.

SPØRSMÅL NR. 1892

Innlevert 26. april 2024 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 6. mai 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Det regjeringsoppnevnte EØS-utvalget anbefaler at norske myndigheter aktivt bør delta i europeiske diskusjoner om behovet for støtte til industri og næringsliv, for å påvirke til at felles løsninger ivaretar norsk forsyningssikkerhet og konkurransedyktighet.

Kan statsråden redegjøre for hvilke konsekvenser norsk utenforskap i Europa får for Norges forsyningssikkerhet og norsk industri og næringslivs konkurransedyktighet?

Svar:

EØS-avtalen gjør Norge til en del av EUs indre marked. Vi deltar aktivt i diskusjoner og prosesser med EU på viktige områder for Norge og har et tett samarbeid med EU. Jeg mener derfor at «utenforskap» ikke er en treffende beskrivelse av vårt forhold til Europa.

EØS-avtalen og deltakelsen i det indre marked er sentralt for norsk verdiskaping og næringslivets konkurransevne. Norske bedrifter har like konkurransevilkår med bedrifter i de øvrige EØS-landene, der det er fri bevegelse av varer, tjenester, kapital og personer. Vi har blant annet også de samme reglene for offentlig støtte i Norge som i EU. Som på andre sentrale områder som er dekket av EØS-avtalen, deltar vi derfor aktivt i ulike fora hvor nytt regelverk for offentlig støtte utvikles og diskuteres.

EØS-avtalen bidrar også til å styrke norsk forsyningssikkerhet. Forsyningssituasjonen i Norge er god, ikke minst fordi norsk industri og næringsliv er en del av de eu-

ropeiske verdikjedene og vi har gode relasjoner med våre viktigste handelspartnere, særlig EU. Norske næringsaktører bidrar for eksempel til at det indre energimarkedet fungerer og er med på å styrke forsyningssikkerheten på området både i Norge og Europa.

Den siste tiden har EU også blitt mer opptatt av forsyningssikkerhet når det gjelder kritiske råvarer og industrideknologi. Dette er konkretisert i form av nye sektorovergrepene regelverk, herunder forordningene for hhv. kritiske råvarer (CRMA) og for nullutslippsindustri (NZIA). Norge har fulgt arbeidet med forordningene tett ved blant annet å dele Norges posisjon til Europakommisjonens forslag på et tidlig tidspunkt. Dette har blant annet bidratt til at aluminium har kommet inn på listen over kritiske råvarer. Dette var viktig for Norge og norsk næringsliv.

Regjeringen har i tillegg tatt initiativ til å styrke dialogen med EU på flere områder der Norge og EU har gjensidig interesse av samarbeid. Det ble blant annet inngått en grønn allianse i 2023, og 21. mars i år ble det inngått et strategisk industripartnerskap om landbaserte råvarer og batterier. Dette vil bidra til å sikre et forsterket klima-, energi- og industrisamarbeid med EU, ut over det som følger av EØS-avtalen. Som en konkret konsekvens av partnerskapet er Norge invitert, som eneste ikke-EU medlem, til ministermøter i den europeiske batterialliansen.

Vi har også inngått industripartnerskap med Tyskland og Frankrike. Dette bidrar til muligheter for norsk industri i viktige europeiske markeder, og gir anledning til en tettere politisk dialog om det grønne skiftet med to sentrale medlemsland i EU. Partnerskapene gir en ramme for å ta opp saker av stor betydning for Norge, inkludert

forsyningssikkerhet og konkurransedyktighet, med tyske og franske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 1893

Innlevert 23. april 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 6. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

I årene framover kommer vi til å oppleve flere ras og skred som en følge av klimaendringene.

Vil statsråden ta initiativ til å se på loven om naturskadeforsikring og komme til Stortinget med et forslag som sikrer at folk som får sine hjem definert som ubeboelige pga. naturfare, får forsikringsutbetaling?

BEGRUNNELSE:

For ett år siden gikk et ras i Ullensvang kommune. Raset førte til at en familie måtte flytte fra sitt hjem da det ble definert som farlig å bo på stedet huset stod. Huset ble ikke skadet i raset og familien har dermed ikke rett på forsikringsutbetaling. Hadde raset ødelagt huset slik at de måtte søke om reparasjon, og fått avslag på denne søknaden ville de fått erstatning.

Lenke til NRK artikkel om den aktuelle saken:

<https://www.nrk.no/vestland/eitt-ar-sidan-raset-fra-tveitanuten-i-tyssedal.-familien-far-ikkje-flytta-heim-igjen-1.16836545>

Svar:

Naturskadeforsikringsordningen er en viktig del av samfunnets beredskap overfor naturulykker. Ordningen innebærer at de som opplever at hus og hjem eller andre forsikrete ting blir skadet i en naturulykke, får et forsikringsoppgjør og kan komme seg på fote igjen. Naturskadeforsikringen er et supplement til brannforsikringen, og for å få forsikringsutbetaling er det kort sagt et vilkår at det foreligger naturskade på en forsikret ting.

For reglene om relokalisering ved fare for ny naturskade er det et vilkår om bygningsskade. I forarbeidene er dette vilkåret blant annet begrunnet i at forsikringens hovedformål er å dekke bygningsskader, og at uskadde bygninger vanligvis ikke vil bli fraflyttet. Det andre vilkåret er at det ikke gis tillatelse til å reparere eller gjenopbygge bygningen på skadestedet på grunn av fare for ny naturskade.

Selv om det også er forebyggende elementer i naturskadeforsikringsordningen, er utgangspunktet at forebygging av naturskader ligger utenfor denne ordningen. Forebygging av naturskade hører blant annet under kommunenes og Norges vassdrags- og energidirektorats ansvarsområder, se særlig plan- og bygningsloven og lov om sikring mot naturskader. Disse lovene hører under henholdsvis Kommunal- og distriktsdepartementet og Energidepartementet.

I en tid med klimaendringer, hvor vi som samfunn hyppigere vil utsettes for naturhendelser, er det viktig at vi har et lovverk som er tilpasset dette. Derfor må vi til enhver tid vurdere innretningen på lovverket, for å sikre at lovverket ikke har utilsiktede virkninger. Spørsmålet om en forsikringsordning, som naturskadeforsikringen jo er, bør gi rett til utbetaling uten at det foreligger skade på en forsikret ting, reiser likevel prinsipielle spørsmål om naturskadeforsikringsordningens formål og karakter som må utredes nøye.

Jeg vil også nevne at regjeringen foreslo, og Stortinget vedtok i 2022, å etablere norsk naturskadepool. En ordning som også vil være viktig for å sikre forsikringsdekning også i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 1894**Innlevert 23. april 2024 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 6. mai 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

I februar forlenget energiministeren petroleumslisensene 219 og 220 til 2099.

Hvorfor legger statsråden til rette for framtidig petroleumsvirksomhet i Lofoten, et område regjeringen ikke ønsker å åpne for petroleumsvirksomhet i?

Svar:

Varigheten for utvinningstillatelsene 219 og 220 ble ikke forlenget i februar 2024, og tillatelsene har heller ikke varighet til 2099. Jeg er gjort oppmerksom på at informasjonen som ligger om disse to tillatelsene på Sökkeldirektoratets nettsider er misvisende. Dette er tatt opp med direktoratet.

Utvinningsstillatelsene 219 og 220 ble tildelt 2. februar 1996. Tillatelsene ble tildelt med arbeidsforpliktelse, og fristen for å gjennomføre forpliktelsen var 10 år. Ved behandling av St.meld. nr. 38 (2003-2004) Om petroleumsvirksomheten ble det bestemt at

«Dette innebærer at de to utvinningstillatelsene (PL 219 og PL 220) som er tildelt i området ikke kan gjenoppta sine aktiviteter og at nye tildelinger ikke vil bli foretatt.»

Det siste vedtaket fattet vedrørende de to lisensene ble gjort i 2014. Da sendte departementet den 28. januar et brev til operatøren for utvinningstillatelsene 219 og 220, der det fremgår at

«Olje- og energidepartementet har i medhold av petroleumsløven (lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet) § 4-5 første ledd utsatt petroleumsvirksomhet i henhold til utvinningstillatelsene 219 og 220.»

Det betyr at så lenge petroleumsvirksomheten er utsatt så kan det ikke skje petroleumsvirksomhet under tillatelsene. Petroleumsvirksomhet kan kun gjenopptas dersom departementet har gjort det klart at den ikke lenger er utsatt. Dette har ikke skjedd og jeg har heller ingen planer om å gjøre det. Det betyr videre at departementet ikke har satt noen frist for når utvinningstillatelsene 219 og 220 utløper.

SPØRSMÅL NR. 1895**Innlevert 24. april 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 8. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for prosessen som ligger bak denne regelendringen og er det gjort utredninger av konsekvenser dette vil ha for arbeidsplasser ved legekantor med driftsavtaler med private?

BEGRUNNELSE:

Dagens Medisin skrev i forrige uke at Helsedirektoratet har kunngjort tildeling av 560 millioner kroner i tilskudd for å øke antallet fastleger. Samtidig introduseres en ny regel som sier at leger i spesialisering mister retten til tilskudd hvis de har en tilknytning til et vikarbyrå eller andre private kommersielle aktører innen medisinsk virksomhet.

I følge tall på regjeringens nettside er det fortsatt over 200 000 som står uten fastlege og over 300 000 står på venteliste for å bytte fastlege. Behovet for flere fastleger er fortsatt prekært, selv om flere den siste tiden har fått fastlege. En innskrenkning av legers mulighet til å jobbe der de ønsker under spesialiseringen, eventuelt å jobbe ekstra i perioder, vil ikke bidra til økt rekruttering til fastlegeyrket – tvert imot.

Samtidig vil denne regelendringen kunne få store konsekvenser for kommuner som av ulike årsaker har bestemt seg for å sette ut drift av legekantor til private. I verste fall vil dette også kunne bety kroken på døren for næringsaktører i Norge.

Svar:

Denne regjeringen vil bygge opp den offentlige helsetjenesten. Allmennlegetjenesten er et fundament for bærekraften i vår felles helsetjeneste. Vi har økt bevilgningen til Nasjonal ALIS med 126,6 millioner kroner i 2024, noe som innebærer en styrking på 326,6 millioner på to år. Totalt bevilger vi nå 557,9 millioner kroner til tilskuddsordningen. Dette er betydelige midler. Vi ser allerede en effekt ved at antall leger med ALIS-avtale har økt i denne regjeringsperioden.

Vi trenger flere leger som jobber i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Å styrke ALIS-ordningen er ett av grepene vi har tatt for å øke rekrutteringen. Tilskuddsordningen Nasjonal ALIS og veiledning gjør spesialistutdanningen i allmennmedisin mer attraktiv for leger, og bidrar til at kommunene kan lage gode spesialiseringssløp.

Regjeringen er opptatt av å styrke vår felles helsetjeneste, og vil at offentlig finansiert spesialistutdanning skal komme oss alle til gode. Derfor har vi endret regelverket for hvilke leger kommunene kan få tilskudd for under spesialistutdanningen i allmennmedisin.

Leger som er ansatt eller tilknyttet vikarbyrå eller annen privat kommersiell aktør innen medisinsk virksomhet får ikke ALIS-tilskudd. Vi ønsker ikke at private kommersielle aktører skal benytte offentlige midler for å utdanne egne leger. Vi vil legge til rette for best mulig kvalitet og tilgjengelighet for innbyggerne i våre felles allmennlegetjenester og ønsker at legene som er i spesialistutdanning skal bruke arbeidskapasiteten sin der. Vi vil bidra til mindre sosiale forskjeller og da må vi bygge opp under vår felles helse- og omsorgstjeneste.

Jeg forstår at kommuner kan oppleve det utfordrende at enkelte leger ikke lenger kan få ALIS-tilskudd. Jeg mener allikevel at endringene er nødvendig for å hegne om vår felles helse- og omsorgstjeneste. Så vil jeg se på erfaringene vi nå gjør, sammen med tilbakemeldingene fra Helsedirektoratet, KS og Legeforeningen og vurdere fremtidig innretning på tilskuddet i forbindelse med den kommende proposisjonen med melding om allmennlegetjenesten.

Jeg vil understreke at kommunene fremdeles får tilskudd til forskriftsfestet veiledning for alle leger som spesialiserer seg i allmennmedisin.

SPØRSMÅL NR. 1896

Innlevert 25. april 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 6. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan kan Justisdepartementets avslag på søknaden om sikkerhetstiltak for Jødisk museum, i lys av den økte trusselen mot jøder i Norge, anses som en ansvarlig og adekvat prioritering av statens ressurser og forpliktelser til å beskytte sine minoriteter, og hvordan kan departementet sikre at Jødisk museum ikke blir en kateball mellom etater, men mottar nødvendige sikkerhetstiltak effektivt og raskt?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har vi sett en forverring av situasjonen for jøder i Norge. Antisemittismen har økt, og jødiske miljøer står overfor betydelige sikkerhetstrusler. I denne konteksten er det dypt bekymringsverdig at Justisdepartementet har avslått en søknad fra Jødisk museum om støtte til forbedrede sikkerhetstiltak. Avslaget kommer til tross for at Politiets sikkerhetstjeneste (PST) har rapportert om

skjerpede trusler mot jødiske og israelske mål i Norge. Justisdepartementet informerte Vårt Land om at ansvaret for Jødisk museums sikkerhet hovedsakelig ligger under Kultur- og likestillingsdepartementet og Oslo politidistrikt, mens de understreket at det ikke finnes en egen støtteordning for fysisk sikring av museer under deres departement. Svaret oppleves utilstrekkelig da det ikke direkte adresserer den umiddelbare bekymringen ved Jødisk museum, men heller bidrar til ansvarsfraskrivelse.

Svar:

Politiet iverksetter sikkerhetstiltak basert på det til enhver tid gjeldende trusselbildet.

Oslo politidistrikt har hatt et særlig fokus på å følge opp jøder som utsatt minoritet som følge av at trusselen mot jøder og jødiske mål er skjerpet. Politiet samarbeider nært med PST, og vurdering av sikkerhetssituasjonen rundt de jødiske interessene er i en kontinuerlig prosess.

Politidirektoratet har opplyst at Oslo politidistrikt har iverksatt polisiære sikkerhets- og beskyttelsestiltak for å øke sikkerheten ved en rekke jødiske objekter, herunder det mosaiske trossamfunn og det Jødiske museum i Oslo. Det opplyses også at politidistriktet har jevnlig møter og god dialog med sikkerhetsansvarlig ved det Jødiske museum.

Som nevnt blir trusselutsatte mål gitt en særskilt oppfølging av politiet i henhold til gjeldende trusselbilde. I tillegg til dette gjennomfører virksomhetene selv

sikkerhetstiltak og forebygging av uønskede hendelser. Det finnes en egen tilskuddsordning for tros- og livssynsorganisasjoner knyttet til terrørsikring som forvaltes av Politidirektoratet. Jeg er ikke kjent med at det finnes tilskuddsordninger til dette formålet for museer eller andre virksomheter, utover det man eventuelt får i tilskudd gjennom andre ordninger.

Det er svært viktig at politiet har en god dialog med trusselutsatte grupper og mål, både for å etablere et godt samarbeid, men også for å kunne gi råd og veiledning.

SPØRSMÅL NR. 1897

Innlevert 26. april 2024 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 6. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte eller avkrefte om det finnes en sammenheng mellom avtalen om regnskogsamarbeid som regjeringen har fornyet med Etiopia, og de nylige utsendelsesvedtakene mot etiopierne som befinner seg på Trandum?

BEGRUNNELSE:

28.02.2024 gikk det ut en pressemelding fra Klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen der han kunngjorde at regjeringen på vegne av Norge har fornyet partnerskapsavtalen med Etiopia om regnskog, klima og naturbevaring. Norge skal etter avtalen støtte Etiopias skog- og arealbrukspolitikk gjennom betaling for reduserte utslipp av klimagasser fra avskoging. Norge har samarbeidet med Etiopia om skogbevaring i mer enn ti år. I forbindelse med fornyelsen av avtalen sa klima- og miljøministeren følgende:

«Å bidra til bedre levekår i et land som er så hardt prøvet av klimaendringer og politisk uro som Etiopia er, gir mye mening».

Samtidig sitter det flere etiopiere på Trandum med endelig avslag på opphold. Samtlige ble pågrepet uken etter at klima- og miljøministeren var på det omtalte statsbesøket til Etiopia og inngikk avtaler for nærmere 1 milliard norske kroner.

Svar:

Norge både ønsker og forutsetter at alle land samarbeider når det gjelder retur av egne borgere uten lovlig opphold.

Norge har returavtaler med 31 land, inkludert med Etiopia, der vi har sluttet oss til samme returprosedyrer som EU forhandlet fram i 2018. Vi har derfor dialog med etiopiske myndigheter om retur av personer som vi mener er etiopiske borgere og som har endelig avslag på opphold i Norge. Etiopiske myndigheter har selv ønsket å verifisere nasjonaliteten til personer som befinner seg i Norge uten lovlig opphold, og sendte en delegasjon til Norge for dette formålet. Det er bakgrunnen for at en gruppe etiopiere er internert på Trandum. De aller fleste av de internerte har hatt returvedtak i flere år, som innebærer at de har plikt til å forlate Norge.

Det er et mål for regjeringen at alle uten lovlig opphold i Norge skal returnere til hjemlandet eller til et annet land de har lovlig opphold i. For å oppnå dette målet har Justis- og beredskapsdepartementet fastsatt en returstrategi for perioden 2023-2029 som gir en nærmere beskrivelse av arbeidet med å få til returer, gjennom fem innsatsområder; 1) effektiv og rettssikker retur, 2) samarbeid og samordning nasjonalt, 3) europeisk samarbeid, 4) samarbeid med opprinnelsesland og 5) bærekraftig retur og reintegrering.

Jeg vil understreke at det ikke er noen sammenheng mellom avtalen om skogssamarbeid som representanten Lund viser til og returer til Etiopia, noe som Klima- og miljøministeren også har understreket i media tidligere.

SPØRSMÅL NR. 1898**Innlevert 27. april 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 2. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Synes regjeringen på generelt grunnlag at personer som har fått beskyttelse i Norge, men aktivt støtter regimet de hevder de har flyktet fra bør beholde oppholdstillatelsen i Norge?

BEGRUNNELSE:

Vi har over tid sett at flere som har fått beskyttelse og opphold i Norge fra det Eritreiske regimet aktivt støtter det samme regimet gjennom demonstrasjoner, innkreving av diasporaskatt og generelt undertrykker reelle motstandere av regimet. Fremskrittspartiet mener at personer som støtter og bistår regimet de har flyktet fra åpenbart ikke har rett på beskyttelse og opphold i Norge.

Svar:

Nei. Når noen søker beskyttelse (asyl) i Norge, forutsettes det at søkeren gir sannferdige opplysninger om sitt

beskyttelsesbehov. Utlendingsmyndighetene legger mye arbeid i å ettergå asylsøkerens historie, samtidig som deres mulighet til å avdekke juks på vedtakstidspunktet er noe begrenset, bl.a. når det gjelder å verifisere opplysninger i f.eks. Eritrea. Derfor har vi også lov- og forskriftsbestemmelser samt utfyllende instruksjoner som åpner for å trekke tillatelsen tilbake dersom det først i ettertid avdekkes at oppholdstillatelse og asyl er gitt på uriktig grunnlag.

Jeg er opptatt av at utlendingsmyndighetene skal avdekke misbruk og reagere med tilbakekall når oppholdstillatelser er gitt på grunnlag av uriktige opplysninger. Asyljuks skal slås ned på. Dette er viktig for å opprettholde tilliten til asylinstituttet og utlendingsforvaltningen. Tilbakekallssakene byr imidlertid på vanskelige bevissspørsmål og krevende avveininger. Det er utlendingsmyndighetene som har bevisbyrden for at vilkårene for tilbakekall er oppfylt. Beviskravene gjør at vilkårene for tilbakekall ofte ikke vil være oppfylt, selv om det er foreliggende relativt klare indikasjoner på at utlendingen har fått tillatelse på uriktig grunnlag.

SPØRSMÅL NR. 1899**Innlevert 28. april 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 6. mai 2024 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Det har vist seg vanskelig å få teknisk personale hos Luftforsvarets skolesenter Kjevik med på flyttelasset til Værnes. I dag leies eksterne aktører inn for å jobbe på skolen.

Kan statsråden avklare hvor stor andel av de ansatte og instruktører som blir med på flyttingen, hvor mye penger man bruker i dag-, og planlegger å bruke på innleie, og hvordan denne situasjonen påvirker skoledriften?

BEGRUNNELSE:

Luftforsvarets skolesenter Kjevik er fremdeles planlagt flyttet til Værnes, noe som skulle gi en forventet årlig besparelse på 50 millioner kroner.

En stor del av de ansatte og instruktørene ønsker ikke å være med på flyttingen og flere har sluttet og begynt i nye jobber. Dette samtidig som forsvaret sliter med å rekruttere personell med denne kompetansen.

Regjeringen har opprettholdt flyttingen fra Kjevik til Værnes, selv om verden og forutsetninger er fullstendig endret. Viktigheten av en velfungerende kvalitetsskole som utdanner et høyt antall kompetente flyteknikere for å supportere F35 programmet kan ikke understrekes nok, og eventuelle beslutninger som reduserer evnen til skolen til å utdanne tilstrekkelig antall teknikere er ukløkt.

Svar:

Luftforsvarets skolesenter har ansvar for all fag- og funksjonsutdanning i Luftforsvaret. Fagskolene som organisatorisk er underlagt skolesenteret er lokalisert på Kjevik, Værnes, Ørland, Sørreisa og Rygge, i tillegg til at flere av fagutdanningene gjennomføres i utlandet. Hverken staben til Luftforsvarets skolesenter eller noen av de underlagte fagskolene leier per i dag inn eksterne aktører for å gjennomføre den ordinære skoledriften, og Luftforsvaret planlegger heller ikke å leie inn eksterne aktører i prosessen med flytting fra Kjevik til Værnes.

Luftforsvaret jobber aktivt med å motivere personellet som i dag arbeider ved Luftforsvarets tekniske skole på Kjevik til å bli med på flyttingen til Værnes. De planlegger å benytte flere virkemidler for å sikre nok personell i overgangsfasen, slik som lønnsincentiver og pend-

lerordninger. Regjeringen har utsatt flyttetidspunktet for den tekniske skolen fra 2025 til 2026 for å sørge for at nødvendig bygningsmasse på Værnes er på plass før flyttingen gjennomføres. Utsettelsen skaper også forutsigbarhet for Luftforsvaret til å sikre nok personell til den tekniske skolen både før og etter flyttingen er gjennomført.

Flyttingen av Luftforsvarets skolesenter fra Kjevik til Værnes vil gi en kraftsamling av det flyfaglige miljøet i Trøndelag, med kampflybasen på Ørland, Luftkrigsskolen i Trondheim og Luftforsvarets skolesenter på Værnes. Sammen med flyfaglinjen ved Fosen videregående skole og det nyopprettede flyingeniørstudiet ved NTNU i Trondheim mener regjeringen at flyttingen vil gi et godt grunnlag for å rekruttere og beholde teknisk personell for en livslang karriere i Luftforsvaret.

SPØRSMÅL NR. 1900

Innlevert 28. april 2024 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson

Besvart 6. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Får det noen konsekvenser for Danish Air Transport at selskapet har brukt norske skatte kroner på sosial dumping, eller får DAT beholde dagens tre FOT-ruter til Florø, Røros og Stord?

BEGRUNNELSE:

Danish Air Transport (DAT) har vunnet anbudet på flere FOT-ruter, blant annet i konkurranse med norskeide Widerøe. I dag drifter selskapet rutene Oslo-Stord, Oslo-Florø og Oslo-Røros - alle med betydelig økonomisk støtte fra den norske staten.

I mars felte Luftfartstilsynet en knusende dom over DATs drift av ruten Oslo-Florø. Tilsynet finner, slik Norsk Flygerforbund advarte mot allerede for to år siden, at ruten i realiteten driftes av DATs datterselskap fra Litauen, med piloter innleid gjennom bemanningsforetak registrert på Malta og Kypros.

DAT har selvfølgelig fått pålegg om å slutte med praksisen. Spørsmålet er imidlertid om dette får noen videre konsekvenser for selskapet enn at de må begynne å følge lover og regler. Når DAT i sin tid har vunnet anbud på de overnevnte FOT-rutene, er det fordi selskapet har utkonkurrert andre og mer seriøse aktører på pris. Dersom

useriøse aktører som DAT kan holde på slik uten andre konsekvenser enn en smekk på lanken, betyr det i praksis fritt fram for å benytte seg av sosial dumping for å vinne anbud innenfor norsk luftfart.

Norsk Flygerforbund har allerede tatt til orde for at det bør kjøres ny anbudskonkurranse på DATs FOT-ruter. Fagforeningsklubben på Aker Stord har varslet at de vil boikotte selskapet framover for å markere sin motstand mot sosial dumping. Det var i sin tid regjeringen Solberg som tildelte DAT FOT-ruten Oslo-Florø. Nå er spørsmålet om regjeringen Støre, som har varslet en storreingjøring i norsk arbeidsliv, vil vurdere å frata Danish Air Transport disse lukrative offentlige kontraktene som en straff for at selskapet har brukt norske skatte kroner på sosial dumping.

Svar:

Trygge arbeidsplasser og anstendige lønns- og arbeidsvilkår som er i tråd med norske standarder og verdier i arbeidslivet har en høy prioritet for denne regjeringen. Det ivaretar vi først og fremst gjennom å håndheve dagens regelverk. I Meld. St. 10 (2022–2023) Bærekraftig og sikker luftfart, jf. Innst. 301 S (2022–2023), fremgår det at regjeringen vil legge til rette for en sunn konkurranse i luftfar-

ten, som ivaretar sosiale hensyn og sikrer arbeidstakere bærekraftige arbeidsvilkår og -rettigheter. Luftfartstilsynet er tilsynsmyndighet for overholdelse av arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter for flygende personell. Som følge av stortingsmeldingen har regjeringen styrket Luftfartstilsynet med flere ansatte som skal føre særskilt tilsyn med denne gruppen.

Luftfartstilsynet traff 22. mars 2024 vedtak overfor DAT og DAT LT basert på deres operasjoner i Norge. I vedtaket pålegges virksomhetene å følge norsk arbeidsmiljølovgivning for personell som er tildelt hjemmebase i Norge og for personell som anses utsendt til Norge. Luftfartstilsynet pålegger også virksomhetene å oversende nødvendig dokumentasjon for tilsynets videre oppfølging av virksomhetenes etterlevelse av arbeidsmiljølovgivningen.

Luftfartsmarkedet i Norge er åpent for alle flyselskaper innenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS). Flyselskapene kan også benytte personell som har sin hovedtilknytning til andre EØS-land. Som vi har belyst i stortingsmeldingen, kan fri bevegelse av tjenester og arbeidskraft i det indre marked gjøre at ulike arbeidslivsmodeller kommer i berøring med hverandre. Regjeringen har tatt initiativ til flere endringer i arbeidsmiljøloven som har betydning også for luftfarten, herunder tydeliggjøring av grensen mellom arbeidstakere og selvstendige oppdragstakere, og mellom leie av personell og bemanningsentreprise. Dette er generelle

regler som gjelder for luftfarten, og denne tilnærmingen innebærer at kommersielle flyruter og statsstøttede ruter (FOT-ruter) likebehandles. Luftfartstilsynets vedtak gjelder alle DAT og DAT LT sine operasjoner i Norge.

Et sentralt vurderingstema i Luftfartstilsynets vedtak overfor DAT og DAT LT går på om personell som opererer på flyruter i Norge er feilkategoriserte som selvstendige oppdragstakere i stedet for som ansatte, og etter norske regler. Dette er noe av det Luftfartstilsynet ser nærmere på i den videre oppfølgingen.

Dersom tilsynet skulle komme til at det er tilfelle, kan det ha flere rettslige konsekvenser som jeg vet at Luftfartstilsynet har en klar metodikk for å avklare. Jeg har tillit til at Luftfartstilsynet gjør en god jobb. DAT og DAT LT må også få anledning til å uttale seg i saken. I FOT-kontraktene har vi tydelige krav om at flygende personell ikke kan benyttes i strid med arbeidsmiljølovens regler om arbeidstakerforhold og selvstendige oppdragstakere på de flygningene som kontrakten gjelder. Det vil si at Luftfartstilsynets videre funn også kan ha betydning for kontrakt-soppfølgingen.

Luftfartstilsynets vedtak av 24. mars, og det jeg vet om tilsynets konkrete oppfølging, innebærer at saken blir fulgt opp på en metodisk måte. Det er derfor ikke nødvendig med parallell oppfølging fra departementets side nå. Jeg holder likevel tett kontakt med tilsynet, og vurderer løpende om ny informasjon tilsier at det er behov for initiativ fra min side.

SPØRSMÅL NR. 1901

Innlevert 28. april 2024 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 6. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvorfor fremgår det av oppdragsbrevet til Justisdepartementet fra 2017 - sendt til Politidirektoratet, at det kun er politimesteren som skal autorisere de lokalt ansatte i PST, dersom det er slik at kravet om dobbel autorisasjon allerede var innført da brevet ble sendt?

BEGRUNNELSE:

Statsråden har flere ganger svart på spørsmål fra Stortinget og uttalt til VG at kravet om dobbel autorisasjon ble innført over tid, fra og med 2017. VG skriver denne uken om et oppdragsbrev fra 2017, hvor det fremgår at det kun var krav om én autorisasjon, <https://www.vg.no/nyheter/>

[innenriks/i/B0J3P9/mehl-nektet-vg-innsyn-i-oppdragsbrev-paa-grunn-av-rikets-sikkerhet](https://www.innenriks.no/i/B0J3P9/mehl-nektet-vg-innsyn-i-oppdragsbrev-paa-grunn-av-rikets-sikkerhet)

Videre fremgår det av artikkelen at daværende PST-sjef i brev av 2019 skriver at en autorisasjon fra sjef PST ville stå i fare for ikke å være rettslig bindende:

«PST vil med dette igjen understreke at autorisasjonssamtale skal gjennomføres av virksomhetens leder (...). Politimester i Vest er virksomhetens leder.»

Svar:

Jeg viser til mine tidligere svar til representanten Thorsvik om dette temaet jf. Stortingets spørsmål nr. 299 og nr.

331 i 2022 og nr. 1444 i 2024, samt svar til representanten Hagen på spørsmål 272 i 2022. I tillegg viser jeg til mitt svar til representanten under Stortingets spørretime 8. februar 2023.

Gjennom de tidligere svarene på skriftlige spørsmål fra representanten har jeg basert på innhentet informasjon fra PST, redegjort for deres praksis for autorisasjon av lokalt ansatte i PST. Som det der fremgår, har distriktsenhetslederne i PST to virksomhetsledere som begge vil autorisere vedkommende for tilgang til skjermingsverdig informasjon innenfor sitt ansvarsområde, nemlig stedlig politimester og Sjef PST. For distriktsenhetslederne gjennomføres det følgelig to autorisasjonssamtaler.

De lokalt ansatte ved PSTs distriktsenheter blir deretter autorisert av sin leder i én autorisasjonssamtale, der både autorisasjonsansvaret til Sjef PST og stedlig politimester omhandles. Avsnittet i brevet representanten viser til omhandler autorisasjon for tilgang til skjermingsverdig informasjon innenfor stedlig politimesters ansvarsområde.

For en mer inngående beskrivelse av praksisen for autorisasjon viser jeg til PSTs redegjørelse av 11. november 2022, som var vedlagt mitt svar til Stortinget på skriftlig spørsmål nr. 331 i 2022.

SPØRSMÅL NR. 1902

Innlevert 28. april 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 7. mai 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Planlegger regjeringen å foreta seg noe for å straffe aktører som vinner anbud på åpenbart for lave kostnadsanslag - hva skal til for å miste et anbud?

BEGRUNNELSE:

Nylig konkluderte Luftfartstilsynet med at det danske flyselskapet DATs flyginger i Norge gjennomføres av et litauisk datterselskap der piloter og kabinansatte kommer fra bemanningsforetak registrert på Malta og Kypros. Det var LO-forbundet Norsk Flygerforbund som krevde at Luftfartstilsynet undersøker DAT. DAT flyr i dag statsfinansierte ruter: Oslo-Stord, Oslo-Florø og Oslo-Røros.

Ifølge Norges Flygerforbund krever anbudsvilkårene at det stilles krav til faste ansettelse og lønn. Forbundet mener at det er krevende å se at selvstendige oppdragstakere engasjert gjennom et bemanningsbyrå på Malta eller Kypros er å anse som fast ansatte. De mener praksisen med datterselskap fra Litauen er sosial dumping. Norsk flygerforbund hevdet også at DAT bryter anbudskriteriene og norsk lov. Ifølge flygerforbundet, er konsekvensen et svekket luftfartsmarked hvor DAT har hatt muligheten til å underby seriøse konkurrenter.

Svar:

Kampen mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping er en viktig sak for regjeringen. Slik det er varslet i Hurdal-

splattformen, har regjeringen derfor etablert en Norgesmodell for offentlige anskaffelser. Modellen omfatter flere tiltak og vil utvikles dynamisk for å bidra til å sikre et trygt arbeidsliv. Formålet er å fremme anstendige arbeidsforhold gjennom offentlige anskaffelser.

Jeg kjenner ikke nærmere til vurderingene som er gjort i den konkrete saken som omtales i begrunnelsen. Her viser jeg til samferdsministerens svar på spørsmål nr. 1900 til skriftlig besvarelse. Mitt svar knytter seg derfor til hva offentlige oppdragsgivere generelt kan gjøre for å hindre at unormalt lave tilbud vinner frem i en anbudskonkurranse mv.

Anskaffelsesregelverket inneholder en rekke avvisningsgrunner. Avvisning innebærer at en leverandør ikke får delta i konkurransen. Regelverket gir for eksempel mulighet til å avvise tilbydere som inngir et tilbud som virker unormalt lavt i forhold til ytelsen, jf. forskrift om offentlige anskaffelser § 24-9. Hvis oppdragsgiver mottar et tilbud som virker unormalt lavt, skal oppdragsgiveren innhente nærmere opplysninger om tilbudet. Hvis opplysningene ikke i tilstrekkelig grad kan forklare den lave prisen, kan leverandøren avises.

Anskaffelsesregelverket regulerer i liten grad forholdet mellom leverandør og oppdragsgiver etter at kontrakt er signert. Regelverket gir enkelte muligheter til å si opp kontrakt, jf. forskrift om offentlige anskaffelser § 28-3. Adgangen til å si opp kontrakt reguleres imidlertid i hovedsak av innholdet i den konkrete kontrakten og den alminnelige kontraktsretten. Hvilke sanksjoner oppdrag-

sgiver kan gjøre gjeldende ovenfor leverandør, vil dermed bero på en konkret vurdering.

Eventuelle endringer i anskaffelsesregelverket bør utredes grundig. Regjeringen satte i november 2022 ned et lovutvalg som skal foreslå et revidert regelverk for offentlige anskaffelser. Utvalget har i sin første delut-

redning kommet med vurdering av hvordan kravene til sosial bærekraft, herunder menneskerettigheter og bekjempelse av sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, bør tydeliggjøres. Utvalgets forslag har vært på høring, og jeg vil vurdere den videre oppfølgingen grundig.

SPØRSMÅL NR. 1903

Innlevert 28. april 2024 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 6. mai 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Gjør statsråden noe for å rydde opp i de mange personvernfeilene i Nav, og når kan vi vente oss at Nav-ombudet som Stortinget enstemmig vedtok å opprette for snart tre år siden faktisk blir opprettet?

BEGRUNNELSE:

Den siste tida har Arbeids- og velferdsetaten vært hjemsoekt av en rekke personvernsskandaler. I november i fjor ble det kjent at Datatilsynet har gitt Nav en bot på 20 millioner kroner for brudd på personvernet. I april i år har Sivilombudet gitt Nav refs for brudd på taushetsplikten da etaten sendte informasjon om en bruker til hennes nye fastlege før brukeren hadde rukket å møte legen selv.

I tillegg har Klassekampen skrevet flere urovek-kende saker om lemfeldig behandling av personvernopplysninger i Nav. For eksempel har ansatte i Nav slått opp hele 295 ganger i mappa til leder for AAP-aksjonen Elisabeth Thoresen siden 2017. Dette skjer til tross for at Thoresen ikke har noen aktiv sak i Nav. Tillitsvalgt i Nav Harald Langstad har på sin side opplevd urettmessige oppslag i sine opplysninger fordi hans mor har hatt en pågående sak om gjenlevendepensjon (Nav har etter påtrykk fra Langstad beklaget oppslagene i hans mappe).

Det er lite som tyder på at ledelsen i Nav tar disse sakene på tilstrekkelig alvor. Nav bestrider fremdeles boten fra Datatilsynet, og nekter for å ha gjort noe galt i forhold til Elisabeth Thoresen. Til tross for at Thoresen har løst Nav fra taushetsplikten, vil ikke etaten svare på på konkrete spørsmål fra pressen om hva de mange oppslagene i hennes mappe skyldes. Dette reiser spørsmål om Nav er i stand til å rydde opp i de mange personvernfeilene i etaten selv, eller om statsråden bør ta affære for å sikre at Nav endrer praksis. Spørsmålsstiller ønsker derfor svar på om det er statsrådets holdning at Nav kan løse

dette på egen hånd, eller om hun ser for seg andre grep som kan sikre bedring i Navs behandling av sensitive personopplysninger.

En instans som kunne ha kontrollert Nav i en situasjon som denne, er et uavhengig Nav-ombud. Stortinget vedtok enstemmig å opprette et slikt ombud i mai 2021. Det er snart tre år siden. Fremdeles er det ingen tegn til at regjeringen har tenkt å følge opp dette enstemmige stortingsvedtaket. Når kan vi vente oss at regjeringen igangsetter arbeidet med å etablere et Nav-ombud i tråd med hva Stortinget har vedtatt.

Svar:

Personvern

Arbeids- og velferdsetaten forvalter store mengder opplysninger om hele Norges befolkning. En stor andel av disse personopplysningene er svært sensitive for den det gjelder. Det er viktig at etaten behandler disse opplysningene på en sikker måte i tråd med personvernregelverket. Folk skal føle seg trygge på at personopplysningene brukes til det de skal og på lovlig vis.

For at Arbeids- og velferdsetaten skal kunne gjøre jobben sin og hjelpe folk så effektivt som mulig, trenger de å innhente personopplysninger. Det er Stortinget som bestemmer hvilke lovhjemler etaten skal ha for å kunne gi brukerne riktig og rask hjelp til stønader og tjenester. I tillegg har Stortinget lagt vekt på at etaten skal ha nødvendig kontroll med at fellesskapets midler ikke misbrukes.

Det å innhente og lagre så mange personopplysninger er et stort ansvar, og jeg forventer at etaten har rutiner og systemer som beskytter personopplysningene slik at disse blir behandlet i tråd med personvernreglementet. Etter den sterke kritikken som er kommet fra Datatilsyn-

et, har det vært naturlig at både Arbeids- og velferdsdirektoratet og departementet ser grundig på hvordan arbeidet med personvern følges opp. Det er vi allerede i gang med.

Jeg har hatt møte med Arbeids- og velferdsdirektoratet for å få informasjon og forsikring om at arbeidet med personvern er høyt prioritert og at det foreligger planer for å følge opp avvikene Datatilsynet peker på. Kritikken fra Datatilsynet handler i stor grad om at for mange som jobber i etaten har tilgang til informasjon om for mange brukere. Selv om tilgang til informasjon er nødvendig for å sikre at folk får riktig hjelp innen rimelig tid, er det viktig at personvernet ivaretas.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har derfor gjennom en årrekke prioritert personvern høyt, både ved å gjennomføre modernisering av en rekke gamle IT-systemer og bygge opp solid personvernkompetanse både sentralt og lokalt. Alle som jobber i etaten har taushetsplikt og får obligatorisk opplæring i de strenge reglene for personvern som gjelder. Dersom ansatte bryter reglene, får det alvorlige konsekvenser for den enkelte. Alle meldinger og mistanker om urettmessige oppslag blir fulgt opp.

I 2020 ble det gjennomført et større arbeid med å vurdere nåsituasjonen og konkretisere hvilke forbedringsområder etaten burde prioritere i en 3-5 års periode. Dette dannet grunnlaget for årlige tiltaksplaner med budsjett på flere hundre millioner kroner hvor det blant annet nå er anskaffet nytt sentralt tilgangsstyringsverktøy som innføres for alle fagsystemene i etaten i 2024 og 2025.

Mange av fagsystemene er gamle og utdaterte, og det tar tid å endre dem. Moderniseringen av Arbeids- og velferdsetatens mange systemer har vært og er fortsatt nødvendig for å gi bedre tjenester, men også for å kunne etterleve krav til sikkerhet og personvern på en best mulig måte. Dette har vært og er et prioritert arbeid.

Etterlevelse av personvernregelverket er et kontinuerlig arbeid. Teknologisk utvikling gjør at man kan og må håndtere personvern på nye måter, noe som gjør at det alltid er rom for endringer og forbedringer. Arbeids- og velferdsdirektoratet har derfor løpende tiltaksplaner for å forbedre sine personvernrutiner.

Det er viktig for tilliten til Arbeids- og velferdsetaten og offentlig forvaltning at vi behandler personopplysninger på en sikker måte. Dette er et område jeg nå er forsikret om at etaten tar på det største alvor og arbeider systematisk med å forbedre. Det er et arbeid jeg vil følge i styringsdialogen fremover.

Nav-ombud

Jeg er opptatt av at alle som er i kontakt med Arbeids- og velferdsetaten møter en brukervennlig forvaltning der god rettsikkerhet er ivaretatt, og der det er mulig å klage på vedtak eller på en enkel måte klage på behandling eller påpeke systemsvikt.

Det var noe av bakgrunnen for at det høsten 2021 ble nedsatt et offentlig utvalg for å gjennomføre en helhetlig gjennomgang av klage- og ankesystemet i Arbeids- og velferdsetaten og Trygderetten.

Utvalgets oppdrag var tredelt; vurdere den overordnede organiseringen av klage- og ankesystemet, vurdere forslag til tiltak for å redusere tidsbruken i klagebehandlingen, og vurdere forslag til tiltak for å begrense antallet klager og anker.

Dette er grunnleggende spørsmål i arbeidet med å styrke brukernes rettsikkerhet og sikre god kvalitet i saksbehandlingen.

Departementet har sammen med Trygderetten, Arbeids- og velferdsdirektoratet og berørte departementer foretatt en grundig gjennomgang av funnene som utvalget la frem i NOU 2023:11 Raskt og riktig.

På bakgrunn av dette er det igangsatt et bredt utviklingsarbeid i Arbeids- og velferdsetaten for å bedre kvaliteten i saksbehandlingen. Det er også iverksatt tiltak i Trygderetten for å effektivisere saksbehandlingen.

Som opplyst i Meld. St. 4 (2023-2024), ønsker regjeringen nå å gjøre en helhetlig vurdering av hvordan brukernes rettsikkerhet best mulig skal bli ivaretatt.

Det er flere forskjeller mellom de ulike statlige ombudsordningene. I hovedsak kan det skilles mellom ombud som skal operere på systemnivå uten å gå inn i enkelt saker - og ombud som i stor grad er forutsatt å behandle enkeltsaker som bringes inn til ombudet av brukere og/eller andre som ønsker bistand i en konkret sak.

Til tross for omfattende ressursbruk vil et ombud kun ha mulighet til å bistå et mindretall av Nav-brukere. Erfaring fra etablerte ombud tilsier også at mange henvendelser som kunne vært rettet direkte til forvaltningen, vil bli kanalisert gjennom ombudet med betydelig ressursbruk både for bruker, ombudet og forvaltningen.

Klager på Nav utgjør også en stor andel av Sivilombudets saker. Det illustrerer at Sivilombudet har en betydelig ombudsfunksjon for brukere av arbeids- og velferdsforvaltningen.

Spørsmålet om innføring av et eget Nav-ombud må derfor ses i en bred forvaltningsmessig og rettsikkerhetsmessig sammenheng, og ikke minst i lys av de tiltakene som nå gjennomføres på bakgrunn av funn og anbefalinger i NOU 2023:11 Raskt og riktig.

Jeg vil derfor komme tilbake til Stortinget og orientere om det samlede arbeidet med tiltak for å ivareta brukernes rettsikkerhet i budsjettet til høsten.

SPØRSMÅL NR. 1904**Innlevert 28. april 2024 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 6. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at politibåtene faktisk kan brukes?

BEGRUNNELSE:

TV2 hadde 25. april en sak om de nye politibåtene der overskriften slår fast at det er en fadese. Det er flere tekniske feil med båtene og båtene tilfredsstillende heller ikke forskriften. Om politiets egne båter bryter med regelverket fremstår det klønete.

Svar:

Dette er en anskaffelse som er gjennomført av Politidirektoratet (POD) og deres underliggende organer. POD opplyser at det foreløpig er bestilt og levert 6 båter.

POD opplyser at planene for anskaffelse, testing og utlevering er overholdt. Etter noe bruk er det imidlertid

dukket opp enkelte tekniske feil. Ifølge direktoratet har det ikke vært mulig å oppdage dette gjennom testingen som ble utført før båtene ble levert.

Leverandøren har i samarbeid med Politiets Fellestjenester fortløpende håndtert de feilene som er innmeldt av politidistriktene, og det er per i dag få som ikke er løst.

Jeg legger til grunn at de feil som har oppstått utbedres raskt og at alle båtene kan brukes etter intensjonen.

POD har, i samarbeid med Politiets Fellestjenester, opprettet dialog med Sjøfartsdirektoratet for å undersøke de aktuelle båtene, samt tydeliggjøre kravene i denne forbindelse og undersøke behov for evt. dispensasjoner. POD har ikke iverksatt et generelt bruksforbud knyttet til båtene.

Politibåtene bidrar til å lage en mer helhetlig sjøtjeneste, og at tiltaket øker den operative evnen og beredskapen langs kysten.

SPØRSMÅL NR. 1905**Innlevert 28. april 2024 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 8. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva vil ministeren foreta seg for å redusere helsekøene innen kvinnehelse og å sikre kvinner et bedre helsetilbud, og tar ministeren den nasjonale mangelen på gynekologer og spesialister alvorlig?

BEGRUNNELSE:

I BA 26 april kan vi lese at:

"4 av 17 gynekologiske kirurger har sagt opp jobben. KK sliter med å rekruttere nye. – Arbeidspresset har for mange over tid vært stort."

Dette i en tid der det er nasjonal mangel på gynekologer og det ikke utdannes nok spesialister på fagområdet. Samtidig ser vi at køene øker for en rekke operasjoner

innen kvinnehelse som regjeringen har lovet at de skal prioritere.

Svar:

I Nasjonal helse- og samhandlingsplan har regjeringen lagt fram flere tiltak og virkemidler for å redusere ventetider og utvikle vår felles helsetjeneste. Planen skal bidra til å møte en av de store utfordringene i tjenestene våre, knapphet på helsepersonell. Tiltakene sikter mot en helhetlig utvikling i tjenestene som vil komme alle fagområder til gode.

Når det gjelder legespesialister har vi for det første opprettet flere LIS1-stillinger, slik at leger som skal spesialisere seg får tatt spesialistutdanningens første del. Det er nå i alt 1 185 stillinger å søke på årlig. I tillegg har regje-

ringen foreslått å øke kapasiteten i LIS1 ytterligere ved å åpne for at sykehus og kommuner kan opprette LIS1-stillinger innenfor egne budsjetter, i tillegg til stillinger som er nasjonalt fastsatt. Flere LIS1-stillinger er viktig, slik at vi kan utdanne flere legespesialister.

Videre har vi gitt oppdrag til de regionale helseforetakene om å utarbeide nasjonal oversikt over og analyser av behov for kompetanse og personell. Dette gjelder også det nasjonale behovet for ulike grupper av legespesialister. Behovene skal sees i lys av den faglige utviklingen, utdanningskapasiteten og avgang i tjenesten. Dette

arbeidet vil gi et grunnlag for å utdanne helsepersonell, også spesialister innen fødselshjelp og kvinnesykdommer. Ansvaret for å utdanne legespesialister i tråd med behov ligger til de regionale helseforetakene.

Regjeringen prioriterer kvinnehelse og er opptatt av å sikre likeverdige tjenester til alle. Kvinnesykdommer har fått for liten oppmerksomhet. Derfor følger regjeringen opp kvinnehelseutvalget, som la fram sin utredning i fjor, med en kvinnehelsestrategi som skal fremme kvinnehelse og bidra til likeverdige helsetjenester.

SPØRSMÅL NR. 1906

Innlevert 28. april 2024 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 6. mai 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for status i arbeidet med å utvide Gjeldsregisteret til å omfatte alle typer gjeld, både med og uten sikkerhet, samt når vi kan forvente at de utvidelsene et samlet Storting har vedtatt vil være på plass, og kan statsråden også bes om å gjøre rede for arbeidet som har vært gjort for å avklare konsekvensene for personvernet og for plassering av Gjeldsregisteret i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Stortinget behandlet i mai 2022 et representantforslag fra Høyre og vedtok enstemmig å be regjeringen utvide gjeldsregisteret slik at det inneholder alle typer gjeld, både med og uten sikkerhet.

Regjeringen sendte i juli 2022 et forslag om en endring i gjeldsinformasjonsforskriften på høring, og fristen for høringsinnspill gikk ut 14. oktober 2022. Spørsmålstiller sendte et spørsmål til statsråden om fremdriften i arbeidet med å få på plass denne utvidelsen 26. september 2023, og statsråden svarte da at arbeidet hadde tatt noe lengre tid enn først forutsatt og at hun ville komme tilbake til Stortinget så snart som mulig. Det er nå ett og et halvt år siden høringsfristen gikk ut og mer enn et halvt år siden forrige spørsmål.

Det er fremdeles et stort behov for å få forbedret og effektivisert arbeidet med å hjelpe mennesker med å få en enklere og mer komplett oversikt over egen gjeld. I Prop. 67 L (2023-2024), som nå er til behandling på Stortinget, skriver regjeringen blant annet at det fremdeles er store problemer på forbrukslånsmarkedet. Det har vært en øk-

ning i antall inkassosaker på over 4000 saker fra 2022 til 2023, og om lag en tredjedel av all utestående forbruksgjeld i 2023 er misligholdt. Mengden forbruksgjeld har vært økende de siste årene, og tall fra Gjeldsregisteret viser at det har vært en økning på hele 9,6 milliarder kroner fra januar 2023 til januar 2024 – en økning på 6,3 prosent. Regjeringen skriver i proposisjonen også at personer med behov for bistand møter til dels lang ventetid for å få time hos en økonomisk rådgiver. Et mer komplett Gjeldsregister vil både sikre at de som trenger det mest får en bedre oversikt over samlet gjeld, og det vil også kutte tiden det tar for gjeldsrådgivere å få oversikt over disse menneskenes gjeld og også frigjøre tid slik at flere kan hjelpes raskere. En utvidelse av Gjeldsregisteret til å omfatte både sikret og usikret gjeld er derfor langt på overtid.

For øvrig vises det til begrunnelse gitt i tidligere stilt spørsmål i dokument nr. 15:3251 (2022-2023).

Svar:

Gjeldsregisterordninga har no vore verksam i snart fem år, og den ser ut til å fungere godt og etter føremålet. Mengda forbrukskreditt har auka noko den seinare tida, men misleghaldet av slik gjeld er no lågare enn på lang tid. Ein rapport frå Finanstilsynet som vart publisert i april i år, viser til dømes at misleghaldet av forbrukskreditt var 7 prosent ved utgangen av 2023, medan det var på 22 prosent ved utgangen av 2021. Dette er ei utvikling som vi har håpa på. Det er ikkje sikkert at heile denne nedgangen kan tilskrivast gjeldsregisterordninga, men eg føler med trygg på at den har bidrege mykje.

Som representanten nemner, har det vore vurdert om ordninga bør utvidast med anna gjeld, og eit forslag om utvidning med bustad- og bilgjeld har vore på høyring. Om dei nærare omstende kring dette, viser eg til mitt svar 3. oktober 2023 på skriftleg spørsmål 3521 av 26. september 2023. Som der nemnd, er det knytt nokre vanskelege personvern vurderingar til spørsmålet om utviding, mellom anna om føremålet med lova i det heile opnar for dette. Det er lite som tyder på at det er fordi bustad- og

bilgjeld ikkje er med i gjeldsregistra at kredittvurderingane sviktar, og enkelte får gjeldsproblem. Ei utviding må derfor grunnast på anna måte enn at den vil motverke gjeldsproblem i hushalda. Vurderinga vår er derfor at det av omsyn til personvernet er naudsynt å gjere endringar i lovas føremål om ordninga skal utvidast. Det må gjerast ved ei lovendring, og eg vil difor sette i gang arbeid med eit høyringsnotat med framlegg om utviding av føremålet i lova og kva slags gjeld registra skal kunne innehalde.

SPØRSMÅL NR. 1907

Innlevert 28. april 2024 av stortingsrepresentant Turid Kristensen

Besvart 7. mai 2024 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for status i arbeidet med å få på plass en handlingsplan for en tryggere idrett og forebygging av kroppsmisnøye og spiseforstyrrelser i idretten, samt når det er ventet at Kultur- og likestillingsdepartementet, i samarbeid med Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet, vil legge frem sitt forslag til handlingsplan?

BEGRUNNELSE:

Stortinget behandlet i møte 26. april 2023 et representantforslag fra Høyre om en tryggere idrett og forebygging av kroppsmisnøye og spiseforstyrrelser i idretten. Stortinget ba i den forbindelse regjeringen om å sette ned en tverrfaglig, koordinerende kompetansegruppe hvor Norges idrettsforbund inviteres til administrativt å lede utarbeidelsen av et forslag til en handlingsplan for en tryggere idrett og forebygging av kroppsmisnøye og spiseforstyrrelser i idretten.

Stortinget ba også regjeringen om å legge frem et forslag til en handlingsplan for en tryggere idrett og forebygging av kroppsmisnøye og spiseforstyrrelser i idretten, som bygger på forslaget utarbeidet av en tverrfaglig, koordinerende kompetansegruppe. Dette forslaget til handlingsplan skal legges frem i et samarbeid mellom Kulturdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet.

Norges idrettsforbund leverte sitt forslag til handlingsplan til departementet i desember 2023, for snart fem måneder siden. Idrettsforbundet fremmet i denne en rekke forslag til tiltak. Det er viktig at både myndighetene og idretten selv sørger for at idretten blir en tryggere are-

na, spesielt for ungdom. En tverrsektoriell handlingsplan vil kunne være et godt virkemiddel for å oppnå dette.

Svar:

Kultur- og likestillingsdepartementet mottok arbeidsgruppas utkast i desember 2023 og har i løpet av 2024 hatt møter med både arbeidsgruppa og Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite (NIF). Arbeidsgruppas utkast har også vært til uttalelse hos hhv. Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komite (NIF), Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) og Kunnskapsdepartementet (KD).

Planen arbeidsgruppa har presentert inneholder hovedsakelig tiltak innenfor NIFs arbeidsområde og NIF stiller seg på administrativt nivå bak planen. I samarbeid med ovennevnte aktører er KUD nå i ferd med å ferdigstille et rammeverk for å synliggjøre mulighetsrommet for oppfølging av arbeidsgruppas forslag.

SPØRSMÅL NR. 1908**Innlevert 28. april 2024 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 7. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli****Spørsmål:**

Voldskriminaliteten i Agder er urovekkende, og voldskriminaliteten i Kristiansand blant 10-14 åringer økte med vanvittige 181 prosent fra 22-23 og 490 prosent fra 2019-2023. Disse tallene er vesentlig høyere enn Oslos økning. Allikevel har Agder politiet i liten grad fått mer ressurser til å ta tak i situasjonen.

Hva gjør regjeringen konkret for å ta tak i denne urovekkende negative utviklingen, spesifisert med hvilke konkrete tiltak som iverksettes, hvilke ressurser som tilføres og antall årsverk som event. økes/redueres?

BEGRUNNELSE:

På grunn av den voldsomme økningen i Kristiansand (og Agder) i denne aldersgruppen de siste årene er Kristiansand på topp i voldsforekomst blant 10-14 åringer per innbygger i samme aldersgruppe, foran Oslo. Ifølge tall fra POD og politidistriktene.

Samtidig har antall politiårsverk i Agder vært stabilt og var faktisk litt lavere i februar 2024 enn i sept. 2022, men har økt litt fra sept. til februar nå. Men samtidig har det vært stor befolkningsvekst i perioden slik at politidekningen i Agder uansett ikke har økt i perioden målt mot befolkningstall, men har vært stabil. Situasjonen er enda verre i en del andre politidistrikt som har fått store kutt, men Agder sliter med ekstrem økning i ungdomskrim og burde hatt en stor økning.

Det er meget bekymringsfullt med en slik rekordstor økning i ungdomskriminaliteten og spredning av svenske kriminelle nettverk, samtidig som politiet ikke gis ressurser til å imøtegå dette, men snarere bygges ned flere steder.

Antallet barnevernsinstitusjoner i Agder er også en del av bildet, og er en del av bildet med at Sørlandet har den absolutt verste utviklingen i hele landet nå. Overrepresentasjonen av barnevernsplasser er med stor sannsynlighet uklok og bidrar negativt.

Dette kombinert med den manglende bruken av tvang og sikring på norske barnevernsinstitusjoner gjør at enkelte meget voldsparete og aktivt kriminelle ungdom kan herje fritt i Agder, og regjeringen virker i liten grad å ta det innover seg, eller komme med tiltak.

Det er av interesse å høre om regjeringen planlegger noe for å ta tak i denne negative utviklingen.

Svar:

Et tilstedeværende politi er viktig for å forebygge kriminalitet, spesielt blant barn og unge. Regjeringens handlingsplan Trygghet i hverdagen, som ble lagt fram i oktober i fjor, peker ut en tydelig retning for et politi som er til stede for – og i – lokalsamfunn i hele landet, og som kan bidra til å skape trygghet og forebygge kriminalitet der folk bor.

Noe av det viktigste vi gjør for å hindre at barn og unge rekrutteres til kriminalitet er å forebygge utenforskap og sosiale problemer. Her er det i hovedsak andre enn justissektoren som må bidra og kommunene har en viktig rolle. Vi er avhengig av et godt samarbeid på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer og med frivillig sektor.

Økningen i anmeldt kriminalitet blant barn og unge, særlig økningen i gruppen under 15 år i storbyene, gir grunn til skjerpert innsats. Den største økningen består av mindre alvorlige forhold, men det er også flere utviklingstrekk som peker på utfordringer samfunnet må ta på alvor, blant annet økt voldsbruk blant de yngste. Derfor fremmet regjeringen i fjor høst et viktig lovforslag som blant annet skal gi bedre og raskere straffereaksjon for ungdom som var mellom 15 og 18 år da lovbruddet ble begått, jf. Prop. 139 L (2022-2023). Stortinget sluttet seg til disse endringene.

Regjeringen prioriterer politiet høyt og har derfor gjennomført flere store økninger av politiets budsjett. Agder politidistrikt har et budsjett på om lag 930 mill. kroner i 2024, noe som er om lag 30 pst. høyere enn i 2021 (i nominelle kroner). I samme periode har antall ansatte økt noe. Samtidig har den endrede sikkerhetspolitiske situasjonen og høy prisvekst skapt utfordringer, også for politiet. Derfor har regjeringen varslet at vi vil foreslå en varig budsjettøkning på 635 mill. kroner i revidert nasjonalbudsjett i år til politiet, som blant annet skal gå til å opprettholde politibemanningen. Dette for at politiet skal ha stabile rammevilkår for å løse sitt samfunnsoppdrag i hele landet.

Det er politimesteren som fordeler ressursene i eget politidistrikt, og har mulighet til å sette inn ressurser hvor behovet er størst basert på lokale utfordringer.

SPØRSMÅL NR. 1909**Innlevert 29. april 2024 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 6. mai 2024 av forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Hoel****Spørsmål:**

Jeg viser til mitt spørsmål 1824 (2023-2024) og statsrådets svar på dette.

Kan jeg få en oversikt over ventetid i snitt og median per kategori siden NOKUT ble opprettet?

Svar:

Det har ikkje vore mogleg å skaffe talla tilbake i tid som stortingsrepresentant Kari Anne Jønnes ynskjer innan dei fristane som Stortinget har sett for handsaming av spørsmål til skriftleg svar.

Ein konsekvens av den store auken i talet på søknader om akkreditering til NOKUT er lang liggjetid. Dette har vore ei utfordring sidan 2022/2023. Det er viktig å leggje til at sjølve saksbehandlingstida ikkje har vorte lengre, tvert imot har saksbehandlinga vorte effektivisert det siste året. Den sterke veksten i talet på studieplassar i fagskulesektoren dei siste åra er hovudårsaka til at det tek lengre tid frå ein søknad er motteken, til saksbehandlinga av han kjem i gang.

I 2023 var median total saksbehandlingstid for akkreditering av master- og bachelorutdanninger 359 dagar. For fagskuleutdanninger finst ikkje tilsvarende data, men saksbehandlingstida (frå søknaden er motteken til den er ferdig behandla) har hatt ein auke på grunn av fleire søknader. NOKUT har hatt eit mål om at alle søknader om fagskuleutdanning skulle bli behandla innan neste søknadsfrist. Dette blei ikkje oppnådd i 2023.

For institusjonsakkreditering av universitet og høyskular var median saksbehandlingstid på 431 dagar i 2023. For søknader om fagområdeakkreditering av fagskular har ambisjonen vore at dei skal bli ferdigbehandla innan neste søknadsfrist, ein ambisjon NOKUT har oppnådd. Her har det mellombels berre vore éin årleg frist, det vil det også vere i 2024.

Søknader om akkreditering av ph.d.-studium er meir omfattande og krev lengre saksbehandlingstid. Ambisjonen til NOKUT for denne typen søknader har vore 15 månader, og det har i stor grad vorte oppnådd. For søknader om akkreditering av ph.d.-studium er det éin søknadsfrist i året.

SPØRSMÅL NR. 1910**Innlevert 29. april 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 13. mai 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Hva er årlig kostnad til DOFFIN, og hvor mye kan det offentlige spare på å gjøre som Danmark og kun gå over til kunngjøringer på den europeiske løsningen TED?

BEGRUNNELSE:

Norge har en egen kunngjøringsplass (DOFFIN) for offentlige anskaffelser lokalt i Norge. Andre land, eksempelvis Danmark, har utviklet dette helt. I Danmark brukes kun TED, som er på europeisk nivå.

Svar:

Doffin er en felles kunngjøringstjeneste for offentlige anskaffelser som forvaltes av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Doffin formidler årlig omkring 20 000 kunngjøringer. Dette dekker en vesentlig andel av de omtrent 740 milliarder kronene offentlige anskaffelser utgjør årlig.

I tillegg til å være nasjonal kunngjøringsplattform, har Doffin også andre funksjoner. Doffin videresender blant annet kunngjøringer til EUs anskaffelsesplattform, TED. Det følger av EØS-avtalen og anskaffelsesregelverket at oppdragsgivere skal kunngjøre anskaffelser over visse terskelverdier i hele EØS-området via TED.

Doffin er de siste årene videreutviklet av DFØ, blant annet som følge av digitaliseringen av kunngjøringskjemane som benyttes i TED. Digitaliseringen stiller store krav til funksjonalitet i Doffin, og det er derfor gjort omfattende endringer i løsningen.

Det er ikke anledning til å publisere kunngjøringer på norsk i TED, siden norsk ikke er et offisielt EU-språk. Derfor legger Doffin til rette for at oppdragsgivere kunngjør på norsk i Doffin, mens Doffin oversetter kunngjøringen til engelsk før den sendes videre til TED. Doffin tilbyr i denne sammenheng en gratis oversettingstjeneste basert på kunstig intelligens, som forenkler prosessen for oppdragsgiverne. Det er anslått at tjenesten sparer offentlige oppdragsgivere for anslagsvis 3 millioner kroner årlig sammenlignet med en løsning hvor hver enkelt oppdragsgiver oversetter kunngjøringen selv. Doffin tilbyr også veiledning til kunngjøringsprosessen på norsk.

Videreutviklingen av Doffin er nå i sluttfasen, og Doffin vil etter planen være i ordinær drift fra 2025. Totale årlige forvaltningskostnader for Doffin er ventet å være

rundt 11,5 millioner kroner. Disse tallene er usikre, da dette er estimater for fremtidig forvaltning.

En nedleggelse av Doffin vil innebære at kostnader overføres fra DFØ til offentlige oppdragsgivere og private leverandører. For oppdragsgivere vil dette være kostnader knyttet til å utarbeide kunngjøringer på engelsk eller annet EU-språk, og kostnader knytte til selve kunngjøringen i TED. For leverandører, og særlig små og mellomstore bedrifter, kan det bli vanskeligere å finne frem til konkurranser i TED. Dette kan igjen føre til redusert konkurranse om offentlige kontrakter.

I spørsmålet vises det til at Danmark har utviklet sin kunngjøringsportal og kun bruker EUs anskaffelsesplattform, TED. Danmark har imidlertid også Udbudsportalen (udbud.dk). Her publiseres enkelte grupper av kunngjøringer. Flere land i EU har enten én eller flere nasjonale kunngjøringsdatabaser. Norske Doffin kan ikke sammenlignes direkte med EU-landenes nasjonale kunngjøringsportaler, fordi TED ikke aksepterer kunngjøringer på norsk.

SPØRSMÅL NR. 1911

Innlevert 29. april 2024 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 8. mai 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Vil statsråden ha mer lekbasert læring i barnehagen, eller vil hun lytte til de ansatte som advarer mot dette?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har det vært mye diskusjoner rundt lekbasert læring. Både ekspertgruppen om betydningen av barnehage, skole og SFO for sosial utjevning og sosial mobilitet, og mannsutvalget har pekt på dette som tiltak i for å gjøre barnehagebarn mer "skoleklare". Samtidig har forskere som Per Brodal og tillitsvalgte i Utdanningsforbundet advart om at dette både er et grunnleggende feil fokus, og at det går på bekostning av de ansattes faglige autonomi. Det har derimot vært vanskelig å få klarhet i hva kunnskapsministeren selv mener i denne saken. Rødt er kritiske til at det skal innføres mer "skole" i barnehagen gjennom lekbasert læring, og tror det er flere andre grep som bør tas for å sikre bedre barnehager. Regjeringen har selv vært opptatt av å innføre en tillitsreform der de ansatte skal få mer å si og mer makt til å ta egne faglige vurderinger. Slik blant annet tidligere kunnskapsminister

Brenna uttrykte til Dagsavisen 22.10.21, den gang om lærerne i skolen:

"Jeg vil starte med å lytte og gå i dialog med de som jobber i skolen og høre hva de opplever at er deres behov. Mitt mål er ikke å legge flere krav og forventninger og pålegg på skolen. Mitt mål er at vi skal jobbe oss sammen til en felles forståelse av hva vi trenger, og hva som skal til for at vi kommer nærmere målet om at alle unger skal lykkes i den norske skolen."

Svar:

Jeg vil først og fremst si at lek er en viktig og helt nødvendig del av barns liv, og barna skal få leke både i barnehagen og skolen. Lek er viktig for at barn skal ha det bra og utvikle vennskap. Leken har stor verdi i seg selv. For meg er også læring et positivt ladet begrep, og lek er viktig i alle barn og unges læring og utvikling.

Rammeplan for barnehagen er tydelig på at barnehagen skal ivareta barnas behov for lek, at leken skal ha en sentral plass i barnehagen og at lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek og bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og

engasjement gjennom lek – både alene og sammen med andre. At barn får lære og utvikle seg gjennom lek og at det legges godt til rette for at alle barn inkluderes i lek er ikke å gjøre barnehagen til skole, men kjernen i tilbudet barnehagen skal gi barna våre.

Når det gjelder skolen, er lek omtalt både i overordnet del og i læreplanene for fag. Læreplanverket slår fast at lek er nødvendig for trivsel og utvikling, spesielt for de yngste barna. Det understrekes også at lærerne må følge elevenes utvikling og gi dem støtte tilpasset deres alder, modenhets- og funksjonsnivå.

Jeg har tillit til at lærere og ansatte i barnehager og skoler bruker sitt faglige og pedagogiske skjønn til det beste for barn og unges behov, interesser og forutsetninger, slik at de får mulighet til å lære og utvikle seg. Dette gjelder også hvordan de legger til rette for ulike typer lek.

Kunnskapsdepartementet har hatt rapporten Et jevnere utdanningsløp - Barnehage og skole/SFO som innsats mot ulikhet blant barn på høring og jobber nå med å lese og oppsummere innspillene for å få oversikt over hva ulike aktører, herunder lærere og ansatte i barnehager og skoler, mener om forslagene. Høringsinnspillene er viktige i arbeidet med å vurdere forslagene i rapporten. Vi ser også forslagene og høringsinnspillene i sammenheng med annen kunnskap vi har om barnehager og skoler.

Våren 2025 skal regjeringen legge fram en stortingsmelding om sosial utjevning og mobilitet. Løken-rapporten vil, sammen med høringsuttalelsene, inngå som en del av et bredt kunnskapsgrunnlag i dette arbeidet. Det samme gjør blant annet rapporten, En barndom for livet. Økt tilhørighet, mestring og læring for barn i fattige familier, og annen relevant forskning.

SPØRSMÅL NR. 1912

Innlevert 29. april 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 6. mai 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden åpne for å bygge nett i jord på Vestlandet – og ikke bare på Vestkanten?

BEGRUNNELSE:

Det er stor uro knyttet til nettutbyggingen mellom Samnanger og Kollsnes. Det handler primært om frykten for at naturen skal gå tapt. Statnett har lansert to traseer, som begge vil gå fra Samnanger gjennom Vaksdal, Osterøy, Alver og Askøy kommuner i ulike varianter. Statnett har allerede lagt bort den korteste traseen, som ville passert Bergen kommune. Samtidig ser vi at Statnett har lagt bort fra alternativet gjennom Bergen, på tross av at dette er kortere og får støtte av en rekke lokalpolitikere og Naturvernforbundet. Overfor Bergens Tidende uttaler prosjektleder i Statnett at dette alternativet vil by på store konflikter og båndlegge «attraktive områder for bebyggelse og næringsvirksomhet» (BT 29.4.2024). Samtidig uttaler Statnett at de ikke har vurdert jordkabel i detalj, et alternativ som kunne redusert konfliktnivået betraktelig. Staten har også åpnet for denne praksisen når det skal bygges nett mellom Oslo og Bærum. Skal vi ta naturkrisen på alvor, synes det unektelig klokere ut å bygge nett i jord gjennom bebygde områder heller enn å bygge en lengre trasé gjennom urørt natur.

Svar:

Representanten viser til en planlagt kraftledning mellom Samnanger og Kollsnes. Status for denne er at NVE har mottatt melding fra Statnett om 420 kV kraftledning mellom Samnanger transformatorstasjon i Samnanger kommune og omsøkt transformatorstasjon i Øygarden kommune. NVE skal gjennomføre høring av meldingen og fastsette utredningsprogram, før Statnett utarbeider en konsesjonssøknad med nødvendige utredninger. Konsesjonssøknaden må deretter behandles i NVE, før NVE avgir en innstilling til mitt departement.

Konsesjonsbehandling etter energiloven skal sikre at bygging og drift av strømmettet foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte, og at det tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt. Verken NVE eller Energidepartementet kan foregripe konsesjonsbehandlingen av fremtidige saker.

SPØRSMÅL NR. 1913**Innlevert 29. april 2024 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 3. mai 2024 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hurdalsplattformen sier at regjeringen vil "Fjerne ordningen med opprinnelsesgarantier".

Hva er status på dette arbeidet?

Svar:

Tilgang på rikelig med ren og rimelig kraft har i årtier vært et konkurransefortrinn for norsk industri. Regjeringen tar

industriens bekymring for at fornybar kraft som konkurransefortrinn undergraves av opprinnelsesgarantiordningen på alvor. Departementet vurderer derfor hvordan vi kan bidra til at norsk industris konkurransekraft ikke skal svekkes av opprinnelsesgarantiordningen, og utreder juridiske og økonomiske sider ved dette.

SPØRSMÅL NR. 1914**Innlevert 29. april 2024 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 6. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Nå som regelverket for EUs asyl- og migrasjonspakt er ferdigforhandlet og vedtatt i EU-parlamentet.

Hva er regjeringens holdning til EUs vedtatte asyl- og migrasjonspakt, eventuelt når vil regjeringen implementere denne og vil Norge delta i EUs solidaritetsmekanisme?

BEGRUNNELSE:

Justis- og beredskapsdepartementet omtalte 28. oktober 2020 da asyl- og migrasjonspakten ble lagt frem at screeningforordningen er Schengen-relevant, og at Norge med noen unntak ville være bundet av Eurodac III-forordningen gjennom vår tilknytning til Dublin-samarbeidet. Samt at AAMR-forordningen og forordningen om krisehåndtering er delvis dekket Norges Dublintilknytning. Om Eurodac III uttalte departementet at Norge i hovedsak har stilt seg positiv til endringene, og at departementet jobber med å implementere endringene. Om «solidaritetsmekanismen» i AAMR-forordningen uttalte daværende utenriksminister Huitfeldt i Europautvalget 15. september 2023 at Norge ikke ville være bundet av denne, men vil kunne delta frivillig. Huitfeldt varslet i samme møte at regjeringen vil komme tilbake med en vurdering av konsekvensene for Norge, og at eventuell deltakelse først

kan vurderes når regelverket er ferdigforhandlet. Onsdag 10. april 2024 ble EUs nye asyl- og migrasjonspakt som består av ti ulike lovforslag vedtatt i EU-parlamentet.

Svar:

Det er positivt at EU har lyktes å komme til enighet om pakten for migrasjon og asyl. De siste formelle stegene i prosessen med å vedta regelverkene i Pakten nærmer seg. Vi har sett gjennom ulike kriser at det er nødvendig at de europeiske landene samarbeider om håndtering av migrasjon. Pakten er helt sentral for at Europa skal lykkes med å møte migrasjonsutfordringene framover. De nye reglene vil gjøre EUs asylsystem mer effektivt samlet sett og styrke kontrollen med yttergrensene. Dette er Norge tjent med. I hovedtrekk er reglene i tråd med Norges ønske om å redusere sekundærbevegelser og misbruk av asylsystemet, samt en mer effektiv saksbehandling.

Norge omfattes kun av reglene i pakten som anses som Schengen-relevante. Representanten spør konkret om solidaritetsmekanismen i asyl- og migrasjonshåndteringsforordningen (AMMR). AMMR erstatter Dublin-forordningen og innfører klarere plikter for asylsøkere, reduserer insentiver for sekundærbevegelser og misbruk av asylsystemet, samt korter ned saksbehandlingsfristene. Når et medlemsland opplever migrasjonspress, må and-

re land bidra solidarisk. Dette kan gjøres enten ved å relokalisere asylsøkere, eller å gi finansielle eller alternative bidrag. Norge bindes ikke av den obligatoriske solidaritetsmekanismen, men det legges opp til at vi skal kunne delta frivillig. Dette må regjeringen komme tilbake til dersom det blir aktuelt.

I tråd med Norges tilknytningsavtaler til Schengen- og Dublin-samarbeidet, skal henholdsvis Rådet og Kommissjonen notifisere Norge om nye regelverk som faller

inn under anvendelsesområdet til de respektive avtalene når disse er vedtatt. Etter at Norge har blitt underrettet, må Norge på selvstendig grunnlag avgjøre om vi skal godta innholdet og innarbeide det i nasjonal rett. Norge har ikke blitt notifisert om regelverket enda, men arbeidet med å vurdere regelverkene er allerede i gang. Rettsaktene i pakten angir at reglene skal settes i verk to år etter formell vedtakelse.

SPØRSMÅL NR. 1915

Innlevert 29. april 2024 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 7. mai 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Vil statsråden sikre et statlig bidrag for å gi WorldSkills Norway stabile rammevilkår i revidert nasjonalbudsjett og i fremtidige nasjonalbudsjett?

Revidert nasjonalbudsjett for 2024, som legges frem 14. mai, er første anledning til å komme tilbake til saken. Regjeringen vil informere Stortinget om oppfølgingen av vedtaket i den forbindelse.

BEGRUNNELSE:

I skriftlig spørsmål besvart 10. april 2024 skriver statsråden:

"Et flertall i utdannings- og forskningskomiteen på Stortinget gjorde ved behandlingen av statsbudsjettet for 2024 et vedtak om å be regjeringen sikre et statlig bidrag for å gi WorldSkills Norway stabile rammevilkår slike at de kan arrangere skole-NM og andre yrkeskonkurranser, jf. Innst. 12 S (2023–2024). Regjeringen vil følge opp vedtaket og sikre et statlig bidrag. Vi vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte."

Bjørnar Valstad uttalte i en pressemelding:

"Vi føler det er stor støtte, både i regjering og på Stortinget, til at nasjonale yrkeskonkurranser er viktige for å fremme yrkesfagene. Men vi er nå kommet til et punkt hvor den politiske støtten er nødt til å gjenspeile seg i finansieringen."

Svar:

Jeg viser til svaret jeg ga stortingsrepresentanten 10. april i år om tilskuddet til WorldSkills Norway for å arrangere skole-NM. Som representanten skriver viste jeg i mitt svar til et anmodningsvedtak fra Stortinget om å sikre et statlig bidrag for å gi WorldSkills Norway stabile rammevilkår slik at de kan arrangere skole-NM og andre yrkeskonkurranser. Jeg svarte at regjeringen vil følge opp vedtaket og sikre et statlig bidrag, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1916**Innlevert 29. april 2024 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 7. mai 2024 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Vil opplæringskontorene fortsatt være en ansvarlig part i lærekontrakten og kunne signere som ansvarlig leder?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål i stortingets spørretime 24. april 2024 om opplæringskontorene, hvor jeg inviterte ministeren til å avklare tydelig opplæringskontorenes videre rolle. I etterkant av dette fikk jeg en tilbakemelding fra Harald Hansen i Byggmesterforbundet, som fortsatt savner en avklaring på hvordan Opplæringslovens § 7-12, Samarbeidsorgan for lærebedrifter (opplæringskontor), skal gjennomføres i praksis, når utkastet til forskrift tydelig sier at Opplæringskontorene ikke skal ha noe ansvar for opplæringen.

Det er fremdeles mange aktører som er bekymret for hva som vil skje med fagopplæringen og opplæringskontorenes rolle i dette arbeidet, og jeg håper at ministeren snart kan avklare dette spørsmålet, tydelig og skriftlig. Nå er vi snart i mai, og forskriften skal etter planen tre i kraft 1. august. Denne avklaringen haster.

Svar:

Jeg svarer med forbehold om at det ikke er helt klart for meg hva representanten mener med ansvarlig part og ansvarlig leder i sitt spørsmål. Jeg legger til grunn at spørsmålet dreier seg om hva det innebærer at opplæringskontorene kan inngå lærekontrakt og gjennomføre opplæring på vegne av lærebedriften, samtidig som det er gjort tydelig at det er lærebedriften som er ansvarlig for opplæringen.

Under spørretimen 10. april og 24. april understreket jeg at regjeringen vil sikre at opplæringskontorene fortsatt skal kunne gjennomføre opplæring. Jeg arbeider med en løsning i den nye forskriften som gjør at opplæringskontor uten egenproduksjon og godkjenning som lærebedrift kan gjennomføre opplæring på vegne av lærebedriften.

Videre vil opplæringskontor kunne inngå som part i lærekontraktene og motta tilskudd på vegne av lærebedriftene, jf. den nye lovens § 7-12. De nye reglene tydeliggjør rolledelingen i samarbeidet mellom lærebedrift, opplæringskontor og fylkeskommune, og deres ansvar overfor de som har opplæring i bedrift. Partene i arbeidslivet med flere har bedt om en tydeliggjøring av fylkeskommunenes og opplæringskontorets ansvar

overfor de som har opplæring i bedrift. Dette har med kontraktsforholdet å gjøre, ikke hvilke oppgaver et opplæringskontor kan gjennomføre.

Med dagens regler er det utydelig om det er lærebedriften eller opplæringskontoret som har ansvaret for opplæringen. Formålet med å endre reglene om opplæringskontor er å gjøre det tydelig hvem som har ansvar for hva. Ansvarsdelingen i ny opplæringslov er ikke til hinder for at opplæringskontorene kan inngå kontrakter og motta tilskudd på vegne av lærebedriften, etter en avtale mellom de to, og jeg har vært klar på at forskriften vil gjøre det tydelig at opplæringskontorene kan bistå lærebedriftene også med andre oppgaver, herunder å gjennomføre deler av opplæringen. Avhengig av hva lærebedriften og opplæringskontoret har avtalt seg imellom, vil opplæringskontoret kunne signere på vegne av lærebedriften.

Som i dag, må lærebedriften ha en faglig leder, men det vil ikke være noe i veien for at opplæringskontoret og lærebedriften avtaler at oppgaver som ofte legges til faglig leder utføres av opplæringskontoret.

At opplæringskontorene gjennomfører deler av opplæringen, innebærer ikke at de overtar det grunnleggende ansvaret for oppgavene som er lagt til lærebedriftene i loven. Opplæringskontoret vil ha ansvar overfor lærebedriften for de oppgaver de har påtatt seg etter avtale med lærebedriften, mens det fortsatt vil være lærebedriften som er ansvarlig overfor lærling og fylkeskommune. Dette bidrar til to ting: Tydelige ansvarsforhold og at opplæringskontorene fortsatt og likevel kan bidra med både praktisk tilrettelegging og faglig innhold, etter avtale med lærebedriftene. På samme måte kan opplæringskontorene bistå fylkeskommunen med de oppgaver fylkeskommunen er tillagt etter loven, etter avtale mellom opplæringskontoret og fylkeskommunen. Det innebærer at opplæringskontoret er ansvarlig overfor fylkeskommunen for at de avtalte oppgavene gjennomføres, men det grunnleggende ansvaret etter loven er fortsatt fylkeskommunen sitt.

I år har rekordmange unge søkt seg til yrkesfag. Opplæringskontorene er viktige for å sikre et bredt tilbud av lærlingeplasser med høy kvalitet over hele landet, blant både små og store arbeidsgivere. Lærebedrifter og opplæringskontor har i lang tid samarbeidet om opplæring, og det skal de fortsatt kunne når ny forskrift er klar.

SPØRSMÅL NR. 1917**Innlevert 29. april 2024 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 3. mai 2024 av landbruks- og matminister Geir Pollestad****Spørsmål:**

Hvor langt har arbeidet kommet på de ulike satsningsområdene som ble foreslått i Grøntutvalgets rapport fra 2020, og hvem har ansvaret for oppfølgingen og om hvordan departementet bidrar til å sikre framdrift i arbeidet?

Svar:

I jordbruksoppgjæret 2019 blei det sett ned eit rådgjevande utval beståande av aktørar i verdikjeda, avtalepartane i jordbruket og verkemiddelapparatet. Utvalet fekk i oppdrag å leggje fram ein langsiktig plan for styrka innovasjon, vekst og auka norskdel for grøntproduksjonane. Det rådgjevande utvalet avleverte rapporten «Grøntsektoren mot 2035- sammen for økt konkurransekraft, økt etterspørsel og mer norsk» i 2020. Utvalet peika på 6 områder for vidare innsats innan grøntnæringa.

Arbeidet er langsiktig, og krev felles innsats frå heile verdikjeda. Vurderinga er at det rådgjevande utvalet sin rapport har bidrege til å gje retning for alle aktørane sitt arbeid med styrka innovasjon, vekst og auka norskdel i grøntsektoren, inkludert næringa sjølv. Departementet bidreg hovudsakleg til å følgje opp arbeidet gjennom prioritering av verkemiddelbruk i jordbruksavtala. I dei årlege jordbruksoppgjera har innsatsområda blitt følgt opp gjennom auke i målprisar, arealtilskot og distriktstilskot for grøntproduksjonane inkl. potet, samt auke i tilskot til fruktlager. Frå 2020 har målprisen på frukt og grønt auka med 30 pst., målprisen på potet har auka med 32 pst. og pristilskota i grøntsektoren er auka med 117 pst. I tillegg kjem store auker i mellom anna arealtilskot og tilskot til fellesanlegg frukt, samt prioritering av verkemidler til utvikling gjennom forskning og utgreiingstiltak, investering på gardsnivå, samt stimulering til produktutvikling, omsetning og forbruk.

Av konkrete tiltak på dei ulike satsingsområda som det rådgjevande utvalet peika på vil eg nemne følgjande:

- 1) Auke etterspurnaden hjå forbrukar og i marknadskanalane
 - Auke i støtta til Opplysningskontoret for frukt og grønt.
 - Støtte til prosjekt i regi av Stiftelsen norsk mat og Opplysningskontoret for frukt og grønt om auka etterspurnad og forbruk.
- 2) Utnytte innkjøpskrafta i offentleg sektor
 - Støtte til forprosjekt om auka norskdel av offentleg innkjøp av frukt og grønt i regi av NIBIO.
- 3) Utvikle berekraft som tydeleg konkurransefortrinn

- Avsetting av midlar (8 mill. kroner i 2023 og 2024) til prosjekt som bidreg til berekraft i grøntsektoren over Klima- og miljøprogrammet på jordbruksavtala.
- 4) Styrke produsentøkonomi og rekruttering
 - Auke i målprisar, arealtilskot og distriktstilskot for grøntproduksjonane.
 - Prioritering av grøntproduksjonane innanfor investeringsverkemidla i landbruket, inkl. småskala grøntproduksjon.
- 5) Auke kvalitet, styrke produktutvikling og utvide sesongar
 - Kartlegging av status og framtidige behov for norske potet- og grønnsakslager i regi av Norsk Landbruksrågivning og SINTEF.
 - Systematisk arbeid med FoU og rådgjeving på grøntområdet gjennom landbrukets rådgjevingsteneste, Norsk Landbruksrådgjeving, og forskingsinstitutta NIBIO og NIFOMA.
- 6) Samordne strategisk satsing på forskning og innovasjon
 - Næringa har sjølv etablert Forum for Norsk Grønt som ei strategisk plattform for samordning av innsats.

SPØRSMÅL NR. 1918**Innlevert 29. april 2024 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 6. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden begrunne nedskaleringen av Barnas transportplan og redegjøre for hvordan det planlegges å sikre barn og unges medvirkning i planprosesser som omhandler transporttilbud, mobilitet og utvikling av lokalmiljøet?

BEGRUNNELSE:

I foregående Nasjonal Transportplan (NTP 2022-2033) ble konseptet «Barnas transportplan» etablert for å synliggjøre for etatene at barn og unge skal vektes i utforming av samferdselsprosjekter. Dette inkluderte en øremerket tilskuddsordning med 500 mill. kr i første seksårsperiode for å bedre trafikksikkerheten for barn og unge. Denne ble forvaltet av Statens vegvesen.

Fra 2025 endres ordningen til at midlene fordeles på regionalt nivå. Statens vegvesen skal fortsatt administrere ordningen, men midlene skal fordeles til fylkeskommunene etter søknad. Regjeringen gir 40. mill. i årlig gjennomsnitt til tilskuddsordningen, som tilsvarer 240 mill. kr i første seksårsperiode. Altså kuttes ordningen med over halvparten, samt begrenser andel instanser som har mulighet til å søke.

Videre registreres det i NTP for 2025-2036 at Barnas Transportplan går fra å være et eget hovedkapittel til et underpunkt i kapittelet «Nullvisjon for drepte og hardt skadde». Den opprinnelige intensjonen til Barnas transportplan gikk utover sikkerhetsaspektet for barn og unge i trafikken, men skulle og inkludere hensyn til barn og unge på områder som transporttilbud, mobilitet, medvirkning i utforming og planprosesser, osv.

I NTP for 2025-2036 står det at målet om åtte av ti barn med skolevei opp til fire kilometer skal gå eller sykle til skolen videreføres. Det står og at regjeringen også vil fortsette videre satsning på syklist og fotgjengere i planperioden gjennom byvekstavtalene og tilskudd til de mindre byområdene. Likevel står det ikke noe om hvordan barn og unge skal inkluderes i disse prosessene for utforming av satsningsområdet. Vi har fått tilsendt eksempler der kommuner har bygget sykkelveier for så måtte flytte dem på grunn av at de ikke var tilrettelagt etter barnas bruk. Dette er en unødig inngripen i natur og bruk av økonomi, og understreker betydningen av å inkludere unge i planlegging fra start av.

Svar:

Barn og unge er aktive brukere av transportsystemet, og de skal ha mulighet til å være selvstendige trafikanter og leve aktive, trygge liv. Samtidig er de en sårbar gruppe, og deres ferdsel i trafikken krever i noen tilfeller særlig målrettede tiltak. Derfor viderefører regjeringen Barnas transportplan i Nasjonal transportplan 2025–2036, for å ivareta hensynet til barn og unge når fremtidens transportsystem skal planlegges.

Et viktig tiltaksområde i Barnas transportplan er å sikre barn og unges medvirkning i planprosesser. God planlegging er det viktigste verktøyet for å skape et samfunn med trygge oppvekstmiljøer og gode møtesteder.

Gjennom Barnas transportplan gis det en føring til de statlige transportvirksomhetene om å fortsatt ha særlig oppmerksomhet på tilrettelegging for barn og unges mobilitet i sitt arbeid når det nasjonale transportsystemet skal utvikles.

Det er imidlertid de mindre, lokale tiltakene som har særlig stor betydning for barn og unges mulighet til å bevege seg trygt og selvstendig i nærmiljøet. Som det fremgår av meldingen er det kommunene og fylkeskommunene som har ansvar for en betydelig del av transportsystemet som benyttes av barn og unge, herunder ansvar for å sørge for gode gang- og sykkelveier og trygge atkomstveier.

Regjeringen er opptatt av å stimulere til lokalt arbeid for trygge skoleveier og nærmiljøer, og prioriterer derfor 40 mill. kr i årlig gjennomsnitt i planperioden til en tilskuddsordning med dette formålet. Dette er en økning sammenlignet med inneværende år. I 2024 er saldert budsjett for tilskuddsordningen på 23,6 mill. kr. 40 mill. kr årlig er på samme nivå som da ordningen ble etablert, jf. Prop. 1 S (2021–2022) for budsjettåret 2022. Ordningen endres fra 2025 til at midlene fordeles på regionalt nivå. Dette vil legge til rette for å kunne fordele mer midler per søker for å muliggjøre gjennomføring av bl.a. større fysiske tiltak.

Kommunene og fylkeskommunene gir også føringer gjennom den lokale samfunns- og arealplanleggingen. Det knytter seg eksempelvis til hvor skoler skal lokaliseres og hvordan boligområder, lekeplasser, arealer til aktivitet og grøntområder skal utformes. Samtidig som ansvaret ligger hos kommunene og fylkeskommunene, setter regjeringen klare mål og forventninger gjennom nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, plan- og bygningsloven og statlige retningslinjer. Regjeringen viderefører også støtte til videreutvikling og

drift av en nasjonal barnetråkløsning i regi av Kartverket i planperioden. Barnetråkkregistreringer vil være et nyttig

verktøy for kunnskapsinnhenting om barn og unges bevegelser i eget nærmiljø.

SPØRSMÅL NR. 1919

Innlevert 29. april 2024 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 7. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at ideelle behandlingstilbud, med sin viktige erfaring og rolle i rusbehandlingstilbudet, ikke forsvinner når flertallet vedtar oppbygging i egne foretak fremfor å bruke ideelle tilbud?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen sier regjeringen at den vil «støtte opp om ideell sektor og ideelle tilbydere i helse- og omsorgssektoren» og at ideelle må «sikres gode rammevilkår og forutsigbar drift». Så sent som våren 2023 sa statsminister Støre at ideelle og frivillige skal ha en plass i omsorgstilbudet og at dette er en garanti fra Arbeiderpartiet. Statsministeren kalte for ett år siden ideelle for «velferdsstatens sporhunder» og påpekte at de ofte avdekker problemer og kommer med løsninger. Ideelle rusbehandlingsinstitusjoner besitter en unik kompetanse og er en ressurs for det offentlige helsesystemet. De er med på å ivareta et mangfold i behandlingstilbudet og dermed også pasientens rett til brukermedvirkning.

I innstillingen fra helse- og omsorgskomiteen på dokument 8:82 om å sikre valgfrihet og kvalitet i rusbehandlingen foreslår flertallet, med regjeringspartiene i spissen, at det skal bygges opp kapasitet i egne helseforetak, og at tilleggsanskaffelse kun bør vurderes dersom kapasiteten i egne foretak ikke er tilstrekkelig. I reviderte oppdragsbrev for 2019 fikk helseforetakene beskjed om å «ikke bygge opp og utvikle konkurrerende tilbud til eksisterende tilbud hos private ideelle aktører». Begge dagens regjeringspartier har tidligere vært opptatt av å sikre ideelle aktører muligheten til å drifte godt etablerte tilbud. Når flertallet nå legger opp til en oppbygging av plasser i foretakenes egen regi, ikke reserverer anbudsprosesser for ideelle og samtidig lar foretakene vektlegge økonomi over kvalitet kan konsekvensen være at ideell sektor bygges ned. Det har vært bred politisk konsensus om at ideelle aktører spiller en viktig rolle i rusbehandlingstilbudet, og en oppbygging i egne foretak er et brudd med denne linjen.

Svar:

Jeg er helt enig med spørsmålsstiller i at ideelle rusbehandlingsinstitusjoner besitter verdifull kompetanse, er en ressurs for det offentlige helsesystemet og er med på å ivareta et mangfold i behandlingstilbudet. De regionale helseforetakene skal fremme et godt samarbeid med ideelle leverandører innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling, til beste for pasientene.

Det er samtidig slik at sykehusene må ha gode basistjenester innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling, slik at vi har en helsetjeneste som kan ta et helhetlig ansvar for pasientene. Dette står ikke i motsetning til dagens avtalebaserte samarbeid med ideelle leverandører, der ideelle leverandører bidrar med viktige delytelser som sammen med det offentlige tjenestetilbudet utgjør et helhetlig tilbud for pasientene. Ideelle leverandører er – og skal fortsatt være – en sentral del av tjenestetilbudet innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Helseforetakenes omfattende anskaffelser av tjenester fra ideelle leverandører vitner om at denne rollen videreføres.

Når det gjelder forslagene representanten viser til i forbindelse med behandlingen av Dok 8:82 S (2023-2024), Innst nr. 269 S (2023-2024), er disse helt i tråd med den tenkningen som er skissert over. Pasienter med ruslidelser har behov for gode og tilgjengelige tjenester, og de har behov for at samhandlingen mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten fungerer godt – før, under og etter en innleggelse.

Det er nødvendig å styrke samhandlingen om disse pasientene. Oppfølging og samarbeid om pasientene må begynne allerede før en døgninnleggelse i rusbehandling, og oppfølgingen av pasientene etter utskrivning fra døgnbehandling må også styrkes. Det er derfor viktig at helseforetakene tar et helhetlig ansvar for pasientforløpet og kan samhandle med kommunene om forberedende behandling og oppfølging etter utskrivning fra døgnbehandling. Dette helhetlige ansvaret for pasientforløpet må også gjelde for pasienter som mottar sin behandling hos ideelle avtaleparter. Samarbeidet mellom helsefo-

retakene og ideelle leverandører må utvikles og styrkes, slik representanten også er inne på. En slik utvikling vil være viktig for å motvirke tilbakefall og glippsoner i overgangene mellom tjenestenivåer, og mellom offentlige og ideelle leverandører.

Som det framgår av Hurdalsplattformen, vil regjeringen videreutvikle samarbeidet med ideelle aktører og utnytte handlingsrommet i anskaffelsesregelverket for å prioritere ideelle tjenesteytere og langsiktige avtaler basert på kvalitet. De siste årene er det stilt flere krav om bruk av ideelle aktører og til at de regionale helseforetakene skal ta i bruk handlingsrommet knyttet til kjøp av

tjenester fra ideelle leverandører. Disse kravene gjelder fortsatt.

Helse Sør-Øst RHF har i sin pågående anbudsprosess gjort en vurdering hvor de peker på at en ny rettsavgjørelse skaper uklarheter i rettstilstanden knyttet til reservasjon for ideelle, og med det også en reell risiko for forsinkelser. Det regionale helseforetaket har uttrykt en bekymring for å komme i en situasjon hvor man på grunn av søksmål ikke får på plass avtaler med private leverandører i tide, og at man da ikke vil ha et lovlig privat tilbud til pasientene.

SPØRSMÅL NR. 1920

Innlevert 29. april 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 6. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Alle eiendomskjøp i Finland av borgere og aktører fra land utenom EU/EØS må godkjennes av det finske forsvaret. Finland har gjennom dette regelverket nektet flere kjøp av eiendom.

Vil statsråden vurdere et lignende regelverk i Norge, og når kan vi forvente at dette er på plass?

BEGRUNNELSE:

Det vises til en rekke tilfeller der russiske aktører har kjøpt eiendom i nærheten av norske militære områder, samt områder av strategisk interesse. Det kan synes som regjeringen ikke møter dette med tilstrekkelige tiltak. En naturlig avgrensning kan være borgere og aktører fra land utenom EU/EØS eller land vi ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med.

Svar:

Regjeringen foreslo, og Stortinget vedtok, i 2023 endringer i sikkerhetsloven som tydeliggjør at virksomhetseier har en plikt til å foreta en risikovurdering som skal identifisere konkrete eiendommer som har en beliggenhet som kan legge til rette for sikkerhetstruende virksomhet mot skjermingsverdige objekter og skjermingsverdig infrastruktur.

Som regjeringen varslet i Meld. St. 9 (2022-2023) - Nasjonal kontroll og digital motstandskraft for å ivareta nasjonal sikkerhet - vurderer regjeringen hvordan en plikt

til å søke tillatelse til kjøp av visse eiendommer eventuelt kan reguleres. Regjeringen pekte meldingen også på en rekke andre tiltak for sikre nasjonal kontroll over viktige verdier. Dette er til oppfølging av i departementet og har høy prioritet.

Når det gjelder finsk lovgivning er Justis- og beredskapsdepartementet i kontakt og har dialog med finske myndigheter om deres regelverk. Det er viktig å få kunnskap om hvilke erfaringer som er gjort siden det finske regelverket trådte i kraft, og om regelverket er vurdert å være et godt virkemiddel mot sikkerhetstruende aktivitet knyttet til fast eiendom. Mitt departement innhenter tilsvarende informasjon fra andre land

Dette, i kombinasjon med en rekke andre tiltak, vurderes også inn i arbeidet med totalberedskapsmeldingen som er en oppfølging av Totalberedskapskommissjonens rapport NOU 2023: 17.

SPØRSMÅL NR. 1921**Innlevert 29. april 2024 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 6. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte eller avkrefte at det er en forutsetning at det er bompenger i områder som skal få belønningsavtale?

BEGRUNNELSE:

Det er i flere kommuner og byområder, deriblant Grenland som er aktuelle for forhandling om ny belønningsavtale, i påvente av forhandling av byvekstavtaler.

Det hevdes at fortsatt bompengeneinnkreving er en forutsetning for å få ny belønningsavtale.

Svar:

Vi har et godt politisk forankret mål om nullvekst i persontransport med bil i byområdene. Belønningsavtalene er en av flere satsinger for å nå dette målet. Det er ikke krav om at byområdene som er omfattet av belønningsordningen, skal ha bompengeneinnkreving. Det er imidlertid krav om at byområdene skal kunne vise til en helhetlig

virkemiddelbruk som gjør det sannsynlig at veksten i persontransporten kan tas med kollektivtransport, sykling og gange i stedet for med bil.

Staten utbetaler tilskudd gjennom belønningsavtalene som går til tiltak som skal bidra til å nå nullvekstmålet. Effekten av slike tiltak forsterkes hvis de underbygges av effektiv arealbruk, parkeringsrestriksjoner og bompenger. Dette er virkemidler som ligger innenfor lokale myndigheters ansvarsområde. Bompenger kan også finansiere tiltak som bidrar til å nå nullvekstmålet.

Nullvekstmålet ligger til grunn for belønningsavtalen for Grenland for perioden 2021-2024. I Meld. St 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036 prioriterer regjeringen å videreføre denne avtalen inntil videre. Grenland kan derfor søke om ny belønningsavtale fra 2025. Ut over i planperioden vil det være aktuelt å invitere Grenland til forhandlinger om en byvekstavtale. Jeg er kjent med at lokale myndigheter arbeider med en fase 2 av bypakken med bompengeneinnkreving. Dette mener jeg er positivt, og det har jeg også signalisert til lokale myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 1922**Innlevert 29. april 2024 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 8. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at snusbokser som i dag finnes på det norske markedet vil være lovlig, også etter 20. mai 2024?

BEGRUNNELSE:

20. mai 2024 trer EUs tobakksdirektivs krav til sporing av røykfrie tobakksvarer i kraft, bl.a. i Sverige. Omtrent alle bokser som selges i Norge er produsert i Sverige hvor man har implementert tobakksdirektivet. Disse produktene må inneholde et merke for sporbarhet, som ivaretas gjennom en QR-kode i bunnen av boksen, noe som ikke er tillatt i henhold til Forskrift om innhold i og merking og

utforming av tobakksvarer mv. Konsekvensen av denne ukklarheten kan i ytterste konsekvens være at det i praksis er ulovlig å importere og selge snus produsert i Sverige i Norge etter 20. mai 2024.

Svar:

Det stemmer at EUs sporingssystem for tobakksvarer trer i kraft for bl.a. røykfrie tobakksvarer 20. mai i år. Svensk merking som skyldes krav i tobakksdirektivet er tillatt i Norge. Dette følger av forskrift 6. februar 2003 nr. 141 om innhold i og merking og utforming av tobakksvarer mv. (merkeforskriften) § 16. Denne bestemmelsen lyder:

«§ 16. Identifisering og sporing av tobakksvarer

For å sikre at alle tobakksvarer kan identifiseres og spores, skal hver enkelt pakke merkes med batchnummer eller lignende. Tidspunkt og sted for fremstillingen skal fremgå av merkingen.»

(min understreking)

Produkter som er merket med en QR-kode som har til hensikt å oppfylle EUs krav til sporingssystem, vil ikke

være i strid med merkeforskriften. En forutsetning er at QR-koden ikke leder til reklame eller annen informasjon til forbruker, i strid med norsk tobakkslovgivning.

Norge vil etter hvert også bli del av det europeiske sporingssystemet for tobakksvarer, og merkeforskriften vil da endres for å tilpasses dette. Slike endringer har vært på høring og departementet arbeider med å ferdigstille regelverket.

SPØRSMÅL NR. 1923

Innlevert 29. april 2024 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 10. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden oversende detaljert oversikt over anbudene utlyst i de ulike helseforetakene innen rus, psykiatri, rehabilitering og somatikk?

BEGRUNNELSE:

Undertegnende ønsker en oversikt over anbudene utlyst i de ulike helseforetakene innen til rus, psykiatri, rehabilitering og innen somatikk. Informasjonen som søkes inkluderer antall anbud, typen anbud, frister for anbudene, antall tilgjengelige plasser før og etter anbudet, samt datoene for utsendelse og avslutning av hvert anbud. I oversikten bes statsråden inkludere følgende:

- Detaljert oversikt over alle anbud relatert til rus, psykiatri, rehabilitering og eventuelt innen somatikken i de ulike helseforetakene
- Antall anbud utstedt fra hvert helseforetak og type behandling for hvert anbud (rus psykiatri og rehabilitering)
- Fristene for innsending av anbudene for hvert helseforetak og for hvert type anbud
- Når anbudet ble sendt ut fra det enkelte helseforetaket

Svar:

Det er innhentet opplysninger fra de regionale helseforetakene for å belyse status for de ulike regionenes aktiviteter knyttet til offentlige anskaffelser av helsetjenester. Deres tilbakemeldinger har noe ulik form, noe som blant annet kan skyldes at de står i ulike faser mht. anskaffelser av private helsetjenester.

Helse Nord

Helse Nord RHF har gitt opplysningene under om gjennomførte og planlagte anskaffelser i perioden 2017-2024.

Innenfor rehabiliteringsområdet kunngjorde Helse Nord RHF anskaffelse om kjøp av spesialiserte somatiske habiliterings- og rehabiliteringstjenester 10. februar 2023, hvor frist for å levere tilbud var satt til 15. mars 2023. Avtaler ble inngått i november 2023.

Innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) kunngjorde Helse Nord RHF anskaffelse om kjøp av døgnplasser 20. august 2020, med tilbudsfrist 1. oktober 2020. Her ble avtaler inngått i mars 2021.

Innenfor psykisk helsevern for voksne kunngjorde Helse Nord RHF anskaffelse om kjøp av behandlingsplasser 9. mai 2018, med tilbudsfrist 11. juni 2018. Avtale ble inngått i desember 2018. Helse Nord RHF er nå i sluttfasen av forberedelsene for å kunngjøre konkurranse om kjøp av døgnbehandling og poliklinisk oppfølging innen psykisk helsevern for voksne. Det regionale helseforetaket planlegger å kunngjøre ny anskaffelse i nær fremtid, hvor frist for å levere tilbud vil bli satt med et minimum på 30 dager.

Innenfor somatikk gjennomførte Helse Nord RHF anskaffelse om kjøp av somatiske spesialisthelsetjenester i 2019, hvor avtale ble inngått i april 2020. Helse Nord RHF identifiserte videre behov for kortvarig avtale om kjøp av dagkirurgisk ryggkirurgi og søvnapné. Her ble forespørsel sendt til to leverandører 21. april 2021, med frist for innlevering av tilbud 30. april 2021. Denne avtalen er avsluttet. I tillegg gjennomførte Helse Nord RHF i 2021 en åpen konkurranse for kjøp av lungemedisinsk utredning og gastromedisinsk utredning. Konkurransen ble kunngjort

3. september 2021, med frist for innsending av tilbud 24. september 2021. Her ble avtale inngått i oktober 2021.

Avtaler som er inngått fremgår av følgende tabell:

Fagområde	Avtalens startdato	Avtalens sluttdato	Avtaleperiode	Opsjon
Rehabilitering	01.01.2024	31.12.2027	4 år	2 + 2 år
TSB	01.05.2021	30.04.2027	6 år	1 + 1 år
Somatikk	01.05.2020	30.04.2024	4 år	1 + 1 år
Somatikk	01.11.2021	31.12.2022	1 år	1 + 1 + 1 år
Psykisk helsevern	01.01.2019	31.12.2022	4 år	1 + 1 år

Helse Midt-Norge

Helse Midt-Norge RHF opplyser at de i løpet av kort tid vil kunngjøre en konkurranse innen spesialisert rehabilitering. I foreløpige planer er det foreslått at minst like mange pasienter skal få rehabilitering via private tilbydere gjennom ny anskaffelse. For å være sikker på at tilbudet i regionen innrettes på best mulig måte, har Helse Midt-Norge RHF innhentet innspill fra leverandører og andre om endringer og nye momenter i anbudet. Helse Midt-Norge RHF ønsker også å satse mer på tidlig rehabilitering i helseforetakene og økt digitalisering av tjenestene som supplement til vanlig rehabilitering. Anbud innen spesialiserte rehabiliterings-tjenester ble sist lyst ut i 2017. Det ble da inngått avtaler med ti leverandører med oppstart 1. januar 2018. Avtalenes varighet var fire år med opsjon på inntil 2 + 2 år. Siste opsjon ble utløst i 2023 med varighet til 1. juli 2025. Helse Midt-Norge RHF kjøper spesialiserte rehabiliteringstjenester innen 14 delytelser, med totalt 379 plasser.

Innenfor tverrfaglig spesialisert behandling av ruslidelser ble siste anbud lyst ut i 2021. Denne utlysningen ble forbeholdt ideelle leverandører. Det ble inngått avtaler med to leverandører med oppstart 1. juli 2022.

Avtaler som er inngått fremgår av følgende tabell:

Område	Anbud sist utlyst	Tilbudsfrist	Avtalens oppstart	Avtalens varighet	Maks varighet
TSB	30.05.2021	16.08.2021	01.07.2022	4+2+2 år	01.07.2030
Psykisk helsevern	01.04.2022	28.04.2022	01.07.2022	2+1,5 år	30.06.2024 (opsjon ikke utløst)
Somatikk	14.01.2020	07.02.2020	01.01.2021	4 år	31.12.2024
Rehabilitering	19.10.2017	04.05.2017	01.01.2018	4+2+2 år	01.07.2025

Helse Midt-Norge RHF kjøper 92 døgnplasser med ca. 7 600 polikliniske og ambulante tjenester tilknyttet døgnplassene. Avtalenes varighet er 4+2+2 år. Det skal foretas opsjonsavklaringer innen 31. desember 2024.

Innenfor psykisk helsevern ble anbud sist lyst ut i 2022, med oppstart samme år. Det ble inngått avtaler med fire leverandører med oppstart 1. juli 2022. Avtalenes varighet er 2 + 1,5 år (opsjon er ikke utløst). Helse Midt-Norge RHF har kjøpt om lag 4 000 pasientforløp i denne perioden. Antallet har variert gjennom avtaleperioden grunnet kapasitetsutfordringer hos enkelte av leverandørene, og stans i overføring grunnet kapasitetsvansker og kompetansemangel.

Innenfor somatikk ble anbud på kirurgiske og medisinske spesialisthelsetjenester sist gang lyst ut i 2020. Det ble da inngått avtaler med fire leverandører med oppstart 1. januar 2021. Avtalenes varighet er fire år frem til 31. desember 2024. Helse Midt-Norge RHF kjøper kirurgiske og medisinske spesialisthelsetjenester inndelt i åtte fagområder. Videre har Helse Midt-Norge RHF varslet utlysning av nytt anbud i løpet av våren 2024 hvor tildeling tentativt vil skje i løpet av høsten 2024.

Helse Vest

Helse Vest RHF har sendt følgende oversikt over nylig gjennomførte, pågående og kommende anskaffelser innenfor områdene TSB, psykisk helsevern, rehabilitering og somatikk:

Fagområde	Konkurranse kunngjort	Avtalens varighet	Antall plasser i ny avtale	Endringer i plasser fra gammel avtale
Rehabilitering	30.03.2023	01.04.2024-31.03.2028 Opsjon 2+2 år	Oppholdsdøgn*: 53 575 Oppholdsdager: 18 280 Timer: 8100	Oppholdsdøgn: - 21 020 Oppholdsdager: + 3 090 Timer: + 3 300
Kirurgi (urologi)	Under planlegging			
TSB	14.04.2022	01.01.2023 – 31.12.2028	Døgnplasser: 115** Polikliniske konsultasjoner: 12 028**	Døgnplasser: - 25 Polikliniske konsultasjoner - 2 722

*Helse Fonna ble styrket med 6 døgnplasser

*Helse Stavanger ble styrket med 10 døgnplasser og 3 500 polikliniske konsultasjoner ifm. ny avtale.

Når det gjelder den nylig gjennomførte anskaffelsen av spesialiserte rehabiliteringstjenester, opplyser Helse Vest RHF at det gjennom anskaffelsen har vært vektlagt å gjøre gode prioriteringer for mest mulig nytte innenfor den gitte økonomiske rammen. Helse Vest RHF viser til at de har valgt å prioritere tilbud til barn og unge, samt å kunne gi et tilbud til så mange pasienter som mulig. Det siste har vært gjort ved å prioritere dagopphold, legge inn krav om noe kortere oppholdstider og digital oppfølging. I tillegg opplyser Helse Vest RHF at de har prioritert delytelse hvor pasienter må ha et tilbud i spesialisthelsetjenesten og tidlig rehabilitering, og dermed anskaffet noe mindre av delytelse som i henhold til nasjonale retningslinjer er rehabiliteringstilbud i kommunehelsetjenesten. I prosessen har Helse Vest RHF også valgt å styrke Helse Fonna med 12 mill. kroner for at helseforetaket skal kunne opprette 6 nye døgnplasser og dermed styrke sin kompetanse og kapasitet innenfor spesialisert rehabilitering.

Helse Vest RHF opplyser at de innen TSB har vektlagt å styrke kvaliteten i tilbudene, ved at alle leverandører skulle tilby rusmedisinsk overvåkning, håndtere pasienter i en avrusnings- og stabiliseringsfase, tilby ordinære døgnplasser, tilby polikliniske konsultasjoner og at det skulle være helsepersonell og lege tilgjengelig gjennom hele døgnet. På denne måten ønsker man å sikre at

pasienter får det de har behov for av behandling hos alle leverandører, og at det er leverandøren sin oppgave å tilpasse behandlingen til pasienten. Helse Vest RHF opererer ikke med oppholdslengde, men forventer at varighet på oppholdet tilpasses den enkeltes behov. Øyeblikkelig-hjelp og akutthjelp er lagt til helseforetakene og det ligger i avtalene med private at det forventes tett samarbeid med helseforetak når pasienten har behov for det. Pasientgrunnlaget i Helse Vest har vært stabilt de siste årene. De har erfart noe lavere belegg i døgnhet, og et interregionalt fremskrivningsarbeid for psykisk helsevern og TSB pekte på at det trolig vil være behov for flere akuttplasser, færre ordinære døgnplasser og mer poliklinisk kapasitet innen TSB.

Helse Sør-Øst

Helse Sør-Øst RHF har sendt følgende oversikt over de nyligst gjennomførte, pågående og kommende anskaffelser innenfor de etterspurte fagområdene, med en påfølgende kommentar for hvert av områdene:

	Område	Kunngjøring av anskaffelsen	Tilbudsfrist	Avtaleoppstart	Varighet
1	TSB (Sørlandet sykehusområde)	13.01.2022	15.02.2022	15.08.2023	31.12.2024
2	Somatikk	25.03.2022	29.04.2022	01.01.2023	2+1+1+1+1+1 år
3	Rituell omskjæring	18.10.2023	15.11.2023	01.01.2024	3+1+1 år
4	Psykisk helsevern, spise- forstyrrelser	01.11.2023	13.12.2023	01.01.2025	4+1 år
5	TSB	15.01.2024	06.03.2024	01.01.2025	4+1+1+1+1
6	Spesialisert rehabilitering	Etter 4. juni 2024	8 uker etter kunngjøring (juli medregnes ikke)	01.01.2026	

De opplistede avtalene og pågående anskaffelser er tidsavgrenset. For den kommende anskaffelsen innen spesialisert rehabilitering, vil varigheten bli offentliggjort på kunngjøringstidspunktet.

1) Tverrfaglig spesialisert rusbehandling (avgrenset til Sørlandet sykehusområde).

Avtalen ble inngått i forbindelse med avvikling av FBV-ordningen og består av 30 døgnplasser, hvorav 10 er til pasienter med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse.

2) Somatikk

Helse Sør-Øst RHF har inngått likelydende rammeavtaler med ni ulike private leverandører om kjøp av somatiske spesialisthelsetjenester innen ti ulike fagområder. Avtalene omfatter om lag 32 000 undersøkelser og behandlinger. I tillegg kommer kontroller og forundersøkelser som ligger innbakt i tjenestene. Volumet på kjøp innen mage-/tarm-undersøkelser og hjerteutredninger ble justert og økt maksimalt allerede første avtaleår i 2023.

3) Rituell omskjæring

Helse Sør-Øst RHF har inngått rammeavtale med en leverandør om rituell omskjæring av gutter opp til seks måneders alder. Avtalen, som kan justeres, er på inntil 400 omskjæringer per år.

4) Psykisk helsevern – spiseforstyrrelser (anskaffelse pågår)

Helse Sør-Øst RHF har en pågående konkurranse om anskaffelse av døgnplasser, fordelt på 2 ulike delytelser. Her er det etterspurt følgende volum i konkurransen:

- 15 døgnplasser til barn og unge (13-18 år) med mulighet til å behandle pasienter opp til 23 år
- 17 døgnplasser primært for aldersgruppen over 18 år, men hvor det kan tas inn ungdom ned til 15 år.

Etterspurt volum er totalt sett på tilnærmet samme nivå som dagens avtaler. I den pågående anskaffelsen er det en liten økning for barn og unge, og noe reduksjon for voksne sammenlignet med dagens avtaler.

5) Tverrfaglig spesialisert rusbehandling (anskaffelse pågår)

Helse Sør-Øst RHF har en pågående konkurranse om anskaffelse av døgnplasser og polikliniske konsultasjoner. Det er etterspurt følgende volum i konkurransen:

- 605 døgnplasser
- 250 inntil 9 måneder (ROP unge og voksne, døgn langtid, frivillig innleggelse av gravide og pasienter med små barn)
- 205 inntil 6 måneder (døgnbehandling langtid)
- 150 inntil 3 måneder (døgnbehandling korttid)
- 25 700 polikliniske konsultasjoner.

I 2024 opplyser Helse Sør-Øst RHF at det har avtale om 727,5 døgnplasser og 28 346 polikliniske konsultasjoner. Ny avtale som skal inngås vil gi muligheter for å behandle like mange og mulig flere pasienter grunnet at det blir mer tilpasset lengde på oppholdene enn i dagens avtaler.

6) Spesialisert rehabilitering

En kommende anskaffelse vil kunngjøres i juni 2024. Etterspurt volum og estimert økonomisk ramme vil bli offentliggjort på kunngjøringstidspunktet.

Helse Sør-Øst RHF har i dag avtale om kjøp av 987 døgnplasser og 268 plasser for dagopphold innen spesialisert rehabilitering. I tillegg er det egne avtaler innen

helse og arbeid som løper ut 2026 med opsjon på 1+1 år. Avtalene gjelder kjøp av 27 døgnplasser og 41 plasser for dagopphold.

Helse Sør-Øst RHF har i tillegg avtaler innen psykisk helsevern. Avtalene innen dette området er fra 2015, og har totalt blitt utvidet med 35 døgnplasser siden avtaleinngåelse. Avtalene er løpende avtaler med to års gjen-

sidig oppsigelsestid. Helse Sør-Øst RHF har avtale om kjøp av 275 døgnplasser og tre avtaler om kjøp av polikliniske tilbud.

I tillegg er det egen avtale for arbeidsrettet poliklinisk behandling av angst og depresjon som løper ut 2026 med opsjon på 1+1+1 år.

SPØRSMÅL NR. 1924

Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 10. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kva er samla anslag for dette vegområdet/prosjektet etter regjeringa sine vurderingar, og kor langt har planlegging/prosjektering kome i prosjektet?

GRUNNGJEVING:

E39 Solevågseidet- Veibust-Blindhem-Moa i Møre og Romsdal, er av ein eller anna ufatteleg grunn, tatt heilt ut av regjeringa sitt framlegg til ny NTP for dei neste 12 åra.

Dette vegområdet har svært stor ulykkesfrekvens, og har 5 trafikkdrepte og mengder med ulykker berre dei siste tre åra.

Svar:

Regjeringa har gjort nokre viktige prioriteringar i St. Meld 14 (2023–2024) Nasjonal transportplan 2025–2036. Vi ønskjer å ta vare på det vi har, utbetre der vi kan og bygge nytt der vi må. Difor vrir vi ressursbruken mot drift, vedlikehald, fornying og utbetringar. Dette igjen førar til at regjeringa har vore nøydt til å ta nokre tøffe val og konsekvensen er at vi ikkje får til alt vi ønskjer.

Statens vegvesen har per i dag ikkje eit samla opdatert kostnadsanslag for utbygging av heile strekninga. Prosjektet ligg heller ikkje inne i gjeldande NTP som vart lagt fram av førre regjering, der FrP var støtteparti.

I Nasjonal transportplan 2025–2036 er E39 Veibustkrysset omtalt som eit prosjekt med kostnad under 1 mrd. kr som er aktuell for oppstart første seksårsperiode.

SPØRSMÅL NR. 1925

Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 6. mai 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Kan ministeren aller vennligst svare på de to spørsmålene han mottok, og kan statsråden redegjøre for status for vedtak 632 og 633?

BEGRUNNELSE:

Viser til ministerens svar på mine to spørsmål innsendt 10. april. Dette var ikke svar på spørsmålene, men betraktninger rundt temaene.

Vil minne om at Stortinget har tre oppgaver, hvorav ett er å kontrollere regjeringen. Til det har vi bla ordning-

en med skriftlige spørsmål. Når en representant sender et spørsmål forventes det at statsråden svarer på spørsmålet, og ikke kommer med betraktninger som ikke svarer opp spørsmålene.

Jeg finner det derfor nødvendig å gjenta spørsmålene som ble sendt 10. april.

Vedtak 632 2023:

Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for hvordan Norge kan få en ledende posisjon i produksjon av bærekraftig drivstoff, slik at Norge er godt posisjonert gjennom et industrielt miljø når innblandingskravene blir innført i EU, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Vedtak 633

Stortinget ber regjeringen raskt legge fram en plan for å øke produksjonen av avansert biodrivstoff i Norge.

Svar:

Både vedtak nr. 632 om å utarbeide en plan for hvordan Norge kan få en ledende posisjon i produksjon av bærekraftig drivstoff og vedtak nr. 633 om å øke produksjonen av avansert biodrivstoff er til behandling i Klima- og miljødepartementet. Som jeg skrev i svarene på spørsmål nr. 1712 og 1713 den 17. april så følges vedtakene opp sammen med punktet i Hurdalsplattformen om å lage en helhetlig plan for norske bioressurser. Landbruks- og matministeren tok over ansvaret for punktet i Hurdalsplattformen tidligere i år, men jeg planlegger fremdeles å følge opp vedtak nr. 633 og 632 i forbindelse med dette arbeidet. Det er status for arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1926

Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 8. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Hva vil proveny- og fordelingsvirkningen være av følgende helhetlige skatteendring; trygdeavgift ilegges fra første krone med et bunnfradrag på 70 000 kroner, minstefradraget avvikles, og provenyet nyttes til økt personfradrag, trinn 1 og 2 i trinnskatten fjernes, og gjenværende trinn nedjusteres med 3 prosentenheter, skattesatsen for alminnelig inntekt for personer økes til 25 prosent?

BEGRUNNELSE:

Departementet kan legge til grunn for beregningene at endringen gjennomføres ved den ordinære behandlingen av statsbudsjettet. Departementet må gjerne også knytte noen kommentarer til hvordan forslaget vil virke på arbeidstilbudet og hvilke dynamiske effekter som kan forventes.

Svar:

De foreslåtte skatteendringene fra stortingsrepresentant Helge Orten ville medført et beregnet provenytap på rundt 22,1 mrd. kroner sammenlignet med de vedtatte skattereglene for 2024. Tabell 1 viser fordelingsvirkninger av skatteendringene.

Tabell 1 Anslåtte fordelingsvirkninger av foreslåtte skatteendringer. Alle bosatte personer 17 år og eldre. Sammenlignet med vedtatte skatteregler for 2024. Negative tall er skattelettelse.

Bruttoinntekt ¹ inkl. skattefrie ytelser	Antall	Gjennomsnittlig skatt i referansealternativet. Kroner	Gjennomsnittlig skatt i referansealternativet. Prosent ²	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner ²	Endring i pst. av brutto-inntekten. Prosent
0–100 000 kr	325 800	1 200	3,4	-200	-0,5
100 000–200 000 kr	214 700	7 600	4,9	-4 000	-2,6
200 000–250 000 kr	141 400	14 600	6,5	-4 200	-1,9
250 000–300 000 kr	228 700	19 600	7,1	-3 000	-1,1
300 000–350 000 kr	264 200	36 200	11,2	-4 000	-1,3
350 000–400 000 kr	308 900	55 200	14,7	-4 800	-1,3
400 000–450 000 kr	288 900	71 400	16,8	-5 400	-1,3
450 000–500 000 kr	286 700	88 000	18,5	-5 800	-1,2
500 000–550 000 kr	291 600	104 200	19,8	-6 400	-1,2
550 000–600 000 kr	272 600	119 400	20,8	-7 200	-1,2
600 000–700 000 kr	505 900	141 800	21,9	-8 200	-1,2
700 000–800 000 kr	404 200	176 000	23,6	-8 800	-1,2
800 000–1 000 000 kr	458 200	231 200	26,1	-9 200	-1,0
1 000 000–2 000 000 kr	491 500	407 400	31,4	-8 000	-0,6
2 000 000–3 000 000 kr	53 300	876 400	36,9	6 600	0,3
3 000 000 kr og over	32 600	2 737 000	41,7	158 200	2,4
I alt	4 569 300	159 600	24,9	-4 800	-0,8

¹ Bruttoinntekt omfatter lønns- og kapitalinntekt før skatt og skattefrie ytelser.

² Skatteendringer er rundet av til nærmeste 200 kroner.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Beregningen er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2021. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2024. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablongmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

Representanten har bedt om å få vurdert virkningene av å innføre trygdeavgift fra første krone med et bunnfradrag på 70 000 kroner. Det er antatt at bunnfradraget gis i inntektsgrunnlaget til trygdeavgiften. I dag er det tre ulike skattesatser i trygdeavgiften, for hhv. personinntekt næring, inntekt fra lønn og trygd, og pensjonsinntekt. I beregningen er bunnfradraget fordelt proporsjonalt med inntektskildens størrelse. Det vil si at en skattyter som har halvparten av inntekten sin fra pensjon og halvparten fra lønn, vil få 35 000 kroner i fradrag i begge grunnlagene.

Skatteendringene fører til lavere samlet skatt for de fleste unntatt helt i toppen av fordelingen. Den gjennomsnittlige skatten blir med forslaget rundt 4 800 kroner lavere. Relativt er det de med de laveste inntektene som får de største skattelettelsene. Helt øverst i fordelingen fører skatteendringene til en skatteskjerpelse. Dette henger sammen med at maksimal marginalskatt på utbytte øker fra 51,5 pst. til 55,5 pst. som følge av skatteendringene.¹ Utbytter er konsentrert i toppen av inntektsfordelingen. I tillegg øker skatten på andre kapitalinntekter fra 22 til 25 pst. Det innebærer også at verdien av fradrag for gjeldsrenter mv. øker tilsvarende.

Å erstatte dagens regler for betaling av trygdeavgift med et bunnfradrag kommer alle med høyere lønnsinntekt enn rundt 70 000 kroner til gode. Å avvikle minstefradraget, og samtidig øke personfradraget provenynøytralt, kommer skattytere med de laveste inntektene til gode. Dette er fordi minstefradraget fases inn gradvis med inntekten, mens personfradraget er et fast beløp uavhengig av inntekten. I 2024 må man ha en inn-

¹ Maksimal marginalskatt på utbytte = Selskapskatt + (1-selskapskatt)* skatt på alminnelig inntekt (person)

* oppjusteringsfaktor = 22 pst. +(1-22 pst.)*25 pst. * 1,72 = 55,5 pst.

tekt over 227 000 kroner for å utnytte minstefradraget fullt ut. Til sammenligning blir personfradraget på 187 500 kroner med den foreslåtte skatteendringen.

Departementet gjør oppmerksom på at minstefradraget i dag skal være et fradrag for «kostnader som er pådratt for å erverve, vedlikeholde eller sikre arbeidsinntekt», se skatteloven § 6-30 (1). Skattyter kan i stedet velge å dokumentere faktiske kostnader som faller inn under definisjonen. Om minstefradraget fjernes, må en vurdere hvordan denne adgangen skulle håndteres, herunder administrative konsekvenser. Beregningene tar derfor ikke hensyn til hvordan omleggingen ville påvirket bruken av fradrag for dokumenterte kostnader.

For en person med bare lønnsinntekt og standardfradrag vil forslaget senke marginalskatten med ett prosentpoeng i dagens trinn 2 i trinnskatten, det vil si for personinntekt mellom 292 850 kroner og 670 000 kroner. I dette intervallet befinner svært mange skattytere seg, se tabell 1. Over tid vil deler av provenytapet fra en lavere skattesats bli motvirket av et høyere arbeidstilbud blant disse skat-

tyterne. Tidligere anslag fra Statistisk sentralbyrås modell LOTTE-Arbeid viser at redusert skattesats i trinn 2 har en anslått selvfinansieringsgrad på 4 pst.² Det vil si at fire prosent av det direkte provenytapet av skatteendringen blir motvirket av økte skatteinntekter over tid. For høyere lønnsinntekter er marginalskattene uendret. Den totale effekten på arbeidstilbudet er usikker, og gode anslag krever grundige analyser som ikke er gjennomført.

Beregningene i tabell 1 viser bare provenyvirkingen av å øke skattesatsen på alminnelig inntekt for personer, ikke selskaper. Det norske inntektsskattesystemet har fra 1992 vært basert på at alle skattepliktige inntekter skal inngå i ett felles inntektsgrunnlag med samme skattesats (alminnelig inntekt). Den foreslåtte endringen vil skape tilpasningsmuligheter som kan ha store konsekvenser. Økt skatt på alminnelig inntekt kun for personer vil forskjellsbehandle organisasjonsformer, ettersom det vil omfatte personlig næringsdrivende, men ikke etterskuddspliktige selskaper. Det vil for eksempel gjøre det lønnsomt å ta opp lån privat for deretter å skyte det inn i selskapet.

SPØRSMÅL NR. 1927

Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes

Besvart 7. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Når ser statsråden og regjeringa for seg at nytt politihus i Bergen vil vere ein realitet og kva er planen for den vidare prosessen for å få realisert eit nytt politihus med naudsynnte fasiliteter og ein lovleg arrest, dersom den noverande prosessen for å få på plass eit moderne politihus i Bergen ikkje vert vidareført?

BEGRUNNELSE:

Politidirektoratet fekk i desember 2022 fullmakt til å inngå leigeavtale for nye lokaler til politihuset i Bergen. Politiet har, på bakgrunn av fullmakta frå Justis- og beredskapsdepartementet, invitert marknaden til en konkurranse i samsvar med gjeldande regelverk for denne type leige kontraktar.

Gjennom opplysningar frå Politiets fellesforbund Vest, så er konkurransen stilt i bero. Siste opsjon i eksisterande bygg utløper i 2028.

Statsbygg bekrefter at dei ikkje har tomter tilgjengelege for nytt politihus i Bergen. Vidare vert det opplyst at alle innkomne tilbud overskrider tildelt kostnadsramme, og vidareføring av den pågåande konkurransen er heilt avhengig av ein tilslutnad frå departementet til å auke rammen. Alternativt må konkurransen avlysast med den følge at det ikkje blir noko nytt politihus i Bergen.

Svar:

Det er behov for et nytt politihus i Bergen. Dagens bygningsmasse er nedslitt og lite egnet for politiets virksomhet. Jeg er samtidig opptatt av at budsjettene til politiet skal disponeres slik at vi får mest mulig politikraft for pengene. Det gjelder også løsninger for bygg og lokaler.

Justis- og beredskapsdepartementet godkjente i desember 2022 en økning i øvre årlig kostnadsramme for nytt politihus i Bergen, utover det som opprinnelig lå til grunn.

² Estimerer på arbeidstilbudet er svært usikkert. Se Prop. 1 LS (2023-2024) for en nærmere forklaring av LOTTE-Arbeid og selvfinansieringsgrader.

POD har nylig rettet en henvendelse til departementet om det kan være akseptabelt å øke kostnadsrammen til reelt sett nær en dobling av utgifter per kvadratmeter, sammenlignet med det som ble lagt til grunn da det ble gitt aksept for å leie lokaler i markedet. En slik henvendelse foranlediger selvsagt en grundig oppfølging fra departementets side, herunder behov for å klarlegge faktum.

Justis- og beredskapsdepartementet fastsetter ramme for prosjektet, men har ikke stanset det. Vi har nå tett dialog med POD om videre prosess.

Jeg er opptatt av at denne saken skal ha god fremdrift. Mitt utgangspunkt er at vi skal realisere et nytt politisk så raskt det lar seg gjøre, og innenfor en akseptabel økonomisk ramme. Dette må baseres på en vurdering av hvilken løsning som vil være mest gunstig for staten på lang sikt. Alle etater og politidistrikt er selvsagt forpliktet til å følge instruks for håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor.

SPØRSMÅL NR. 1928

Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 8. mai 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Ved nettilknytning er det tilkoblingsplikt. Der vi har for lite kraft/nett blir det en «venteliste», uten prioritet i kriterier foruten «modenhet i prosjektet». Det bør være et poeng at man legger til rette for at prosjektene som har størst mulighet for realisering, og som bidrar med verdiskaping og arbeidsplasser, gis prioritet.

Er det aktuelt for regjeringen å endre reglene på dette slik at de konkrete elektrifiseringsprosjektene på Tamen-området realiseres slik at vi ikke taper produksjon ved at feltene må stenge ned?

BEGRUNNELSE:

Dersom vi kutter utslippene i tråd med mål, kan vi ha en petroleumsindustri side om side ved en voksende havvindindustri. Målet må være å dekarbonisere petroleumproduktene ved hjelp av f.eks. hydrogen og CCS. Da kan vi skape store verdier, samtidig som vi produserer viktig energi for Norge og Europa.

Statnetts oversikt over prosjekter i nett kø viser at nesten 300 prosjekter med et samlet effektbehov på litt over 12 000 MW sto i nett kø i starten av desember 2023. Av dette, 4200 MW, er planlagt til produksjon av grønt hydrogen og grønn ammoniakk.

Fortescue er selskap som satser på grønn hydrogen- og ammoniakkproduksjon, i denne omgang Bremanger. Fortescues har fått 2,3 milliarder NOK av EUs innovasjonsfond.

Avtale med Statkraft er på plass for kjøp av kraft. Statnett har reservert nettkapasitet. Selskapet er i dialog

med partier på Stortinget i håp om at Stortinget vedtar «differansekontrakter», slik at produksjon og salg av grønt hydrogen blir lønnsomt.

Det blir et samfunnstap dersom dette prosjektet realiseres ved å bruke en kappfaktor som regulerbar kraft til å lage enda mindre energi, og som trenger subsidier for at kjøperne vil forplikte seg. I tillegg fortrenger slike prosjektet andre samfunnsøkonomiske lønnsomme prosjekter.

19. nov. 23 søkte Equinor om å få reservere 180 MW kraft i Kinn kommune (nabokommunen til Bremanger) om kraft fra land til Tampen området for å elektrifisere Snorre A, B, Visund og Gullfaks. Noen dager senere fikk de negativt svar. De ligger nå i nett kø. På topp i Statnett sin liste i denne regionen ligger 150 MW til produksjon av grønt hydrogen/ammoniakk. Dersom elektrifisering av Tampen området ikke realiseres før 2032 blir tiltakskosten høy. Dette fordi det blir færre «utslippstonn» som kuttes ved elektrifiseringen, og dermed høyere kostnad pr tonn. Dersom elektrifisering ikke gjennomføres, vil driftskostnadene bli høyere, og nedstengingen vil skje tidligere. Samfunnstapet blir stort dersom plattformene ikke elektrifiseres.

For å redusere behovet for kraft fra land er det et potensiale for å utvide Hywind Tampen med flere vindturbiner. Dette vil bidra til å utvikle den kompetansen som finnes på flytende vindkraft, og redusere kraftbehovet fra land. Omsøkt kvantum kraft er nødvendig de dager havvind ikke kan nyttes.

Svar:

Aktører som ønsker å tilknytte seg nettet må henvende seg til det aktuelle nettselskapet. I denne konkrete saken er dette Statnett. Etter energiloven skal nettselskapene tilby tilknytning, og eventuelt gjennomføre nødvendige investeringer i nettet som gjør tilknytningen driftsmessig forsvarlig, uten ugrunnet opphold (tilknytningsplikten). Dette er en bestemmelse som gir næringsvirksomhet og industri forutsigbarhet rundt rammebetingelsene for nettilgang. Fordi det ofte tar lang tid å utrede, omsøke å etablere nye nettanlegg, vil det kunne medføre lenger ventetid enn ønskelig å få tildelt nettkapasitet. For regjeringen er det derfor svært viktig å legge til rette for at det skal gå raskere å etablere nettanlegg i framtiden, og for at nettet skal kunne utnyttes mest mulig effektivt.

Regjeringens handlingsplan for raskere nettutbygging og bedre utnyttelse av nettet som ble lansert i april i fjor, varslet flere tiltak for å legge til rette for en mer effektiv tilknytningsprosess. Jeg har nylig sendt på høring et forslag om forskriftsendringer som fastslår at nettselskapene skal hensynte prosjektenes modenhet når de fordeler og tildeler nettkapasitet. Formålet er at prosjekter som faktisk gjennomføres skal få kapasitet i nettet, og at umodne og urealistiske prosjekter ikke skal fortrenge mer realistiske prosjekter. Forslaget tilrettelegger for at eksisterende virksomhet kan omstille seg og vokse. Eksisterende virksomheter bør ha gode forutsetninger for å

demonstrere modenhet, noe som er viktig for å bevare arbeidsplasser, kutte klimagassutslipp og sikre fortsatt verdiskaping. Dersom to prosjekter vurderes likt med hensyn til modenhet og framdrift, legger jeg til grunn at eksisterende virksomhet prioriteres.

Rettighetshaverne for feltene Snorre, Gullfaks og Visund som ligger i Tampen-området i den nordlige delen av Nordsjøen, vurderer løsninger for omlegging til drift med kraft fra land. Prosjektet er i en tidlig planleggingsfase og dersom selskapene tar investeringsbeslutning er oppstart ventet i 2030. For å sikre nødvendige avklaringer om nettanlegg og tilknytning på et tidlig tidspunkt er rettighetshaverne i kontakt med nettselskap og NVE. Equinor som er operatør for feltene, har sendt melding med forslag til utredningsprogram etter energiloven til NVE. Meldingen beskriver nødvendige nettanlegg og tilknytningspunkt på land, der hovedalternativet er nettilknytning til Ålfoten transformatorstasjon i Bremanger kommune. I meldingen fremgår det at konsesjonssøknad, med konsekvensutredning, planlegges innsendt til NVE i første kvartal 2025.

Statnett bruker allerede modenheitsvurderinger når de fordeler og tildeler nettkapasitet. Prosjektet med kraft fra land til felt i Tampen-området er i denne sammenheng vurdert som modent, men står i kapasitetskø fordi all tilgjengelig kapasitet enten er beslaglagt eller reservert.

SPØRSMÅL NR. 1929

Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Bengt Rune Strifeldt

Besvart 6. mai 2024 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvor mange klagesaker på mineralprosjekter ligger nå til behandling i Nærings- og fiskeridepartementet, og hvor lenge siden er det departementet mottok disse?

BEGRUNNELSE:

Gjennom flere år har vi sett at miljøorganisasjoner og Sametinget, systematisk, har klaget vedtak om mineralprosjekter inn for Nærings- og fiskeridepartementet. Mange av klagesakene er blitt liggende i departementet i en årrekke før de er blitt behandlet.

Lang saksbehandling skaper uforutsigbarhet for næringsaktører, men gjør det også mer krevende å skaffe langsiktige og strategiske investorer til mineralprosjekter.

Svar:

I regjeringens mineralstrategi, som ble lagt frem i fjor sommer, understreker vi at myndighetenes viktigste ansvar er å etablere gode og forutsigbare rammevilkår og regelverk for mineralnæringen, legge til rette for gode prosesser, bidra til god lokal forankring og å bruke og utvikle den statlige verktøykassen for å bidra til utviklingen av en lønnsom og bærekraftig mineralnæring. Ett av satsing-

sområdene i strategien er at norske mineralprosjekter må realiseres raskere.

Etter at mineralloven trådte i kraft i 2009 oppstod det en lengre restanseliste med konsesjonssøknader hos Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF). DMF har ferdigstilt sin restanseliste. Svært mange av DMFs vedtak ble imidlertid påklaget, og sakene flyttet seg til Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). På grunn av redusert juridisk kapasitet på mineralfeltet og håndtering av koronapandemien i 2020, 2021 og til dels i 2022, ble mange av disse sakene liggende ubehandlet.

Da denne regjeringen tiltrådte høsten 2021 var det i underkant av 60 restansesaker på mineralområdet. Året etter var antallet på restanselisten tilnærmet likt. En stor del av restansesakene stammer fra pandemiårene 2020 og 2021 (31 saker). Det kom også en del saker til i 2022 (16 saker), som ble liggende i starten av dette året pga. pandemihåndtering i departementet. I 2023 kom det seks nye saker til departementet.

I september 2022 etablerte NFD en egen mineralseksjon for å styrke arbeidet med mineralsaker, og det ble satt inn større juridisk kapasitet på dette fagfeltet. De-

partementet har prioritert, så langt det har latt seg gjøre, å behandle klagesakene. Jeg vurderer det som en helt sentral forvaltningsoppgave å behandle søknader og saker etter regelverket departementet forvalter. I tillegg til å oppfylle forvaltningslovens krav om saksbehandlingstid, har dette vært førende for våre prioriteringer.

Per 2. mai 2024 gjenstår det 20 klagesaker/søknader i restanselisten. To av disse er kommet inn i 2024.

Mottaksdato for de ulike sakene varierer. Departementet arbeider i utgangspunktet etter prinsippet om å behandle de eldste sakene først. Det er imidlertid gjort enkelte unntak for saker hvor NFD er førstehåndsbehandler av søknader. Dette gjelder f.eks. søknader om ekspropriasjon eller der saker løftes til departementsbehandling av Sametinget. I flere av de eldre konsesjonssakene drives uttaket på overgangsordning, eller uttaket er lagt ned. Departementet har derfor prioritert de sakene hvor ev. sen behandling i NFD hindrer beslutninger om oppstart.

Det er viktig at departementet selv ikke er et hinder for at mineralprosjekter kommer i gang. Klagesaksbehandlingen er derfor fremdeles et prioritert arbeidsområde i departementet.

SPØRSMÅL NR. 1930

Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 8. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kva er statens vegvesen sitt oppdaterte totale kostnadsoverslag for prosjektet Hordfast?

GRUNNGJEVING:

Prosjektet på ferjefri E39 Hordfast er tatt ut av regjeringa sitt forslag til ny NTP dei neste 12 åra.

Svar:

Forventa kostnad for E39 Ådland-Svegatjørn (Hordfast) er gitt med følgjande anslag i Statens vegvesens innspel til Meld. St. 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036 av 3. oktober 2023:

Prosjekt	Investering totalt (forventa kostnad)	Restbehov stat per 01.01.24	Annan finansiering
E39 Ådland-Svegatjørn (Hordfast)	49 700	34 500	14 500

SPØRSMÅL NR. 1931**Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad****Besvart 8. mai 2024 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Jeg viser til statsrådets skriftlige besvarelse nr 1857 på mitt skriftlige spørsmål.

Jeg kan ikke se at statsråden svarer på mitt spørsmål og spør derfor igjen om regjeringen, i sin dialog med EU, har sikret at vedtaket i EUs ministerråd, høsten 2023, om et mulig unntak for «outermost regions» fra EUs reviderte avløpsdirektiv, vil kunne gi Norge et handlingsrom for å ivareta norske forhold, dersom det blir endelig vedtatt?

Svar:

Regjeringen og norske miljømyndigheter har hatt en utstrakt dialog med EU under prosessen med revisjon av avløpsdirektivet. Vi har gitt skriftlige innspill til EU-institusjonene, og vi har hatt møter med Europakommisjonen og Europaparlamentet. Norge har også hatt samtaler med EUs formannskap og flere medlemsland. Gjennom dette har vi gitt overordnet støtte til et mer ambisiøst avløpsdirektiv enn vi har i dag. Samtidig er det uttrykt bekymring for noen av de foreslåtte kravene og utfordringene vi ser med gjennomføringen av nytt direktiv i Norge. Med utgangspunkt i topografiske og geografiske forhold, har regjeringen gjentatte ganger presset på for norske synspunkter i den politiske behandlingen i EU.

Stortingsrepresentanten viser til det mulige unntaket for «outermost regions» i EUs reviderte avløpsdirektiv. I EU-kontekst har begrepet «outermost regions» en spesiell status nedfelt i EU-traktaten. Disse er de ni regionene som er geografisk svært fjerne fra det europeiske kontinentet, og omfatter de franske stedene French Guyana, Guadeloupe, Martinique, Mayotte, Réunion, Saint-Martin i tillegg til de spanske Kanariøyene og portugisiske Azorene og Madeira.

I den politiske enigheten om revidert avløpsdirektiv mellom Rådet og Parlamentet er det gitt et tidsbegrenset unntak for disse særegne regionene på 20 år. Dette er den tid som kreves for å gradvis oppgradere de gjenværende anleggene til sekundærbehandling i disse områdene der det kan være vanskeligere å anvende sekundærbehandling. Det tidsbegrensede unntaket er begrenset til de særegne regionene, og omfatter ikke Norge. Norge har mer til felles med andre medlemsland, som for eksempel Irland, som er underlagt kravene i EUs avløpsdirektiv uten unntak.

I Norge har vi et stort vedlikeholdsetterslep etter dagens direktiv, og en utstrakt bruk av det gjeldende

unntaket fra sekundærrenserekravet for mindre følsomme områder. Selv om vi dessverre ikke har fått gjennomslag for å beholde dagens grense for hvilke små tettbebyggelser som vil få krav om sekundærrensing, ligger det etter behandlingen i Rådet og Parlamentet an til at det vil bli lengre tidsfrister for å innføre disse kravene i revidert direktiv.

Regjeringen vil fortsatt jobbe for å ivareta norske interesser. Vi arbeider nå med å få et best mulig bilde av konsekvenser ved gjennomføring av direktivet i Norge. Et godt kunnskapsgrunnlag er avgjørende for en vurdering av eventuell tilpasningstekst, og gjennomføringen av direktivet vil kreve langsiktig planlegging og trinnvis gjennomføring. Etter at direktivteksten er endelig vedtatt, vil vi vurdere hvordan direktivet tas inn i EØS-avtalen og gjennomføres i Norge.

SPØRSMÅL NR. 1932

Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 13. mai 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung

Spørsmål:

Er vi sikre på at nedstengningen av 2G-nettet ikke vil gi utilsiktede ringvirkninger?

BEGRUNNELSE:

Telenor og Telia har besluttet å stenge 2G-nettet i Norge i 2025, mens de fleste EU- og EØS-land venter til 2029. En rekke kritiske funksjoner er fortsatt avhengig av 2G-nettet, og ikke kompatible med 4G. Alle disse må skiftes ut for å fortsatt fungere etter nedstengingen. Blant disse er eCall i 3-400 000 norske biler, varslingssystemer i tunneler, hjemme-alarmer og trygghetsalarmer. Flere sektorer, som heiser, blir også påvirket. NKOM har gjort et arbeid med å kartlegge omfanget av konsekvenser når 2G-nettet stenges, og har ansvar for å sikre at samfunnskritiske funksjoner ikke rammes uforholdsmessig. Gjennom åpne kilder er det vanskelig å få bekreftet om kritiske funksjoner og ulike sektorer vil være i stand til å omstilles til 4G i tide for nedstengingen.

Ute i Europa er tendensen at telekomoperatørene venter med å stenge ned 2G/3G-nettene til tidligst 2029-2030. Dette skal være bekreftet i Finland, Italia, Frankrike, Spania og Belgia. Det er grunn til å tro at øvrige land som Danmark, Tyskland, Nederland og Irland venter med nedstenging.

Dersom tidslinjen for nedstengningen ikke harmoniseres landene imellom kan det få store konsekvenser for utenlandske biltrafikk i Norge hvor eCall ikke vil fungere etter 2025 i motsetning til resten av Europa.

Det er grunn til å spørre seg om:

- Har vi oversikt over mulige konsekvenser av at 2G-nettet i Norge stenges.
- Er det sikret oppfølging av status for den vesentlige utskiftningen av utstyr som må skje hos norske kommuner, virksomheter og forbrukere frem mot fristen.
- Er konsekvensene av at den norske nedstengningen ikke er harmonisert med resten av Europa tilstrekkelig belyst og vurdert.
- Bør teleoperatørene utsette nedstengingen dersom det er usikkert hvorvidt kommuner, næringsliv og forbrukere vil klare å omstille seg i tide.
- Vil vi få uforutsette konsekvenser ved å stenge 2G-nettet allerede i 2025.

Svar:

2G-nettene basert på GSM-teknologi har vært i drift i over 30 år. Ny teknologi som er sikrere, raskere og mer effektiv bygges ut. Dekningen til 4G-nettene tilsvarer 2G-dekningen, og over 90 pst. av befolkningen har nå 5G-dekning der de bor. Det er naturlig at vi står overfor en utfasing av 2G. Slike prosesser byr alltid på utfordringer og kan medføre ulemper for enkelte brukere. For å få fart på digitaliseringen av samfunnet er det samtidig viktig at infrastrukturen som utgjør den digitale grunnmuren, i dette tilfellet mobilnettene, baseres på moderne og ressurseffektiv teknologi som gir størst mulighet for utvikling og innovasjon.

Det er dag to 2G-nett i Norge som eies av henholdsvis Telenor og Telia. De to mobiltilbyderne har varslet planer om å stenge ned 2G-nettene i Norge i 2025. Innenfor rammen av prinsippet om teknologinøytral regulering tar mobilnettteierne selv avgjørelse om teknologiskifter og utfasing av mobilteknologi ut fra forretningsmessige, driftsmessige og tekniske vurderinger. Det er fra myndighetenes side ønskelig at tilbyderne legger opp til effektiv drift basert på ny teknologi og nye standarder, som gir forbedret ressursutnyttelse, herunder vesentlig redusert energiforbruk.

Telenor og Telia har informert om planer for stenging av 2G-nettene i lang tid, blant annet allerede i forbindelse med nedstengningen av 3G-nettene i 2019. Av hensyn til å nyttiggjøre seg teknologiutvikling og behov for modernisering, er det å forvente at gammel teknologi blir faset ut. Både Telenor og Telia har varslet sine grossistkunder om den planlagte slukkingen, slik at disse igjen kan informere sine sluttbrukere i henhold til varslingsplikten i ekomloven § 2-4. Telenor og Telia gir på sine hjemmesider veiledning om hvordan man bør forholde seg til overgangen. Videre har Telenor lansert en løsning som gir oversikt over kundenes abonnement med avhengighet til 2G-nett. Aktører som benytter seg av 2G i sine tekniske løsninger og tjenesteleveranser bør være vel kjent med slukkeplanene.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) har over lengre tid informert om slukkeplanene på sine hjemmesider, i møter og via presse. Nkom har jevnlig møter med Telenor og Telia og innhenter informasjon om mobiloperatørens planer og hvordan kundene varsles. Det forventes økt innsats når det gjelder dette informasjonssarbeidet i tiden fremover. Det er viktig å nå bredt ut med informasjon.

Overgangen fra 2G til 4G/5G vil medføre at 2G-avhengig utstyr slutter å fungere. Dette kan blant annet være heistelefoner og -alarmer, husalarmer, fjernstyring, som for eksempel «ring hytta varm», og overvåkningstjenester. I og med at mobiltilbyderne har varslet sine grossist-kunder i lengre tid om den planlagte slukkingen, bør de fleste virksomheter som benytter norske SIM-kort i sine tjenester, ha fått informasjon og tid til å forberede seg på omleggingen. Likevel er det fortsatt tjenesteleverandører som i dag benytter 2G-nettene for leveranse av IoT- og mobiltjenester, og det er forbrukerutstyr, telefoner og utenlandske SIM-kort i bruk som er avhengig av 2G. Departementet vil følge nøye med for å forsikre seg om at viktige funksjoner fungerer etter en nedslukking av 2G-nettet.

Utbyggingen av 4G- og 5G-nettene og utbredelse av smarttelefoner har kommet langt i Norge sammenlignet med mange land i Europa. Konsekvensene for både dekning og utstyrsstøtte av å slukke 2G-nettene, er derfor betydelig mindre i Norge enn i mange andre europeiske land. Dette er også en av grunnene til at planene for å slukke 2G-nettene varierer fra land til land. Nett- og tjenesteutviklingen i Sverige og Sveits har mye til felles med Norge. Sverige har tilsvarende planer for 2G-slukking som Norge, og i Sveits er allerede 2G-nettene lagt ned.

Overgangen fra 2G til 4G- og 5G-teknologi vil frigjøre ressurser og tilrettelegge for bedre kvalitet og sikkerhet i mobiltjenester. 4G og 5G gir en betydelig kapasitetsøkning og muliggjør en rekke nye bruksområder som ikke kan realiseres i 2G-nett. De nye teknologiene er mindre sårbare for digitale angrep og gir bedre sikkerhet for sluttbrukere, bl.a. gjennom bedre kryptering. Bruk av 4G- og 5G-teknologi tilrettelegger for mer miljøvennlig og bærekraftig utnyttelse av ressurser. 2G er mindre effektiv og mye mer ressurskrevende enn 4G og 5G.

Tilgang på utstyr, ressurser og personell med 2G-kompetanse er i økende grad en utfordring for å opprettholde 2G-nett. Overgang til 4G og 5G bidrar til at tilbyderne kan kanalisere sine ressurser mot fremtidsrettet teknologi.

Tjenesten eCall er i dag i Norge avhengig av 2G, siden 3G-nettene allerede er stengt ned for flere år siden. eCall er et felleseuropeisk system for blant annet automatiske nødanrop fra kjøretøy. Det er en utfordring at eCall-utstyr som kun fungerer over 2G, finnes i eldre biler og fortsatt i en del nye biler som produseres. Det vil sannsynligvis selges biler i det norske markedet helt frem mot 1. januar 2027 som har 2G/3G-basert eCall. Problemstillingen rundt eCall har fått oppmerksomhet på europeisk nivå, og medført at noen aktører har tatt til orde for utsatt slukking, uten at Europakommisjonen har indikert at de vil legge til rette for det.

eCall-anrop skal mottas på en eCall-alarmsentral, og håndteres like raskt og effektivt som andre anrop til det felleseuropeiske nødnummeret 112. Formålet med

eCall er å få ned tallet på antall drepte og hardt skadde ved at eCall skal bidra til å redusere responstiden, slik at medisinsk bistand kan ankomme ulykkessteder raskere. I Norge håndterer brann- og redningsvesenets 110-sentraler mottak av eCall-anrop. Ifølge en fersk rapport fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er eCall-tjenesten beheftet med en svært stor mengde feilaktige og unødige nødanrop. De aller fleste eCall-hendelser, hele 96 pst. av oppdragene, ble håndtert av 110-sentralene uten at det var grunnlag for utrykning fra brann- og redningsvesen. Mer enn 70 pst. av alle mottatte eCall-anrop skyldtes feil bruk eller kun behov for veihjelp. Bare 2,7 pst. av oppdragene ble registrert som reelle trafikkulykker. Det finnes av denne grunn motvilje mot å være sentral for mottak av eCall-anrop.

Tallene fra DSB peker i retning av at eCall har mindre betydning for effektiv håndtering av ulykkeshendelser enn man kanskje kunne forvente. Videre er det en stor mengde kjøretøy i Norge og i resten av Europa som har eCall-løsninger som kun virker over 2G- og 3G-nett. Noen års utsettelse av 2G-nedstenging vil i begrenset grad løse denne utfordringen, fordi det om eksempelvis fem år fremdeles vil være en betydelig mengde kjøretøy som fortsatt har «gammel» eCall som ikke vil virke.

SPØRSMÅL NR. 1933**Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 7. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvordan er fordelingen av passasjerenes reiser på Vestfoldbanen som har Drammen, Asker, Sandvika, Lysaker og Oslo som endestasjon med påstigning fra togstasjonene Skien, Porsgrunn, Larvik, Sandefjord, Tønsberg, Skoppum, Holmestrand og Sande, og kan statsråden lage en oversikt som ikke bare viser andelen påstigninger fra den enkelte stasjon, men som også inkluderer en oversikt over hvor passasjerene går av toget fra de enkelte avgangene?

BEGRUNNELSE:

Det har som statsråden kjenner til vært stort engasjement i Vestfoldsamfunnet om ny ruteplan 2025 for Vestfoldbanen og da endret stoppmønster mellom Vestfoldbyene. I denne forbindelse er det ønskelig om statsråden kan lage en spesifisert oversikt over hvor de reisende går av toget. Det er i den anledning ønskelig med en oversikt som viser andelen fordelt på hver enkelt stasjon man reiser fra og til.

Svar:

Nytt rutetilbud på Vestfoldbanen skal etter planen tas i bruk fra desember 2025. Det vil gi et langt bedre togtilbud for det store flertallet som tar tog fra Vestfold:

Flere avganger: Tønsberg firedobler avgangsfrekvensen mot Oslo i grunnrute, mens reisende fra Horten, Holmestrand og Sande får dobbelt så mange avganger hele døgnet.

Redusert reisetid: Reisende fra Tønsberg og stasjoner lenger sør får om lag ett kvarter kortere reisetid til Oslo-området.

Bedre punktlighet: Ny infrastruktur med dobbeltspor gir større kapasitet og fleksibilitet i infrastrukturen. Tre av avgangene som starter i Tønsberg har større sannsynlighet for å være i rute sammenlignet med avgangene som går på enkeltspor fra Skien. Dette vil gi bedre punktlighet for togene og økt forutsigbarhet for de reisende.

Bedre plass: Flere avganger vil gi en jevnere fordeling av de reisende. Reisende fra Tønsberg og nord i Vestfold vil få bedre plass siden avgangene starter i Tønsberg. Dette muliggjør arbeid om bord på toget.

Min forståelse er at det bes om en oversikt over andelen reisende per nevnte stasjon i Vestfold som har hhv. Drammen, Asker, Sandvika, Lysaker og Oslo S som endestasjon.

Avgang	Ankomst	Antall reisende	Prosentandel - for stasjon
Skien	Asker	2 257	7,3 %
	Drammen	8 040	26,0 %
	Lysaker	2 870	9,3 %
	Oslo S	14 557	47,0 %
	Sandvika	3 223	10,4 %
		30 947	100,0 %
Porsgrunn	Asker	3 146	7,4 %
	Drammen	11 371	26,8 %
	Lysaker	3 793	8,9 %
	Oslo S	19 671	46,3 %
	Sandvika	4 464	10,5 %
		42 445	100,0 %
Larvik	Asker	2 860	7,1 %
	Drammen	10 807	26,7 %
	Lysaker	3 613	8,9 %
	Oslo S	19 040	47,0 %
	Sandvika	4 177	10,3 %
		40 497	100,0 %
Sandefjord	Asker	5 415	6,6 %
	Drammen	22 732	27,6 %
	Lysaker	7 475	9,1 %
	Oslo S	38 444	46,7 %
	Sandvika	8 310	10,1 %
		82 375	100,0 %
Tønsberg	Asker	13 968	6,6 %
	Drammen	59 013	28,0 %
	Lysaker	19 605	9,3 %
	Oslo S	96 608	45,9 %
	Sandvika	21 263	10,1 %
		210 456	100,0 %
Skoppum	Asker	4 179	6,7 %
	Drammen	18 911	30,1 %
	Lysaker	7 291	11,6 %
	Oslo S	25 386	40,4 %
	Sandvika	7 063	11,2 %
		62 829	100,0 %
Holmestrand	Asker	5 470	7,0 %
	Drammen	23 863	30,7 %
	Lysaker	9 290	11,9 %
	Oslo S	30 436	39,1 %
	Sandvika	8 704	11,2 %
		77 761	100,0 %
Sande	Asker	2 916	6,3 %
	Drammen	14 267	30,8 %
	Lysaker	5 642	12,2 %
	Oslo S	18 208	39,3 %
	Sandvika	5 356	11,5 %
		46 388	100,0 %

SPØRSMÅL NR. 1934**Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 10. mai 2024 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Når har statsråden tenkt å følge opp Barneverninstitusjonsutvalgets rapport (NOU 2023: 24 «Med barnet hele vege»), og hva har statsråden tenkt å foreta seg i mellomtiden for å bedre leveforholdene for de rundt 1000 barna som bor på barneverninstitusjon?

BEGRUNNELSE:

I Brennpunkt-dokumentaren «Instukids» har Brennpunkt vært i kontakt med 100 barn som bor eller har bodd på barneverninstitusjon. I dokumentaren forteller barn og unge på norske barneverninstitusjoner om at veien til bruk av piller og sprøyter og inn i tung rusavhengighet er kort.

Barneverninstitusjonsutvalget leverte 26. oktober 2023 rapporten «Med barnet hele vege». Utvalget har utredet et helhetlig forslag for fremtidens barnevern, og mener det har vært nødvendig å tenke nytt om hvordan vi hjelper denne lille gruppen av samfunnets kanskje mest marginaliserte og utsatte barn. Utvalget har lagt vekt på å se institusjonsbarnevernet i et forløpsperspektiv, der tiltakene må bygge på hverandre, barna må få ro og forutsigbarhet, og overgangene må være trygge og planlagte.

I rapporten peker utvalget på at det i dag er to innganger til rusbehandling for barn. Noen får hjelp via barnevernet og havner på barneverninstitusjon. Andre får hjelp fra helsetjenesten og kan få ulike typer av poliklinisk hjelp. Det fremstår tilfeldig hvilke barn som får hjelp hvor, hva innholdet i behandlingen er og hvilken kompetanse de ansatte har. Dessuten gir regelverket i barnevernet større adgang til bruk av tvang og i lengre tid enn det helsetjenesten har anledning til. Konsekvensene er at innholdet i tjenestene barna får er tilfeldig og verken rettferdig fordelt eller særlig tilgjengelige. Det er vanskelig å få kontinuitet i tilbudet og barna risikerer at behandlingen avsluttes når de fyller 18 år, selv om de fortsatt trenger behandling.

Utvalget foreslår at ansvaret for tilbudet til barn med behov for spesialisert rusbehandling legges til spesialisthelsetjenesten, og at det etableres døgntilbud for barn som har behov for langvarig spesialisert rusbehandling. Utvalget mener også at det er behov for økt kompetanse på rus i alle barneverninstitusjoner. Alle barneverninstitusjoner skal ha kompetanse på å forebygge rusmisbruk og kunne møte og hjelpe barn som står i fare for å utvikle avhengighet til rus.

Svar:

Barneverninstitusjonsutvalget rapport, NOU 2023:24 «Med barnet hele vege – Barneverninstitusjoner som har barnas tillit» blei straks sendt på høyring med høyringsfrist den 22. januar i år. Hovudinstrykket frå høyringa er at rapporten skildrar eit utfordringsbilete som dei ulike aktørane kjenner seg igjen i og stiller seg bak. Skildringa av uklare ansvarsforhold og mangel på forpliktande samarbeid på tvers av sektorar, blir særleg framheva. Høyringsinstansane gir i svært stor grad støtte til den heilskaplege retninga utvalet har foreslått for institusjonane.

Eg er allereie i gang med å følgje opp rapporten frå det offentlege utvalet regjeringa sette ned i juni 2022. Som spørsmålsstillar truleg må kjenne til, har eg eg lagt fram eit omfattande høyringsforslag om endringar i barnevernsløva der fleire av tilrådingane frå utvalet er tatt vidare. Førre veke lanserte eg saman med 4 andre departement også Regjeringa sin institusjonsstrategi: Vårt felles ansvar – ny retning for barnevernets institusjonstilbod. Denne viser fram Regjeringa sine ambisjonar på institusjonane skal bli best mogleg for barna og samfunnet. Den byggjer på NOU 2023:24, og har 6 klare mål for utviklinga. Det vil innebere eit tett samarbeid og tydelegare sektoransvar for tilbodet til barna også frå andre sektorar slik som helse, kommunal, kunnskap og justis, og er retningsgjevande for arbeidet vårt på både kort og lang sikt.

Lovforslaga som no er på høyring, vil, saman med institusjonsstrategien, leggje eit viktig grunnlag for Regjeringa si varsla Kvalitetsreform for barnevernet.

Det skjer samstundes mykje arbeid for å betre leveforholda til barn på barneverninstitusjon her og for å sikre god bemanning og auka kapasitet er løyvingane til barnevernets institusjonar auka både i 2023 og 2024. Regjeringa har også lagt fram fleire konkrete tiltak for barnevernet i Opptappingsplan for psykisk helse, som Stortinget behandla hausten 2023. Når det gjeld rus, inviterte eg den 7. mai barneverninstitusjonar, tilsette og brukarar til møte om straktiltak som kan gi betre rusførebygging. Ungdom fortalte i dette møte kor lett tilgjengeleg ulovlege rusmidlar er blitt i samfunnet. Det kan bestillast enkelt av mindreårige på sosiale media, og blir levert nærmast på døra- Dette gjer at arbeidet på institusjon for å beskytte barn mot narkotika, jfr., Barnekonvensjonen, er vanskelegare men også viktigare enn før. Men det kom fram gode tiltak for å redusere risikoen for rus på kort og lang sikt. Desse tar eg no tak i.

Eg vil til slutt peike på at sjølv om det er alt for mange gongar at det sviktar, er det også mange barn på barnevernsinstitusjon som i dag får god hjelp, støtte og

omsorg av flinke tilsette. Utfordringane er systemskapte, og difor trengs ein ny retning for barnevernets institusjonstilbod.

SPØRSMÅL NR. 1935

Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 10. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Togstrekningen Oslo-Moss har potensial for høgere hastigheter enn i dag, hvor stykkevis planlegging og utbygging har medført forskjellig topphastighet i et spenn fra 130-250 km/t som gjør at togtiden blir lengre enn den hadde trengt å være.

Hva gjør regjeringen for å likestille hastigheten på hele strekningen og kan regjeringen gi svar på når en slik utbedring kan være gjennomført om man kommer i gang i 2025?

Svar:

Det er riktig at strekningen mellom Oslo og Moss har delstrekninger med ulike tillatt hastighet. Det er imidlertid

ikke et mål at hele strekningen skal ha lik hastighet, men at infrastrukturen forbedres der dette gir størst nytte. Mellom Oslo og Moss har staten eksempelvis investert om lag 37 mrd. kroner i ny Follobane som åpnet i 2022. I tillegg pågår nå en omfattende og komplisert utbygging av dobbeltspor mellom Sandbukta – Moss – Såstad. Den siste strekningen fra Sandbukta til Moss, og stasjonsområdet i Moss, har eldre infrastruktur med enkeltsporet drift og lavere hastighet. Enkeltsporet strekning medfører store begrensninger i infrastrukturkapasitet, og venting på kryssing medfører økt kjøretid for togene. Dette forbedres når nytt prosjekt står ferdig.

SPØRSMÅL NR. 1936

Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 6. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kva er logikken bak at regjeringa føresler å la det planlagte Statens fond Tromsø ta opp eit milliardlån for å investere pengane i aksjar, samstundes som regjeringa føresler å redusere Statens pensjonsfond Norge sin aksjeinvesteringar og sluse pengane inn i statsbudsjettet, tatt i betraktning at begge fond er forvalta av Folketrygdfondet?

GRUNNGJEVING:

I Prop 91. L (2023-2024) føresler regjeringa at det planlagte Statens fond i Tromsø skal forvaltast av Folketrygdfondet, og få sin investeringskapital gjennom statslån på 15-30 milliardar kroner som skal brukast til å kjøpe aksjar.

I Meld. St. 22 (2023-2024) – som vart lagt fram same dag – føresler regjeringa at Statens pensjonsfond Norge (SPN), som også blir forvalta av Folketrygdfondet, skal selje aksjar for å skaffe pengar som skal slusast inn i statsbudsjettet til bruk for å finansiere løpande utgifter. Der-

som uttaka frå Statens pensjonsfond Norge skal ligge på same nivå som frå Statens pensjonsfond Utland (SPU), vil det vere tale om anslagsvis 10 milliardar kroner i året.

Det virkar ikkje umiddelbart logisk kvifor desse planlagte uttaka frå Statens pensjonsfond Norge ikkje berre kan flyttast over som kapital til det planlagte Statens fond i Tromsø, i staden for at staten pådrar seg store renteutgifter ved å ta opp lån. Bruken av pengar frå SPN til å dekke utgifter i statsbudsjettet vil dessutan, som regjeringa sjølv skriv i stortingsmeldinga, «ha en ekspansiv virkning på norsk økonomi».

På spørsmål frå underteikna under høyringa i finanskomiteen 30. april var det ikkje lett å forstå kva som er den indre logikken i desse forslaga frå finansministeren si side, så eg tillét meg å spørje ein gong til.

Svar:

Det er ingen samanheng mellom regjeringa sitt forslag om å etablere ein regel for årlege overføringar frå Statens pensjonsfond Norge (SPN) til statsbudsjettet og etableringa av Statens fond i Tromsø. Fleirtalet i finanskomiteen slutta seg i Innst. 364 S (2022–2023) til at Statens fond i Tromsø ikkje skal vere del av Statens pensjonsfond. Opprettinga av fondet i Tromsø er ikkje betinga av eit uttak frå SPN. Finansieringa må difor vurderast på sjølvstendig grunnlag.

Folketrygdfondet ga i 2019 råd om at mandatet for forvaltninga av SPN bør endrast som følgje av at fondet sine eigardelar på Oslo Børs over tid har kome opp på eit nivå der det er risiko for brot på eigardelsgrensa i mandatet på 15 pst. i norske selskap. Regjeringa foreslår at denne utfordringa blir handsama gjennom eit årleg uttak. Regjeringa har vidare foreslått at desse midlane skal budsjetterast som inntekter på statsbudsjettet på same vis som utbytte frå statens direkte eigarskap, dvs. «over streken». Uttaka bør vere tilstrekkeleg store til at eigardelsutfordringa blir handsama, men heller ikkje større. Praktiseringa av regelen bør ta omsyn til at avgrensa likviditet i marknaden i periodar kan verke inn på Folketrygdfondet sin moglegheit til å overføre midlar, og skal kunne tilpassast aktivitetar i SPN sin portefølje (utbytte, kupongar, forfall, mv.). Folketrygdfondet er i brev 23. april bedt om å kome med ei oppdatert vurdering av kva uttaksprosent som vil vere tilstrekkeleg for å handtere eigardelsutfordringa.

Eg vil understreke at det ikkje blir lagt opp til at uttaka frå SPN blir finansierte ved sal på Oslo Børs, men ved å overføre delar av SPN sine inntekter frå renter og utbytte. Noko av grunnen til at SPN sine eigardelar har blitt høge, er at SPN i større grad enn andre investorar reinvesterer utbytte som selskapa betalar ut til aksjonærane. Ved å ikkje lenger reinvestere utbyttene på børsen, men i staden overføre dei til statsbudsjettet, avgrensar vi eigardelsutfordringa.

Formålet med etableringa av Statens fond i Tromsø er å bidra til å bygge kapitalforvaltningsmiljø i Nord-Noreg. Formålet med fondets investeringar skal vere høgast mogleg avkastning. Korleis fondskapitalen skal finansierast, irekna som lånetransaksjon («under streken») eller som ordinær utgift («over streken»), vil avhenge av kva investeringsmandat som blir sett for det nye fondet og øvrige rammer som kan påverke om plasseringa av midlane kan vurderast å vere marknadsmessig. Eg legg opp til at investeringsmandatet for Statens fond i Tromsø skal innrettast slik at vilkåra for å kunne budsjettere kapitalinnskottet som ein lånetransaksjon, er tilfredsstillt.

Reint teknisk kan det vere mogleg å finansiere kapitalen til Statens fond i Tromsø med overføringar frå Statens pensjonsfond i staden for opptak av statslån. Det er likevel ingen opplagte fordelar ved ei slik finansiering, men ei rekkje ulemper. Finansiering av Statens fond Tromsø ved eit uttak frå SPN vil truleg innebere sal av aksjar på Oslo Børs. Tilgangen til kapital for det nye fondet bør bestemast ut frå når det finst lønsame investeringar, og ikkje vere avhengig av tempoet i eit nedsal i SPN. Tilsvarende vil det vere uheldig dersom det blir gjennomført eit nedsal frå SPN og det nye fondet ikkje har tilgang på lønsame prosjekt slik at midlane blir ståande utan avkastning.

Eg vil samstundes peike på at all kapital har ein alternativ bruk. Om innskot i Statens fond i Tromsø blei finansierte ved reduserte investeringar på Oslo Børs, som representanten Rotevatn føreslår, ville staten gå glipp av avkastninga frå desse investeringane. Avkastninga som kunne vore oppnådd dersom midlane hadde blitt verande i SPN, må reknast som ein kostnad, og forventa avkastning på investeringane i SPN er truleg høgare enn statens lånerente i marknaden. Finansiering av kapitaltransaksjonar ved eit uttak frå Statens pensjonsfond har ikkje tidlegare vore gjennomført. Korleis dette skulle behandlast i statsbudsjettet og statens kapitalrekneskap, ville ein difor måtte greie nærare ut om.

SPØRSMÅL NR. 1937**Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 10. mai 2024 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Hva er status og når kan vi forvente at forordningen om digitale tjenester (Digital Services Act – DSA) blir gjeldende i norsk lov?

BEGRUNNELSE:

Forordningen for digitale tjenester (DSA) trådte i EU i kraft 16. november 2022 og skal gjelde for alle digitale plattformer fra 17. februar 2024. Gjennom DSA vil det blant annet innføres et forbud mot adferdsbasert markedsføring rettet mot barn og unge. Det er ikke tvil om at influensere gjennom sosiale medier har stor påvirkning på mange barn, unge og sårbare. Influensere deler helse råd og slanketips uten faglig kompetanse. De bryter også markedsføringsloven jevnlig, eksempelvis ved framvisning av alkohol og villedende reklame for produkter gjennom mangelfull og direkte feilaktig informasjon. Den praksisen altfor mange influensere har på sosiale medier i dag, har i tillegg direkte skadelig påvirkning i form av kroppspress. Den bidrar også til normalisering av kosmetiske inngrep. Det er viktig å få plass et forbud mot adferdsbasert markedsføring rettet mot barn og unge raskt.

Svar:

Jeg deler representant Pettersens bekymring for enkelte sosiale mediers påvirkning på særlig sårbare grupper, som for eksempel barn og unge, og hva dette gjør med barn og unges fysiske og mentale helse og velvære.

Forordningen om digitale tjenester (DSA) er EUs verktøy for å beskytte barn og unge på nett. DSA skal sikre et tryggere internett for brukerne, beskytte grunnleggende rettigheter og skape et mer åpent og rettferdig miljø for digitale plattformer. Formålet er å forebygge ulovlige og skadelige aktiviteter på internett og spredning av desinformasjon. DSA inneholder regler som forbyr adferdsbasert reklame rettet mot mindreårige basert på profilering ved bruk av deres personopplysninger. Forordningen har også regler som pålegger plattformene å iverksette passende tiltak for å sikre et høyt nivå av personvern og sikkerhet for mindreårige på egne tjenester.

DSA er en indre markedsregulering, og er EØS-relevant og aktuell for innlemmelse i EØS-avtalen. I DSA er kommisjonen gitt håndhevningskompetanse overfor de aller største plattformene og søkemotorene. Hvordan dette skal håndteres overfor EØS EFTA-landene, må avklares før forordningen eventuelt kan tas inn i EØS-avtalen, og vil

være sentralt for spørsmålet om myndighetsoverføring ved en eventuell innlemming i EØS-avtalen. EFTA-sekretariatet har opprettet en arbeidsgruppe på EFTA-nivå – Digital Platform Task Force – bestående av fagekspert fra de tre EØS EFTA-statene som arbeider med EØS-tilpasninger til forordningen.

En eventuell nasjonal gjennomføring av forordningen vil kreve lovendring. DFD leder en interdepartemental arbeidsgruppe bestående av KUD, BFD, UD, NFD og JD, som arbeider parallelt med forberedelsene til en mulig nasjonal gjennomføring av forordningen. Berørte underliggende etater er også involvert.

Tidslinje for arbeidet vil blant annet avhenge av hvilke tilpasninger EØS EFTA-statene får fremforhandlet med EU-siden. Saken har høy prioritet fra vår side. Ved en eventuell innlemmelse i EØS-avtalen vil det bli tatt forbehold om Stortingets samtykke.

SPØRSMÅL NR. 1938**Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 13. mai 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Er det meningen at utenlandsk registrerte selskap med en ansatt skal kunne fortsette å leie seg selv ut i Norge mens norske selskap med en ansatt ikke lengre kan gjøre det?

BEGRUNNELSE:

Etter at ENK og AS med en ansatt ikke lengre blir godkjent som bemanningsforetak har det kommet store mengder henvendelser fra konsulenter som nå enten må finne midler til å foreta ansettelse eller avslutte sin virksomhet. I tillegg har flere gjort undertegnede oppmerksom på at britiske konsulenter ansatt i eget ltd (tilsvarende AS i UK) leier seg selv ut som før og arbeider fra Storbritannia med noen tidvise besøk på prosjektet i Norge. Disse konsulentene får ikke krav om å bli godkjent bemanningsforetak innen 4 uker, mens de norske kollegene gjør det. Dette oppleves svært urettferdig og ikke minst konkurransevridende overfor norske konsulenter som nå ikke lengre blir godkjent for å leies inn på prosjekter. I følge forskrift om offentlig godkjenning av bemanningsforetak er det knyttet noen vilkår til representasjon i Norge hvis bemanningsforetaket er utenlandsk. I følge departementets svar

tidligere er selskap med én ansatt uansett ikke omfattet av aml. og godkjenningsordningen for innleie, og kan i følge departementet da heller ikke leies inn på prosjekt. Det legges til grunn at forskriften med krav om representasjon ikke gjelder for selskap med en ansatt. Likevel fortsetter utenlandske LTD-selskaper med en ansatt med utleie som før, mens norske AS med en ansatt ikke kan leie seg selv lovlig ut som de kunne tidligere.

Svar:

Det er de samme reglene som gjelder for alle bemanningsforetak som skal drive virksomhet i Norge, også utenlandske. Ved innleie fra bemanningsforetak til oppdragsgivere i Norge, gjelder de norske innleiereglene og kravene til godkjenning av bemanningsforetak gjennom godkjenningsordningen.

For kontraktsforhold som ikke er å anse som innleie fra bemanningsforetak, gjelder ikke ovennevnte regler, jf. mine tidligere svar om kjøp av tjenester fra selvstendige konsulenter.

Ulike sider ved kontraktsforhold med utenlandske tjenesteleverandører må utover dette vurderes konkret.

SPØRSMÅL NR. 1939**Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 13. mai 2024 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Er den nye presumsjonsregelen i aml. § 1-8 årsaken til at AS med en ansatt ikke lengre omfattes av innleiereglene og hva var hjemmelsgrunnlaget tidligere når disse selskaperne fritt kunne leie ut sine tjenester?

BEGRUNNELSE:

Det vises til spørsmål fra undertegnede til statsråden med svar jf. Dokument nr. 15:1657 (2023-2024). Det vises til at ENK eller AS med én ansatt/daglig leder ikke er å anse som arbeidstaker etter aml. § 1-8 og derfor har man ikke

et slikt trepartsforhold som innleiereglene retter seg mot. I forskrift om offentlig godkjenning av bemanningsforetak er det imidlertid ikke klart at det er noe krav om at bemanningsforetaket må ha mer enn én ansatt. Nylige endringer i aml. § 1-8 stadfester en presumsjonsregel som går ut ifra at man er arbeidstaker med mindre det ikke er overveiende sannsynlig at arbeidstaker er oppdragstaker.

Svar:

Jeg viser til mitt tidligere svar på spørsmål fra stortingsrepresentanten om samme tema, jf. Dokument nr. 15:1657

(2023-2024). Som det fremgår der vil det ved kjøp av tjenester fra en virksomhet som består av kun én person, enten i form av et enkeltpersonforetak eller et aksjeselskap der eieren er eneste person, ikke foreligge et slikt trepartsforhold som inn- og utleiereglene retter seg mot. Dette gjelder uavhengig av endringene i arbeidsmiljøloven § 1-8.

Innstrammingene i innleiereglene og innføringen av den nye godkjenningsordningen har imidlertid tydeliggjort at det har vært en praksis hvor flere har lagt til grunn at kjøp fra enkeltstående konsulenter er innleie fra bemanningsforetak. Vi har forståelse for at flere av ulike årsaker derfor kan ha opplevd endringer i sin situasjon, og er opptatt av å jobbe med god og tydelig informasjon og dialog med relevante aktører dette området.

SPØRSMÅL NR. 1940

Innlevert 30. april 2024 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 10. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Angående oppfølging av nasjonal melding om fødselsomsorg og tilgjengeligheten til Luna-tilbudet ved Bærum sykehus:

Kan statsråden redegjøre for konkrete tiltak regjeringen vil iverksette for å sikre at enheter som Luna ved Bærum sykehus har tilstrekkelige ressurser til å imøtekomme den økende etterspørselen etter deres tjenester, og hvordan vil statsråden følge opp på bekymringene rundt mangel på tilgjengelighet og kapasitet ved slike spesialiserte enheter, som Luna, i lys av målet om en mer tilgjengelig fødselsomsorg?

BEGRUNNELSE:

I lys av den nylige nasjonale meldingen om fødselsomsorg har det vært bred enighet om behovet for en tilpasset og tilgjengelig fødselsomsorg for alle. Samtidig ser vi at enheter som Luna ved Bærum sykehus opplever stor pågang, men må dessverre avvise fødende grunnet ressursmangel. Dette har blitt et betydelig problem for familier som søker denne spesialiserte omsorgen. Statsråden har tidligere uttrykt at regjeringen sikrer at alle skal ha tilgang til en tilpasset fødselsomsorg.

Svar:

Vi har et svært godt fødetilbud i Norge. Resultatene skyldes i stor grad innsatsen til engasjerte og dyktige fagfolk. Disse gode resultatene skal vi bygge videre på. Jeg oppfatter at representanten Bjørlo både spør om hva regjeringen gjør for å styrke en allerede svært god fødselsomsorg mer generelt og enkelttilbud som LUNA ved Bærum sykehus,

Vestre Viken HF, mer konkret, og svarer derfor på begge deler.

Regjeringen har nylig lagt frem Nasjonal helse- og samhandlingsplan, der målet er at kvinner skal oppleve et sammenhengende, trygt, og helhetlig tilbud gjennom svangerskap, fødsel og barseltid. Viktige innsatsområder er god arbeidsdeling mellom helsestasjon, fastlege og sykehus, utprøving av digitalt helsekort for gravide, en god følgetjeneste, et desentralisert og trygt fødetilbud, en finansieringsordning som legger til rette for faglig kvalitet i fødselsomsorgen og en god barselomsorg.

Den viktigste ressursen for vår felles helsetjeneste er fagfolkene. Tilgang til fagfolk er den største utfordringen i svangerskaps-, fødsel- og barselomsorgen. Vi er i gang med å utdanne flere spesialsykepleiere, inkludert jordmødre. Vi må også se på hvordan vi bruker fagfolkene bedre, f.eks. gjennom kombinerte stillinger mellom spesialisthelsetjeneste og kommuner. Det vil kunne gi kvinner et mer sammenhengende tilbud hvis fagfolkene har tilhørighet i hele svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen.

Når det gjelder fødetilbudet LUNA ved Bærum sykehus, Vestre Viken HF, har Helse- og omsorgsdepartementet innhentet innspill fra Helse Sør-Øst RHF. De viser til Helsedirektoratets retningslinje for fødselsomsorgen som gir anbefalinger om hvordan fødetilbudet bør organiseres for å sikre et differensiert fødetilbud. Et differensiert fødetilbud ivaretas av fødeinstitusjoner med ulik grad av spesialisert fødselshjelp, organisert som kvinneklinikk, fødeavdeling eller fødestue. Et differensiert fødetilbud ivaretas også ved differensiering innad i fødeinstitusjoner tilpasset grad av risiko og individuelle behov.

I innspillet fra Helse Sør-Øst RHF fremgår det at LUNA-tilbudet er en integrert del av den differensierte fødselsomsorgen og ikke et separat spesialisert tilbud.

Tilbudet er etablert for å møte varierte behov hos den fødende og eventuell partner, og inngår som del i et helhetlig fødsels- og barselstilbud. Tilbudet følger de nasjonale retningslinjer for en inkluderende og tilpasset fødselsomsorg. Luna-tilbudet ved Bærum sykehus, Vestre Viken HF, er etablert innenfor allerede tilgjengelige ressurser.

Helse Sør-Øst RHF opplyser videre at organiseringen og oppbygningen av fødetilbudet ved Bærum sykehus bygger på Nasjonal helse- og samhandlingsplan og retningslinjer for fødselsomsorg i Norge. Det har vært et mål at fødetilbudet skal være differensiert og inngå som del i et helhetlig forløp innen svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at det er observert en nedgang i antall fødsler årlig og at fordelingen av fødsler

også varierer gjennom året, med en tendens til flere fødsler om sommeren. I og med at Bærum sykehus er en del av Vestre Viken HF, vil fødende ved kapasitetsutfordringer tilbys fødeplass ved ett av de andre sykehusene i helseforetaket. Et samarbeid mellom fødeinstitusjoner regionalt sikrer videre fordeling av fødeplasser etter kapasitet.

Jeg er opptatt av å gi et best mulig tilbud til flest mulig. Regjeringen vil videreføre et differensiert fødetilbud hvor det er mulig å tilpasse omfang og form på assistanse under fødsel til kvinnens behov og ønsker. Jeg mener vår politikk og tiltakene i Nasjonal helse- og samhandlingsplan bidrar til en sammenhengende og godt svangerskaps-, fødsels- og barseltilbud til alle kvinner.

SPØRSMÅL NR. 1941

Innlevert 1. mai 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 10. mai 2024 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Howdan vil statsråden følge opp at torskeoppdrett kommer i gang?

BEGRUNNELSE:

Næringen har tidligere fått klare meldinger fra tidligere fiskeriministre at det skal satses på oppdrettstorsk som en ny art i oppdrett. Med det utgangspunktet har mange aktører startet løp for å bygge opp denne nye næringen, optimismen og satsingsviljen har vært stor. Dessverre møter næringen nå store hindringer i forvaltningen. Hos Statsforvalteren oppleves det stor forskjell i behandling og vurdering av regelverk og behandlingstid. I Nordland møter næringen opp mot 150 uker saksbehandlingstid.

Den siste store hindringen som har oppstått, er at Mattilsynet uten forvarsel og begrunnelse har stoppet all behandling av torskeoppdrettssøknader – på ubestemt tid. Næringen har så langt ikke lyktes i å få Mattilsynet i tale for å oppklare uklarheter.

Fiskeriministeren har et særlig ansvar for å koordinere slik at forvaltningen opptrer helhetlig og følger politiske prioriteringer for å få i gang aktivitet med oppdrettstorsk slik det har blitt bebudet fra departementet.

Svar:

I Hurdalsplattformen har regjeringen satt som mål å legge til rette for videre vekst og stimulere til nye produksjonsformer innen akvakultur. Jeg mener at diversifisering av akvakultur har mange gode grunner for seg, blant annet økt verdiskaping fra havet, spredning av risiko, og kontinuerlig tilgang på hvitfisk til slakteriene og bearbeidingsindustrien langs hele kysten. Torsk har lenge vært antatt å være en av de artene som har størst potensial for å etablere seg som en ny, viktig oppdrettsnæring i Norge, og man er kommet langt i avl og domestisering.

Det er allerede tildelt et betydelig antall tillatelser til torskeoppdrett langs norskekysten. I 2022 ble det produsert rundt 15 000 tonn oppdrettstorsk, og det er mulig å produsere flere ganger denne mengden, fordelt på de over 100 tillatelsene som allerede er gitt. Jeg ønsker å legge til rette for en bærekraftig utvikling av torskeoppdrettsnæringen. Samtidig er jeg opptatt av at torskeoppdrett skal være miljømessig forsvarlig. Tidligere erfaring fra torskeoppdrett har vist at både fisken og dens miljø må tas hensyn til for å oppnå disse målsetningene. I Havforskningsinstituttets «Risikoreport for norsk fiskeoppdrett 2022 – kunnskapsstatus» fremgår det at bestandene av kysttorsk kan være utsatt for påvirkning fra torskeoppdrett. Men vi har foreløpig lite dokumentasjon av omfanget av dette for de seneste generasjonene av oppdrettstorsk.

Havforskningsinstituttet planlegger derfor å komme tilbake med en ny risikorapport om torskeoppdrett i 2025. Denne rapporten vil være viktig for fremtidig regulering av næringen.

Gjennom det nasjonale torskeavlsprogrammet, driftet av Nofima AS med tilskudd fra staten, har det vært forsket på torskeoppdrett i en årrekke. Torskeavlsprogrammet ble opprettet av Stoltenberg-regjeringen i 2001 og har vært videreført av skiftende regjeringer etter det. På tross av varierende kommersiell interesse, har Nofimas arbeid med torskeavl pågått kontinuerlig. Samtidig er det ikke tvil om at det er behov for mer forskning på torskeoppdrett dersom næringen skal oppnå bærekraftig verdiskaping over tid. Dagens torskeoppdretts-aktører er viktige bidragsytere til dette.

Departementet er i dialog med Mattilsynet om deres behandling av torskeoppdrettssøknadene. Mattilsynet har kommunisert at de har sett behov for å kvalitetssikre vurderinger som gjøres i behandlingen av søknader om etablering av lokaliteter for torskeoppdrett, og de har hatt behov for gjennomgang av eksisterende retningslinjer for søknadsbehandling. Kunnskap og risikovurderinger må legges til grunn for søknadsbehandling for å sørge for et mest mulig riktig utfall i saken. Samtidig skal saker forberedes og avgjøres uten ugrunnet opphold. Dette er prinsipper som tidvis kan oppleves motstridende, men som begge er helt sentrale for tilliten til forvaltningen.

Saksbehandlingstid hos Statsforvalteren i Nordland er en problemstilling som ligger på klima- og mil-

jøministerens bord. Samtidig kan jeg informere om at Klima- og miljødepartementet har lagt ned en betydelig innsats for å bedre situasjonen, blant annet ved å øke kapasiteten i saksbehandlingen knyttet til saker om akvakultur, og ved fastsettelse av nytt forurensningsregelverk som både skal forenkle og effektivisere saksbehandlingen.

Som fiskeri- og havminister har jeg et ansvar for å sikre en bærekraftig bestand av vill torsk langs kysten. Arbeidet med å bygge opp villtorskbestanden har stor innvirkning på

torskekvotene i fiskeriene, og jeg mener det er viktig å legge opp til en regulering av torskeoppdrett som tar hensyn til dette. For å beskytte lokale torskebestander og viktige gyteområder fra påvirkning fra torskeoppdrett er det blant annet forbud mot oppdrett av torsk i gytefelt og gyteområder for lokale bestander. Forbudet gjelder for alle områder som Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet definerer som gytefelt og gyteområder for vill torsk. Etatene skal imidlertid sørge for å oppdatere kartlagene sine kontinuerlig for å sikre så presis informasjon som mulig.

Det er behov for bedre kunnskap om påvirkningseffekter og en helhetlig utredning av hvordan egnede havarealer kan fordeles på en måte som sikrer en bedre balanse mellom næring og miljø. Jeg arbeider nå med en stortingsmelding om havbruk. I den vil jeg bl.a. drøfte hvordan vi best kan regulere ulike arter, inkludert torsk, i takt med tilfang av kunnskap og utvikling i næringen.

SPØRSMÅL NR. 1942

Innlevert 1. mai 2024 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 8. mai 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvilke tiltak har regjeringen iverksatt for å styrke sikkerheten omkring kraftforsyningen i Norge etter krigen i Ukraina?

BEGRUNNELSE:

Krigen i Ukraina viser hvor utsatt kraftforsyningen er i en krise- og krigssituasjon. Russland har systematisk angrepet nettinfrastruktur, trafostasjoner og kraftproduksjonsanlegg i Ukraina. Dette er en effektiv måte å ramme også sivilbefolkningen og sentrale samfunnsfunksjoner.

Også energiinfrastruktur i Østersjøen har blitt sabotert i kjølvannet av krigen i Ukraina og det er høynet sikkerhetstiltak om olje- og gassinfrastruktur i Nordsjøen som følge av en økt generell trussel mot energiinfrastruktur. Sabotasje mot energiinfrastruktur kan oppstå selv om man ikke er i krig, og skillene mellom fred, krise og konflikt er ikke like skarpe med den krigen som foregår i Europa anført av vårt naboland Russland.

Trusselen mot kraftforsyningen i Norge må også antas å være økt, både mellomlandsforbindelser, produksjonsanlegg, nettinfrastruktur, digitale systemer og trafostasjoner. Beredskapsplaner for krise og krig bør ha

fått økt i relevans og prioritet sammenlignet med fra tiden før krigen i Ukraina.

Som en konsekvens av denne utviklingen har man i vårt naboland Sverige kraftig oppgradert sin beredskap omkring kraftforsyningen, blant annet omtalt i rapporten "1000 hjæltar for ett lysande Sverige". Det er opprettet en beredskapsstyrke på 1 000 spesialtrent fagpersonell som kan settes inn ekstra i tilfelle angrep på flere deler av kraftforsyningen simultant. Det er gjort beregninger av hvor lenge de ulike prisområdene vil kunne klare seg selv, vurdert konsekvenser og utholdenhet ved langvarig strømutfall for husholdningene, og økt både beredskap og sikkerhet omkring den viktigste infrastrukturen for kraftsektoren.

Det norske kraftsystemet er svært sammenlignbart med det svenske og vi er tett koblet sammen i et nordisk kraftmarked. I tillegg er kraftutvekslingen i Norge med kontinentet med stor magasinkapasitet på norsk side noe som gjør utvekslingskabler til utsatte mål.

Instruksene om beredskap utledet fra Energiloven delegerer ansvar til NVE, KBO og Statnett. Samtidig er det regjeringens ansvar å påse at beredskapstiltak og nivået på beredskapen står i forhold til situasjonen vi befinner oss i. På den bakgrunn vil spørsmålsstiller anta at det er gjort mange tiltak for økt beredskap for kraftforsyningene over de siste par årene.

Svar:

Energidepartementet har det overordnede ansvaret for Norges kraftforsyning. Det operative ansvaret for kraftforsyningsberedskapen er delegert til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). NVE leder Kraft-

forsyningens beredskapsorganisasjon (KBO), som er en samarbeidsstruktur for samordning og ledelse av kraftforsyningen. KBO består av alle virksomheter som eier eller driver anlegg med vesentlig betydning for driften av det norske kraftsystemet.

KBO-enhetene er underlagt et strengt sektorregelverk gjennom kraftberedskapsforskriften, som blant annet stiller krav til fysisk sikring, IKT-sikkerhet og reparasjonsberedskap. Regelverket har som formål å sørge for at kraftforsyningen opprettholdes og at normal forsyning gjenopprettes på en effektiv og sikker måte i og etter ekstraordinære situasjoner. Videre har departementet definert nasjonal kraftforsyning som en grunnleggende nasjonal funksjon etter sikkerhetsloven og deler av kraftsektoren er underlagt loven.

Kraftsektoren er robust, og det er høy grad av redundans i både produksjon og overføring. Det vil si at et utfall av f.eks. en transformatorstasjon normalt ikke medfører utfall i strømforsyningen. Det stilles også krav til at nettselskap skal være i stand til å drifte nettet manuelt dersom det blir behov for det.

Sikkerhet og beredskap i kraftforsyningen er en oppgave som har høy prioritet i departementet. Etter Russlands invasjon av Ukraina, ba vi blant annet NVE formidle til KBO-enhetene at det måtte innføres økt årvåkenhet. Virksomhetene i kraftforsyningen har lenge hatt økt årvåkenhet både når det gjelder fysiske anlegg og IKT-sikkerhet. Virksomhetene er også bedt om å gjennomgå sine beredskapsplaner. Jeg har hatt dialog med NVE som opplyser om at virksomhetene i kraftforsyningen tar den sikkerhetspolitiske situasjonen på høyeste alvor.

SPØRSMÅL NR. 1943

Innlevert 1. mai 2024 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 10. mai 2024 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Nye Veier har nylig varslet at ønsker å bygge store deler av ny E6 mellom Ranheim og Værnes med lavere standard enn hva Stortinget la til grunn da planene for ny vei ble vedtatt i 2018 av et stort flertall, inkludert dagens regjeringspartier.

Vil statsråden med ansvar for vei engasjere seg i saken, slik at trønderne endelig får en fullgod vei som

kan frakte folk, varer og tjenester trygt og raskt fra A til B, og som kan bygge de to gamle fylkene sammen på en tilfredsstillende måte?

Svar:

Stortinget vedtok finansiering av E6 Ranheim–Åsen i sin behandling av Prop. 81 S (2017–2018). Da Nye Veier overtok strekningen var det besluttede standardvalget firefelts

vei med fartsgrense 90 km/t mellom Ranheim og Værnes og to- og trefelts vei mellom Kvithammer og Åsen. Prop. 81 S (2017–2018) la til grunn firefelts vei og 110 km/t på mesteparten av strekningen, men oppga at det kunne være aktuelt med lavere hastighet på enkelte deler av strekningen.

Nye Veier skal bygge en moderne og trafiksikker firefelts vei på strekningen. Som følge av kostnadsøkninger og økte krav til klima og miljø har selskapet foreslått noen endringer som vil gi en reduksjon i inngrep og øke graden av gjenbruk. Selskapet foreslår å redusere hastigheten til 100 km/t på delstrekningen Sveberg–Værnes og avslutte utbyggingen på Hellstranda. Da vil en kunne justere linjeføringen noe og dermed spare kostnader, redusere CO₂-utslipp og redusere arealbeslag.

Nye Veier vil nå jobbe sammen med kommunene om videre prosess og utredning av foreslåtte tiltak.

Som representanten er kjent med, og som Fremskrittspartiet har vært en pådriver for, prioriterer Nye Veier selv strekningene innenfor tildelt portefølje basert på hvilke strekninger som til enhver tid gir størst nytte for samfunnet. Jeg legger til grunn at dette har vært styrende for Nye Veiers vurderinger også i denne saken og at de løsninger Nye Veier har kommet frem til for E6 Ranheim–Åsen sikrer en trafiksikker og fremtidsrettet ny vei. En overprøving av Nye Veiers prioritering vil etter min oppfatning være i strid med Nye Veiers modell, som jeg oppfatter at representanten har vært en forkjemper for å beholde.

SPØRSMÅL NR. 1944

Innlevert 1. mai 2024 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 7. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan skal helseministeren følge opp prosessene på dette feltet, på en måte som sikrer faglig forankring, brukervedvirkning og at man handler i tråd med faglige anbefalinger?

BEGRUNNELSE:

I 2015 la en ekspertgruppe frem rapporten " Rett til rett kjønn - helse til alle kjønn", som fremhevet to hovedanbefalinger: å tillate juridisk kjønnsendring uten kastrasjon og å etablere desentraliserte behandlingstilbud for transpersoner. Mens den første anbefalingen ble etterfulgt gjennom rask lovgivningsendring, har desentraliseringen av helsetilbudet vært en lang og utfordrende prosess.

En betydelig utfordring oppsto da UKOMs rapport "Pasientsikkerhet for barn og unge med kjønnsinkongruens" ble møtt med omfattende kritikk for manglende faglig grunnlag og for å klassifisere kjønnsbekreftende behandling som "utprøvende". Dette førte til en sentralisering av behandlingen, i strid med intensjonene fra 2015-rapporten.

I respons på kritikken fikk de regionale helseforetakene i oppdrag å vurdere implementeringen av UKOMs anbefalinger. Overraskende besluttet fagdirektørene ved disse foretakene ensidig å definere all medisinsk behandling til transkjønnede barn og unge som "utprøvende",

uten tilstrekkelig faglig vurdering eller involvering av andre relevante parter.

Dette har ført til bekymring for kvaliteten på helsehjelpen til unge transpersoner, som nå risikerer å miste tilgangen til nødvendig behandling. Samtidig har åpningen av regionale sentre for transhelse ikke møtt forventningene, da tilbudet primært består av samtalerterapi og protesehjelp uten medisinsk behandling. Dette har ført til underbemanning og en opplevelse av at sentrene ikke kan gi den nødvendige helsehjelpen.

Fire år etter innføringen av de nye retningslinjene opplever både brukere, ansatte og interesseorganisasjoner at det regionale tilbudet ikke samsvarer med de opprinnelige intensjonene. Tvert imot har det regionale tilbudet ikke bidratt til å redusere ventetidene eller gi pasientene den nødvendige behandlingen, og har dermed blitt en hindring på veien til medisinsk helsehjelp for transpersoner.

Svar:

Dette området har vært tett fulgt opp av helsemyndighetene gjennom mange år og vil fortsatt bli det. Med den nylige etableringen av et regionalt behandlingsnivå i hele landet er min vurdering at vi har kommet et viktig steg videre i få på plass en struktur i helsetjenesten, til gode for pasienter med kjønnsinkongruens, deres pårørende og

andre samarbeidende instanser i og utenfor helsetjenesten.

Det er et lite antall pasienter under 18 år som har behov for medisinsk behandling for kjønnsinkongruens. De få som trenger det skal være trygge på at behandlingen er fullt ut faglig forsvarlig og at de blir systematisk og grundig fulgt opp av spesialister innen feltet. De aller fleste barn og unge som strever med sin kjønnsidentitet vil få tilstrekkelig hjelp uten medisiner. Rapporten fra Statens undersøkelseskommissjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom) konkluderer med at det er stor faglig usikkerhet og mangel på forskningsbasert kunnskap om bl.a. langtidseffekter av medisinsk behandling av kjønnsinkongruens hos barn og unge under 18 år. Ifølge Ukom gjelder dette særlig for tenåringer der varigheten av kjønnsinkongruensen heller ikke er kjent. Av hensyn til pasientsikkerheten har Ukom derfor anbefalt at denne behandlingen ikke lenger inngår i det ordinære helsetilbudet, men tilbys innenfor rammen av en klinisk forskningsstudie.

Sykehusenes beslutning om å definere medisinsk behandling av barn og unge som utprøvende, er et uttrykk for helsetjenestens lovpålagte ansvar for pasientenes sikkerhet. Jeg noterer at Oslo universitetssykehus HF nå er i gang med å utrede hvordan det kan legges til rette for at utprøvende behandling av barn og unge med kjønns-

sinkongruens kan gjennomføres innenfor trygge, forskningsbaserte rammer. Andre land i Norden, og England, har gjort tilsvarende endring som Norge.

Jeg oppfatter at brukerorganisasjonene gir uttrykk for at de ikke har fått medvirke tilstrekkelig til utviklingen av det regionale behandlingstilbudet. Det er leit. Gjennom departementets dialog med de regionale helseforetakene har vi fått forsikringer om at brukerorganisasjonene har vært involvert i arbeidet med å etablere de nye regionale behandlingstilbudene. Samtidig er jeg godt kjent med at det er uenighet om hvilken behandling som bør gis, av hvem, til hvilke pasienter og innenfor hvilke rammer, i helsetjenesten. Det er således forståelig at brukerorganisasjonene reagerer negativt på beslutninger de er uenige i. Og så er det helsetjenesten som har ansvaret for at befolkningen til enhver tid har et faglig forsvarlig tilbud.

De nyopprettede regionale sentrene er fortsatt i utvikling. Målet er at tilbudene etter hvert skal spille en viktig rolle i å veilede, støtte og hjelpe både barn, foresatte og deres familier, samt gi informasjon og råd til henvisende instanser. Alle som trenger det skal ha et sted hvor de trygt kan ta opp spørsmål og bekymringer knyttet til kjønnsidentitet og raskt kunne bli veiledet til rett instans ved behov for helsehjelp.

SPØRSMÅL NR. 1945

Innlevert 2. mai 2024 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 15. mai 2024 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Er det reglar rundt eksportkontroll eller andre formelle hinder i vegen for at Bergen Engines kan levere LNG-motorar som kan støtte opp under den ukrainske straumforsyninga, og kva vil regjeringa i tilfelle foreta seg for å sørgje for at desse blir rydda av vegen snarast råd?

GRUNNGJEVING:

I Bergensavisen 25. april blir det vist til eit møte mellom selskapet Bergen Engines og ukrainske styresmakter, der temaet er innkjøp av store motorar som kan bidra til å levere straum i ein kritisk periode for den ukrainske straumforsyninga. Selskapet hevdar dei er klare til å levere i løpet av kort tid, men at ein er avhengige av at "alle godkjenninger går i orden".

Behovet i Ukraina er enormt, og tilskot til infrastrukturen for å sikre straumforsyninga i landet vil vere kjærkomen. Spørsmålet er om regjeringa kan forsikre om at det ikkje vil blir lagt unødvendige byråkratiske hinder i vegen for at norske selskap kan bidra til den ukrainske fri-domskampen, og at eventuelle godkjenningsprosedyrar vil bli prioritert og forsert på raskast mogleg vis.

Svar:

Regjeringa er oppteken av å støtte Ukraina som ledd i deira sjølvforsvar mot eit folkerettsstridig angrep. Difor har regjeringa sidan februar 2022 teke fleire ekstraordinære avgjerder innan eksportkontroll, omtala mellom anna i Meld. St. 21 (2022–2023) om eksport av forsvarsmateriell frå Noreg i 2022, eksportkontroll og internasjonalt

ikkje-spreiingsarbeid, og Meld. St. 8 (2023–2024) om Nansen-programmet for Ukraina.

Av omsyn til teieplikta i eksportkontrollloven § 2 fjerde ledd, kan eg ikkje kommentere eventuelle einskildsaker. Men når det gjeld eksport av sivile varer og teknologi til Ukraina, som ikkje er oppført på Utanriksdepartementet sine varelistar, er det ikkje lisensplikt for eksport til verken sivil eller militær sluttbruk. Dette gjeld til dømes sivile varer som medisinar, klede, hygieniske artiklar, ver-

ktøy og sivile droner, men også andre varer, teknologiar og tenester til sivile føremål.

Eg vitja sjølv Bergen Engines 7. mai. Min bodskap då var at om ukrainske nasjonale styresmakter sjølv gjev uttrykk for at dei treng dei aktuelle LNG-motorane – og gjer bruk av dei felleseuropeiske mekanismane for koordinering av slik støtte Ukraina og Noreg deltek i – skal vi frå regjeringas side gjere vårt for å leggje til rette og rydde av vegen eventuelle hindringar.

SPØRSMÅL NR. 1946

Innlevert 2. mai 2024 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 10. mai 2024 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Statsråden har uttrykt seg i optimistiske ordelag om potensialet for økt kraftproduksjon frem mot 2030, slik at vi kan unngå en situasjon med et stramt kraftmarked og i verste fall kraftunderskudd. Han viser til NVEs konsesjonspørtfølje for å underbygge dette.

Hvor mange prosjekter for ny kraftproduksjon (målt i TWh) ligger nå inne i NVEs konsesjonspørtfølje, fordelt på de ulike krafttypene, og hvor mange av disse prosjektene vil realistisk sett kunne ha fått konsesjon og være i drift innen 2030?

BEGRUNNELSE:

Det vises til muntlig spørretime i Stortinget 3. april 2024 der jeg spurte energiministeren om hvordan regjeringen ligger an med den økte kraftproduksjonen som er nødvendig for å unngå kraftunderskudd i 2030. Statsråden svarte blant annet følgende:

"Når vi går inn i NVEs konsesjonspørtfølje, ser vi at det er økende interesse for å søke konsesjon, både for småkraft og for oppgraderinger og utvidelser av vannkraften vår, og det er også en betydelig portefølje innmeldt til NVE nå når det gjelder vindkraft på land."

Og videre:

"Det er kort tid fram til 2030. Det er det fordi det er tunge investeringer som skal gjøres, men når vi ser inn i NVEs portefølje, ser vi at prosjektene nå meldes til NVE i stort monn. Jeg har tro på at med de forutsigbarhetene vi har lagt til grunn når det gjelder både vindkraft på land, oppgraderinger av vannkraften vår og havvind, kommer vi til å lykkes i tiden framover."

Jeg er interessert i å få mer informasjon om hvor mange nye kraftprosjekter som nå ligger inne i NVEs konsesjonspørtfølje, hvor mange TWh dette tilsvarer, og når disse kraftprosjektene realistisk sett vil kunne produsere ny kraft. Jeg er særlig interessert i prosjektene som vil stå klare før 2030.

Svar:

Ved utgangen av første kvartal 2024 opplyser NVE at det er om lag 8,1 TWh ny kraftproduksjon til behandling. Dette fordeles på 1,5 TWh vannkraft, 4,5 TWh vindkraft og 1 TWh solkraft som er til aktiv behandling. I tillegg er 0,7 TWh solkraft og 0,4 TWh vannkraft per i dag i kø hos NVE. Det er også mange prosjekter som har kommet inn til NVE etter første kvartal, blant annet meldinger og søknader i forbindelse med regjeringens kraft- og industriløft for Finnmark.

I tillegg kommer saker som allerede er ferdigbehandlet og har fått en endelig tillatelse og ev. er under bygging. Ved utgangen av første kvartal i 2024 hadde prosjekter tilsvarende 4,8 TWh fått en endelig tillatelse, men ikke blitt satt i drift. Av disse var i underkant av 1 TWh under bygging.

Om et prosjekt som nå er til behandling vil være bygget i 2030 vil avhenge av flere faktorer. Saksgangen og tidsbruken varierer etter hvilken type tiltak det er og hvor konfliktfylt saken er. I tillegg vil det i noen prosjekter kunne være en økonomisk usikkerhet som gjør at prosjektet ikke blir realisert selv om det har fått tildelt konsesjon. NVE legger i sin langsiktige framskriving for fremtidig kraftproduksjon til grunn en utbygging til 2030 på om lag 9,8 TWh sammenliknet med normalårsproduksjonen i

2022. Utbyggingen består av vindkraft på land, vannkraft og solkraft. Til fratrekk fra dette kommer en antatt reduksjon i termisk kraftproduksjon og beregnet produksjon-savkorting i enkelte timer av året, slik at netto tilgang på ny produksjon summerer seg til 7,5 TWh.

Regjeringen har de siste budsjettårene styrket saksbehandlingskapasiteten i NVE betraktelig, samtidig

med satsing på digitalisering. Dette har vi ennå ikke sett den fulle effekten av. I kombinasjon med økt interesse for kraftutbygging legger jeg til grunn at dette vil bidra til at mer produksjon kommer på nett fram mot og etter 2030.

Jeg vil også minne om regjeringens satsing på både energieffektivisering og havvind som vil bidra inn i kraftbalansen framover.

SPØRSMÅL NR. 1947

Innlevert 2. mai 2024 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 13. mai 2024 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Justisministeren sier det ikke er aktuelt nå å legge ned noen av de 16 fengslene som er foreslått nedlagt i rapporten om fremtidig fengselkapasitet.

Betyr det at Gjøvik og Slidreøya fengsel skal bestå som i dag, pusses opp, utvides og utvikles, eller vil fengsels-situasjonen i Vestoppland fortsatt være usikker?

BEGRUNNELSE:

I rapporten som Kriminalomsorgsdirektoratet og Statsbygg har utarbeidet foreslås fengselsplassene i Vestoppland avvirket.

Svar:

Kriminalomsorgsdirektoratet og Statsbyggs rapport Fremtidig fengselkapasitet inneholder viktige utvikling-

strekk av kriminalitetsbildet, fengselsinnsettelse og vurderinger av det fremtidige behovet for fengselsplasser. Rapporten anbefaler samtidig å legge ned 16 fengsler. Dette er ikke aktuelt for Senterpartiet og Arbeiderpartiet i regjering, heller ikke å legge ned avdelingene på Gjøvik og på Slidreøya i Valdres. Unntaket er Hamar fengsel, hvor vi i tråd med lokale ønsker har varslet nedleggelse når nytt fengsel står klart på Ilseng om noen år. Samtidig har mange av dagens fengsler et behov for oppgradering eller erstatning, og mange av fengslene er heller ikke egnet for dagens eller fremtidens straffegjennomføring. Fengslene ved Kriminalomsorgen Innlandet, avdelingene Gjøvik og Valdres er nevnt i rapporten mht. egnethet og vedlikeholdsbehov.

Vi vil nå følge opp rapporten, i samarbeid med Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, for å sørge for gode og fremtidsrettede fengselsbygg for både ansatte og innsatte i kriminalomsorgen.

SPØRSMÅL NR. 1948

Innlevert 2. mai 2024 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 10. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over alle tilskuddsposter til frivillig og ideelt arbeid på sitt ansvarsområde med op-

pdatert informasjon om hvilke organisasjoner som har fått tilskudd, og hvilke som ikke har fått tilskudd for 2023, pr. 30.04.24?

BEGRUNNELSE:

Ønsker svar oppgitt i tabell med informasjon om kapital/post, samt at det fremkommer hvorvidt det er tilskuddsmidler som enda ikke er delt ut.

Svar:

Siden det er noe uklart om det etterspørres tall for 2023 eller 2024, har jeg innhentet oversikter fra Helsedirektoratet for begge tilskuddsårene.

Oversikten viser søknader og innvilget tilskudd for organisasjoner og stiftelser i frivillig og ideell sektor som

har en av følgende sektorkoder: 7000 Ideelle organisasjoner; 2100 Private aksjeselskaper mv; eller 2500 Private produsentorienterte organisasjoner uten profittformål.

Tabellen er sortert på organisasjon og viser søknadsbeløp og innvilget tilskudd i 2023 og 2024. Innvilget beløp inkluderer overførte ubrukte midler fra året før.

På grunn av tabellens størrelse og omfang er denne lagt ved som vedlegg til besvarelsen.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2023-2024/dok15-202324-1948-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 1949

Innlevert 2. mai 2024 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 10. mai 2024 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Er det noen forskjeller i frekvensen av avvik (brudd på regler og andre føringer) avdekket av Statens Helsetilsyn og Fylkeslegene i deres oppfølging av henholdsvis offentlige, private (kommersielle) og ideelle tjenesteytere på helse- og velferdsområdet?

BEGRUNNELSE:

Jeg ber om sammenlignbare tall for de ulike sektorene, for eksempel avvik pr 1 000 konsultasjoner eller avvik pr 1 000 pasienter behandlet.

Svar:

Statens helsetilsyn og statsforvalterne fører tilsyn med alle de nevnte tjenesteyterne. Helsetilsynet har imidlertid ikke tilgjengelig statistikk som viser forskjeller i avvik fordelt på offentlige, private og ideelle tjenesteytere. En eventuell manuell operasjon for å lage denne statistikken er svært ressurskrevende, og ikke mulig å gjøre innenfor de avtalte frister.

SPØRSMÅL NR. 1950

Innlevert 2. mai 2024 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 8. mai 2024 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Vil statsråden ta grep for å øke beløpsgrensen for bagatellmessig verdi i merverdiavgiftsregelverket, slik at norske bedrifter får mindre administrative byrder og sikres lik-

ere konkurransevilkår sammenliknet med sine nordiske konkurrenter?

BEGRUNNELSE:

Bagatellmessig verdi er i merverdiavgiftslovens forstand definert til 100 kroner, jf. merverdiavgiftsforskriften § 1-3- 6. Denne beløpsgrensen har stått på stedet hvil helt siden 2009. I Sverige er denne grensen på 300 SEK eksklusive merverdiavgift. Siden 2009 har det som kjent vært en betydelig prisstigning, og særlig høy har denne vært i perioden etter pandemien. Den norske kronen har også svekket seg betydelig opp mot den svenske kronen og annen valuta siden 2009.

For næringslivet har beløpsgrensen stor betydning for utdeling av gaver i reklameøyemed.

Utdeling av varer i reklameøyemed er et viktig virkemiddel for bedriftene for å nå frem i konkurransen. Eksempler på varer bedriftene ønsker å dele ut er for eksempel en opplevelse, et måltid eller et velværeprодукt. At denne grensen ikke er justert de siste 15 årene gjør at produktene som kan deles ut i reklameøyemed blir mindre og mindre attraktive om de skal falle inn under definisjonen av bagatellmessig verdi. Pris- og kostnadsutviklingen i samfunnet betyr også at det er betydelig færre varer som i dag faller inn under betegnelsen bagatellmessig verdi. Dette betyr samtidig at avgiftsbyrden for næringslivet ved slike varer til utdeling øker.

I tillegg er den administrative byrden med å håndtere utdelinger som overstiger grensen på kr. 100 er stor. Siden beløpsgrensen er så lav blir det også mer og mer administrasjonsarbeid å holde styr på hva som er gitt ut over eller under beløpsgrensen og påse at den avgiftsmessige håndteringen er korrekt. For bedriftene oppleves dette som uforholdsmessig mye arbeid for veldig små summer i merverdiavgift. Det er på tide at Norge harmoniserer sitt nivå på bagatellmessig verdi til samme nivå som i Sverige, altså opp til 300 norske kroner.

Nordisk næringsliv innen reiseliv, service, handel og tjenester har mange likhetstrekk og konkurrerer ofte om de samme kundene. At norske bedrifter har en lavere beløpsgrense enn sine nordiske kollegaer gir dem en konkurranseulemppe både i privatmarkedet og i bedrifts-markedet. Alle de overnevnte momenter tyder på at det er på høy tid at det foretas en justering av denne grensen.

Svar:

Merverdiavgiften er en generell avgift på forbruk. Det skal i utgangspunktet beregnes merverdiavgift ved omsetning, uttak og innførsel av varer og tjenester. Det gjelder også når varer og tjenester brukes i virksomheten til gaver og utdelinger i reklameøyemed så lenge verdien ikke er bagatellmessig. I forarbeidene er det lagt vekt på at det også her kan dreie seg om forbruk og forbrukslignende forhold og at gratisutdeling i reklameøyemed kan dreie seg om store verdier som kommer til privat forbruk. I merverdi-

avgiften er bagatellmessig verdi definert som 100 kroner eller mindre.

Spørsmålet stortingsrepresentanten Sivert Bjørnstad stiller, var temaet også i et innspill NHO Reiseliv sendte Finansdepartementet 10. januar 2024. NHO ber om at merverdiavgiftens beløpsgrense for bagatellmessig verdi økes til 300 kroner. Begrunnelsen er at virksomhetene bør gis større rom for utdeling av varer og tjenester i reklameøyemed, uten å måtte betale merverdiavgift.

Jeg vurderer for tiden innspillet.

